

# **การเรียนรู้เพื่อชีวิต**

# **การเรียนรู้ตลอดชีวิต**

**แปลและเรียบเรียงจาก**

**Learning for Life**

**Learning through Life**

**Reform Proposals for the Education System in  
Hong Kong**

**ของ**

**Education Commission**

**Hong Kong Special Administrative Region of  
The People's Republic of China**

**โดยได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการศึกษา  
แห่งเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน**

374.5125 คณะกรรมการการศึกษาแห่งเขตบริหารพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน  
ค 121 ก การเรียนรู้เพื่อชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต/  
สุรศักดิ์ หลาบมาลา และศรีน้อย โปวาทอง, แปล. สุมน อมรวิวัฒน์  
เรียบเรียง. กรุงเทพฯ: สกศ., 2545.  
286 หน้า.  
ISBN 974-241-395-9  
1. การเรียนรู้ตลอดชีวิต-ฮ่องกง. 2. สำนักงานคณะกรรมการ  
การศึกษาแห่งชาติ. 3. ชื่อเรื่อง.

**การเรียนรู้เพื่อชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต**

แปลและเรียบเรียงจากเอกสาร

เรื่อง Learning for Life, Learning through Life: Reform  
Proposals for the Education System in Hong Kong

แปลโดย รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา และศรีน้อย โปวาทอง  
เรียบเรียงโดย ศ.สุมน อมรวิวัฒน์

**สิ่งพิมพ์ สกศ.**

อันดับที่ 90/2545

**พิมพ์ครั้งที่ 1**

มีนาคม 2545

**จำนวน**

1,000 เล่ม

**ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่**

กลุ่มงานรายงานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ถ. สุขุทัย กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0-2668-7123 ต่อ 2431, 2433

โทรสาร 0-26697736

Web Site: [http:// www.onec.go.th](http://www.onec.go.th)

**สำนักพิมพ์**

บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด

78/198-200 หมู่ 5 โครงการอินทราวิว

ถนนพระยาสุเรนทร์ (ซอยรามอินทรา 109)

แขวงบางชัน เขตคลองสามวา กทม. 10510

โทรศัพท์ : 0-2919-1481, 0-2919-1489

โทรสาร : 0-2919-1507

## คำนำ

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทั่วโลกในปัจจุบัน โครงสร้างทางเศรษฐกิจของฮ่องกงกำลังเปลี่ยนไปสู่เศรษฐกิจที่อาศัยฐานความรู้มากขึ้น โครงสร้างทางสังคมก็กำลังเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการผนวกรวมกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้สังคมของฮ่องกงต้องปรับตัวค่านิยมและแนวคิดให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ ฯพณฯ ดัง ซี้ ฮวา เลขาธิการบริหารของเขตบริหารพิเศษฮ่องกง ซึ่งเห็นความจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษาอย่างเร่งด่วน เพื่อพัฒนาคนและพัฒนาประเทศให้พร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 จึงมอบหมายให้คณะกรรมการการศึกษาดำเนินการทบทวนและจัดทำกรอบการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ

คณะกรรมการการศึกษา ซึ่งมีนายแอนโทนี่ เหลียง เป็นประธาน ได้แบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) กำหนดทิศทางและจัดทำกรอบการปฏิรูปการศึกษา และ 3) ร่างข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งในการดำเนินงานทุกขั้นตอนได้มีการปรึกษาหารืออย่างกว้างขวาง เพื่อให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษา

หลังจากที่กำหนดทิศทางและจัดทำกรอบการปฏิรูปการศึกษาแล้วเสร็จ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้สรุปเรียบเรียงและจัดพิมพ์เผยแพร่ไปแล้ว คณะกรรมการการศึกษา

(4)

ของฮ่องกงได้จัดทำข้อเสนอการปฏิรูประบบการศึกษาของฮ่องกง  
เสนอต่อเลขาธิการบริหารของเขตบริหารพิเศษฮ่องกงเมื่อเดือน  
กันยายน พ.ศ. 2543

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพิจารณาเห็นว่า  
รายงานของคณะกรรมการการศึกษาของฮ่องกง เรื่อง **การเรียนรู้  
เพื่อชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต** ซึ่งเป็นข้อเสนอการปฏิรูประบบ  
การศึกษาของฮ่องกง มีเนื้อหาสาระครบถ้วนทุกขั้นตอน รวมทั้งมี  
ข้อเสนอและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาที่น่าสนใจและสอดคล้อง  
กับการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของไทย จึงได้แปลและพิมพ์  
เผยแพร่เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

สำนักงานฯ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์  
หลาบมาลา ที่ปรึกษากลุ่มงานรายงานการศึกษา และอาจารย์  
ศรีน้อย โภควาทอง ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศของสำนักงานฯ ที่ได้  
ร่วมกันแปลรายงานฉบับนี้ด้วยความวิริยะอุตสาหะ และขอขอบคุณ  
ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ ซึ่งได้กรุณาอุทิศเวลาในการเรียบ  
เรียงรายงานให้อีกครั้งหนึ่ง

๕๐ แก้วแดง  
๗ \_\_\_\_\_  
(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

มีนาคม 2545

## อารัมภบท

การเรียนรู้คือกุญแจสู่อนาคตของเรา การศึกษาจึงเปรียบเสมือนวิถีทางสู่สังคมของเราในภายภาคหน้า

การศึกษาช่วยพัฒนาศักยภาพในตัวเรา สร้างองค์ความรู้ และบ่มเพาะคุณภาพของบุคคล เสริมสร้างพลังอำนาจของมนุษย์ คุณประโยชน์ของการศึกษาไม่เพียงแต่สร้างคนที่มีวุฒิให้แก่สังคมเท่านั้น ยังมีภาระหน้าที่ที่กว้างไกลกว่า คือเปิดโอกาสให้ทุกคนก้าวหน้าไปอย่างทัดเทียมกัน ไม่ว่าฐานะทางสังคมหรือพื้นฐานทางครอบครัวจะเป็นอย่างไร ทุกคนมีโอกาสพัฒนาตนเองและประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยกันทั้งนั้น เพียงแต่ขอให้มีความสามารถและตั้งใจแน่วแน่ที่จะตักตวงโอกาสในการเรียนรู้ให้มากที่สุด ดังนั้นการศึกษาก็จะช่วยสร้างโอกาสและขับเคลื่อนความก้าวหน้าของคนในสังคม

นักเรียนนำ เป็นหัวใจของการปฏิรูปทั้งปวง หัวใจของการปฏิรูปคือให้นักเรียนได้ เรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถพัฒนาตนเองรอบด้าน การศึกษาขั้นพื้นฐานมีเป้าหมายให้นักเรียนทุกคนมีความสามารถดังกล่าว ส่วนผู้ที่มีศักยภาพสูงก็สามารถสร้างความ เป็นเลิศในตน สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสูงกวานั้น ทางการของฮ่องกงใช้ระบบการศึกษาหลายช่องทาง และหลายรูปแบบเพื่อสร้างโอกาสและทางเลือกมากขึ้น ต่อจากนี้ไปนักเรียนจะสามารถเลือกเส้นทางการเรียนรู้ของตนตามแต่ความถนัดและความสามารถ เราจึงก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(6)

ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ บางคนห่วงใยว่าคณะกรรมการการศึกษาจะคำนึงแต่ถ่ายเดียวถึงเรื่องความเสมอภาคและจะเสนอมাত্রการปฏิรูปที่มีผลกระทบต่อคนส่วนน้อยที่มีความเป็นเลิศ บ้างก็ห่วงใยว่า จริงอยู่ การเรียนรู้ควรเป็นสิ่งที่น่าเพลิดเพลิน แต่การเรียนอย่างเพลิดเพลินอาจเป็นผลให้มาตรฐานทางวิชาการจะต้องถดถอยลง เราขอย้ำว่าการพัฒนามาตรฐานของนักเรียนทั่วไปย่อมไม่ขัดกับการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ ตรงกันข้าม เรามั่นใจในศักยภาพของนักเรียนทุกคน และเชื่อว่าการศึกษาจะช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ สังคมของเราต้องมีความเป็นเลิศ แต่ระบบการศึกษาที่ตายตัวจนเกินไปย่อมผลิตได้แต่ผู้มีความเป็นเลิศในด้านแคบๆ เท่านั้น ปัจจุบันเราต้องการผู้มีความเป็นเลิศรอบด้าน โดยการจักระบบการศึกษาที่มีความหลากหลาย กล่าวคือ มีหลักสูตร วิธีสอนและวิธีวัดผลหลายรูปแบบ ซึ่งจะสามารถสร้างคนเป็นเลิศรอบด้านดังที่สังคมประสงค์ ในทำนองเดียวกันนักเรียนควรมีความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ แต่มิได้หมายความว่าไม่ต้องเรียนหนัก นักเรียนจะมีความพึงพอใจและมีความชื่นชมก็ต่อเมื่อเรียนหนักและประสบความสำเร็จเท่านั้น เมื่อ พัฒนาตนรอบด้าน มิได้หมายความว่ามาตรฐานทางวิชาการจะถดถอยลง ตรงกันข้าม นักเรียนจะต้องมีความสามารถในด้านต่างๆ มากขึ้น

ประชาชนทั่วไปตอบสนองข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปของเราเป็นอย่างดี ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ตามขั้นตอนต่างๆ นั้น เราได้รับคำตอบเป็นลายลักษณ์อักษรกว่า 30,000 ฉบับ พร้อมกับคำวิจารณ์อีกมากมาย โดยทั่วไปแล้วเห็นด้วยกับหลักการและทิศทาง

(7)

ในการปฏิรูป บ้างกังวลว่าการปฏิรูปจะมีขอบข่ายกว้างขวางเกินไป และจะเปลี่ยนแปลงมากมายเสียจนครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ ผู้อื่นที่เกี่ยวข้องจะสามารถปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่ องค์ประกอบต่างๆ ของระบบการศึกษาย่อมมีความสัมพันธ์กัน เช่น เป็นไปไม่ได้ที่จะปฏิรูปหลักสูตรโดยไม่ปฏิรูประบบการจัดสรรที่เรียน และการเข้ามหาวิทยาลัย ดังนั้น เพื่อให้การศึกษามีมาตรฐานสูงขึ้น เราจะปฏิรูปแต่เพียงองค์ประกอบบางส่วนย่อมเป็นไปไม่ได้ และ ต้องดำเนินการให้ครบวงจร อย่างไรก็ตาม เรารู้ดีว่าการปฏิรูปควรมี ทิศทางที่แน่นอน เราต้องดำเนินงานอย่างรอบคอบ บางครั้งอาจต้อง ดำเนินงานอย่างค่อยเป็นค่อยไป จึงขอเรียกร้องรัฐบาลดูแลให้ทุกฝ่าย ประสานงานกัน เพื่อจะได้บรรลุเป้าหมายของเรา

การศึกษาตลอดชีวิตและการเรียนอย่างรู้รอบย่อมเป็นไป ไม่ได้ หากนักการศึกษาชั้นนำบรรดาพ่อแม่ ผู้ปกครองไม่ร่วมด้วย อย่างแข็งขัน จริงจัง และหากจะว่าไปแล้วทั้งสังคมนั้นเองจะต้อง ร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในครั้งนี รวมทั้งให้ความ สนับสนุนอีกด้วย แท้ที่จริงแล้วการปฏิรูปการศึกษาจะมีผลสำเร็จ หรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับว่า เราทุกคนยอมอุทิศตนเองและมีส่วนร่วม ด้วยมากน้อยเพียงใด

แอนโทนี เหลียง

(แอนโทนี เค ซี เหลียง)

ประธานคณะกรรมการการศึกษา

กันยายน 2543

## สารบัญ

	หน้า
อารัมภบท	(5)
บทที่ 1 : การพิจารณาบทบาทของระบบการศึกษา - วัตถุประสงค์ ขอบข่าย และกระบวนการ	1
บทที่ 2 : การปฏิรูปการศึกษาโดยสรุป	5
บทที่ 3 : ภูมิหลังการปฏิรูปการศึกษา	44
บทที่ 4 : เป้าหมายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21	50
บทที่ 5 : วิสัยทัศน์ในการปฏิรูปการศึกษา	56
- เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	56
- เพื่อปรับปรุงคุณภาพโดยทั่วไปของนักเรียน ให้ดีขึ้น	56
- เพื่อสร้างระบบโรงเรียนที่มีความหลากหลาย	57
- เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	57
- เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของจริยศึกษา	58
- เพื่อพัฒนาระบบการศึกษา ซึ่งยึดมั่นในประเพณี อันทรงคุณค่าแต่ทันสมัยและมีวัฒนธรรม อันหลากหลาย	58



	หน้า
<b>บทที่ 6 : หลักการในการปฏิรูปการศึกษา</b>	<b>59</b>
- มุ่งเน้นที่นักเรียน	59
- ำไม่มีผู้ใดพลาดโอกาส	60
- คุณภาพ	61
- การเรียนรู้ชีวิตในวงกว้าง	61
- การระดมสรรพกำลังทั้งสังคม	62
<b>บทที่ 7 : จุดเน้นในการปฏิรูปการศึกษา</b>	<b>71</b>
- การปฏิรูประบบรับเข้าเรียน และระบบการสอบได้ ของรัฐ	73
- การปฏิรูปหลักสูตรและการปรับปรุงวิธีสอน	75
- การปรับปรุงกลไก การประเมินผลเพื่อเสริม การเรียนการสอน	76
- การเปิดโอกาสอันหลากหลายขึ้นสำหรับ การเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายและระดับสูงกว่านั้น	78
- การวางยุทธวิธีที่มีประสิทธิผลในด้านทรัพยากร	79

	หน้า
<b>บทที่ 8 : ข้อเสนอเพื่อปฏิรูประบบการศึกษา</b>	<b>81</b>
<b>ตอนที่ 1 : การศึกษาปฐมวัย</b>	<b>81</b>
- การปรับปรุงสมรรถนะทางวิชาชีพ	82
- การปรับปรุงกลไกการประกันคุณภาพ	86
- การปฏิรูปกลไกการควบคุมดูแล	89
- การเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาปฐมวัย และประถมศึกษา	90
- แนวทางในการอุดหนุน	92
<b>ตอนที่ 2 : การศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี</b>	<b>95</b>
- การปฏิรูปหลักสูตรและปรับปรุงวิธีสอน	96
- การประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานใน วิชาภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์	112
- การปฏิรูประบบการจัดสรรที่เรียน	118
(1) การปฏิรูประบบการรับเข้าเรียนในชั้น ป. 1	118
(2) การปฏิรูประบบการจัดสรรที่เรียนในระดับ มัธยมศึกษา	125

	หน้า
<b>ตอนที่ 3 : มัธยมศึกษาตอนปลาย</b>	<b>147</b>
- การพัฒนาระบบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดให้มีหลักสูตรที่หลากหลายและมีช่อง ทางเลือกหลายทาง	148
- การเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี กับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย	150
- โครงสร้างทางวิชาการของมัธยมศึกษาตอนปลาย	154
- การปฏิรูปหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย	167
- การสอบไล่ของรัฐ	175
<b>ตอนที่ 4 : การอุดมศึกษา</b>	<b>184</b>
- นิยามความหมายของการอุดมศึกษา	184
- ภารกิจของการอุดมศึกษา	185
- ระบบอุดมศึกษาที่มีความหลากหลาย	187
- ข้อเสนอในการปฏิรูป	189
<b>ตอนที่ 5 : การศึกษาต่อเนื่อง</b>	<b>217</b>
- สภาพการณ์ปัจจุบัน	218
- ข้อเสนอทิศทางการพัฒนาอนาคต	219
- ความพยายามของชุมชนในวงกว้างที่จะ ส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง	224
- ข้อเสนอแนะเฉพาะเรื่อง	227

	หน้า
<b>บทที่ 9 : ยุทธศาสตร์การนำไปปฏิบัติ</b>	<b>229</b>
- กำหนดลำดับความสำคัญ	229
- ดำเนินการเปลี่ยนแปลงตามลำดับ	230
- ดำเนินการทดลองในเรื่องที่สำคัญ	231
- ดำเนินการติดตามและการตรวจสอบ เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	231
<b>บทที่ 10 : ยุทธศาสตร์ทรัพยากร</b>	<b>233</b>
- ทรัพยากรที่มุ่งเท่ากับการศึกษาในปัจจุบัน	233
- ข้อเสนอยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากร	236
<b>บทที่ 11 : การสนับสนุนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</b>	<b>245</b>
<b>บทที่ 12 : ความคิดเห็นสรุป</b>	<b>254</b>
<b>ภาคผนวก</b>	
ภาคผนวก 1 งานสำคัญในการปฏิรูปหลักสูตร	255
ภาคผนวก 2 ข้อเสนอการประเมินรายละเอียดของ สมรรถนะพื้นฐานโดยละเอียด	260
ภาคผนวก 3 ความสามารถหลายด้านและความต้องการ ในการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียน	266

## บทที่ 1

### การพิจารณาบทบาทของระบบการศึกษา - วัตถุประสงค์ ขอบข่าย และกระบวนการ

#### วัตถุประสงค์และขอบข่ายของการพิจารณาบทบาท

1.1 อนาคตของเราขึ้นอยู่กับการศึกษาในปัจจุบัน ดังนั้นระบบวิธีการ เนื้อหาและวิธีสอนสำหรับระบบศึกษาของเราย่อมจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21

1.2 การพิจารณาบทบาทของระบบการศึกษาเป็นส่วนสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาโดยรวม คณะกรรมการการศึกษาจึงได้พิจารณาระบบการศึกษาของฮ่องกงในปัจจุบัน และได้จัดทำแผนการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยคำนึงถึงแนวโน้มล่าสุดในการพัฒนาและความต้องการของสังคมในอนาคต แนวทางทั่วไปในการปฏิรูปการศึกษามุ่งเปิดทางกว้างขึ้นแก่โรงเรียน ครู และนักเรียน ให้จัดโอกาสการเรียนรู้รอบด้านและสมดุลเพื่อวางพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อไปในอนาคต การปฏิรูปดังกล่าวจะช่วยสร้างสภาพการณ์อันเหมาะสม เพื่อให้ฮ่องกงกลายเป็นเมืองที่มีความหลากหลาย เป็นประชาธิปไตย มีอารยธรรม เปิดกว้าง มีพลวัตและเป็นมหานครทันสมัยที่คงคุณค่าทางวัฒนธรรม

1.3 ในการพิจารณาระบบการศึกษานั้น คณะกรรมการฯ ได้ ทบทวนหลักสูตร โครงสร้างเชิงวิชาการและกลไกการวัดผลในระดับ ต่างๆ รวมทั้งความเชื่อมโยงต่อเนื่องระหว่างระดับการศึกษาอีกด้วย

## กระบวนการ

### วิธีดำเนินงานอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน

1.4 คณะกรรมการการศึกษาได้เริ่มการพิจารณาทบทวน เมื่อต้นปี 2541 โดยเหตุที่ประเด็นต่างๆ ที่จะต้องพิจารณานั้นมีขอบข่าย กว้างขวางและยุ่งยากซับซ้อน จึงแบ่งการทบทวนออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ระยะที่ 1 : เป้าหมายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ระยะที่ 2 : ทิศทางและกรอบการปฏิรูประบบการศึกษา  
โดยองค์รวม

ระยะที่ 3 : ข้อเสนอเพื่อปฏิรูประบบการศึกษา

### การตั้งคณะทำงาน

1.5 คณะกรรมการการศึกษาได้ตั้งคณะทำงานขึ้น 2 ชุด และ คณะทำงานย่อยอีก 9 ชุด ประกอบด้วยนักการศึกษาผู้มีประสบการณ์ และประชาชนทั่วไปกว่า 100 คน เข้าร่วมในการพิจารณาทบทวน ในระหว่างการพิจารณาทบทวน คณะกรรมการฯ และสมาชิก คณะทำงานได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นบ่อยครั้งกับกลุ่มต่างๆ ในสังคม และวิเคราะห์โดยละเอียดเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของข้อเสนอเพื่อ

การปฏิรูป รวมทั้งวิเคราะห์ด้วยว่าจะสามารถนำข้อเสนอดังกล่าวไปปฏิบัติได้หรือไม่เพียงใด

### **ประโยชน์จากประสบการณ์นานาชาติ**

1.6 ในเมื่อฮ่องกงเป็นเมืองนานาชาติ จึงสามารถติดตามแนวโน้มในการพัฒนาในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ระหว่างที่ดำเนินการทบทวน คณะกรรมการฯ ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาในประเทศอื่นๆ ทั้งยังศึกษาเปรียบเทียบประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับอ้างอิงอีกด้วย

### **การทำประชาพิจารณ์อย่างกว้างขวางและการระดมภูมิปัญญา**

1.7 คณะกรรมการฯ ได้จัดการประชาพิจารณ์รวม 3 ครั้ง

- การประชาพิจารณ์ครั้งที่ 1 :  
ระหว่างวันที่ 22 มกราคม - 6 มีนาคม 2542
- การประชาพิจารณ์ครั้งที่ 2 :  
ระหว่างวันที่ 22 กันยายน - 15 ธันวาคม 2542
- การประชาพิจารณ์ครั้งที่ 3 :  
ระหว่างวันที่ 8 พฤษภาคม - 31 กรกฎาคม 2543

1.8 กรรมการและคณะทำงานได้เข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งสิ้นกว่า 300 ครั้ง การประชุมดังกล่าวจัดขึ้นในลักษณะของการเสวนา การสัมมนา การสัมภาษณ์และการอภิปรายกลุ่ม ในระหว่างการประชุมดังกล่าวได้ปรึกษาหารือบุคคลจากกลุ่ม

ต่างๆ ในสังคมเกี่ยวกับเป้าหมายของการศึกษา ทิศทางและข้อเสนอ เพื่อปฏิรูปการศึกษา วิเคราะห์ข้อคิดเห็นที่ได้จากการพิจารณาทบทวน ในแต่ละครั้ง และรวบรวมไว้เพื่อเป็นประโยชน์แก่งานครั้งต่อไป ในระหว่างการประชุมรับฟังความคิดเห็น คณะกรรมการฯ ได้รับข้อเสนอแนะและข้อวิจารณ์รวมทั้งสิ้นกว่า 30,000 ข้อ ซึ่งแสดงให้เห็นเด่นชัดว่าสังคมทั่วไปล้วนมีความสนใจและห่วงใยในการปฏิรูปการศึกษา



## บทที่ 2

### การปฏิรูปการศึกษาโดยสรุป

การสร้างระบบการศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต  
และการพัฒนารอบด้าน

การบรรลุเป้าหมายการศึกษาในศตวรรษที่ 21

#### ภูมิหลังของการปฏิรูปการศึกษา

2.1 โลกเรากำลังเปลี่ยนแปลงรวดเร็วอย่างไม่เคยมีมาก่อน ส่องกองเองก็เช่นเดียวกัน โครงสร้างทางเศรษฐกิจกำลังเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก เศรษฐกิจในอนาคตจะเป็นเศรษฐกิจที่อาศัยความรู้เป็นพื้นฐาน นอกจากนี้ ระบบเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์กำลังท้าทายส่องกองเป็นอย่างมาก ในทางการเมืองนั้น การรวมกับจีนและการเป็นประชาธิปไตยได้เปลี่ยนแปลงวิธีคิด และวิถีดำรงชีวิตของชาวส่องกอง โครงสร้างทางสังคมกำลังวิวัฒนาการไปอย่างรวดเร็ว และจำเป็นต้องลดความเหลื่อมล้ำทางความมั่งคั่งอย่างเร่งด่วน สังคมของส่องกองกำลังปรับวัฒนธรรมและแนวคิดไปตามการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็วได้เปิดโลกทัศน์ใหม่ๆ ในชีวิตเราทุกๆ ด้าน ทั้งยังมีสิ่งท้าทายใหม่ๆ ตามมาอีกด้วย

2.2 ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง ทุกคนจำเป็นต้องเผชิญสิ่งท้าทายใหม่ๆในปัจจุบัน หากจะประสบผลสำเร็จเราต้องสามารถปรับตัว ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้ด้วยตนเองและให้ความร่วมมือแก่ผู้อื่น ส่วนอุปนิสัย คุณภาพในเชิงอารมณ์ โลกทัศน์และการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศ การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาตนรอบด้าน เป็นสิ่งที่เราคาดหวังจากทุกคนในยุคนี้ ดังนั้นการศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งสำหรับเราทุกคน

2.3 คณะกรรมการฯ มีความปรารถนาด้วยเช่นกันที่จะเห็นฮ่องกงเป็นเมืองที่มีความหลากหลาย ความเป็นประชาธิปไตย มีอารยธรรม เปิดกว้าง มีพลวัต และเป็นมหานครทันสมัยที่คงคุณค่าทางวัฒนธรรม การพัฒนาการศึกษาจะช่วยให้สังคมของเรามีความเสมอภาคและมีความเป็นธรรม ดังนั้น การศึกษาจึงมีภาระหน้าที่สำคัญในการเสริมสร้างให้ชาวฮ่องกงมีความรู้ความสามารถ และมีคุณภาพช่วยป่มเพาะและสร้างวิสัยทัศน์ในระดับนานาชาติอีกด้วย

2.4 การศึกษาในฮ่องกงนั้นเปี่ยมด้วยขนบธรรมเนียมอันดีงาม ระบบการศึกษาของฮ่องกงเป็นการผสมผสานระหว่างแก่นวัฒนธรรมของตะวันออกและตะวันตก โดยรักษาแก่นแท้ของการศึกษาของจีนไว้ ในขณะที่เดียวกันก็ซึมซับแนวคิดที่ทันสมัยก้าวหน้าที่สุด ทฤษฎีต่างๆ รวมทั้งประสบการณ์จากการศึกษาแบบสมัยใหม่ของตะวันตก บรรดาผู้ปกครองและชุมชนต่างให้ความสำคัญแก่การ

ศึกษาสำหรับเยาวชนของเรา โรงเรียนที่มีชื่อเสียงหลายแห่งล้วนผลิตนักเรียนดีเด่น ซึ่งมีบทบาทสำคัญทั้งในฮ่องกงเองและในต่างประเทศอีกด้วย เพื่อให้การศึกษาของฮ่องกงเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม และเป็นไปตามภาระหน้าที่ในอดีต คณะกรรมการฯ จึงมุ่งมั่นที่จะดำเนินงานอย่างเต็มที่ เพื่อสงวนรักษาและส่งเสริมขนบธรรมเนียมอันดีงามเหล่านี้ไว้

2.5 แต่กระนั้นคณะกรรมการฯ จะต้องแก้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในระบบการศึกษาที่ประสบอยู่ เพื่อให้ชาวฮ่องกงส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต และได้รับการศึกษาในรอบด้าน หากจะว่าไปแล้ว ทั้งๆที่เราได้ทุ่มเทพยายามไปอย่างมากมาเพื่อการศึกษ และทั้งๆที่ครูได้ทำงานอย่างหนักหน่วง การเรียนรู้ของนักเรียนยังไม่บังเกิดผลเท่าใดนักยังเป็นการเรียนรู้เพื่อหวังผลในการสอบ และสนใจกันน้อยมากในเรื่อง การเรียนที่จะเรียนรู้ โดยปกติแล้วชีวิตในโรงเรียนจะจำเจซ้ำซาก นักเรียนไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้รอบด้าน และมีโอกาสน้อยที่จะใช้ความคิดอ่านสำรวจสิ่งรอบตัว และสร้างสรรค์ วิถีทางไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ดังนั้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว เราจึงจำเป็นต้องลบล้างอุดมการณ์อันล้าสมัย และพัฒนาระบบการศึกษาแนวใหม่ ซึ่งมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

## เป้าหมายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2.6 ในการทำประชาพิจารณ์รอบแรก คณะกรรมการการศึกษาได้เชิญชวนประชาชนทั่วไปให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการศึกษาในฮ่องกงในศตวรรษที่ 21 ประชาชนเห็นพ้องต้องกันว่า เป้าหมายโดยรวมของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ก็เพื่อให้ทุกคนมีพัฒนาการรอบด้าน ทั้งด้านจริยธรรม ปัญญา ร่างกาย ทักษะทางสังคม และในด้านสุนทรียภาพตามความสามารถของตน เพื่อพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอ่านในเชิงวิเคราะห์และสำรวจ ตรวจสอบ คิดหาสิ่งใหม่ๆ และปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลง มีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถทำงานเป็นหมู่คณะ พร้อมที่จะทุ่มเทตนเองอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้สังคมของตนเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า มีเสรีภาพและเป็นประชาธิปไตย เพื่อว่าในอนาคตประเทศชาติและโลกภายนอกจะได้อยู่ดีกินดี

งานสำคัญเร่งด่วนของเรา คือ ให้นักเรียนของเราเรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ดีขึ้น พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจิตสำนึกรับผิดชอบ

## วิสัยทัศน์ในการปฏิรูป

2.7 เพื่อให้การศึกษาในศตวรรษที่ 21 บรรลุเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาจะต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ มีการประสานงานในด้านต่างๆ และให้ทั้งสังคมมีส่วนร่วมด้วย เราจึงมุ่งดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังต่อไปนี้เป็นอย่างจริงจัง

● **สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต** : พัฒนาฮ่องกงให้เป็นสังคมที่เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ทุกคนจะได้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีเจตคติที่ดี มีความสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งมีช่องทางและโอกาสต่างๆ ที่จะเรียนรู้

● **ปรับปรุงคุณภาพโดยทั่วไปของนักเรียนให้ดีขึ้น** : พัฒนาคุณภาพโดยทั่วไปของสังคมเราให้ดีขึ้น โดยยกระดับความรู้ ความสามารถและเจตคติของนักเรียนทุกคน

● **สร้างระบบการศึกษาที่มีความหลากหลาย** : ให้มีความหลากหลายในอุดมการณ์การศึกษา วิธีให้งบประมาณอุดหนุน และจุดเน้นในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกมากขึ้นและบ่มเพาะความสามารถในหลายๆ ด้าน

● **สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้** : สร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยสร้างแรงดลใจและช่วยให้มีความคิดสร้างสรรค์และใฝ่รู้

● **ตระหนักถึงความสำคัญของจริยศึกษา** : ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์เรียนรู้ในด้านศีลธรรม อารมณ์และจริยธรรม

● **พัฒนาระบบการศึกษาที่ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมเดิม แต่ในขณะเดียวกันทันสมัยและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม** : ช่วยนักเรียนให้มีวิสัยทัศน์ในระดับนานาชาติ เพื่อจะสามารถเรียนรู้ ประกอบอาชีพการงานและดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมอันหลากหลาย

## หลักการในการปฏิรูป

2.8 ในการกำหนดทิศทางและจัดทำข้อเสนอเพื่อปฏิรูปการศึกษา คณะกรรมการฯ ได้อาศัยหลักการดังต่อไปนี้

- มุ่งเน้นที่นักเรียน
- ่าไม่มีผู้ใดพลาดโอกาส
- คุณภาพ
- การเรียนรู้ชีวิตในวงกว้าง
- การระดมสรรพกำลังทั้งสังคม

## จุดเน้นในการปฏิรูปการศึกษา

2.9 เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าวข้างต้นอย่างจริงจัง จำเป็นต้องสร้างสภาพการณ์ อันเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถและคุณภาพของตน พร้อมกันนี้ก็เปิดโอกาสให้นักการศึกษาในแนวหน้าปฏิบัติงานตามอุดมการณ์ของตน งานสำคัญๆ ทั้งหมดในการปฏิรูปการศึกษามีดังต่อไปนี้

- การปฏิรูประบบการรับเข้าเรียนและระบบการสอบไล่ของรัฐ เพื่อขจัดปัญหา อุปสรรคและให้ทุกคนมีโอกาสโดยทัดเทียมกัน

- การปฏิรูปหลักสูตรและปรับปรุงวิธีสอน
- การปฏิรูปกลไกการวัดผลเพื่อเสริมการเรียนการสอน

สอน

- การเปิดโอกาสอันหลากหลายยิ่งขึ้น สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับสูงกว่านั้น
- การวางยุทธวิธีที่มีประสิทธิผลในด้านทรัพยากร
- การให้ครูมีความเป็นมืออาชีพยิ่งขึ้น
- การปฏิบัติมาตรการต่างๆ เพื่อสนับสนุนนักการศึกษาในแนวทาง

2.10 งานสำคัญส่วนหนึ่งในการปฏิรูป คือ การพิจารณาบทบาทระบบการศึกษา โดยมุ่งเน้นในประเด็นหลัก ได้แก่ โครงสร้างทางวิชาการ หลักสูตรและกลไก การวัดผลการศึกษาในระดับต่างๆ และความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา ดังนั้น รายงานฉบับนี้จึงเป็นรายงานเกี่ยวกับจุดเน้นใน 5 ประเด็นแรกเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการการศึกษา สำนักงานการศึกษาและกำลังคน และกระทรวงการศึกษาได้เตรียมงานเบื้องต้นสำหรับประเด็นอื่นๆ ไว้แล้วในระหว่างการพิจารณาบทบาทเพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาดำเนินไปโดยราบรื่น

### แผนการดำเนินการปฏิรูป

2.11 เมื่อได้ทำการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นอยู่เป็นเวลา 20 เดือน พร้อมกับนำความเห็นของประชาชนทั่วไปมาประกอบการพิจารณาแล้ว คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอข้อเสนอเพื่อปฏิรูปโครงสร้างเชิงวิชาการ หลักสูตรและกลไกการวัดผลการศึกษาในระดับต่างๆ และความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาดังต่อไปนี้

## (1) โครงสร้างเชิงวิชาการ

### (i) การศึกษาปฐมวัย

2.12 โรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็กมีจุดเน้นต่างกัน ในด้านบริการ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักการ ซึ่งสนับสนุนให้มีความหลากหลาย จึงควรอนุมัติให้มีหลายระบบ และให้ผู้ให้บริการสามารถรักษาแนวการดำเนินงานโดยเฉพาะของตนไว้ เพื่อสนองความต้องการของผู้รับบริการ

2.13 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ศึกษากันอย่างจริงจัง เพื่อ ดูว่าเหมาะสมหรือไม่ถ้าจะมีหน่วยงานเดียวที่กำกับดูแลโรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็ก

### (ii) การศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี

2.14 โดยทั่วไปแล้วควรรักษาโครงสร้างเชิงวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นเวลา 6 ปี และมัธยมศึกษาตอนต้นอีก 3 ปีไว้ อย่างไรก็ตาม ควรสนับสนุนให้โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งมีอุดมการณ์ในการดำเนินงานคล้ายคลึงกัน เชื่อมโยงกันโดยมีลักษณะเป็นโรงเรียนประเภท ขบวนรถไฟสายผ่านตลอดดำ (through - train schools) ในเมื่อหลักสูตร วิธีการสอน และพัฒนาการของนักเรียนเป็นไปในแนวเดียวกัน นักเรียนย่อมได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ในแนวทางที่แท้คือ ไม่มีผู้ใดพลาดโอกาส



### (iii) การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.15 คณะกรรมการฯ ประสงค์จะให้มีการพัฒนาระบบ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างหลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนได้ในหลายช่องทางโดยจัดให้มีสถานศึกษา ประเภทต่างๆ ตัวอย่างเช่นโรงเรียนปกติ (ordinary schools) วิทยาลัยมัธยมศึกษาตอนปลาย และสถาบันฝึกอาชีพ เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถของตน

2.16 หากหลอมรวมการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายและการศึกษาในระดับ sixth form\* เข้าด้วยกัน เพื่อให้มัธยม ศึกษาตอนปลายใช้เวลาเพียง 3 ปี นักเรียนก็จะได้มีโอกาสเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องยิ่งขึ้น และด้วยเส้นทางหลากหลายยิ่งขึ้น การเชื่อมโยง กับหลักสูตรอุดมศึกษาในภูมิภาคอื่นจะสะดวกขึ้นมหาวิทยาลัยใน ท้องถิ่นเองก็จะสามารถปฏิรูประบบการรับนักศึกษาของตนได้โดย สะดวกขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาต่างๆ อีกมากมายที่จะต้องแก้ไข ก่อนจัดให้มีระบบมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งใช้เวลา 3 ปี และจะต้อง ประเมินกันต่อไปว่าจะนำระบบดังกล่าวไปปฏิบัติได้หรือไม่เพียงใด

---

\* การศึกษาในระดับมัธยมใช้เวลา 7 ปี กล่าวคือ ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นประกอบด้วย first form , second form และ third form ส่วนระดับมัธยม ศึกษาตอนปลายประกอบด้วย fourth form, fifth form และ sixth form (ใช้เวลา 2 ปี) (ผู้แปล)

#### (iv) การศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2.17 คณะกรรมการฯ ขอส่งเสริมให้ดำเนินการพัฒนาระบบอุดมศึกษา ซึ่งมีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และมีหลายช่องทาง เพื่ออำนวยความสะดวกให้โอนหน่วยกิตโดยเสรี ทั้งยังขอส่งเสริมให้สร้างสถาบันอุดมศึกษาที่มีแนวทางการดำเนินงานแตกต่างกันไป เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสมากขึ้นในอันที่จะได้รับการศึกษาในระดับนี้

2.18 หากใช้ระบบมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี บรรดามหาวิทยาลัยควรศึกษาดูว่าจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องปรับระยะเวลาเรียนสำหรับหลักสูตรปริญญาตรีบางหลักสูตร และจะแก้ปัญหาในด้านทรัพยากรได้อย่างไร

#### (V) การศึกษาต่อเนื่อง

2.19 ระยะเวลาและวิธีศึกษาเล่าเรียนควรยืดหยุ่นและหลากหลายขึ้น ผู้จัดการศึกษาต่อเนื่องจะต้องดูแลให้วิธีดำเนินงานของตนสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม และสนองความต้องการของผู้เรียน

##### (2) หลักสูตร

###### (i) การศึกษาปฐมวัย

2.20 หลักสูตรในระดับนี้ ควรมุ่งเปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์การใช้ชีวิตกลุ่ม โดยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่รื่นรมย์ มีโอกาสเรียนรู้ได้มากมาย ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้

อยากเห็นและแสวงหาความรู้ ในขณะที่เดียวกันก็มีความสนใจใฝ่รู้และพร้อมที่จะรับการสร้างเสริมลักษณะนิสัยอันดีงามในการดำรงชีวิต ในการกำหนดหลักสูตรนั้นควรคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านจิตใจและทางปัญญาอีกด้วย

### (ii) การศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี

2.21 หลักสูตรการศึกษาในระดับนี้ควรมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมีเจตคติและค่านิยมที่ดี มีดุลยพินิจ สามารถใช้ความคิดอ่านของตนอย่างอิสระ รู้จักคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ มีความสามารถในการปรับตัว รู้จักสร้างสรรค์ และมีทักษะในด้านการจัดการ และการติดต่อสื่อสารคุณสมบัติต่างๆ เหล่านี้จะช่วยปูพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาตนในรอบด้านได้เป็นอย่างดี

2.22 ควรปฏิรูปหลักสูตรให้ยืดหยุ่นยิ่งขึ้น มีลักษณะหลากหลาย และบูรณาการ หากจัดตารางสอนให้ยืดหยุ่นขึ้น ใช้อุปกรณ์การสอนให้หลากหลาย จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบรอบด้านทั้งในและนอกชั้นเรียน สอนด้วยวิธีที่เร้าใจ และใช้กลไกการวัดผลในหลายรูปแบบแล้ว นักเรียนก็จะเรียนในเชิงรุกยิ่งขึ้นและจะ เรียนวิธีที่จะเรียนรู้

### (iii) การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.23 นอกจากจะหลอมรวมความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน และเจตคติดังกล่าวข้างต้นแล้ว นักเรียนควรได้รับประสบการณ์ในด้านต่างๆ เพื่อที่ว่าตนมีความถนัดและเก่งในด้านใด เพื่อจะได้สามารถเตรียมตนได้ดีขึ้นสำหรับศึกษาต่อ และประกอบอาชีพในอนาคต

2.24 ควรหลีกเลี่ยงการจัดแยกนักเรียนลงในสายสาขาเฉพาะที่เร็วเกินไปเพื่อที่นักเรียนจะได้สามารถเลือกวิชาในสาขาต่างๆ มาผสมผสานกันให้บังเกิดผลดีที่สุด นักเรียนควรเลือกหลักสูตรโดยผสมผสานวิชาจากสาขาต่างๆ รวมทั้งงานภาคปฏิบัติหรือจากสาขาอาชีวศึกษา ทั้งนี้สุดแต่ความถนัดและความสามารถของตน

### (iv) การศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2.25 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้มหาวิทยาลัยพิจารณา ทบทวนภาระหน้าที่ เนื้อหาสาระ จุดเน้น และวิธีการสอนสำหรับ หลักสูตรระดับปริญญาตรี เพื่อให้หลักสูตร ดังกล่าวมีส่วนอันเหมาะสมทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก หากทำเช่นนี้ นอกจากจะช่วย นักศึกษาให้มีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพ/สาขาวิชาเฉพาะแล้ว ยังจะเปิดโอกาสให้เรียนรู้เกี่ยวกับสาขาอื่นๆ ทั้งยังช่วยเสริมสร้าง คุณธรรม เจตคติที่ดี วิสัยทัศน์อันกว้างไกล และเชี่ยวชาญในทักษะ สำคัญๆ อีกด้วย

### (V) การศึกษาต่อเนื่อง

2.26 หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องควรมียืดหยุ่นยิ่งขึ้น มีความหลากหลาย และมีลักษณะเป็นนานาชาติ และควรปรับเปลี่ยนอยู่เสมอให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความต้องการของผู้เรียน

2.27 ควรเพิ่มพูนความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ เพื่อให้ประโยชน์จากประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาต่อเนื่องในประเทศอื่นๆ ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้ดีที่สุด เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งยังควรศึกษาดูด้วยว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่จะให้นายจ้างและผู้จัดการศึกษาต่อเนื่องร่วมกันจัด หลักสูตรการเรียนรู้อาศัยฐานประสบการณ์ในการทำงาน

### (3) กลไกการประเมินผล

#### (i) กลไกการประเมินผลภายใน

2.28 วัตถุประสงค์สำคัญของการประเมินผลภายใน ก็เพื่อเอื้อต่อการเรียนการสอน และช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนได้เรียนรู้คืบหน้าไปเป็นประการใด และมีความต้องการในด้านใดบ้าง ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ในการจัดทำหลักสูตร คิดหาวิธีสอนและแนะแนวแก่นักเรียนเป็นรายคน เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลยิ่งขึ้น

2.29 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ใช้วิธีวัดผลหลายๆ แบบ รวมทั้งการวัดผลระหว่างเรียนที่ยืดหยุ่นได้ ควรลดการวัดผลในเชิงปริมาณลง เพื่อจะได้วัดผลในเชิงวิเคราะห์มากขึ้น การวัดผลในเชิงวิเคราะห์จะช่วยให้ครูได้เห็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาพรวมได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งรู้ว่านักเรียนมีความต้องการในด้านต่างๆ อย่างไรบ้าง ควรลดการฝึกโดยให้เขียนตามคำบอกและการท่องจำ แบบนกแก้วนกขุนทอง การทดสอบและการสอบไล่ที่บ่อยครั้งเกินไป เพื่อให้ให้นักเรียนมีเวลามากขึ้นสำหรับร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกื้อประโยชน์

2.30 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้เริ่มใช้การประเมินความสามารถในระดับพื้นฐาน(Basic Competency Assessment) สำหรับวิชาภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ของการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลยิ่งขึ้น และเพื่อส่งเสริมมาตรการซ่อมเสริมและปรับปรุงให้ดีขึ้น

### *(ii) กลไกการประเมินผลภายนอก*

2.31 ควบคู่กันไปกับการประเมินผลภายใน การสอบไล่ของรัฐอำนาจประโยชน์ในด้านการให้ประกาศนียบัตรและการคัดเลือก และมีบทบาทสำคัญในการกำหนดว่านักเรียนควรจะเรียนรู้ในทิศทางใด

2.32 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ปรับปรุงการสอบไล่ให้ดีขึ้น เริ่มตั้งแต่วิธีการ เนื้อหา และวิธีวัดผล แนวการสอบแบบยืดหยุ่น

จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสใช้ความคิดอ่านในเชิงสร้างสรรค์และมีอิสระยิ่งขึ้น การเชื่อมโยงเนื้อหาสาระที่จะทดสอบเข้ากับประสบการณ์ของนักเรียนในชีวิตประจำวัน จะโน้มน้าวให้ใช้เวลาและพยายามมากขึ้นเพื่อกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนวิธีวัดผลรวมทั้งองค์ประกอบอันเหมาะสมในการวัดผล ซึ่งครูใช้นั้นจะช่วยให้ทดสอบความสามารถของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งไม่อาจวัดได้โดยง่ายด้วยการสอบแบบข้อเขียน (ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการจัดการ การติดต่อสื่อสาร และการปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ) ด้วยวิธีนี้ นักเรียนจะได้รับการส่งเสริมให้ร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อันหลากหลาย และพัฒนาความสามารถในหลายๆ ด้าน

2.33 หากใช้ระบบการศึกษาระดับมัธยมตอนปลาย 3 ปี จะต้องยกเลิกการสอบประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง (Hong Kong Certificate Examination of Education - HKCEE) และการสอบระดับสูงของฮ่องกง (Hong Kong Advanced Level Examination - HKALE) ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และนำระบบการสอบสาธารณะใหม่มาใช้แทนที่ คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอว่า เมื่อพิจารณาข้อเสนอเกี่ยวกับการศึกษาระดับมัธยมตอนปลาย 3 ปีนั้น ขอให้พิจารณาเรื่องนี้ด้วย

#### (4) ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาในระดับต่างๆ

##### (i) ระบบการรับเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.34 โดยหลักการแล้ว ในการจัดสรรที่เรียนจะยึดหลัก ภูมิลำเนา โดยคำนึงถึงเครือข่ายโรงเรียนและความประสงค์ของผู้ปกครองอีกด้วย ห้ามสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์ในการรับเด็กเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อขจัดแนวโน้มที่มักจะทำให้เด็กเล็กๆ เกิดความเครียด อย่างไรก็ตามโรงเรียนจะได้รับอนุมัติให้จัดสรรที่เรียนเป็นบางส่วนเพื่อรักษาประเพณีเดิมและลักษณะเฉพาะของตนไว้

##### (ii) ระบบการรับเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.35 ในเมื่อมีระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ 9 ปี ช่วงต่อระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดสรรที่เรียนที่มีการแข่งขันกันสูงอีกแต่อย่างใด

2.36 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ยกเลิกการทดสอบความถนัดทางวิชาการ (Academic Aptitude Test - AAT) โดยทันที เพื่อจะได้ไม่ต้องกวดขันนักเรียนโดยไม่จำเป็น (เมื่อต้นเดือนกรกฎาคม 2543 ทางรัฐบาลได้ประกาศว่าจะรับข้อเสนอดังกล่าวของคณะกรรมการฯ ไปปฏิบัติตั้งแต่ปีการศึกษา 2543/2544 เป็นต้นไป) เมื่อกำหนดกลไกขึ้นมาทดแทนการทดสอบความถนัดทางวิชาการนั้น ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้คือ



- ยอมรับความประสงค์ของผู้ปกครอง และนักเรียนเองในการเลือกโรงเรียน
- โรงเรียนควรมีลักษณะแตกต่างกัน และมีวิธีบริหารจัดการหลากหลายกว่าที่เป็นอยู่
- นักเรียนแต่ละคนและโรงเรียนแต่ละแห่งมีมาตรฐานต่างกัน
- ครูควรสามารถดูแลนักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน
- โรงเรียนและนักเรียนควรได้รับการจูงใจให้พยายามอย่างเต็มที่ เพื่อความเป็นเลิศ
- ระบบมีความเสมอภาคหรือไม่ สมเหตุสมผลหรือไม่ และสามารถนำไปปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด

2.37 ในระยะยาว ควรเลิกระบบการจัดกลุ่มระดับคะแนน (banding system) ไปที่ละน้อย เพื่อให้มีผลกระทบในเรื่องการตีตราให้น้อยที่สุด ทั้งยังควรยกเลิกระบบการสอบไล่ของรัฐเพื่อจัดสรรที่เรียนสำหรับชั้น ม.1 อีกด้วย เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้เวลาสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาตนรอบด้าน

**(iii) การเชื่อมต่อระหว่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 4**

2.38 คณะกรรมการฯ ขอเสนอว่า ผู้สำเร็จการศึกษาชั้น ม.3 ทุกคน ซึ่งประสงค์และสามารถเรียนต่อ ควรได้รับโอกาสในการเรียนรู้และฝึกฝนตนเองต่อไป

#### (iv) กลไกสำหรับการรับเข้ามหาวิทยาลัย

2.39 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้หลีกเลี่ยงการใช้ผลการสอบไล่ของรัฐจนมากเกินไป และควรนำสัมฤทธิ์ผลโดยรวมของนักเรียนมาประกอบการพิจารณาด้วย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนในโรงเรียนต่างๆ ได้รับการพัฒนาในรอบด้าน

#### (v) การเชื่อมต่อระหว่างการศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาในระดับอื่นๆ

2.40 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้จัดกลไกเพื่อรับรองมาตรฐาน คุณวุฒิของการศึกษาประเภทต่างๆ โดยครอบคลุมการศึกษาในระบบ/การศึกษาต่อเนื่อง หลักสูตรวิชาชีพ หลักสูตรฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาในระดับอื่นๆ และเพื่อให้ นักเรียนมีบันไดการศึกษาต่อ ซึ่งมีขั้นตอนที่ชัดเจนและยืดหยุ่นได้

#### ข้อเสนอเพื่อปฏิรูปการศึกษาในระดับต่างๆ

2.41 หลังจากที่ได้ นำข้อคิดเห็นของประชาชนทั่วไปที่ คณะกรรมการฯ ได้รับในช่วงของการทำประชาพิจารณ์แล้ว คณะกรรมการฯ ขอเสนอข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปดังต่อไปนี้

## (1) การศึกษาปฐมวัย

### (i) การปรับปรุงคุณวุฒิทางด้านวิชาชีพครู

- เมื่อถึงปีการศึกษา 2544/45 ให้ยกระดับวุฒิการศึกษาของผู้ที่จะประกอบอาชีพเป็นครูอนุบาล/ครูศูนย์พัฒนาเด็กเป็นการสอบผ่านรวม 5 วิชา (ซึ่งต้องรวมภาษาจีนและภาษาอังกฤษ) และค่อยๆ ให้สูงขึ้นจนถึงวุฒิปริญญาตรี เมื่อมีระบบอุดมศึกษาที่หลากหลายและศึกษาได้โดยหลายช่องทางแล้ว จึงค่อยพิจารณาว่าการยกระดับคุณวุฒิของผู้ที่จะเป็นครูอนุบาลถึงขั้นปริญญาตรีจะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

- ให้กำหนดตารางการดำเนินงานโดยละเอียด เพื่อให้ครูอนุบาล/ครูศูนย์พัฒนาเด็กซึ่งเพิ่งบรรจุทุกคนได้รับการฝึกฝนวิชาชีพเป็นเวลา 1 ปีก่อนประจำการ และให้ครูอนุบาลประจำการทุกคนได้รับการฝึกฝนทางวิชาชีพ

- ให้กำหนดตารางการดำเนินงานโดยละเอียด เพื่อให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กที่เพิ่งบรรจุทุกคนจำเป็นต้องมีประกาศนียบัตรการศึกษาปฐมวัย และให้ครูใหญ่โรงเรียนอนุบาลและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กทุกคนที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพ ได้รับการฝึกอบรมเสีย

- ให้วางกลไกสำหรับการได้รับหน่วยกิต สำหรับการศึกษาศึกษาปฐมวัยและการโอนหน่วยกิตระหว่างหลักสูตรการฝึกหัดครูปฐมวัยประเภทต่าง ๆ

**(ii) การปรับปรุงกลไกการประกันคุณภาพ**

- ขอเสนอให้พัฒนาชุดตัวบ่งชี้สำหรับการศึกษาปฐมวัย เพื่อการประเมินตนเองและการประเมินภายนอก
- ส่งเสริมผู้จัดการศึกษาปฐมวัยให้ประเมินตนเอง
- รัฐบาลควรส่งเสริมการพัฒนากลไกการประเมินภายนอก และการประกันคุณภาพสำหรับผู้จัดการศึกษาปฐมวัย
- ให้ผู้จัดการศึกษาปฐมวัยเผยแพร่ผลการประเมินภายนอก และการประเมินภายในให้เป็นที่ทราบทั่วกัน เพื่อความโปร่งใส

**(iii) การปฏิรูปกลไกการควบคุมดูแล**

- ขอเร่งรัดให้คณะทำงาน ซึ่งกระทรวงการศึกษาและกระทรวงสวัสดิการสังคมได้ร่วมกันตั้งขึ้น ศึกษาความเป็นไปได้หรือไม่ว่าจะมีหน่วยราชการเพียงแห่งเดียวที่ควบคุมดูแลบรรดาโรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็ก หวังว่าคณะทำงานคงจะปรึกษาหารือผู้ที่อยู่ในวงการการศึกษาและประชาชนทั่วไป และเสนอรายงานของตนโดยเร็วที่สุด

**(iv) การปรับปรุงการเชื่อมต่อระหว่างการศึกษาปฐมวัยและประถมศึกษา**

- ขอเสนอให้หน่วยงานฝึกหัดครูทบวชนหลักสูตรฝึกหัดครูปฐมวัยและครูประถมศึกษาเสียใหม่ เพื่อให้ครูในระดับดังกล่าวมีความเข้าใจในความต่อเนื่องของหลักสูตร การสอน และจิตวิทยาเด็ก

- ควรกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนอนุบาล/ศูนย์พัฒนาเด็กและโรงเรียนประถมศึกษา
- โรงเรียนประถมศึกษาควรจัดบริการซ่อมเสริมให้แก่เด็กชั้น ป.1 ซึ่งไม่ได้เรียนมาในระดับอนุบาล ตัวอย่างเช่น จัดโปรแกรมการปรับตน เพื่อช่วยให้เด็กเหล่านี้คุ้นกับชีวิตในโรงเรียนโดยเร็วที่สุด
- ควรลดอายุเด็กที่เริ่มเข้าโรงเรียนอนุบาลลงเป็นอายุ 2 ปี 8 เดือน

#### (v) วิธีให้เงินอุดหนุน

- ในสภาพการณ์ปัจจุบัน รัฐบาลยังไม่จำเป็นต้องให้เงินอุดหนุนการศึกษาปฐมวัยอย่างเต็มรูป
- หากมีทรัพยากรใหม่ๆ มาเพิ่มเติม ขอให้ให้ความสำคัญแก่งานสนับสนุนผู้ปกครองเป็นลำดับต้น

### (2) การศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี

#### (i) การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาและการปรับปรุงวิธีสอน

(ก) กำหนดกรอบหลักสูตรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมุ่งพัฒนาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ กล่าวคือ

- ให้ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้รวม 5 ด้าน ได้แก่ ศีลธรรมและหน้าที่พลเมือง บริการสังคม พัฒนาการทางปัญญา

พัฒนาการทางกาย พัฒนาการทางสุนทรียภาพ ตลอดจนเพิ่ม  
ประสบการณ์ทางด้านการงานอาชีพอีกด้วย

- จัดกลุ่มวิชาต่างๆ เสียใหม่เป็นกลุ่มสาขาวิชา (Key  
Learning Areas - KLA) รวม 8 กลุ่มได้แก่

การศึกษาวิชาภาษาจีน

การศึกษาวิชาภาษาอังกฤษ

คณิตศาสตร์ศึกษา

วิทยาศาสตร์ศึกษา

เทคโนโลยีศึกษา

การศึกษาในด้านบุคคล สังคม และมนุษยศาสตร์

ศิลปศึกษา

พลศึกษา

- นักเรียนทุกคนควรมีโอกาสเรียนรู้เนื้อหาในทั้ง 8 กลุ่ม  
วิชาแกนร่วมดังกล่าวอย่างทั่วถึงและในสัดส่วนอันเหมาะสม

(ข) สร้างวัฒนธรรมใหม่ของกระบวนการเรียนรู้

(ค) ตัดเนื้อหาหลักสูตรที่ซ้ำซ้อนกันและไม่จำเป็นออก เพื่อ  
ให้ครูและนักเรียนมีโอกาสมากขึ้นสำหรับการเรียนรู้ในรอบด้าน บังเกิด  
ผลและประสานสอดคล้องกัน

(ง) ปรับปรุงวิธีการและกลไกการวัดผล เพื่อให้เกิดประโยชน์  
แก่การเรียนการสอน

(จ) เน้นคุณค่าและส่งเสริมประสบการณ์ ซึ่งเป็นที่ประจักษ์  
ว่าประสบผลสำเร็จ

(จ) วางกลยุทธ์ที่บังเกิดผล และดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่ละน้อย รวบรวมความเชี่ยวชาญและให้การสนับสนุนทางวิชาชีพแก่โรงเรียน

**(ii) การประเมินสัมฤทธิ์ผลในระดับพื้นฐานสำหรับวิชาภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์**

การประเมินดังกล่าวมี 2 ส่วน

**(ก) การประเมินนักเรียน**

การประเมินนักเรียนจะช่วยให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจในความจำเป็น และปัญหาด้านการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือได้ทันการณ์ ในขณะที่เดียวกันนักเรียนจะมีโอกาสพัฒนามากขึ้นโดยอาศัยมาตรการต่างๆ อันเหมาะสม เพื่อว่าในขณะที่พัฒนาตนเองจนถึงระดับมาตรฐานเบื้องต้นนั้น ก็สามารถใช้ศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่

**(ข) การประเมินระบบ**

การประเมินระบบจะช่วยให้รัฐบาลและฝ่ายบริหารโรงเรียนทราบว่าโรงเรียนในฮ่องกงได้มาตรฐานเบื้องต้นในกลุ่มวิชาแกนร่วม (Key Learning Areas) หรือไม่ ข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนในการวางแผนเพื่อปรับปรุง และแก่รัฐบาลในการช่วยเหลือโรงเรียนที่จำเป็นต้องเกื้อหนุน

ปีที่ควรดำเนินการ	การประเมินนักเรียน	การประเมินระบบ
2543/2544	อยู่ในขั้นเตรียมการ	อยู่ในขั้นเตรียมการ
2544/2545	ป.3	อยู่ในขั้นเตรียมการ
2545/2546	ป.4 ป.5 และ ป.6	อยู่ในขั้นเตรียมการ
2546/2547	ม.1 และ ม.3	ป.3
2547/2548	ม. 2	ป.6
2548/2549	ป.1 และ ป. 2	ม.3

### (iii) ระบบการจัดสรรที่เรียน

#### (ก) ระบบการรับเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลไกระยะสั้น (ระหว่างปีการศึกษา 2545/2546 - 2507/

2508

- โดยทั่วไปแล้ว โรงเรียนจัดสรรที่นั่งตามความเหมาะสม ไม่ต่ำกว่า 50% รวมทั้งนั่งสำหรับนักเรียนที่มีพี่เรียนอยู่แล้ว หรือมีผู้ปกครองที่ทำงานอยู่ในโรงเรียนนั้นๆ

- โดยทั่วไป ส่วนกลางจะจัดสรรที่นั่งไม่เกิน 50% โดยอาศัยเครือข่ายโรงเรียนและความประสงค์ของผู้ปกครองเป็นหลัก (1ใน 10 ของจำนวนดังกล่าว จะต้องไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเครือข่ายโรงเรียน แต่อย่างใด)

(ดูรายละเอียดในย่อหน้าที่ 8.2.45 ในบทที่ 8)



### **กลไกระยะยาว (จากปีการศึกษา 2548/2549 เป็นต้นไป)**

- ต้องรับนักเรียนที่มีพี่เรียนอยู่แล้ว หรือผู้ปกครองทำงานในโรงเรียนนั้นๆ อยู่แล้ว
  - โรงเรียนอาจจัดสรรที่เรียนตามความเหมาะสมได้ 20%
  - ส่วนกลางจัดสรรที่เรียนที่เหลือโดยอาศัยหลักเครือข่ายโรงเรียนและความประสงค์ของผู้ปกครอง (1 ใน 10 ของจำนวนดังกล่าวจะต้องไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเครือข่ายโรงเรียนแต่อย่างใด)  
(ดูรายละเอียดในย่อหน้า 8.2.45 ในบทที่ 8)

### **(ข) ระบบการจัดสรรที่เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา**

#### **ข้อเสนอเกี่ยวกับการดำเนินงานเฉพาะกาล**

- ต้องรับนักเรียนที่มีพี่เรียนอยู่แล้ว หรือผู้ปกครองทำงานในโรงเรียนนั้นๆ อยู่แล้ว
  - เพิ่มที่เรียนตามที่โรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสมเป็น 20%
  - ให้ใช้ค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบตามเกณฑ์ทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละโรงเรียนในปีการศึกษา 2540/2541, 2541/2542 และ 2542/2543 สำหรับวัดผลการประเมินภายในของนักเรียน เพื่อใช้เป็นหลักในการจัดกลุ่มระดับคะแนน
  - ในการจัดสรรที่เรียนจากส่วนกลาง จะอาศัยหลักความประสงค์ของนักเรียน/ผู้ปกครอง เครือข่ายโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน

- ควรดำเนินการดังกล่าวข้างต้นในระหว่างปีการศึกษา

2543/44 - 2547/48

### **กลไกหลังช่วงเปลี่ยนแปลง**

- จำนวนกลุ่มระดับคะแนนยังคงเป็น 3 กลุ่ม
- เพิ่มที่นั่งในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามที่ทางโรงเรียนเห็นว่าเหมาะสมเป็น 30%
- นักเรียนที่ไม่ได้รับจัดสรรที่เรียนชั้น ม.1 ตามดุลยพินิจของโรงเรียนจะถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามผลการประเมินภายในของตน
- การจัดสรรที่เรียนจากส่วนกลางจะยึดหลักความประสงค์ของนักเรียน/ผู้ปกครอง เครือข่ายโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน
- ควรดำเนินการดังกล่าวข้างต้นจากปีการศึกษา 2548/49 เป็นต้นไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลการประเมินในช่วงดำเนินงานในปีการศึกษา 2546/47

### **(iv) รูปแบบ ขบวนการไฟสายผ่านตลอดดำ**

- โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอาจตัดสินใจว่าจะเชื่อมโยงกันเป็น ขบวนการไฟสายผ่านตลอดดำ โดยสมัครใจหรือไม่ และนักเรียนจะเลื่อนชั้นไปเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโดยตรง โดยไม่ต้องผ่านระบบการจัดสรรที่เรียนในโรงเรียนมัธยม

ศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการ จะต้องมีความสอดคล้องต่อไปนี้

(ก) หลักสูตร วิธีการสอน และพัฒนาการของนักเรียนจะต้องสอดคล้องกัน

(ข) โรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องรับนักเรียนที่จบชั้น ป.6 ทั้งหมดของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการ และจำนวนที่เรียนในชั้น ม.1 จะต้องไม่เกินจำนวนนักเรียนที่จบ ป.6 ทั้งสิ้นของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการ เพื่อว่านักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาอื่นๆ จะได้มีโอกาสเข้าเรียนด้วย

(ค) โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการจะต้องได้รับเงินอุดหนุนด้วยวิธีเดียวกัน (ตามข้อเสนอนี้จะถือว่าโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนในโครงการเงินอุดหนุนโดยตรง (Direct Subsidy Scheme) นั้น ได้รับเงินอุดหนุนด้วยวิธีเดียวกัน)

● โรงเรียนตัวบ่อน ซึ่งขาดคุณสมบัติตามข้อ (ข) และ (ค) ดังกล่าวข้างต้น จะได้รับอนุญาตให้ใช้เวลา 10 ปี สำหรับร่วมกับรัฐบาลในการหาทางแก้ไขตามความเหมาะสม ในช่วงเวลา 10 ปี ดังกล่าว โรงเรียนที่เกี่ยวข้องอาจใช้ระบบการรับนักเรียนชั้น ม.1 ของตนไปพลางก่อนได้

(ดูรายละเอียดในภาคผนวก IV)

### (3) การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

#### (i) การพัฒนาระบบการศึกษาในระดับมัธยมปลาย

##### ซึ่งมีทางเลือกหลายทางและมีความหลากหลาย

- ควรจัดให้มีที่เรียนระดับชั้นมัธยมปลาย ให้เพียงพอโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้น ม.3 ทุกคนได้เรียนต่อ หากประสงค์และสามารถเรียนต่อได้
- จัดช่องทางสำหรับการเรียนรู้ไว้หลายๆ ช่องทาง เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกช่องทางที่เหมาะสมที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตน

#### (ii) การจัดกลไกใหม่สำหรับการเชื่อมต่อระหว่างชั้น

##### ม.3 และ ม.4

- เมื่อระบบการศึกษาในระดับมัธยมปลาย สามารถรับนักเรียนที่จบชั้น ม.3 ทุกคน ซึ่งมีความประสงค์และสามารถศึกษาต่อได้แล้ว ควรจัดให้มีกลไกใหม่สำหรับเชื่อมโยงระหว่าง ม.3 และ ม.4 โดยอาศัยแนว การบริหารโดยยึดโรงเรียนเป็นหลักำ โรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัดสรรที่เรียนชั้น ม.4 และโควตาของผู้เข้าชั้น ม.3 ให้แก่ผู้สำเร็จชั้น ม.3 ของตน ส่วนที่เรียนที่เหลือนั้น อาจจัดสรรให้แก่ผู้สำเร็จชั้น ม.3 จากโรงเรียนอื่นตามแต่จะพิจารณาเห็นสมควร เมื่อถึงขั้นสุดท้าย ส่วนกลางจะจัดสรรที่เรียนที่เหลือให้แก่นักเรียนที่ยังไม่มีที่เรียนในชั้น ม.4

### (iii) การปฏิรูปโครงสร้างเชิงวิชาการ

- คณะกรรมการฯ จะตั้งคณะทำงานขึ้น เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการจัดระบบมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี และจัดทำข้อเสนอโดยละเอียด รวมทั้งตารางการดำเนินงานด้วย คณะกรรมการฯ จะยื่นข้อเสนอดังกล่าวต่อรัฐบาลในปี 2545

### (iv) การปฏิรูปหลักสูตร

- นอกจากประสบการณ์การเรียนรู้ใน 5 ด้านดังกล่าวข้างต้นแล้ว หลักสูตรมัธยมปลาย ควรให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ด้านการงานอาชีพมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนได้ตรวจสอบความถนัดและความสามารถของตน เพื่อเตรียมตัวสำหรับออกไปทำงานในอนาคต

- หลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรมีฐานที่กว้าง ควรเลี่ยงการจัดแยกนักเรียนลงในสายต่างๆ จนเร็วเกินไป ควรให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ สร้างฐานองค์ความรู้ที่กว้างๆ และช่วยให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาจากแง่มุมต่างๆ ได้ดีขึ้น

- ขอเสนอให้ทางโรงเรียนทำการประเมินโดยรวมเกี่ยวกับการที่นักเรียนมีส่วนร่วม และแสดงความสามารถของตนในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ และจัดทำเป็นรายงานไว้ด้วย

### (ข) การปฏิรูปการสอบไล่ของรัฐ

- ขยาย ำโครงการประเมินครูำ (Teacher Assessment Scheme) ออกไป
  - ให้เริ่มมีวิชาส่วนที่เป็นสมรรถนะแกนกลาง (core-competence part) ในวิทยาลัยต่าง ๆ สำหรับการสอบประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง (HKCEE)
  - อนุมัติให้นักเรียนชั้น ม.6 สมัครสอบประกาศนียบัตรระดับสูงของฮ่องกง (HKALE) ในบางวิชาหรือทุกวิชา ทั้งนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากทางโรงเรียนเสียก่อน
  - ยกเลิกเกรดรายวิชา ใน HKCEE และ HKALE เมื่อถึงปี 2545
  - จำเป็นต้องมีแบบทดสอบความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน
  - ปรับปรุงวิธีการสอบและวิธีให้คะแนนเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสใช้ความคิดอ่านโดยอิสระและในเชิงสร้างสรรค์ยิ่งขึ้น
  - จัดการสอบประเภทเดียวกันมากกว่าปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้นักเรียนจะได้ไม่จำเป็นต้องรอทั้งปีเพื่อสอบใหม่
  - ศึกษาความเหมาะสมในการจัดสอบไล่ของรัฐสำหรับวิชาภาษาจีนและภาษาอังกฤษ เพื่อทดสอบความสามารถโดยทั่วไปในการศึกษาระดับต่างๆ และเน้นการนำทั้งสองภาษานี้ไปใช้ในชีวิตจริง

#### (4) การศึกษาในระดับอุดมศึกษา

##### (i) มหาวิทยาลัย

##### (ก) การปฏิรูปหลักสูตรปริญญาตรี

- เมื่อสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้บรรดามหาวิทยาลัยพิจารณาบทบาทหน้าที่ เนื้อหาวิชา จุดเน้น และวิธีการสอนสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี เพื่อหลักสูตรดังกล่าวจะได้มีส่วนอันเหมาะสมทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึก

##### (ข) การทำให้ชีวิตในมหาวิทยาลัยมีความหลากหลาย

- ขอเสนอให้มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสและให้เวลาแก่นักศึกษามากขึ้นเพื่อร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อันหลากหลาย

##### (ค) การปฏิรูประบบรับนิสิตนักศึกษา

- ขอเสนอให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงกลไกการรับเข้าเสียใหม่ โดยคำนึงถึงพัฒนาการรอบด้านของนักศึกษาด้วย นอกจากผลทดสอบไต่ของรัฐแล้ว อาจพิจารณารายงานการประเมินภายในจากโรงเรียนมัธยมศึกษา เพิ่มสะสมงาน ซึ่งนักเรียนจัดทำขึ้นด้วยตนเอง และผลการสัมภาษณ์

- ส่วนวิชาที่นักศึกษาต้องเรียนมาแล้วในระดับมัธยมศึกษา นั้น ขอให้มหาวิทยาลัยพิจารณาดังนี้

- ให้ความสำคัญลำดับสูงแก่วิชาศิลปศาสตร์หรือการศึกษาทั่วไป (Liberal Studies) ระดับ Advanced Supplementary (AS)

- เมื่อกำหนดวิชาสำหรับเข้ามหาวิทยาลัยนั้น ให้กำหนดให้มีวิชาระดับ AS มาแทนที่ระดับสูง (Advanced level) เท่าที่จะเป็นไปได้ และลดจำนวนวิชาที่กำหนดไว้โดยเฉพาะลง เพื่อให้นักเรียนมัธยมศึกษาจะได้มีโอกาสมากขึ้นสำหรับเลือกเรียนข้ามสาขาวิชา

- มหาวิทยาลัยควรยืดหยุ่นยิ่งขึ้นในการรับนักศึกษาในระดับต่างๆ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องไม่ลดจำนวนนักศึกษาที่เข้ามหาวิทยาลัยในแต่ละปี

- อาจพิจารณาอนุมัติให้มหาวิทยาลัย และคณะต่างๆ รับนักเรียน ม.6 ดีเด่นในจำนวนจำกัด โดยมีข้อแม้ว่าจะไม่ใช่ทรัพยากรจากส่วนกลางเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

#### (ง) ระบบเทียบโอนหน่วยกิต (A portable and transferable credit unit system)

- ขอเสนอให้บรรดามหาวิทยาลัยและภาควิชาต่างๆ ใช้ระบบเทียบโอนหน่วยกิต เพื่อให้ นักศึกษามีโอกาสมากขึ้นในการเลือกโมดูลสำหรับการเรียนรู้ (learning modules) ตามความสนใจและความพร้อมของตน มหาวิทยาลัยและภาควิชาควรสามารถทุ่มทรัพยากรไปในสาขาที่ตนเชี่ยวชาญ เพื่อจะได้สร้างความเป็นเลิศในสาขานั้นๆ

- ขอเสนอให้ คณะกรรมการจัดสรรงบประมาณมหาวิทยาลัย (University Grants Commission-UGC) ร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดทำแนวทางการให้เงินอุดหนุนอันเหมาะสมเพื่อเอื้อต่อการใช้ระบบเทียบโอนหน่วยกิต



**(จ) ระยะเวลาสำหรับการศึกษาลัทธิสุตรต่างๆ**

● ถึงแม้ว่าการศึกษาระดับมัธยมปลาย จะมีโครงสร้างเชิงวิชาการ 3 ปี มหาวิทยาลัยควรเป็นผู้กำหนดระยะเวลาสำหรับแต่ละหลักสูตรเองสุดแต่ความเหมาะสมในการเปิดสอนและตามความจำเป็น และไม่จำเป็นต้องกำหนดว่าทุกหลักสูตรจะต้องใช้เวลา 4 ปี

**(ฉ) กลไกการประกันคุณภาพ**

คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้คณะกรรมการจัดสรรงบประมาณมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องพิจารณาประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

● นอกจากจะพิจารณากระบวนการเรียนการสอนแล้ว ในการประเมินภายนอกควรประเมินประสิทธิผลของการเรียนการสอนหรือไม่

● จะส่งเสริมกลไกการประกันคุณภาพตนเองของมหาวิทยาลัยให้ได้มาตรฐานอย่างไร เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ

**(ช) หลักสูตรระดับหลังปริญญา**

● คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ขยายการวิจัยในระดับหลังปริญญา และหลักสูตรหลังปริญญาที่มีการเรียนการสอนและเลี้ยงตนเองได้ เพื่อสร้างความชำนาญเฉพาะสาขาให้มากขึ้น

**(ซ) ส่งเสริมการพัฒนามหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาเอกชน**

● ควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

### (ii) วิทยาลัยชุมชน

- คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้รัฐบาลกำหนดนโยบายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาสถาบัน ซึ่งดำเนินงานในลักษณะของ วิทยาลัยชุมชน รัฐบาลอาจช่วยเหลือในการวางกลไกเพื่อกำหนดระดับคุณวุฒิและการประกันคุณภาพ นอกจากนี้รัฐบาลอาจพิจารณาให้เงินอุดหนุนแก่นักศึกษา ซึ่งมีปัญหาทางการเงินเพื่อส่งเสริมให้ศึกษาต่อไป ทั้งอาจให้เงินช่วยเหลือแก่สถาบันต่างๆ เพื่อเปิดหลักสูตรประเภทวิทยาลัยชุมชนในระยะก่อตั้ง (ตัวอย่างเช่น เงินอุดหนุนเพื่อจัดหาอาคารสถานที่)

### (iii) คณะทำงาน

- คณะกรรมการฯ จะตั้งคณะทำงานขึ้นชุดหนึ่ง เพื่อพิจารณา โดยปรึกษาหารือคณะกรรมการจัดสรรงบประมาณ มหาวิทยาลัยว่าทำอย่างไรจึงจะกระชับความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ศึกษานโยบายที่จะต้องแก้ไขหากนำข้อเสนอไปปฏิบัติ และจัดทำข้อเสนอเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอีกด้วย

## (5) การศึกษาต่อเนื่อง

### (i) คณะทำงาน

- คณะกรรมการฯ จะตั้งคณะทำงานขึ้นชุดหนึ่ง เพื่อให้คำแนะนำแก่รัฐบาลเกี่ยวกับนโยบาย และงานริเริ่มใหม่ๆ ด้านการศึกษาต่อเนื่องโดยเฉพาะ (ตัวอย่างเช่น รวมหน่วยงานต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อวางกลไกโดยรวมในการให้คุณวุฒิการศึกษา)

**(ii) การก่อตั้ง ศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต**

- ขอส่งเสริมสถาบันการศึกษาต่อเนื่อง หรือหน่วยงานบริการชุมชนให้ใช้ทรัพยากรในชุมชนที่มีอยู่ เพื่อจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งมีสถานที่สำหรับสอน ห้องสมุด อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องศึกษาค้นคว้า และบริการให้คำแนะนำ

**(iii) การจัดตั้งฐานข้อมูลสำหรับการศึกษาต่อเนื่อง**

- ควรส่งเสริมการใช้ฐานข้อมูลว่าด้วยการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อให้นักศึกษาสามารถค้นหาข้อมูลได้โดยสะดวกรวดเร็ว เกี่ยวกับหลักสูตรต่างๆ ที่ตนสนใจ และมีคุณวุฒิเพียงพอที่จะสมัครเข้าเรียน

**กลยุทธ์ในการดำเนินงาน**

2.42 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ใช้กลยุทธ์ และงานที่มีความสำคัญสูงดังต่อไปนี้คือ

**(1) กลยุทธ์ที่ขอเสนอ**

- จัดลำดับความสำคัญของงาน
- เปลี่ยนแปลงทีละน้อย
- ทดลองเสียก่อนสำหรับงานสำคัญๆ
- ติดตามดูแลงานอยู่เสมอ และทบทวนระหว่างดำเนินงาน
- จัดให้มีการประสานงานโดยทั่วไป

**(2) งานที่ควรอยู่ในลำดับความสำคัญสูง**

- การปฏิรูปกลไกการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
  - การปฏิรูปกลไกการรับเข้าเรียนชั้น ป.1
  - การปฏิรูประบบรับเข้ามหาวิทยาลัย
  - การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาในระดับประถมและมัธยม
    - การปรับปรุงการสอบไล่ของรัฐที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
    - การนำการประเมินความสามารถขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติและส่งเสริมมาตรการซ่อมเสริมและปรับปรุงให้ดีขึ้น
      - การปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาปฐมวัย
      - การปรับปรุงความสามารถทางวิชาชีพของครูใหญ่และครูอื่นๆ
        - การเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ในระดับมัธยมปลายและสูงกว่านั้น

## กลยุทธ์ทางด้านทรัพยากร

2.43 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ใช้กลยุทธ์ทางด้านทรัพยากร ดังต่อไปนี้

### (1) หลักการสำคัญๆ

- ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- การศึกษาขั้นพื้นฐานควรอยู่ในลำดับความสำคัญสูง
- ความมุ่งใช้ทรัพยากรเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

### (2) ข้อเสนอเกี่ยวกับกลยุทธ์ในด้านทรัพยากร

- การใช้ทรัพยากรสาธารณะที่มีอยู่ให้บังเกิดผลเพื่อประโยชน์แก่การศึกษา
  - การใช้ทรัพยากรอื่นๆ ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น
    - ควรส่งเสริมให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในกลุ่มอื่นๆ ในสังคม (รวมทั้งผู้ประกอบการ หน่วยงานบริการเยาวชน ชมรมลูกเสือและอนุภาคชาด กลุ่มกีฬา กลุ่มศิลปะและวัฒนธรรม องค์กรวิชาชีพ กลุ่มอาสาสมัคร ภาคธุรกิจ ฯลฯ) เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสหลากหลายในการเรียนรู้ และใช้กำลังคนและกำลังเงินขององค์กรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น
    - ส่งเสริมให้โรงเรียนใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่เป็นของสาธารณะ/ของชุมชนให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น

- ควรส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มากขึ้น ทั้งยัง ควรส่งเสริมการพัฒนามหาวิทยาลัยเอกชน วิทยาลัยชุมชน โรงเรียนเอกชนและโครงการให้เงินอุดหนุนโดยตรงแก่โรงเรียน เพื่อให้กลุ่มต่างๆ ในชุมชนมีส่วนช่วยการศึกษามากขึ้น

● ในปัจจุบันงบประมาณสำหรับงานด้านการศึกษาเทียบเท่ากับ 4% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ในเมื่อการศึกษามีผลกระทบเป็นอย่างยิ่งต่ออนาคตของฮ่องกง คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอต่อรัฐบาลให้เพิ่มการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา

### การส่งเสริมสนับสนุนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.44 เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสมากขึ้นในการพัฒนาตนในรอบด้าน หากรัฐบาลและบางกลุ่มในสังคมจะดำเนินงานแต่ลำพัง ย่อมไม่ทำให้การปฏิรูปการศึกษายังเกิดผลตามความคาดหมาย จำเป็นต้องให้ทั้งสังคมร่วมแรงร่วมใจสนับสนุน (รวมทั้งนักการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่ปรึกษาด้านการศึกษา ผู้รับผิดชอบการฝึกหัดครู องค์กรอุปถัมภ์โรงเรียน กองทุนเพื่อคุณภาพการศึกษา และอื่นๆ)

## บทสรุป

2.45 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้รัฐบาลกำหนดตัวบ่งชี้โดยละเอียด เพื่อประเมินว่าการปฏิรูปการศึกษาบังเกิดผลหรือไม่ โดยประเมินในช่วงเวลาอันเหมาะสมหลังจากที่ใช้มาตรการปฏิรูปแล้ว ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นข้ออ้างอิงที่เป็นประโยชน์สำหรับการพิจารณา ทบทวนในระหว่างดำเนินงาน

2.46 การปฏิรูปการศึกษามีใช่เป็นวาระสำหรับปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังโยงไปถึงอนาคตของเราในระยะยาวอีกด้วย จึงจำเป็นต้องปฏิรูปโดยเร่งด่วน ในขณะที่สังคมของเรากำลังแปรเปลี่ยนไปในช่วงการปรึกษาหารือ กลุ่มต่างๆ ในชุมชนของเราได้แสดงความกระตือรือร้น เป็นผลให้เรามีความหวังว่าการปฏิรูปจะประสบผลสำเร็จ บัดนี้ ถึงเวลาแล้วที่จะต้องลงมือดำเนินการ คณะกรรมการฯ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกคนในสังคมจะทุ่มเทแรงกายแรงใจเพื่อการปฏิรูปการศึกษาอย่างเต็มที่

## บทที่ 3

### ภูมิหลังการปฏิรูปการศึกษา

**โลกเราได้เปลี่ยนแปลงไป ระบบการศึกษา  
จึงต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน**

3.1 การศึกษาเป็นกุญแจสำคัญไปสู่พัฒนาการรอบด้านของเราทุกคน เตรียมเราให้พร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพและดำรงชีวิตต่อไป การศึกษาช่วยสร้างผู้มีความสามารถให้แก่สังคม และช่วยให้สังคมเจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้า ดังนั้นในสังคมที่แปรเปลี่ยนอยู่เสมอ จำเป็นที่ระบบการศึกษาจะต้องตามให้ทัน และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ การวางระบบการศึกษาในอนาคต เราจำเป็นต้องคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงในสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในสังคมใหม่ กำหนดบทบาทและภาระหน้าที่ของการศึกษาในสภาพแวดล้อมใหม่อีกด้วย

### การเปลี่ยนแปลงทั่วโลก

3.2 โลกเรากำลังเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรม

3.3 เศรษฐกิจโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน เศรษฐกิจที่ใช้ฐานความรู้กำลังเข้ามาแทนที่เศรษฐกิจที่มีอุตสาหกรรมเป็นฐาน



ทีละน้อย อุตสาหกรรมที่อาศัยความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมกำลังเข้ามาแทนที่อุตสาหกรรมที่อาศัยแรงงานราคาถูก การจัดการองค์กรอย่างเข้มงวดจนเกินไป การบริหารจัดการที่ซับซ้อน และการจัดกลุ่มแรงงานอย่างซึ่งตั้งนั้นค่อยๆ หดไป กลับมีโครงสร้างการบริหารที่คล่องตัว เครือข่ายที่โยงใยกันเป็นอย่างดีและมีการจัดหาคณากรแบบยืดหยุ่น การสร้างองค์ความรู้ ปรับให้ทันสมัย และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้กลายเป็นกุญแจสำคัญที่จะเป็นผลให้อุตสาหกรรมองค์กรและบุคคลต่างๆ ประสบผลสำเร็จ

3.4 ชีวิตมนุษย์เรากำลังเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงเช่นเดียวกัน อาชีพการงานส่วนใหญ่ต้องการความรู้มากมายซึ่งต้องปรับให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพราะความจำเป็นในด้านอาชีพการงานเปลี่ยนไปปัจจุบันเราจึงต้องมีความรู้ในสาขาต่างๆ ดังนั้น ในสังคมแห่งการเรียนรู้ เราต้องเรียนรู้ต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง หลายประเทศได้กำหนดให้ การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำ เป็นนโยบายแห่งชาติ และพิจารณาเห็นว่าทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นงานสำคัญเร่งด่วน

3.5 เทคโนโลยีสารสนเทศได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เกิดภาวะไร้พรมแดนและอุปสรรคขวางกั้นในด้านการค้า การเงิน การขนส่ง และการติดต่อสื่อสาร เมื่อการสื่อสารได้โยงใยไปทั่วโลก การแข่งขันย่อมแพร่ไปทั่วโลกด้วยเช่นกัน

## พัฒนาการในฮ่องกง

3.6 ฮ่องกงเป็นมหานครของโลก ฮ่องกงจึงต้องเปลี่ยนแปลง

3.7 ในเชิงเศรษฐกิจ ชาวฮ่องกงได้ทำงานอย่างหนักตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา ปัจจุบันฮ่องกงได้กลายเป็นศูนย์กลางทางการเงินและการค้าของโลก ฮ่องกงยึดมั่นในเศรษฐกิจการตลาด ความสงบเรียบร้อย ระบบภาษีอย่างง่าย ๆ การเคารพกฎหมาย เปิดโอกาสให้ข่าวสารสื่อกันอย่างเสรี และมีกำลังแรงงานที่มีพลังในเชิงรุก คุณสมบัติเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้ฮ่องกงรักษาความสามารถในการแข่งขันไว้ได้

3.8 ขณะเดียวกันโครงสร้างทางเศรษฐกิจของฮ่องกงกำลังเปลี่ยนแปลงไป ฮ่องกงได้ก้าวเลยยุคการแข่งขันโดยอาศัยค่าแรงต่ำมานานแล้ว และกำลังก้าวขึ้นสู่ระดับการสร้างมูลค่าเพิ่ม เศรษฐกิจที่ใช้ฐานความรู้กำลังก่อตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ในอนาคตฮ่องกงจะสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ๆ พัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ๆ กลยุทธ์ใหม่ๆ ทางธุรกิจ และวิธีดำเนินการใหม่ๆ หรือไม่ และฮ่องกงจะมีประชาชนปรับตัวได้ง่าย และสร้างสรรค์หรือไม่

3.9 ในเชิงการเมือง ฮ่องกงยึดมั่นในหลักการ หนึ่งประเทศ สองระบบ และมีความเป็นอิสระ นับตั้งแต่ได้รวมเข้ากับมาตุภูมิ ความสัมพันธ์กับแผ่นดินใหญ่นั้นใกล้ชิดยิ่งกว่าแต่ก่อน ดังนั้น ชาวฮ่องกงจึงควรมีความเข้าใจในประเทศชาติของตนได้ดีขึ้น ซาบซึ้งในวัฒนธรรมของตนยิ่งขึ้น และมีความจงรักภักดีและหวงแหนประเทศชาติของตนยิ่งขึ้น

3.10 ในระยะยาวฮ่องกงไม่ประสงค์จะเป็นแต่เพียงเมืองใหญ่เมืองหนึ่งของจีนเท่านั้น แต่จะเป็นนครนานาชาติที่เป็นประชาธิปไตยและมีอารยธรรม โดยหลอมรวมแก่นแท้ทางวัฒนธรรมของตะวันออกและตะวันตกเข้าด้วยกัน ในขณะที่เดียวกันโครงสร้างทางสังคมของฮ่องกงกำลังวิวัฒนาการไปอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องลดความเหลื่อมล้ำในด้านความมั่งคั่งที่เห็นเด่นชัดลง สังคมกำลังปรับวัฒนธรรมและแนวความคิดของตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว พัฒนาการอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้เปิดแนวใหม่ๆ ขึ้นในชีวิตเราในทุกๆ ด้านและเป็นผลให้เราต้องเผชิญกับสิ่งท้าทายใหม่ๆ อีกด้วย

### **บทบาทและภาระหน้าที่ใหม่ทางการศึกษา**

3.11 ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง ทุกคนจำต้องเผชิญสิ่งท้าทายใหม่ๆ ในปัจจุบันหากจะประสบผลสำเร็จ เราต้องสามารถปรับตัว รู้จักสร้างสรรค์และสามารถติดต่อสื่อสาร สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และให้ความร่วมมือแก่ผู้อื่น ส่วนอุปนิสัย อารมณ์ โลกทัศน์ และการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาตนรอบด้าน เป็นสิ่งที่เราคาดหวังจากทุกคนในยุคนี้ ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับเราทุกคน

3.12 คณะกรรมการการศึกษาที่มีความปรารถนาด้วยเช่นกันที่จะเห็นฮ่องกงเป็นนครที่มีความหลากหลาย เป็นประชาธิปไตย มีอารยธรรมเปิดกว้าง มีพลวัตและเป็นนครอันทันสมัยที่เปี่ยมด้วยวัฒนธรรม แน่นนอน การพัฒนาการศึกษาย่อมมีผลต่อความเสมอภาคและคุณภาพในสังคมของเรา ดังนั้น การศึกษาจึงมีภาระหน้าที่สำคัญในการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ คุณภาพ การบำเพ็ญและวิสัยทัศน์ในระดับนานาชาติให้แก่ชาวฮ่องกง

3.13 การศึกษาในฮ่องกงนั้นเพียบพร้อมด้วยขนบธรรมเนียมอันดีงาม ระบบการศึกษาของฮ่องกงเป็นการผสมผสานระหว่างแก่นวัฒนธรรมตะวันออกและตะวันตก โดยจํารงรักษาแก่นแท้ของการศึกษาของจีนไว้ ขณะเดียวกันก็ซึมซับแนวคิดที่ทันสมัยก้าวหน้าที่สุด ทฤษฎีต่างๆ และประสบการณ์จากการศึกษาแบบสมัยใหม่ของตะวันตก บรรดาผู้ปกครองและชุมชนต่างให้ความสำคัญแก่การศึกษาสำหรับเยาวชน โรงเรียนที่มีชื่อเสียงหลายแห่งล้วนผลิตนักเรียนดีเด่นซึ่งมีบทบาทสำคัญทั้งในสังคมของฮ่องกงเองและในระดับนานาชาติอีกด้วย เพื่อให้การศึกษาของฮ่องกงเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม และเป็นไปตามภาระหน้าที่ในอดีต คณะกรรมการฯ จึงมุ่งมั่นที่จะดำเนินงานอย่างเต็มที่ เพื่อสงวนรักษาและส่งเสริมขนบธรรมเนียมอันดีงามเหล่านี้ไว้

3.14 กระนั้นคณะกรรมการฯ จะต้องแก้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในระบบการศึกษาที่มีอยู่ เพื่อให้ชาวฮ่องกงส่วนใหญ่สามารถ

เรียนรู้ตลอดชีวิต และได้รับการศึกษารอบด้านตามความเป็นจริงแล้ว  
ทั้งๆ ที่เราได้ทุ่มเทพยายามอย่างมากมาเพื่อการศึกษา และทั้งๆ ที่  
ครูได้ทำงานอย่างหนักหน่วง การเรียนรู้ของนักเรียนยังไม่บังเกิด  
ประสิทธิผลเท่าใดนัก ยังเป็นการเรียนรู้เพื่อหวังผลในการสอบ และ  
ให้ความสนใจกันน้อยมากในเรื่อง การเรียนที่จะเรียนรู้ โดยปกติแล้ว  
ชีวิตในโรงเรียนจะจำเจซ้ำซาก นักเรียนไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้  
โดยรอบรู้ และมีโอกาสน้อยที่จะใช้ความคิดอ่าน สำนวณสิ่งรอบตัว  
และสร้างสรรค์ วิถีทางไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงไม่ราบรื่นเท่าที่  
ควร ดังนั้น เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว จำเป็นที่เราจะต้องลบล้าง  
อุดมการณ์อันล้าสมัย และพัฒนาระบบการศึกษาในแนวใหม่ ซึ่ง  
มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

## บทที่ 4

### เป้าหมายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21

*ให้นักเรียนของเราเรียนรู้ด้วยความสุข สามารถ  
ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีความคิดสร้างสรรค์  
และความรับผิดชอบ*

4.1 เมื่อต้นปีที่แล้ว คณะกรรมการการศึกษาได้เชิญชวนประชาชนทั่วไปให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของเราในศตวรรษที่ 21 เพื่อปูพื้นฐานสำหรับการพิจารณาทบทวนระบบการศึกษาของฮ่องกง ประชาชนทั่วไปมีความเห็นพ้องต้องกันว่าเป้าหมายโดยทั่วไปของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือ

ให้ทุกคนมีพัฒนาการรอบด้านทางจริยธรรม ปัญญา ร่างกาย ทักษะทางสังคม และสุนทรียภาพตามความสามารถของตน เพื่อพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอ่านในเชิงวิเคราะห์และสำรวจ ตรวจสอบ คิดหาสิ่งใหม่ๆ และปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลง เพียบพร้อมด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถทำงานเป็นหมู่คณะ พร้อมที่จะทุ่มเทลงอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้สังคมของตนเจริญรุ่งเรือง ก้าวหน้า มีเสถียรภาพและเป็นประชาธิปไตย ช่วยเหลือประเทศชาติและทั่วโลกมีความอยู่ดีกินดีในอนาคต งานสำคัญเร่งด่วนคือให้

นักเรียนของเราเรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น  
ได้ดีขึ้น มีความสร้างสรรค์และทุ่มเทอุทิศตน

4.2 เมื่อได้ทราบความเห็นของประชาชนทั่วไปแล้ว คณะ  
กรรมการการศึกษาจึงทบทวนข้อเสนอเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการ  
ศึกษาในระดับการเรียนรู้ต่างๆ ดังต่อไปนี้

### การศึกษาปฐมวัย

4.3 การศึกษาปฐมวัยช่วยปูพื้นฐานสำหรับการศึกษาตลอด  
ชีวิต

#### (1) เป้าหมาย

- เพื่อช่วยปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และ  
ลักษณะนิสัยที่ดีในการดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมที่ปลูกเร้าใจและ  
น่าเพลิดเพลิน

#### (2) วัตถุประสงค์

เราปรารถนาจะเห็นเด็กของเรา

- มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างคิดและใฝ่รู้
- ปรับตัวในกลุ่มเพื่อนอย่างเพลิดเพลินและมีชีวิตชีวา  
ซึ่งจะช่วยหล่อหลอมให้มีความรับผิดชอบ เคารพผู้อื่น และเจริญ  
งอกงามด้านจริยธรรม ปัญญา ร่างกาย ทักษะทางสังคม และ  
สุนทรียภาพอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน

- พร้อมที่จะทดลองและสำรวจตรวจสอบ เรียนรู้ที่จะเผชิญปัญหาและแสวงหาคำตอบ พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง และมองตนเองในแง่ดี

## การศึกษาในโรงเรียน

4.4 การศึกษาในโรงเรียนเป็นช่วงที่นักเรียนพัฒนาความสามารถขั้นพื้นฐานและเจตคติในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

### (1) เป้าหมาย

- เพื่อจูงใจให้นักเรียนสร้างความรู้พื้นฐาน พัฒนาความสามารถขั้นพื้นฐานและเจตคติของตน เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมอารยะแห่งการเรียนรู้

### (2) วัตถุประสงค์

#### (i) วัตถุประสงค์ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี

- เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ในด้านจริยธรรม ปัญญา ร่างกาย ทักษะทางสังคม และสุนทรียภาพ
- ดูแลให้มีความสามารถในระดับมาตรฐาน และส่งเสริมให้เล็งความเป็นเลิศ
- ส่งเสริมนักเรียนให้ใฝ่รู้ พัฒนาความสามารถในการคิดอ่านและสร้างสรรค์และปลูกฝังเจตคติและค่านิยมอันดีงาม



(ii) **วัตถุประสงค์ของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ**

- ให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้รอบด้าน ในสัดส่วนอันเหมาะสมด้านวิชาการ อาชีพศึกษา การจัดการ บริการสังคม ตลอดจนศิลปะและการกีฬา เพื่อเตรียมตัวสำหรับการประกอบอาชีพ การเรียนรู้ และการดำรงชีวิต
- ให้นักเรียนมีทางเลือกหลายทาง เพื่อจะได้ตระหนักในความสามารถและความถนัดของตนได้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ และการเรียนรู้ในภายหน้า
- ปลุกฝังให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ มีความคิดอ่านโดยเสรี และคิดในเชิงวิเคราะห์ มีความสร้างสรรค์และความรับผิดชอบต่อครอบครัว สังคมประเทศชาติ และมีโลกทัศน์อันกว้างไกล

**การศึกษาในระดับอุดมศึกษา**

4.5 อุดมศึกษาเป็นช่วงการศึกษาหลังจากการศึกษาในระดับโรงเรียน

(1) **เป้าหมาย**

- เพื่อเสริมสร้างความสามารถและเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการศึกษาตลอดชีวิต และปลุกฝังให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง รักความยุติธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีโลกทัศน์อันกว้างไกล

## (2) วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีความคิดเสรีและคิดในเชิงวิเคราะห์ สามารถค้นคว้าเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อเตรียมที่จะมีความรู้อย่างลึกซึ้งในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง
- ปลุกฝังให้นักศึกษามีความใฝ่ฝันที่จะปรับปรุงตนเอง มองโลกในแง่ดี และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ
- เพิ่มพูนความสามารถของนักศึกษาในการเรียนรู้ ดำรงชีวิตและประกอบอาชีพการงานในสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมอันหลากหลาย

## การศึกษาต่อเนื่อง

4.6 การศึกษาต่อเนื่องเป็นช่วงสำคัญช่วงหนึ่งในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

### (1) เป้าหมาย

- เพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ และส่งเสริมพัฒนาการในรอบด้านของตน สำหรับสังคมโดยรวมนั้น การศึกษาต่อเนื่องจะช่วยยกระดับคุณภาพของประชาชน ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคมในอนาคต

## (2) วัตถุประสงค์

- เพื่อช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงศักยภาพของตน และปรับปรุงคุณภาพของตนให้ดีขึ้น
- เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีความรู้และทักษะอันทันสมัยที่สุดที่จำเป็นต่อสมัย เพื่อจะได้สามารถแข่งขันในเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์
- เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝน มีคุณวุฒิทางวิชาการ วิชาชีพและอาชีวศึกษาตามที่ตนใฝ่ฝัน และมีคุณสมบัติและคุณวุฒิที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ

## บทที่ 5

### วิสัยทัศน์ในการปฏิรูปการศึกษา

5.1 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควร มีการวางแผนอย่างรอบคอบสำหรับการปฏิรูปการศึกษา มีการ ประสานงานในทุกๆ ด้าน และให้ทั้งสังคมเข้ามามีส่วนร่วมด้วย คณะกรรมการวางแผนเป้าหมายไว้ว่าจะดำเนินงานให้บรรลุวิสัยทัศน์ ดังต่อไปนี้

#### เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

5.2 ส่องกงจะพัฒนาตนเองให้เป็นสังคมที่เห็นคุณค่าของ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกคนจะมีความสามารถและเจตคติที่ดีต่อการ เรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมทั้งจะเพิ่มพูนความรู้ เสริมสร้างและปรับปรุง ความรู้ความสามารถของตนอยู่เสมอ นอกจากนี้ ควรมีช่องทางและ โอกาสอันหลากหลายที่จะเรียนรู้ เพื่อสนองความต้องการในด้าน การเรียนรู้ของตน

#### เพื่อปรับคุณภาพโดยทั่วไปของนักเรียนให้ดีขึ้น

5.3 เมื่อปฏิบัติตามมาตรการปฏิรูปแล้ว มาตรฐานของ นักเรียนโดยทั่วไปจะสูงขึ้นในด้านภาษา คณิตศาสตร์ การคิดและ

ทักษะในการแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ สามารถปรับตัว และมีทักษะในการสื่อสาร นักเรียนจะมีอุปนิสัยดี มีร่างกายแข็งแรง และมีความชื่นชอบในสุนทรียภาพ

### เพื่อสร้างระบบโรงเรียนที่มีความหลากหลาย

5.4 เราจะมืองค์กรต่างๆ ในสังคมที่มีโรงเรียนของตนเอง และจะมีระบบโรงเรียนอันหลากหลายซึ่งจัดการศึกษาอย่างมีอุดมการณ์ จัดระบบการเงิน ทิศทางการพัฒนา และจุดเน้นในหลักสูตรแตกต่างกันไป ผู้เรียนทุกคนจึงมีทางเลือกตามความจำเป็น ความสนใจ ความสามารถและฐานะความเป็นอยู่ของตน ปลูกฝังส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ เพื่อให้สังคมของเราพัฒนาได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

### เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5.5 สภาพแวดล้อมจะเอื้อต่อการเรียนรู้ โนม่นำนักเรียนให้มีความอยากรู้อยากเห็น ตั้งคำถามและสำรวจแสวงหาคำตอบ สภาพแวดล้อมดังกล่าวจะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอ่านโดยเสรี สร้างสรรค์ และช่วยสร้างความสามารถพิเศษในเชิงสร้างสรรค์ให้มีมากยิ่งขึ้น

## เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของจริยศึกษา

5.6 เป็นที่ยอมรับกันว่าจริยศึกษาเป็นส่วนสำคัญยิ่งของระบบการศึกษา และช่วยค้ำจุนสังคม นักเรียนจะมีประสบการณ์การเรียนรู้ว่าเป็นระบบในการศึกษาด้านศีลธรรม อารมณ์และจิตวิญญาณ ซึ่งจะช่วยให้มองชีวิตในแง่ดี

## เพื่อพัฒนาระบบการศึกษา ซึ่งยึดมั่นในประเพณีอันทรงคุณค่า แต่ทันสมัยและมีวัฒนธรรมอันหลากหลาย

5.7 ฮองกงเป็นส่วนหนึ่งของจีน และเป็นนครนานาชาติด้วย ฮองกงจึงต้องมีระบบการศึกษาที่สงวนรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของตนไว้ ในขณะที่เดียวกันนักเรียนของฮองกงต้องมีวิสัยทัศน์ในระดับนานาชาติ เพื่อสามารถเรียนรู้ ประกอบอาชีพการงาน และดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมอันหลากหลาย

## บทที่ 6

### หลักการในการปฏิรูปการศึกษา

6.1 ในการกำหนดทิศทางและจัดทำข้อเสนอเพื่อปฏิรูปการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาได้อาศัยหลักการดังต่อไปนี้

- มุ่งเน้นที่นักเรียน
- ไม่มีผู้ใดพลาดโอกาส
- คุณภาพ
- การเรียนรู้ชีวิตในวงกว้าง
- การระดมสรรพกำลังทั้งสังคม

#### มุ่งเน้นที่นักเรียน

6.2 จุดประสงค์สำคัญในการปฏิรูปการศึกษาก็เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสมากขึ้น และคล่องตัวขึ้นในการกำหนดและกำกับการเรียนรู้ของตนเอง

6.3 นักเรียนสำคัญที่สุดในการแสดงบทบาทการเรียนรู้ เป้าหมายสุดท้ายของการศึกษาก็เพื่อให้นักเรียนทุกคนพัฒนาตนเองรอบด้านตามความสามารถของตน ดังนั้น ในการปฏิรูประบบการศึกษาและปฏิรูปวิธีการสำหรับการเรียนการสอน ก่อนอื่นจะต้องดูว่านักเรียนมีความต้องการอะไร และสนใจในสิ่งใด

6.4 ในโลกปัจจุบันเราทุกคนต้องมีความรู้พื้นฐานที่แม่นยำ สามารถเรียนรู้โดยเสรี และเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถติดตามข่าวสาร ข้อมูลและทักษะใหม่ๆ ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอีกด้วย ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษาจึงมีภาระหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือ สร้างแนวทางให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยเสรี เรียนรู้ด้วยความสุข ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบ เชี่ยวชาญในทักษะทางร่างกาย และทางด้านศิลปะ ฉลาดและอารมณ์มั่นคง

## า ไม่มีผู้ใดพลาดโอกาส

6.5 ทุกช่วงชั้นของการศึกษาไม่ควรมีการทดสอบแบบปิดตาย ซึ่งขวางกั้นมิให้มีโอกาสเรียนรู้ต่อไป เราต้องฉกฉวยทุกโอกาส ตลอดชีวิตเพื่อเรียนรู้อยู่เสมอ และแสวงหาความก้าวหน้า ฉะนั้น จึงควรเห็นความสำคัญของความพยายามดังกล่าว

6.6 ากการสอนโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง เป็นอุดมการณ์อัน น่าชื่นชมมาแต่สมัยโบราณ เราไม่ควรทอดทิ้งเด็กแม้สักคนเดียว แต่ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้พัฒนาศักยภาพของตน เป้าหมาย ในการปฏิรูปการศึกษาก็เพื่อขจัดอุปสรรคต่างๆ ในระบบของเราที่ ขวางกั้นการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดริเริ่มมากขึ้น และพัฒนาศักยภาพของตนในด้านต่างๆ



6.7 ในระบบการศึกษาที่เปิดกว้าง นักเรียนสามารถแสวงหาโอกาสเรียนรู้ในช่วงต่างๆ ในชีวิต สุดแต่ความจำเป็นในการพัฒนาตนเอง หรือความจำเป็นทางด้านอาชีพการงาน เราจึงควรเห็นความสำคัญของการแสวงหาดังกล่าว ระบบนี้จะเอื้อให้ทุกคนเรียนรู้ตลอดชีวิต และช่วยสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อีกด้วย

### คุณภาพ

6.8 ในสังคมที่อาศัยความรู้เป็นฐาน ทุกคนจะต้องมีความสามารถเบื้องต้นในการเรียนรู้ เพื่อจะได้เรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ดังนั้น ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน เราจึงต้องให้นักเรียนทุกคนมีทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในขณะเดียวกัน เราต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ ไม่ว่าจะในระบบการศึกษาใด จำเป็นต้องมีกลไกเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด

### การเรียนรู้ชีวิตในวงกว้าง

6.9 กระบวนการเรียนรู้ต้องไม่มีอุปสรรคในเรื่องเนื้อหาวิชา และการสอบมาสะกิดกัน นักเรียนควรสามารถร่วมกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้รอบด้านทั้งในและนอกชั้นเรียน

6.10 ในสหัฐวรรษใหม่ การศึกษาจะมีความหมายกว้างขึ้น นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนในหลายๆ ด้านกิจกรรมที่จัด

ชั้นทั้งในและนอกชั้นเรียนนั้นล้วนมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้รับการศึกษา  
รอบด้านโดยทัดเทียมกัน

### การระดมสรรพกำลังทั้งสังคม

6.11 ประชากรทุกคนและฮ่องกงจะประสบผลสำเร็จได้ก็  
ต้องอาศัยการเรียนรู้ตลอดชีวิต รัฐบาล วงการการศึกษา กลุ่มอื่นๆ  
ของสังคม ตลอดจนตัวนักเรียนเอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วม

### การประชาพิจารณ์

6.12 ในช่วงของการทำประชาพิจารณ์ คณะกรรมการการ  
ศึกษาได้รับคำวิจารณ์และคำตอบจากวงการศึกษาต่างๆ ซึ่งเป็นนิมิตหมาย  
ที่ดี พิสูจน์ให้เห็นว่าสังคมอันหลากหลายเช่นฮ่องกงนั้นเป็นสังคมที่มี  
พลัง

6.13 ต่อไปนี้คณะกรรมการฯ จะขอเสนอข้อคิดเห็นในเรื่อง  
หลักการ ซึ่งได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางในระหว่างการทำ  
ประชาพิจารณ์

### ความจำเป็นของสังคมเมื่อเทียบกับความจำเป็นของแต่ละคน

6.14 การศึกษานั้นตอบสนองความจำเป็นของสังคม และ  
บุคคลในสังคมการศึกษา ไม่เพียงแต่จะสร้างคนเพื่อพัฒนาสังคม  
เท่านั้นแต่จะเปิดโอกาสให้ทุกคนได้พัฒนาศักยภาพของตนอีกด้วย

6.15 การศึกษาต้องช่วยให้ทุกคนสามารถหาเลี้ยงชีพ และมีคุณสมบัติพร้อมที่จะประกอบอาชีพของตน การศึกษาจะช่วยให้ทุกคนประสบผลสำเร็จดังปรารถนา และอำนวยความสะดวกต่อเศรษฐกิจของประเทศ นี่คือการกิจด้าน การฝึกหัดอบรมมา ของการศึกษา

6.16 ในทำนองเดียวกัน การศึกษาต้องช่วยให้เราประกอบอาชีพอย่างมีความสุขและดำรงชีวิตอย่างมีความหมาย การศึกษาช่วยเสริมสร้างความสามารถของเราทางด้านวัฒนธรรม ทางปัญญา และจิตวิญญาณ โดยกระตุ้นให้เรากำหนดเป้าหมายในชีวิตให้สูงขึ้น และมุ่งมั่นให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว นี่คือการ รู้แจ้งเห็นจริง

6.17 สังคมที่อาศัยความรู้เป็นฐานมีวงจรแห่งความรู้เป็นเพียงวงจรสั้น ๆ ขาวสารข้อมูลแพร่ขยายไปอย่างรวดเร็ว ในการทำงานบุคคลจำเป็นต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถปรับตัว ให้ความร่วมมือ เรียนรู้ด้วยตนเอง สัมผัสค้นคว้า คิดอ่านโดยเสรี และสร้างสรรค์อย่างที่ไม่เคยมีมาแต่ก่อน ปัจจุบันทุกฝ่ายต่างเรียกร้องอย่างมากในเรื่องคุณลักษณะส่วนตัวของแต่ละคน การฝึกฝนเพื่อออกไปประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งมิใช่หมายความว่าฝึกแต่เพียงทักษะเท่านั้น แต่ยังมีเป้าหมายที่จะเสริมสร้างปัจจัยภายใน (inner qualities) ของแต่ละคนอีกด้วย

6.18 อีกนัยหนึ่ง โดยเหตุที่เทคโนโลยีสารสนเทศได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ววัตถุนิยมได้มีอิทธิพลครอบงำชีวิตเราจนแทบจะสูญเสียจิตวิญญาณไป สังคมจึงประสงค์จะให้การศึกษามีส่วนช่วยทำให้ชีวิต

เราเจริญงอกงามในด้านศีลธรรม อารมณ์ จิตวิญญาณและวัฒนธรรม  
เพื่อที่เราจะได้หลุดรอดปลอดภัยจากอิทธิพลของวัตถุ และดำรงชีวิต  
ที่เจริญงอกงาม

### ความเร่งด่วนเมื่อเทียบกับความเหมาะสม

6.19 ผู้ที่อยู่ในวงการการศึกษาเข้าใจปัญหาที่เราากำลังเผชิญ  
อยู่เป็นอย่างดี ในระหว่างการปรึกษาหารือจึงแสดงความคาดหวังไว้  
เป็นอย่างมากจากการปฏิรูปการศึกษา ส่วนบุคคลในวงการอื่นๆ  
ต่างไม่พึงพอใจในระบบการศึกษาในปัจจุบันเช่นเดียวกัน จึงคาดหวัง  
ว่าระบบการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงไป กล่าวโดยสรุป ผู้ปกครอง  
และนายจ้างล้วนมีความคาดหวังเช่นเดียวกันจากการปฏิรูปการศึกษา

6.20 คนทั่วไปมักจะมุ่งเน้นในเรื่องผลดีจากการปฏิรูปการ  
ศึกษา จึงประสงค์จะให้ดำเนินการปฏิรูปโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้  
ด้วยเกรงว่าหากล่าช้าไปอาจเป็นผลร้ายแก่นักเรียน และจะทำให้  
ฮ่องกงไม่สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ ดังนั้น จึงได้เสนอวิธีปฏิรูปการ  
ศึกษาแบบแหวกแนวหลายวิธี

6.21 ตรงกันข้าม ผู้ที่อยู่ในวงการการศึกษาเป็นกังวลว่าจะ  
สามารถดำเนินงานปฏิรูปได้หรือไม่ จริงอยู่การปฏิรูปการศึกษาเป็น  
เรื่องเร่งด่วน แต่ก็ได้อาศัยประสบการณ์จากการปฏิรูปในครั้งก่อนๆ  
ด้วยเช่นกัน ดังนั้น จึงเน้นในด้านกลวิธีในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก  
และกำชับให้ดำเนินงานปฏิรูปอย่างมีระเบียบแบบแผนค่อยเป็นค่อย

ไป เพื่อมิให้เป็นภาระแก่บรรดาโรงเรียนและครูจนเกินไป และเกิดความสับสนขึ้นในวงการการศึกษา

6.22 คณะกรรมการการศึกษารับแนวคิดที่ขัดแย้งกันทั้งสองประการดังกล่าวไว้พิจารณาอย่างรอบคอบ และเมื่อจัดทำข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปนั้น ได้คำนึงถึงความเร่งด่วนและความเหมาะสมควบพร้อมกันไป

### **การแข่งขันและความเป็นธรรม**

6.23 การแข่งขันเป็นสัญลักษณ์ของฮ่องกง และเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยให้เศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประสบความสำเร็จ ในสังคมจีนที่ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม ชาวจีนยังคงติดยึดกับแนวคิดในเรื่องการสอบเพื่อเข้ารับราชการ แรงจูงใจสำคัญในการเรียนรู้ คือ การแข่งขันและการคัดสรร การศึกษาในฮ่องกงเน้นเป็นอย่างมากในเรื่องการทำงานหนัก และเชื่อกันว่าความขยันขันแข็งจะช่วยสร้างความชำนาญและเสริมเติมพรสวรรค์จากธรรมชาติที่ขาดหายไป ในเมื่อแนวคิดดังกล่าวมีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีฮ่องกงจึงได้สร้างผู้ที่มีความสามารถโดดเด่นและสร้างโรงเรียนที่มีชื่อเสียงไว้มากมาย

6.24 ชาวฮ่องกงมีคุณภาพทัดเทียมกับประชาชนของประเทศที่พัฒนาแล้ว อย่างไรก็ตาม ในเมื่อการศึกษายังติดยึดอยู่กับระบบดั้งเดิมเช่นนี้ **ผลสำเร็จของนักเรียนที่โดดเด่นเพียงไม่กี่คนย่อม**

**ไม่คุ้มกับความล้มเหลวของนักเรียนส่วนใหญ่** ระบบการศึกษาในฮ่องกงเป็นผลให้เยาวชนจำนวนมากมีความท้อแท้ และรู้สึกว่าคุณเองล้มเหลว ไม่มีโอกาสเพียงพอที่จะเลือกอาชีพของตน การสอบแข่งขันเช่นนี้มีผลเพียงแต่ผลิตคนเก่งเพียงไม่กี่คน และจะไม่ช่วยให้ฮ่องกงสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ สร้างความไม่เป็นธรรมและความแตกแยกในสังคม ในสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ระบบการศึกษาซึ่งผลิตผู้ที่มีความเป็นเลิศเพียงไม่กี่คนก็ย่อมล้าสมัย ฮ่องกงจะล้าหลังเพื่อนบ้านหากระบบการศึกษาไม่ปรับตนเองให้สอดคล้องกับยุคสมัย

6.25 ข้อเสนอเพื่อปฏิรูปของคณะกรรมการการศึกษา จึงมุ่งสร้างแนวคิดใหม่ในเรื่องการแข่งขัน ในการแข่งขันนั้นควรคำนึงถึงการคัดสรร ความเป็นธรรม ความเสมอภาคในสังคม และหลักการที่ว่า ไม่มีผู้ใดพลาดโอกาสสำคัญในการจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดสรรที่เรียน การสอบและการรับเข้าเรียน คณะกรรมการฯ จึงได้ใช้หลักการต่างๆ ดังกล่าว

6.26 จุดเน้นอีกประการหนึ่งในการปฏิรูป คือ สร้างสภาพแวดล้อมเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ และยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยทั่วไปให้สูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็สงวนรักษาส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามไว้ ในการดำเนินงานดังกล่าวย่อมต้องอธิบายได้ว่าเหตุใดจึงเปลี่ยนแปลงนโยบายและเปลี่ยนแปลงมาตรการต่างๆ ดังนั้น จึงจำเป็นที่ทุกโรงเรียนจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

## การเรียนรู้การสอน

6.27 การสอนนำ และการบ่มเพาะ เป็นหัวใจของการศึกษาแบบดั้งเดิมของจีนเสมอมา การเผยแพร่ความรู้ค่อยๆ กลายเป็นการถ่ายทอดแบบทางเดียว โรงเรียนและครูจึงมีบทบาทสำคัญในฮ่องกงนั้น ภาระหน้าที่ของครูเพิ่มขึ้นอยู่เรื่อยๆ ในขณะที่นักเรียนเป็นผู้รับความรู้แต่อย่างเดียว

6.28 สภาพการณ์เช่นนี้ย่อมขัดกับหลักการที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักคิดค้นและสร้างสรรค์ ไม่พัฒนาศักยภาพของนักเรียน และไม่เอื้อต่อการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

6.29 ดังนั้น จุดเน้นของการปฏิรูปหลักสูตรตามที่คณะกรรมการฯ เสนอ มิได้อยู่ที่การเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะเจาะจงในวิชาต่างๆ หรือในโครงสร้างหลักสูตร แต่เป็นการปฏิรูปโดยทั่วไปของปรัชญาการเรียนการสอน โดยมุ่งให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหัวใจของระบบการศึกษา และให้นักเรียนเป็นผู้กำกับการเรียนรู้ตามหลักการ ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยแท้จริง

6.30 ในสังคมที่มีความรู้เป็นฐาน นักเรียนจะไม่เป็นผู้รับความรู้แต่ฝ่ายเดียว แต่จะสร้างและคิดค้นความรู้อยู่เสมอผ่านกระบวนการเรียนรู้ เพื่อที่จะให้นักเรียนทำเช่นนั้นได้ เราต้องเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาในฮ่องกงอย่างพลิกผัน

6.31 คณะกรรมการฯ ตระหนักดีว่า คงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแนวการเรียนการสอนดังกล่าวได้ในทันทีทันใด หรือโดยอาศัยกฎระเบียบจากรัฐบาล คณะกรรมการฯ ได้เสนอทิศทางการปฏิรูป แต่ การเปลี่ยนแปลงแนวทางฯ จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อ นักการศึกษาในแนวหน้ามีส่วนร่วมด้วยอย่างเต็มที่ การระดมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษาเป็นภาระหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการฯ และวงการการศึกษาในฮ่องกง

### บทบาทของรัฐบาล

6.32 คณะกรรมการฯ ได้อภิปรายกันมากเกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลในการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ดังปรากฏในรายงานฉบับที่ 7 ในขณะนี้กระทรวงการศึกษากำลังดำเนินการปฏิรูป การบริหารโดยอาศัยโรงเรียนเป็นฐานนำ เพื่อโรงเรียนจะได้มีความเป็นอิสระยิ่งขึ้นในการบริหารและการสอน รวมทั้งมีความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น กระทรวงการศึกษาจะมีบทบาทมากขึ้นในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ร่วมงานกับทางโรงเรียน

6.33 เป้าหมายเบื้องต้นในการปฏิรูปการศึกษาไม่เพียงแต่จะเปิดโอกาสให้แก่เด็กเรียนเท่านั้น แต่เปิดโอกาสให้แก่โรงเรียนและครูด้วยเช่นกัน เพื่อว่าครูจะสามารถพัฒนาหลักสูตรโดยอาศัยโรงเรียนเป็นฐาน และคิดหาวิธีสอนตามหลักวิชาชีพของตน และ



ตามความจำเป็นของนักเรียน อย่างไรก็ตาม ในขณะที่เคารพในความ เป็นมืออาชีพและความเป็นอิสระของนักการศึกษา รัฐบาลจะต้อง รับผิดชอบต่อประชาชน ดังนั้น จึงมีภาระหน้าที่ดูแลให้โรงเรียนมี ความโปร่งใสและเป็นที่น่าเชื่อถือ และจะต้องวางกลไกในการประกัน คุณภาพที่มีประสิทธิผล

6.34 รัฐบาลต้องปฏิบัติงานอื่นๆ ที่จำเป็นไปพร้อมกัน ประการแรกจะต้องรับผิดชอบการเชื่อมต่อและการประสานสัมพันธ์ ระหว่างการศึกษาในระดับและสาขาต่างๆ ต้องสามารถตรวจสอบ ได้ว่ามีช่องว่างใดบ้างในระบบการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อดำเนินการ แก้ไข รัฐบาลควรดูแลด้วยว่าผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการ เรียนรู้ และผู้ด้อยโอกาสมีโอกาสเรียนรู้โดยทั่วหน้ากัน

### ประโยชน์ของการสอบ

6.35 การสอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอบไล่ของรัฐ เป็น หัวใจของระบบการศึกษาในประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดย ตลอด และเป็นจุดเน้นในการปฏิรูปการศึกษาในประเทศเพื่อนบ้าน ของเราบางประเทศอีกด้วย

6.36 การสอบนั้นมีผลดี โดยทั่วไปแล้วเป็นที่ยอมรับกันว่า เป็นกลไกที่เป็นธรรมและน่าเชื่อถือได้เป็นอย่างมาก หากใช้ในทางที่ ถูกต้อง การสอบไล่ของรัฐจะเป็นกลไกในการประกันการเรียนรู้ได้ เป็นอย่างดี

6.37 แต่กระนั้น การสอบไล่ของรัฐก็มีผลเสียเช่นกัน เพราะอาจจำกัดแทนที่จะเปิดกว้างโลกทัศน์ในการเรียนรู้ของนักเรียน ระบบการสอบในปัจจุบัน ซึ่งมุ่งเน้นรายวิชาและมุ่งประเมินคุณภาพเป็นผลให้แยกสิ่งที่เรียนรู้ออกเป็นแท่งวิชา บังคับให้นักเรียนต้องเลือกกระหว่างสายวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ นักเรียนไม่สามารถเลือกเรียนรู้ตามลำดับความสำคัญก่อน-หลังได้ ไม่มีการให้ค่าน้ำหนักสำหรับวิชาต่างๆ ที่สอบและไม่มีการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งอื่นใดนอกเหนือไปจากด้านวิชาการ เพราะไม่สามารถวัดสิ่งต่างๆ ดังกล่าวในการสอบไล่ของรัฐได้

6.38 ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงพิจารณาเห็นว่า การสอบไล่ของรัฐเป็นส่วนสำคัญของการปฏิรูป ข้อเสนอเพื่อปฏิรูปการสอบนั้น มุ่งคงไว้และส่งเสริมผลดีของการสอบไล่ของรัฐ และในขณะเดียวกัน ก็ลดผลเสียลงให้เหลือน้อยที่สุด เราจะพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป ในบทที่ 7 และบทที่ 8

## บทที่ 7

### จุดเน้นในการปฏิรูปการศึกษา

7.1 หากจะให้วิสัยทัศน์ดังกล่าวข้างต้นบังเกิดผลอย่างจริงจัง จำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขปัจจัยอันเหมาะสม เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสเพียงพอสำหรับพัฒนาศักยภาพของตน ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้นักการศึกษาชั้นนำปฏิบัติตามอุดมการณ์ของตน เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวควรดำเนินการปฏิรูปในงานด้านสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

- การปฏิรูประบบการรับเข้าเรียน และระบบการสอบได้ของรัฐเพื่อขจัดปัญหาอุปสรรค และเพื่อให้ทุกคนมีโอกาสโดยทัดเทียมกัน

- การปฏิรูปหลักสูตรและปรับปรุงวิธีสอน
- การปฏิรูปกลไกการวัดผลเพื่อเสริมการเรียนรู้การสอน
- การเปิดโอกาสอันหลากหลายยิ่งขึ้นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับสูงกว่านั้น
- การวางกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลในด้านทรัพยากร
- การให้ครูมีความสามารถเป็นมืออาชีพยิ่งขึ้น
- การปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ เพื่อสนับสนุนนักการศึกษาในแนวทาง

7.2 งานสำคัญส่วนหนึ่งในการปฏิรูป คือ การพิจารณา ทบทวนระบบการศึกษา โดยมุ่งเน้นในประเด็นหลัก ได้แก่ โครงสร้าง ทางวิชาการ หลักสูตร การวัดผลและความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา ในระดับต่าง ๆ **ข้อเสนอในรายงานนี้จะมุ่งเน้นใน 5 ประเด็นแรก ดังกล่าวข้างต้น** ในขณะที่เรากำลังดำเนินการพิจารณาทบทวนกัน อยู่นี้ คณะกรรมการการศึกษา สำนักงานการศึกษาและกำลังคน และกระทรวงการศึกษาได้เตรียมงานเบื้องต้นสำหรับประเด็นอื่นๆ ไว้แล้ว เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาเป็นไปโดยราบรื่น

7.3 ส่วนประเด็นที่ 6 นั้น คณะกรรมการจัดสรรงบประมาณ มหาวิทยาลัยและคณะกรรมการที่ปรึกษาว่าด้วยการฝึกหัดครู และ คณะคุณวุฒิของครู (Advisory Committee on Teacher Education and Qualification - ACTEQ) ได้เสนอรายงานต่อรัฐสภาเมื่อปี 2541 และได้ยื่นข้อเสนอหลายประการเพื่อส่งเสริมคุณวุฒิทางวิชาชีพ และยกระดับฐานะของครู ในปีเดียวกันรัฐบาลได้ตัดสินใจว่าในอนาคตจะ เพิ่มนักเรียนฝึกหัดครูในระดับปริญญาหรือสูงกว่านั้นขึ้นเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ทางการกำลังปฏิบัติตามข้อเสนออื่นๆ อย่างจริงจัง ตัวอย่างเช่น การสร้างบัณฑิตเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู สำหรับ ประเด็นที่ 7 นั้น ในย่อหน้าที่ 11.8 ในบทที่ 11 เราจะกล่าวถึงมาตรการ ที่รัฐบาลกำลังปฏิบัติอยู่แล้วหรือกำลังจะนำไปปฏิบัติ รายละเอียด เกี่ยวกับ 5 ประเด็นแรกมีดังต่อไปนี้

## การปฏิรูประบบรับเข้าเรียน และระบบการสอบไล่ของรัฐ

7.4 ในปัจจุบันการศึกษาในระดับต่างๆ มีปัญหาอุปสรรคมากมาย ตัวอย่างเช่น การรับเข้าเรียนชั้น ป.1 และ ม.1 การสอบไล่ของรัฐ และการเข้ามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก เหตุการณ์การรับเข้าเรียนสำหรับการศึกษาในระดับต่างๆ เน้นผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการแทนที่จะพิจารณาพัฒนาการโดยทั่วไปของนักเรียนและการวัดผลส่วนใหญ่อาศัยการสอบข้อเขียนซึ่งต้องใช้ความจำ ผลก็คือ การศึกษาในโรงเรียนมักจะเน้นพัฒนาการทางปัญญาของนักเรียนมากเกินไป แทนที่จะมุ่งพัฒนาทางด้านจริยธรรมทางร่างกาย สังคม และสุนทรียภาพ

7.5 คณะกรรมการฯ เห็นว่า กลไกการรับเข้าเรียนในระดับต่างๆ นั้นควรคำนึงถึงกระบวนการในการพัฒนาทางด้านจิตใจ และทางปัญญาของนักเรียน รวมทั้งความเป็นธรรมในระบบการศึกษาในการรับเด็กเข้าเรียนระดับก่อนประถมนั้น ไม่ควรมีการคัดเลือกเพื่อจะได้ไม่กดดันเด็กเล็กๆ จนมากเกินไป แต่ที่จริงแล้ว ในเมื่อทางการฮ่องกงได้ใช้ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคบังคับ 9 ปี ก็ไม่จำเป็นต้องมีกลไกการคัดเลือกเข้าเรียนชั้น ป.1 และ ม.1 อีกต่อไป คณะกรรมการฯ ขอเสนอว่าสำหรับการรับเข้าเรียนชั้น ป.1 นั้น ควรใช้หลักการด้านภูมิปัญญาของนักเรียน และควรจัดสรรที่เรียนโดยอาศัยเครือข่ายโรงเรียนและความประสงค์ของพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นหลัก เพื่อจูงใจมิให้โรงเรียนอนุบาลและพ่อแม่ ผู้ปกครองกดดันเด็กจนเกินไป

7.6 เราขอเสนอด้วยว่า สำหรับการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาชั้น ให้ยกเลิกการทดสอบสมรรถนะทางวิชาการเสียเพื่อป้องกันมิให้กดดันนักเรียนโดยไม่จำเป็น ควรลดการจัดระดับโรงเรียนลงเพื่อหลีกเลี่ยงความนิยมโรงเรียนเด่นดัง และควรเพิ่มจำนวนที่นั่งตามดุลยพินิจของทางโรงเรียน เพื่อให้มีเกณฑ์ในการรับเข้าเพิ่มมากขึ้นในระยะยาวแล้ว สำหรับการรับเข้าเรียนในระดับมัธยมปลายนั้น คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ยกเลิกการประเมินสาธารณะในทุกรูปแบบ

7.7 สำหรับการสอบไล่ของรัฐ คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ทบทวนรูปแบบ เนื้อหาสาระ และวิธีวัดผล ควรใช้วิธีสอบที่ยืดหยุ่นขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสใช้ความคิดอ่านอย่างอิสระและในเชิงสร้างสรรค์ ส่วนวิธีวัดผลของครูนั้น ควรให้มีองค์ประกอบอื่นๆ ด้วยเพื่อจะได้ประเมินความสามารถของนักเรียนที่วัดไม่ได้ได้ง่ายด้วยการสอบข้อเขียน (ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการจัดการ การติดต่อสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่นๆ) ด้วยวิธีนี้ นักเรียนจะได้รับการส่งเสริมให้ร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายยิ่งขึ้น

7.8 ด้านการรับนิสิตนักศึกษาเข้ามหาวิทยาลัย คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้มหาวิทยาลัยพิจารณาถึงความสามารถโดยรวมของนักเรียน (ทั้งในเชิงวิชาการและที่ไม่ใช่ในเชิงวิชาการ) นอกเหนือไปจากผลการสอบไล่ของรัฐ ควรนำผลการเรียนในโรงเรียนเพิ่มสะสมงาน และผลการสัมภาษณ์มาประกอบการพิจารณาด้วย

เพื่อประเมินความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ รวมทั้งการเข้า  
กับผู้อื่นและการแก้ปัญหาต่างๆ วิธีการเช่นนี้จะไม่เพียงแต่ส่งเสริม  
แนวคิดในเรื่องการศึกษาโดยรอบด้านเท่านั้น แต่จะช่วยให้มหาวิทยาลัย  
สามารถรับนักเรียนที่ดีที่สุดพร้อมเข้าเป็นนักศึกษา

### การปฏิรูปหลักสูตรและการปรับปรุงวิธีสอน

7.9 มนุษย์เราพัฒนาเจตคติและความสามารถ และสร้าง  
ความรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้ จากสิ่งที่เราพบเห็น และจาก  
ประสบการณ์ เราค่อยๆ เรียนรู้เกี่ยวกับคนและสิ่งของ เรียนรู้วิธี  
วิเคราะห์ ใช้ดุลยพินิจ และสร้างค่านิยมของเราเองทีละน้อย ดังนั้น  
ในการกำหนดหลักสูตรจึงควรอาศัยประสบการณ์ในการเรียนรู้ของ  
นักเรียนเป็นหลัก

7.10 เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถของตนรอบ  
ด้าน รวมทั้งมีเจตคติที่ดีเพื่อเตรียมตนสำหรับการศึกษาตลอดชีวิต  
เราต้องให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้รอบด้านและใน  
สัดส่วนที่สมดุล จึงขอเสนอให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ใน  
ด้านสำคัญๆ รวม 5 ด้านด้วยกัน กล่าวคือ การพัฒนาทางปัญญา  
ประสบการณ์ชีวิต ประสบการณ์ด้านอาชีพการงาน บริการสังคม  
และพัฒนาการทางกายและสุนทรียภาพโดยการปฏิรูปหลักสูตร  
การบูรณาการการศึกษาในระบบ นอกกระบวนและการศึกษาตาม  
อัธยาศัยในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและนอกชั้นเรียน ช่วยให้ชีวิตการเรียนรู้

ของนักเรียนเป็นที่น่าสนใจ และมีความหลากหลาย ช่วยให้สนใจใฝ่รู้ มีค่านิยมและเจตคติที่ดี และช่วยฝึกฝนในเรื่องการใช้ความคิดอ่าน ในเชิงวิเคราะห์และมีอิสระเสรี มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการติดต่อสื่อสาร และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ

7.11 ด้านหลักสูตรอุดมศึกษานั้น ควรปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมของเรา คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอให้มหาวิทยาลัยพิจารณาทบทวนภารกิจ เนื้อหาวิชา และวิธีการสอน สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรี และปรับหลักสูตรให้มีสัดส่วนอันเหมาะสมในเชิงกว้างและเชิงลึก เพื่อว่านักศึกษาจะได้มีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับสาขาวิชาอื่นๆ ด้วยนอกเหนือไปจากวิชาเฉพาะของตน สามารถพัฒนาโลกทัศน์อันกว้างไกล และมีทักษะในด้านสำคัญๆ

### **การปรับปรุงกลไก การประเมินผลเพื่อเสริมการเรียนการสอน**

7.12 ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร การประเมินผลจึงมีความสำคัญมากเพราะช่วยให้ครูและผู้ปกครองรู้ว่าการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างไร มีความก้าวหน้าเพียงใด และมีความจำเป็นในด้านใดบ้าง รวมทั้งรู้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนอีกด้วย ครูอาจใช้ผลการประเมินในการวางแผนการสอน คิดหาวิธีสอนและแนะนำนักเรียนแต่ละคนเพื่อช่วยให้สามารถเรียนรู้อย่างบังเกิดผล และใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ การประเมินจะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเองได้ดีขึ้น



7.13 ด้วยเหตุนี้ เราจึงขอเสนอให้เริ่มการประเมินผลสัมฤทธิ์ในระดับพื้นฐานสำหรับวิชาภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ สำหรับการศึกษาระดับพื้นฐานของระดับต่างๆ ทางโรงเรียนอาจประเมินด้วยวิธีใดก็ได้และเมื่อใดก็ได้ตามแต่จะเห็นสมควร เพื่อให้รู้ว่านักเรียนได้เรียนพัฒนาไปมากน้อยเพียงใด และรู้จุดแข็งและจุดอ่อนเสียแต่เนิ่นๆ เพื่อจะได้แก้ไขโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในด้านการเรียนตามความเหมาะสม ในแง่ของระบบนั้น คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ส่วนกลางเป็นผู้วัดผลสำหรับ ป.3 ป.6 และ ม.3 เพื่อตรวจสอบดูว่ากลุ่มวิชาต่างๆ ของโรงเรียนนั้นได้มาตรฐานหรือไม่ จากผลของการประเมินและจากความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเอง โรงเรียนจึงอาจวางแผนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

7.14 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ใช้วิธีประเมินผลหลายๆ แบบ เช่น ประเมินในระหว่างเรียนซึ่งมีลักษณะยืดหยุ่นได้ ลดการประเมินในเชิงปริมาณลงให้เหลือน้อยที่สุด และประเมินในเชิงวิเคราะห์ให้มากขึ้น เพื่อจะได้เห็นภาพรวมว่าจำเป็นต้องช่วยเหลือนักเรียนในด้านใดบ้าง ควรเลี่ยงการบอกคำบอกจนมากเกินไป การให้ห้องแบบนกแก้วนกขุนทอง รวมทั้งการสอบ เพื่อให้นักเรียนจะได้มีเวลามากขึ้นสำหรับร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์

## การเปิดโอกาสอันหลากหลายขึ้นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับสูงกว่านั้น

7.15 ในอดีต เศรษฐกิจในฮ่องกงส่วนใหญ่เป็นเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งต้องใช้แรงงานที่มีทักษะในระดับต่ำเป็นจำนวนมาก ผู้จบการศึกษาชั้น ม.3 และมัธยมศึกษาตอนปลายจึงต่างมีงานทำ เมื่อต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว อุตสาหกรรมดั้งเดิมของฮ่องกงได้เคลื่อนย้ายไปทางเหนือ และมีอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มเป็นอย่างสูงและใช้เทคโนโลยีเป็นอย่างมากรวมเข้ามาแทนที่ ในขณะที่เราก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ เราจำเป็นต้องมีความรู้ความชำนาญที่ลึกซึ้งซึ่งซับซ้อนขึ้น ที่ยังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นต้องให้มีโอกาสมากขึ้นในการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษา และหลังมัธยมศึกษาเพื่อเพิ่มจำนวนผู้ที่สามารถสนองความต้องการของสังคมแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ปัจจุบันคนเรามีอายุยืนขึ้นจึงสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความหมายยิ่งขึ้น พร้อมกับมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตมากขึ้น

7.16 ตามความเป็นจริงแล้ว อัตราส่วนของผู้เรียนในระดับหลังมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกลุ่มอายุเดียวกันในประเทศอื่นๆ นั้น สูงกว่าในฮ่องกงมาก กล่าวคือ ขณะที่ฮ่องกงมีเพียงประมาณ 34%<sup>(5)</sup> ในสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลียสูงขึ้น 81%<sup>(1)</sup> และ 80%<sup>(2)</sup> ส่วนในสหราชอาณาจักรและเกาหลีอยู่ในอัตรา 52%<sup>(3)</sup> และ 68%<sup>(4)</sup> ตามลำดับ

(1) : ข้อมูลปี 2538 (3) : ข้อมูลปี 2539 (2) และ (4) : ข้อมูลปี 2541  
ที่มา : รายงานสถิติของยูเนสโกประจำปี 2542 (5) : ข้อมูลปี 2542

7.17 เศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการผลิตสูง ฮ็องกงจะต้องมีผู้มีความรู้ความสามารถ (ทั้งผู้ชำนาญการทั่วไป และ ผู้ชำนาญการเฉพาะสาขา) ซึ่งมีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น มีความคิดริเริ่ม และมีทักษะในการวิเคราะห์เพื่อฮ็องกงจะได้เป็น ศูนย์กลางการเงินและการค้าในระดับนานาชาติสืบต่อไป ทั้งยัง พัฒนาให้เป็นเมืองที่ก้าวหน้าทันสมัยในระดับโลกอีกด้วย จึงจำเป็นต้องมีระบบการศึกษาอันหลากหลาย ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ เรียนรู้ในระดับมัธยมปลายและหลังจากนั้นด้วยวิธีการต่างๆ และด้วย ระบบการเรียนรู้ที่แตกต่างออกไป

### การวางยุทธวิธีที่มีประสิทธิภาพในด้านทรัพยากร

7.18 การศึกษาจะช่วยให้เราทุกคนมีคุณภาพและความ สามารถสูงขึ้นทั้งยังช่วยให้สังคมเจริญก้าวหน้ารุ่งเรือง หากปฏิรูป การศึกษาเป็นผลสำเร็จทุกคนจะได้รับอานิสงส์โดยถ้วนหน้ากัน ใน การปฏิรูปนั้น เราจำเป็นต้องมีทรัพยากรเพื่อการนี้โดยเฉพาะ หาก การลงทุนเพื่อการศึกษาบังเกิดผล ผลตอบแทนที่ได้รับจะสูงกว่าทุน ที่เสียไปเป็นหลายเท่า

7.19 สิ่งแรกที่จะต้องดำเนินการในการปฏิรูปการศึกษาคือ วางกลยุทธ์การใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม ในขณะที่รัฐบาลใช้งบประมาณ สูงสุดเพื่อการศึกษากล่าวคือ ประมาณ 23% ของงบรายจ่ายทั้งหมด แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน คงยากที่จะเพิ่มงบประมาณของรัฐบาล เพื่อการศึกษาให้สูงกว่านี้

7.20 ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอให้ทบพวนการใช้ทรัพยากรของรัฐเพื่อการศึกษาเสียใหม่ โดยพิจารณาว่าได้ผลคุ้มค่าหรือไม่ และเร่งด่วนเพียงใด เพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7.21 คณะกรรมการฯ ขอเสนอด้วยว่า ควรตัดวงประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในสังคมให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ วงการสังคม (social sector) รวมทั้งหน่วยงานบริการสังคม องค์กรทางด้านวัฒนธรรม หน่วยงานสันชนาการและการกีฬา กลุ่มเครื่องแบบ หน่วยงานบริการเยาวชน กลุ่มอาสาสมัครอื่นๆ และภาคธุรกิจ ฯลฯ ล้วนพร้อมที่จะให้ประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ มากมายแก่นักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองเองก็อาจมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือเกื้อหนุนการศึกษามากขึ้น

7.22 ถึงแม้ว่าจะใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาในปัจจุบันอย่างถูกต้องก็ตาม ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการปฏิรูปการศึกษา เราจึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่า ชุมชนจะมีส่วนช่วยปฏิรูปการศึกษาให้บังเกิดผลได้อย่างไร และโดยอาศัยช่องทางใด

## บทที่ 8

### ข้อเสนอเพื่อปฏิรูประบบการศึกษา

8.1.1 การพิจารณาทบทวนครั้งนี้เป็นการทบทวนทั้งระบบการศึกษา ดังนั้นในรายงานฉบับนี้ คณะกรรมการการศึกษาจึงจะมุ่งเสนอข้อเสนอเพื่อปฏิรูปโครงสร้างในเชิงวิชาการ หลักสูตรและกลไกการวัดผลการศึกษาในระดับต่างๆ และความสัมพันธ์ระหว่างช่วงชั้นต่างๆ อีกด้วย

#### ตอนที่ 1 : การศึกษาปฐมวัย

*สร้างวัฒนธรรมใหม่เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา  
ปฐมวัย*

8.1.2 การศึกษาปฐมวัยช่วยปูพื้นฐานสำหรับการศึกษาตลอดชีวิต และการพัฒนารอบด้าน ดังนั้นการศึกษาในระดับนี้จึงควรให้เด็กๆ ได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้านต่างๆ ในสัดส่วนที่สมดุลที่สุดแต่ควรมีความจำเป็นในการพัฒนาทางกายและจิตใจมากขึ้นเรื่อยๆ เพียงใด เพื่อปลูกฝังให้สนใจใฝ่รู้ สร้างลักษณะนิสัยที่ดีงามในการดำรงชีวิต รวมทั้งเรียนรู้ที่จะเคารพผู้อื่น แต่เราก็ต้องพยายามไม่กดดันเด็กจนเกินกำลังความสามารถของตน

8.1.3 ในการทำประชาพิจารณ์ระยะที่ 3 สำหรับการพิจารณาทบทวนครั้งนี้ คณะกรรมการฯ ได้เสนอข้อเสนอต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงสมรรถนะทางวิชาชีพ ปรับปรุงกลไกการประกันคุณภาพ ปฏิรูปกลไกการติดตามดูแลระดับความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับปฐมวัยและประถมศึกษา ส่งเสริมการศึกษาสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วม ข้อเสนอต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนได้รับการสนองตอบด้วยดี เมื่อพิจารณาข้อคิดเห็นต่างๆ ที่ได้รับมาแล้ว เราจึงขอเสนอข้อเสนอเพื่อปฏิรูปในด้านต่างๆ ดังกล่าวดังนี้

### การปรับปรุงสมรรถนะทางวิชาชีพ

8.1.4 การศึกษาปฐมวัยจะมีคุณภาพดีเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถนะทางวิชาชีพของครูและครูใหญ่/ศึกษานิเทศก์ของโรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็ก คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอให้ยกระดับมาตรฐานทางวิชาชีพของนักการศึกษาปฐมวัยโดยอาศัยการฝึกอบรม นอกจากนี้ให้กำหนดวุฒิของนักการศึกษาในระดับนี้ให้สูงขึ้น รายละเอียดข้อเสนอแนมี้ดังนี้

ประเด็น	สภาพการณ์ ในปัจจุบัน	ข้อเสนอ
<p>วุฒิของผู้สมัคร เป็นครูโรงเรียน อนุบาลและครู ศูนย์พัฒนาเด็ก</p>	<p>สอบผ่านประกาศ- นียบัตรการศึกษาของ ฮ่องกง (Hong Kong Certificat of Education Examinations-HKCEE) ใน 2 วิชา ซึ่งวิชาหนึ่ง เป็นวิชาภาษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● <b>เป้าหมายเบื้องต้น</b> กำหนดว่าผู้สมัครเป็น ครูจะต้องได้ประกาศนียบัตร การศึกษาของฮ่องกงใน 5 วิชา (รวมวิชาภาษาจีนและ ภาษาอังกฤษ) นับแต่ปีการ ศึกษา 2544/2545 เป็นต้นไป</li> <li>● <b>เป้าหมายขั้นต่อไป</b> ผู้สมัครจะต้องได้รับ อนุปริญญา</li> <li>● <b>เป้าหมายระยะยาว</b> เมื่อขยายระบบการ ศึกษาในระดับอุดมอย่าง กว้างขวางและหลากหลาย เพียงพอแล้ว ควรพิจารณา อีกครั้งว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่ จะกำหนดให้ผู้สมัครต้องมี วุฒิในระดับปริญญาตรีขึ้นไป</li> </ul>

ประเด็น	สภาพการณ์ ในปัจจุบัน	ข้อเสนอ
การฝึกวิชาชีพ สำหรับ ครู โรงเรียนอนุบาล/ ศูนย์พัฒนาเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> <li>● ครูอนุบาลประจำการจะต้องผ่านการฝึกอบรมครูอนุบาลและได้รับวุฒิซึ่งได้รับการรับรอง (ประมาณ 360 ชั่วโมง)</li> <li>● ตามเป้าหมายเชิงนโยบายนโยบายของรัฐบาล นับจากเดือนกันยายน 2543 เป็นต้นไป ครูในโรงเรียนอนุบาลทุกแห่งจะต้องมีวุฒิคูครูอนุบาลไม่ต่ำกว่า 60%</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● จัดทำตารางการดำเนินงาน โดยกำหนดว่าครูอนุบาลที่จะบรรจุใหม่ทุกคนจะต้องได้รับการฝึกหัดเป็นเวลา 1 ปี ก่อนประจำการ ทั้งนี้จะต้องประเมินเสียก่อนว่ามีกำลังคนอยู่มากน้อยเพียงใด (ผู้มีปริญญาอาจได้รับการยกเว้นโดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องฝึกอบรมเพื่อได้วุฒิคูครูอนุบาลภายใน 2 ปีแรกที่ได้บรรจุ)</li> <li>● จัดทำตารางการดำเนินงานเพื่อให้ครูอนุบาลประจำการทุกคนได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรวุฒิคูครูอนุบาล</li> <li>● ส่งเสริมครูอนุบาลประจำการ ทุกคนให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับมาตรฐานทางวิชาชีพ</li> </ul>



ประเด็น	สภาพการณ์ ในปัจจุบัน	ข้อเสนอ
<p>การฝึกวิชาชีพ สำหรับครูใหญ่</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● ตามนโยบายของ รัฐบาลที่กำหนดไว้ นับแต่เดือนกันยายน 2545 เป็นต้นไป ครู ใหญ่บรรจุใหม่ของ โรงเรียนอนุบาลทุก แห่งจะต้องได้รับ ประกาศนียบัตรการ ศึกษา (หลักสูตร อนุบาล)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● จัดทำตารางการดำเนิน งานเพื่อให้ครูอนุบาลประจำ การทุกคนได้รับการฝึกอบรม ตามหลักสูตรวุฒิครูอนุบาล</li> <li>● ส่งเสริมครูอนุบาลประจำ การทุกคนให้เรียนรู้อย่างต่อ เนื่อง เพื่อยกระดับมาตรฐาน ทางวิชาชีพ</li> <li>● จัดทำตารางการดำเนิน งานโดยกำหนดให้ศึกษา นิเทศก์ศูนย์พัฒนาเด็กทุกคน มีประกาศนียบัตรหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย</li> <li>● จัดทำตารางการดำเนิน งานโดยกำหนดให้ครูใหญ่ โรงเรียนอนุบาล และศึกษา นิเทศก์ศูนย์พัฒนาเด็กทุกคน ที่ประจำการ ซึ่งยังมีได้รับ การฝึกฝนทางวิชาชีพ ให้ได้ รับการฝึกฝนตามความ เหมาะสม</li> </ul>

8.1.5 ในการปฏิบัติตามข้อเสนอดังกล่าวข้างต้น ฝ่ายรัฐบาลและผู้ดำเนินการฝึกหัดครูปฐมวัยควรเตรียมการไว้ล่วงหน้า โดยคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมให้หน่วยงานฝึกหัดครูต่างๆ รับรองวุฒิทางวิชาการของกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมการถ่ายโอนวุฒิดังกล่าวอีกด้วย

(2) พิจารณาดูว่าจะสามารถวางระบบหน่วยกิตสำหรับหลักสูตรฝึกหัดครูปฐมวัยได้หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่ครูในการเรียนรู้ต่อ และยกมาตรฐานตนเองให้ถึงระดับประกาศนียบัตรการศึกษาหรือสูงกว่านั้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องวางกลไกสำหรับการให้วุฒิของหลักสูตรฝึกหัดครู รวมทั้งการยอมรับวุฒิต่างๆ ดังกล่าวอีกด้วย

(3) วางเส้นทางความก้าวหน้าทางวิชาชีพ (professional ladder) สำหรับครูอนุบาล และให้มีโอกาสด้วยได้รับการฝึกอบรมมากขึ้นโดยได้รับเงินอุดหนุน เพื่อส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาทางวิชาชีพของตน

## การปรับปรุงกลไกการประกันคุณภาพ

8.1.6 กลไกการประกันคุณภาพจะช่วยให้ผู้จัดการศึกษาปฐมวัย มีความเข้าใจในจุดแข็งและจุดอ่อนของตน ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ตนในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ในการทำประชาพิจารณ์นั้น

คนทั่วไปพิจารณาเห็นว่า กลไกการประกันคุณภาพที่ดีที่สุดคือ กลไก  
ซึ่งผสมผสานการประเมินผลภายในและภายนอกเข้าด้วยกัน

### การกำหนดตัวชี้วัดด้านคุณภาพ

8.17 ในกลไกการประกันคุณภาพนั้น จำเป็นต้องมีรายการ  
ตัวชี้วัดที่ชัดเจน และเหมาะสมซึ่งเป็นพื้นฐานของการประเมินภายนอก  
และภายใน ขณะนี้กระทรวงการศึกษากำลังร่วมกับผู้แทนองค์กร  
ทางการศึกษาในการจัดทำรายการตัวชี้วัดด้านคุณภาพไว้เป็น  
มาตรฐาน เพื่อให้เป็นเกณฑ์ร่วมกันในการประเมินการศึกษาปฐมวัย  
ในฮ่องกง ตัวชี้วัดด้านคุณภาพดังกล่าวมี 4 ด้านคือ 1) การบริหาร  
จัดการ 2) การเรียนการสอน 3) จรรยาบรรณ โรงเรียนและการ  
ส่งเสริมสนับสนุนเด็ก และ 4) พัฒนาการของเด็ก คณะกรรมการฯ จึง  
ขอเสนอให้กระทรวงการศึกษาร่วมกับกระทรวงสวัสดิการสังคม จัด  
ทำตัวชี้วัดด้านคุณภาพของโรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็กให้  
สอดคล้องกัน เพื่อจะได้มีมาตรฐานเดียวกันสำหรับการติดตามดูแล

### กลไกสำหรับการประเมินตนเอง

8.1.8 การประเมินตนเองของทุกสถาบันเป็นก้าวสำคัญที่จะ  
นำไปสู่การปรับปรุงภารกิจ ทั้งยังเป็นส่วนสำคัญที่ขาดเสียมิได้ของ  
กลไกการประเมินคุณภาพ คณะกรรมการฯ จึงขอให้ผู้จัดการศึกษา  
ปฐมวัยกำหนดกรอบขั้นตอนการดำเนินงาน และเครื่องมือสำหรับ

การประเมินตนเองโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ และพิจารณาบทบาทงานด้านสำคัญๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยให้เข้าใจจุดแข็งและจุดอ่อนของตนได้ดีขึ้น เมื่อทำเช่นนี้ ครูใหญ่และครูน้อยจะสื่อสารกันได้ดีขึ้น ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการพัฒนาทางวิชาชีพของตน คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอว่ารัฐบาลควรจัดการฝึกอบรม และให้ความสนับสนุนทางวิชาการ เพื่อช่วยผู้จัดการศึกษาปฐมวัยในการวางระบบประเมินตนเอง และปฏิบัติตามระบบดังกล่าว

## กลไกการประเมินภายนอกและกลไกการประกันคุณภาพ

8.1.9 ผู้ชำนาญการ/สถาบันการศึกษาปฐมวัยที่เป็นอิสระหรือองค์กรควบคุมดูแลที่เกี่ยวข้อง อาจเป็นผู้ประเมินภายนอกได้ ในเมื่อบุคคล/องค์กรเหล่านี้มีประสบการณ์และมีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล จึงสามารถประเมินอย่างเป็นกลาง และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา ทั้งยังสามารถแจ้งให้ทราบถึงประสบการณ์ของผู้จัดการศึกษาปฐมวัยอื่นๆ ซึ่งประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน

## เพิ่มความโปร่งใส

8.1.10 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ผู้จัดการศึกษาปฐมวัยรายงานผลการประเมินภายนอกและภายในต่อสาธารณชนเพื่อเพิ่มความโปร่งใส และกระชับความสัมพันธ์กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง

นอกจากนี้รัฐบาล สมาคมครู-ผู้ปกครอง และผู้จัดการศึกษาปฐมวัย ควรช่วยให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความเข้าใจในผลการประเมินดังกล่าว และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

## การปฏิรูปกลไกการติดตามดูแล

8.1.11 ปัจจุบันโรงเรียนอนุบาลที่เปิดเต็มวันและครึ่งวัน และศูนย์พัฒนาเด็กเป็นผู้จัดการศึกษาปฐมวัยในฮ่องกง โดยจดทะเบียนและอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงการศึกษาและกระทรวงสวัสดิการสังคมตามลำดับ และทั้งสององค์กรใช้ระเบียบต่างกัน

8.1.12 ในเมื่อประเทศอื่น ๆ ก็มีโรงเรียน 2 ประเภทเช่นเดียวกัน คณะกรรมการฯ จึงเห็นว่า ฮ่องกงควรมีระบบการศึกษาปฐมวัย และกลไกการติดตามดูแล ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของฮ่องกง โดยเฉพาะโรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็กนั้นมีจุดเน้นแตกต่างกัน ในด้านบริการ กล่าวคือ โรงเรียนอนุบาลมุ่งเน้นในการให้การศึกษา ส่วนศูนย์พัฒนาเด็กมุ่งเน้นเรื่องการดูแลเด็ก เพื่อให้มีความหลากหลาย เราควรยินยอมให้มีหลายระบบ และยินยอมให้ผู้จัดการศึกษาปฐมวัย รักษาลักษณะเฉพาะของตนไว้ เพื่อตอบสนองความจำเป็นของผู้รับบริการ

8.1.13 ตามความเป็นจริงแล้ว เมื่อปี 2538 คณะทำงานว่าด้วยการศึกษาอนุบาลได้จัดทำข้อเสนอเป็นหลายประการ เพื่อให้โรงเรียนอนุบาล และศูนย์พัฒนาเด็กดำเนินงานสอดคล้องกัน ใน

ขณะนี้รัฐบาลได้กำหนดมาตรฐานร่วมกันในด้านหลักสูตร คุณสมบัติในการเข้าเรียน เงินเดือนที่ครูพึงได้รับ การฝึกหัดครูอนุบาลและครูศูนย์พัฒนาเด็ก นอกจากนี้ รัฐบาลกำลังวางแผนเพื่อนำข้อเสนออื่นๆ เพื่อให้โรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็กดำเนินงานสอดคล้องกัน โดยนำข้อเสนอดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างค่อยเป็นค่อยไป และเท่าที่จะเป็นไปได้

8.1.14 คณะกรรมการฯ ทราบดีว่ากระทรวงการศึกษา และกระทรวงสวัสดิการสังคมได้แต่งตั้งคณะทำงานร่วมขึ้นชุดหนึ่ง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้หรือไม่ที่จะมีเพียงองค์กรเดียว ทำหน้าที่ควบคุมดูแลโรงเรียนอนุบาล และศูนย์พัฒนาเด็กทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อให้การควบคุมดูแลเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คณะกรรมการฯ จึงขอให้คณะทำงานร่วมดำเนินการศึกษาดังกล่าวให้สำเร็จลุล่วงไปโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อปรึกษาหารือผู้เกี่ยวข้องการการศึกษาและทำประชาพิจารณ์ต่อไป

## การเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาปฐมวัยและประถมศึกษา

8.1.15 การศึกษาปฐมวัยเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาในระบบ และมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการศึกษาในระดับต่อมา ในขณะที่สิ่งที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการเชื่อมต่อระหว่างการศึกษาปฐมวัยและประถมศึกษาคือ

(1) ระบบการรับเข้าเรียนชั้น ป.1 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นผลให้มีการกวัดขันเด็กในเชิงวิชาการ (รายละเอียดโปรดดูตอนที่ 2)

(2) ขาดการประสานสัมพันธ์เพียงพอระหว่างผู้จัดการศึกษาปฐมวัย และโรงเรียนประถมในด้านหลักสูตรและวิธีสอน

8.1.16 ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอให้กระชับความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาปฐมวัย และประถมศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะว่า

(1) ผู้ดำเนินการฝึกหัดครูควรพิจารณาทบทวนหลักสูตรฝึกหัดครูการศึกษาปฐมวัยและครูประถมศึกษา เพื่อจะได้เข้าใจดีขึ้นเกี่ยวกับการศึกษาในระดับก่อน/หลังในด้านหลักสูตร การสอนและจิตวิทยาเด็ก

(2) ควรกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนอนุบาล/ศูนย์พัฒนาเด็กและโรงเรียนประถมศึกษา โดยอาศัยการเยี่ยมเยียนต่อกันและจัดกิจกรรมร่วมกัน

(3) โรงเรียนประถมศึกษาควรจัดหลักสูตรเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กชั้น ป.1 ซึ่งมีได้รับการศึกษาปฐมวัยมาก่อน เพื่อช่วยให้คุ้นกับชีวิตในโรงเรียนโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

(4) ปัจจุบันเด็กเข้าเรียนชั้น ป.1 ได้เมื่อมีอายุ 5 ปี 8 เดือน แต่จะต้องมีอายุ 3 ปีเสียก่อนจึงจะสามารถเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลได้ คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอให้ลดอายุขั้นต่ำสำหรับเข้าเรียนอนุบาลลงเป็น 2 ปี 8 เดือน ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์

คำตอบที่ได้รับเป็นส่วนใหญ่มองเห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าว คณะกรรมการฯ ขอเชิญชวนให้รัฐบาลเร่งรัดการติดตามดูแล เพื่อตรวจสอบให้บรรดาโรงเรียนอนุบาลใช้หลักสูตรที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก เพื่อเด็กจะไม่ถูกกดดันให้เรียนรู้จนเกินระดับความสามารถของตน

## แนวทางในการอุดหนุน

8.1.17 ในปัจจุบัน รัฐบาลชดเชยค่าเล่าเรียนของนักเรียนโรงเรียนอนุบาล/ศูนย์พัฒนาเด็กผู้ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองมีความขาดแคลนทางการเงิน ขณะเดียวกันก็ให้ความช่วยเหลือในลักษณะต่างๆ แก่โรงเรียนอนุบาล/ศูนย์พัฒนาเด็กที่มีหวังผลกำไร ตัวอย่างเช่น ชดเชยค่าเช่าอาคารสถานที่ และภาษีท้องถิ่น จัดหาอาคารในโรงเรียนที่ยังดำเนินโครงการอุดหนุนโรงเรียนอนุบาลอีกด้วย

8.1.18 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ มีผู้เสนอว่ารัฐบาลควรอุดหนุนการศึกษาปฐมวัยเต็ม 100% บ้างก็เสนอให้รัฐบาลอุดหนุน 50% ของเงินเดือนครูอนุบาลที่มีวามเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้คณะกรรมการฯ มีความเห็นดังนี้

(1) การให้เงินอุดหนุนเต็มร้อยมิได้หมายความว่า จะช่วยให้การศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพขึ้นมา ตรงกันข้ามคณะกรรมการฯ เห็นว่าข้อเสนอเพื่อปฏิรูปในด้านต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นต่างหากที่จะช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาปฐมวัยบังเกิดผลอย่าง



แท้จริง ดังนั้น ในสถานการณ์ปัจจุบัน คณะกรรมการ เห็นว่ารัฐบาลไม่ควรให้เงินอุดหนุนสำหรับการศึกษาปฐมวัยอย่างเต็มร้อย

(2) รัฐบาลควรใช้หลักการดังต่อไปนี้ในการอุดหนุนการศึกษาปฐมวัย

(ก) รัฐบาลจะต้องดูแลว่าไม่มีเด็กคนใดที่ไม่ได้เล่าเรียนในระดับอนุบาลเนื่องด้วยความยากจน

(ข) ในการจัดสรรทรัพยากรใหม่ ๆ เพื่อการนี้ควรมุ่งปรับปรุงความช่วยเหลือโดยตรงแก่ผู้ปกครองให้มากขึ้น ในโครงการความช่วยเหลือแก่นักเรียนก่อนวัยเรียนจะมีการสำรวจว่าพ่อแม่ผู้ปกครองสามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้มากน้อยเพียงใด คณะกรรมการ จึงขอเสนอให้รัฐบาลผ่อนคลายนโยบายในการขอรับความช่วยเหลือ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มีอยู่และควรเพิ่มยอดเงินช่วยเหลือสนับสนุนครอบครัวได้จำนวนมากขึ้น เพื่อว่าพ่อแม่ผู้ปกครองจะมีโอกาสสำหรับเลือกสถานศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่บุตรหลานของตน ผลก็คือ การศึกษาปฐมวัยจะมีคุณภาพดีขึ้นตามไปด้วย และช่วยพ่อแม่ผู้ปกครองในการเลือกสถานศึกษาอย่างถูกต้อง จึงขอเสนอให้ปฏิบัติตามข้อเสนอดังกล่าวในข้อ (3)

(ค) หากจะปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ดังปรากฏในข้อ (3) อาจต้องใช้เวลาพอสมควร ในระหว่างนี้จึงอาจจำเป็นต้องเพิ่มเงินอุดหนุนให้แก่สถานศึกษาปฐมวัย เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาเหล่านี้เพิ่มพูนวุฒิให้แก่ครูของตน

(3) ควรใช้มาตรการต่างๆ ดังต่อไปนี้ เพื่อช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครองในการเลือกสถานศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ

(ก) ให้การศึกษาปฐมวัยมีความโปร่งใสยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น สถานศึกษาปฐมวัยควรจัดพิมพ์รายละเอียดเกี่ยวกับพันธกิจของตน อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ หลักสูตร วุฒิชของครู และผลการประเมินตนเอง และการประเมินภายนอกเพื่อช่วยให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและสาธารณชนทั่วไปได้ทราบ ว่าบริการของโรงเรียนมีมาตรฐานมากน้อยเพียงใด

(ข) จัดทำตารางการดำเนินงาน กำหนดให้ผู้อำนวยการอิสระประเมินสถานศึกษาปฐมวัยทุกแห่งเท่าที่จะสามารถกระทำได้การประเมินดังกล่าวจะช่วยสถานศึกษาในการยกระดับมาตรฐานของตน และส่งเสริมการประกันคุณภาพให้ดีขึ้น

(ค) ส่งเสริมการศึกษาสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อจะได้ทราบว่าพัฒนาการของเด็กในชั้นตอนต่างๆ นั้น มีกระบวนการและความจำเป็นอย่างไรบ้าง รวมทั้งวิธีให้การศึกษา ซึ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็ก การดำเนินงานดังกล่าวจะช่วยพ่อแม่ผู้ปกครองในการเลือกสถานศึกษาที่ตอบสนองความจำเป็นของบุตรหลานตนได้ดีที่สุด

8.1.19 คณะกรรมการฯ ทราบว่า คณะทำงานร่วมซึ่งกระทรวงการศึกษาและกระทรวงสวัสดิการสังคมได้ตั้งขึ้นกำลังศึกษาเรื่องการปรับปรุงการศึกษาปฐมวัย การเทียบโอนอย่างคล่องตัว

การให้วุฒิ และการปรับปรุงกลไกการประกันคุณภาพ คณะทำงาน จะศึกษาด้วยว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่จะมีเพียงหน่วยงานเดียวที่ควบคุมดูแลโรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็กทั้งหมด และจะพิจารณา ทบทวนวิธีให้เงินอุดหนุนการศึกษาปฐมวัยในปีการศึกษา 2543/2544 คณะกรรมการฯ ขอเชิญชวนให้คณะทำงานให้ความสำคัญสูงแก่ การฝึกหัดครูปฐมวัย และเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ดังกล่าวโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

## ตอนที่ 2 : การศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี

*เพื่อปลูกฝังเจตคติ ทักษะ และความรู้พื้นฐาน  
สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต*

*เพื่อให้มีความสามารถขั้นพื้นฐาน และส่งเสริม  
ให้แสวงหาความเป็นเลิศ*

8.2.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี ก็เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ในรอบด้าน และมีความสามารถขั้นพื้นฐานในด้านต่างๆ เพื่อเตรียมตนสำหรับการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว เราต้องปฏิรูปหลักสูตรและปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ประสบการณ์การเรียนรู้ด้านต่างๆ อย่างเหมาะสม และให้การเรียนการสอนคล่องตัวโดยจัดให้มีการประเมินความรู้ความสามารถในขั้นพื้นฐาน (Basic Competency

Assessments) ในวิชาภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ เพื่อให้นักเรียนมีเวลาพอสำหรับชีวิตการเรียนรู้โดยรอบด้าน ในสัดส่วนที่สมดุลต่อเนื่องสอดคล้องกัน จำเป็นต้องปฏิรูประบบการรับเด็กเข้าชั้น ป.1 และ ม.1

### การปฏิรูปหลักสูตรและปรับปรุงวิธีสอน

8.2.2 ตามเป้าหมายการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 นั้น การปฏิรูปหลักสูตรจะต้องเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และควรมุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีความสนใจใฝ่รู้ มีทักษะในการสื่อสาร มีความสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบ เพื่อพร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรมุ่งให้นักเรียนทุกคนพัฒนาตนรอบด้านตามความสามารถของตน (ข้อเสนอแนะที่เราจะกล่าวถึงต่อไปนั้น นำไปปฏิบัติได้กับทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปีและมัธยมศึกษาตอนปลาย)

8.2.3 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ โดยทั่วไปแล้ว ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อเสนอให้ปฏิรูปหลักสูตร และปรับปรุงวิธีสอนหลายคนเห็นว่าหากจะปรับปรุงการเรียนการสอนให้บังเกิดผลยิ่งขึ้น ควรจัดการฝึกอบรมและให้ความสนับสนุนทั้งครูและผู้บริหาร ควรปฏิรูปหลักสูตรอย่างค่อยเป็นค่อยไปและอย่างมีระบบ เพื่อให้ครูมีเวลาพอที่จะมีความรู้ความชำนาญในการปฏิรูปหลักสูตร นอกจากนี้ มีผู้เรียกร้องให้ส่งเสริมการสอนศีลธรรมและหน้าที่พลเมือง และวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน เมื่อได้พิจารณาความเห็นของประชาชนทั่วไปแล้ว คณะกรรมการฯ ขอเสนอ ดังนี้

## 1. ยุทธวิธี

8.2.4 ด้านการปฏิรูปหลักสูตร เราขอเสนอยุทธวิธีดังต่อไปนี้

(1) วางกรอบหลักสูตรที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาในรอบด้าน

(2) ส่งเสริมวัฒนธรรมใหม่ในด้านการเรียนการสอน

(3) ตัดเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนหรือไม่จำเป็นออกจากหลักสูตร เพื่อให้ครูและนักเรียนมีโอกาสมากขึ้นในการพัฒนาชีวิตการเรียนรู้ในรอบด้านที่มีสัมฤทธิ์ผล มีความต่อเนื่องและหลากหลาย

(4) ปรับปรุงวิธีการและกลไกการประเมิน เพื่อช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนให้บังเกิดผลอย่างแท้จริง

(5) เห็นคุณค่าและส่งเสริมประสบการณ์ที่มีอยู่แล้ว ซึ่งประสบผลสำเร็จอย่างชัดเจน

(6) วางยุทธวิธีสำหรับปฏิรูปหลักสูตรที่ได้ผล ซึ่งจะต้องนำไปปฏิบัติอย่างค่อยเป็นค่อยไป หลอมรวมความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน และสนับสนุนโรงเรียนในด้านวิชาการ

## 2. การกำหนดกรอบหลักสูตรที่เปิดกว้างและคล่องตัว

8.2.5 ในขณะนี้ สภาพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development Council-CDC) กำลังพิจารณาทบทวนหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั้งหมด และกำลังวางกรอบหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ในกรอบ

ดังกล่าวมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่สำคัญรวม 5 ด้านด้วยกัน ได้มาจากการเรียนรู้ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ในและนอกชั้นเรียน เพื่อจะได้มีพัฒนาการรอบด้านประสบการณ์การเรียนรู้ดังกล่าว ได้แก่

ศีลธรรมและหน้าที่พลเมือง (ประสบการณ์ชีวิต)

พัฒนาการทางปัญญา

บริการสังคม

พัฒนาการทางกายและสุนทรียภาพ

ประสบการณ์ด้านอาชีพการงาน

8.2.6 ในกรอบหลักสูตรมีวิชาแกนร่วม \*(Key Learning Areas) รวม 8 กลุ่มด้วยกัน ซึ่งได้หลอมรวมทุกวิชาที่สอนอยู่ในปัจจุบันไว้อย่างเหมาะสม กลุ่มวิชาต่างๆ ดังกล่าว ได้แก่

การศึกษาภาษาจีน

การศึกษาภาษาอังกฤษ

คณิตศาสตร์ศึกษา

วิทยาศาสตร์ศึกษา

เทคโนโลยีศึกษา

การศึกษาเรื่องตนเอง สังคมศึกษาและมนุษยศาสตร์

ศิลปศึกษา

พลศึกษา

---

\* เรียกตามชื่อหลักสูตรใหม่ของไทย

ในระหว่างศึกษาระดับพื้นฐาน นักเรียนทุกคนควรมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาแกนรวมทั้ง 8 กลุ่มดังกล่าว ในสัดส่วนอันเหมาะสม

8.2.7 ในกรอบหลักสูตร ให้กำหนดองค์ความรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะ เจตคติ และค่านิยมที่พึงมีในแต่ละกลุ่มวิชา ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการพัฒนานักเรียนรอบด้าน และความจำเป็นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต โครงสร้างหลักสูตรนั้นอาจมีความหลากหลาย มีการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น เรียนรู้เป็นรายวิชา เรียนรู้แบบโมดูล แบบครอบคลุม (permeation approach) แบบผสมผสาน และเรียนรู้ในรูปโครงการ โครงสร้างดังกล่าวควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

8.2.8 ในระยะสั้น โรงเรียนอาจใช้วิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ที่สอนกันอยู่แล้ว (เช่น ประวัติศาสตร์จีนนำ ภูมิศาสตร์ใน กลุ่มวิชา การศึกษาเรื่องตนเอง สังคมศึกษาและมนุษยศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและคิดเป็นโดยอาศัยกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ และเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดอ่านโดยอิสระและสร้างองค์ความรู้ ครูอาจจัดกิจกรรมแบบโครงการเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะในการวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาจากแง่มุมต่างๆ คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอว่า เมื่อโรงเรียนเริ่มชำนาญในการสอนข้ามสาขาวิชาแล้ว อาจหลอมรวมวิชาต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและผสมผสาน

8.2.9 ในการจัดทำหลักสูตรของตน โรงเรียนต่าง ๆ อาจศึกษากรอบหลักสูตรซึ่งสภาพพัฒนาหลักสูตรจะพิมพ์เผยแพร่ในเดือนพฤศจิกายน เพื่อประโยชน์ในการปรึกษาหารือ หรือร่วมในโครงการพัฒนา (ตัวอย่างเช่น หลักสูตรใหม่สำหรับศิลปศึกษา) ซึ่งกระทรวงการศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินโครงการ เมื่อประสบผลสำเร็จเป็นประการใด ก็จะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่โรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

8.2.10 ในขณะที่เดียวกัน สภาพพัฒนาหลักสูตรจะควบคุมดูแลเพื่อให้หลักสูตรโดยรวมช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในประเทศชาติของตนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มพูนความผูกพันและความจงรักภักดีต่อมาตุภูมิของตน เกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรแกนกลางจึงจะคลุมรวมเรื่องต่างๆ ของจีน เช่น วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ วรรณคดี และภูมิศาสตร์

### 3. วัฒนธรรมใหม่ในการเรียนการสอน

8.2.11 หากจะปฏิรูปหลักสูตรให้เป็นผลสำเร็จเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา จะต้องสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการเรียนการสอน เพื่อเปลี่ยนแปลงชีวิตในโรงเรียนอย่างหน้ามือเป็นหลังมือ

(1) เปลี่ยนจาก การถ่ายทอดความรู้ เป็น เรียนวิธีเรียนรู้

8.2.12 การสอนจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด มิได้ขึ้นอยู่กับว่าสอนตำราไปกี่เล่ม แต่ขึ้นอยู่กับว่าความรู้ที่นักเรียนได้รับการ



ปลูกฝังเจตคติที่ดีในการเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ย่อมสำคัญกว่าการถ่ายทอดความรู้ คณะกรรมการฯ ขอเสนอว่าในหลักสูตรนั้นให้ตัดเนื้อหาที่ซ้ำซ้อน ล้าสมัยและไม่จำเป็นออกเสีย (สภาพัฒนาหลักสูตรเสนอให้ลดเนื้อหาหลักสูตรลง โดยตัดเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนและล้าสมัยออกเสีย) และปรับเนื้อหาให้ทันสมัยในเมื่อเนื้อหาในหลักสูตรลดลง ทางโรงเรียนจะสามารถช่วยปลูกฝังเจตคติที่ดี และเพิ่มพูนความสามารถต่างๆ ไป (รวมทั้งทักษะในการสื่อสาร การคำนวณ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนรู้ การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ การร่วมมือกับผู้อื่น และการบริหารจัดการตนเอง) โดยอาศัยวิธีการในด้านการเรียนการสอนที่หลากหลายและเข้าใจ ควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิดให้มากขึ้น ตั้งคำถาม สื่อสาร และร่วมมือกับผู้อื่น รวมทั้งมีส่วนร่วมและแสวงหาประสบการณ์ในสิ่งใหม่ ๆ

(2) เปลี่ยนจาก การเน้นเนื้อหาวิชาการมากเกินไป เป็น การมุ่งพัฒนารอบด้าน

8.2.13 การสอนให้นักเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาและทำงานร่วมกับผู้อื่นก็มีความสำคัญทัดเทียมกัน เพื่อช่วยส่งเสริมการพัฒนารอบด้าน เราควรให้นักเรียนได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ 5 ด้านด้วยกัน คือ ศิลธรรมและหน้าที่พลเมือง บริการสังคม พัฒนาการทางปัญญา พัฒนาการทางกาย พัฒนาการทางสุนทรียภาพ และประสบการณ์ด้านอาชีพการงาน

(3) เปลี่ยนจาก การเรียนเป็นรายวิชา เป็น การเรียนรู้แบบผสมผสาน

8.2.14 เพื่อแก้ปัญหาที่เราประสบในชีวิตประจำวันและที่ทำงาน เรามักจะต้องอาศัยความรู้และทักษะในสาขาวิชาต่างๆ ดังนั้นเราจึงต้องไม่สอนให้นักเรียนเรียนรู้แต่ละวิชาโดยขาดความเชื่อมโยงกับวิชาอื่น ทางโรงเรียนควรช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถและทักษะในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาจากแง่มุมต่างๆ และนำความรู้ในสาขาต่างๆ จากการเรียนรู้แบบผสมผสานไปประยุกต์ใช้

(4) เปลี่ยนจาก การเน้นตำราเรียน เป็น มุ่งเน้นอุปกรณ์การเรียนการสอนที่หลากหลาย

8.2.15 ตำราเรียนมิใช่เป็นแหล่งความรู้แต่เพียงแหล่งเดียวตามความเป็นจริงแล้ว บรรดาบุคคล (รวมทั้งสมาชิกในครอบครัว ครูและเพื่อน) และสิ่งต่างๆ (รวมทั้งหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสืออ่านประกอบ และข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน) รวมตัวเราล้วนเป็นสื่อประกอบการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ต จะช่วยให้เรามีข้อมูลมากมาย เมื่อคำนึงถึงลักษณะนิสัยและความจำเป็นของนักเรียนแล้ว ครูอาจอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ในการจัดทำอุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจและเร้าใจอีกด้วย

(5) การสนับสนุนจากชุมชนและการเรียนรู้นอกห้องเรียน

8.2.16 เด็กมิได้เรียนรู้เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ (learning resources centres) สถาบันชุมชนและสถาบันเอกชน และแม้กระทั่งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (เช่น เส้นทางเรียนรู้จากธรรมชาติ) ล้วนเป็นแหล่งการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ในการเตรียมการสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ จึงควรเตรียมจัดนอกห้องเรียนด้วย และดึงตวงประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ให้มากกว่าเท่าที่เป็นอยู่

8.2.17 นอกจากนี้ ส่วนต่างๆ ของสังคม (รวมทั้งองค์การบริหารเยาวชน ชมรมลูกเสือและอนุกาชาด กลุ่มศิลป์และวัฒนธรรม องค์การกีฬา ภาคธุรกิจ หน่วยงานวิชาชีพและผู้ปกครอง) สามารถสร้างเสริมความรู้ อันมีค่าแก่ทางโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์การเรียนรู้อันหลากหลายและน่าสนใจ ตัวอย่างเช่น กิจกรรมภายในและภายนอกสถานที่ ซึ่งชมรมต่างๆ เป็นผู้จัด รวมทั้งค่ายฝึกอบรมนอกสถานที่ บริการสังคม และการฝึกทักษะในการดำรงชีวิต ล้วนช่วยพัฒนาทักษะของนักเรียนในด้านการบริหารจัดการ การสื่อสาร และความเป็นผู้นำ ความสร้างสรรค์ ความสามารถในการปรับตัว จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม

(6) เปลี่ยนจาก ตารางสอนที่ใช้อยู่เดิม เป็น จัดเวลาเรียนรู้แบบบูรณาการและยืดหยุ่น

8.2.18 โรงเรียนควรใช้เวลาเรียนรู้ตลอดปีการศึกษา โดยปรับเปลี่ยนไปตามความจำเป็น ตัวอย่างเช่น จัดเวลาเรียนรู้เป็น

าชั่วโมงเรียนรู้อำ หรือจัดกิจกรรมสำหรับโครงการเรียนรู้ในลักษณะสหวิทยาการ ซึ่งอาจใช้เวลาหลายวันหรือหลายสัปดาห์ก็ได้ หรือในแต่ละวัน จัดเวลาหลายคาบไว้สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ (ตัวอย่าง เช่น กิจกรรมในภาคสนาม/การเยี่ยมชม) ซึ่งใช้เวลามากกว่า เพื่อให้ นักเรียนได้มีชีวิตการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในวงกว้าง

(7) เลิกการแบ่งประเภทนักเรียนที่เร็วเกินไป และให้นักเรียนมีโอกาสมากขึ้นเพื่อศึกษาดูว่า *ตนมีความถนัดและมีศักยภาพในด้านใดบ้าง*

8.2.19 เด็กจะต้องเติบโตพอสมควร จึงจะพอรู้ว่าตนมีความถนัดและมีศักยภาพในด้านใดบ้าง หากแยกประเภทเด็กเร็วเกินไปก็จะปิดกั้นมิให้มีความรู้พื้นฐานอย่างกว้างๆ และตัดโอกาสมิให้สามารถศึกษาศักยภาพของตน ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงเห็นสมควรเลิกการแบ่งเป็นโรงเรียนสายวิชาการ (grammar school) สายเทคนิคหรือสายเตรียมอาชีพศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และเปิดโอกาสให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรเองตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนควรมีโอกาสมากขึ้นที่จะเลือกโมดูลการเรียนรู้ตามความสนใจและความสามารถของตน นอกจากนี้ ยังควรมีเรียนรู้เกี่ยวกับสาขาวิชาต่างๆ อย่างกว้างขวาง

#### 4 ระบบการประเมิน

8.2.20 การประเมินเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตร เพราะช่วยให้ครูและผู้ปกครองทราบว่านักเรียนได้เรียนคืบหน้าไปมากน้อยเพียงใด มีความจำเป็นในด้านใดบ้าง ตลอดจนจุดแข็งและจุดอ่อน เพื่อจะได้ดำเนินการตามความเหมาะสมเพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างบังเกิดผลยิ่งขึ้น และใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ส่วนนักเรียนเองนั้นจะเข้าใจตนเองได้ดีขึ้น

8.2.21 ในการประเมิน ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ กระบวนการและประสบการณ์การเรียนรู้ควรให้ความสำคัญแก่วงจรการสอน การเรียน และการประเมิน และควรปรับกลไกการประเมินตามความเหมาะสม สุดแต่ความจำเป็นในด้านการเรียนการสอน คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอ ดังนี้

##### จุดเน้นในการประเมิน :

(1) ควรเน้นเจตคติและความสามารถของนักเรียนมากกว่า ความรู้ที่ท่องจำมา ไม่ควรเน้นเฉพาะงานที่นักเรียนทำส่ง (ตัวอย่าง เช่น การบ้าน และรายงานโครงการ) ควรเน้นผลการเรียน และปัญหาอุปสรรคในกระบวนการเรียนรู้มากกว่า เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการปรับวิธีสอน

**วิธีประเมิน :**

(1) การสอบข้อเขียนเป็นเพียงวิธีประเมินอย่างหนึ่งเท่านั้น เพื่อจะได้ภาพรวมว่าผลการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างไร และนักเรียนมีความสามารถมากน้อยเพียงใด ทางโรงเรียนอาจใช้วิธีประเมินอย่างกว้างๆ เพื่อวัดสัมฤทธิ์ผลในกลุ่มสาขาวิชาสำคัญๆ 8 กลุ่ม เช่น การประเมินในระหว่างเรียน ซึ่งช่วยให้เรียนรู้อย่างคล่องตัว (รวมทั้งการติดตามผลการเรียนของนักเรียนในชั้นเรียน และการมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ)

(2) ควรลดการประเมินในเชิงปริมาณให้เหลือน้อยที่สุด นอกจากการให้คะแนนแล้ว ควรเพิ่มการประเมินในเชิงวิเคราะห์ พร้อมกับคำติชม เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์แก่การเรียนการสอน

**ควรประเมินกี่ครั้ง :**

การประเมินการเรียนรู้เมื่อเรียนจบแล้วนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอยู่ แต่ก็ไม่ควรมีมากจนเกินไป ควรเลี่ยงการบอกคำบอก การท่องแบบนกแก้วนกขุนทอง การทดสอบและการสอบก็มีบ่อยจนเกินไป เพื่อให้ นักเรียนได้มีเวลามากขึ้นสำหรับร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์และมีความหลากหลาย

### การให้ค่าน้ำหนัก :

ในการประเมินภายในนั้น ควรทบทวนค่าน้ำหนักสำหรับการเรียนรู้ในด้านต่างๆ (learning areas) เสียใหม่ ตัวอย่างเช่น ควรเพิ่มค่าน้ำหนักของพลศึกษาและศิลปศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาการรอบด้าน

8.2.22 ในการปฏิรูปหลักสูตร สภาพัฒนาหลักสูตรจะวางมาตรฐานเพื่อเป็นแนวทางแก่โรงเรียนในการจัดประเมินภายใน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในระดับต่างๆ ดังจะปรากฏในร่างหลักสูตร ส่วนสถาบันพัฒนาหลักสูตรจะเป็นผู้จัดการฝึกอบรมและให้การสนับสนุนทางวิชาการแก่ครู เพื่อให้การประเมินภายในซึ่งอำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอนนั้นบังเกิดผลดียิ่งขึ้น

8.2.23 เพื่อช่วยทางโรงเรียนในการประเมินนักเรียนของตนได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ประเมินความรู้ ความสามารถในขั้นพื้นฐานสำหรับวิชาภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ซึ่งจะเป็เครื่องมืออีกอย่างหนึ่งในการประเมินว่านักเรียนได้เรียนรู้คืบหน้าไปเพียงใด และมีความต้องการในด้านใดบ้าง (รายละเอียดเกี่ยวกับข้อเสนอปรากฏในย่อหน้า 8.2.30 - 8.2.41)

## 5 ยุทธวิธีการดำเนินงาน

### (1) การพัฒนาหลักสูตร

8.2.24 ปัจจุบัน สภาพัฒนาหลักสูตรกำลังพิจารณาทบทวนหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั้งใหม่หมด และกำลังกำหนด **กรอบหลักสูตร**ที่เปิดกว้างและคล่องตัวเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางการศึกษา จากกรอบหลักสูตรดังกล่าว สภาฯ จะจัดทำ **คู่มือหลักสูตร**โดยอธิบายสรุปประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนควรได้รับ เจตคติ และความรู้ ความสามารถที่จะต้องสะสมในแต่ละช่วงชั้นการศึกษา นอกจากนี้จะให้ตัวอย่างต่างๆ เพื่อครูได้ใช้ประโยชน์ ดังนั้น ทางโรงเรียนจึงต้องพัฒนาหลักสูตรของตนเองโดยอาศัยกรอบดังกล่าวเป็นหลัก คณะกรรมการฯ ขอเสนอว่า ในการจัดทำกรอบหลักสูตรและคู่มือหลักสูตรนั้น สภาฯ ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพื่อให้หลักสูตรการเรียนรู้ในระดับต่างๆ สอดคล้องกัน ในการปฏิรูปหลักสูตรนั้น ควรคำนึงถึงข้อเสนอเพื่อปฏิรูปของคณะกรรมการฯ ด้วย (ตัวอย่างเช่น ข้อเสนอเพื่อปฏิรูปการรับเข้าชั้น ป.1 และ ม.1 และการประเมินความสามารถพื้นฐานในวิชาภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ฯลฯ) ในเดือนพฤศจิกายน สภาพัฒนาหลักสูตรจะปรึกษาหารือผู้อยู่ในวงการการศึกษาและประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับกรอบหลักสูตรใหม่ ยุทธวิธีการทำงานระยะสั้นและระยะยาว ตลอดจนงานด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนอีกด้วย



## บทบาทของผู้เชี่ยวชาญ

8.2.25 เพื่อวางกรอบหลักสูตรใหม่ และคู่มือหลักสูตร ซึ่งสนองตามคาดหวังและความต้องการของสังคมได้ดียิ่งขึ้น สถาบันพัฒนาหลักสูตรจึงได้ขอให้ผู้เชี่ยวชาญจัดทำหลักสูตร การสอน การประเมินและผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ตลอดจนครูผู้มีความรู้ประสบการณ์และผู้ที่อยู่ในวงการที่เกี่ยวข้อง (ตัวอย่างเช่น นักวิชาชีพและนายจ้าง) ร่วมในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้สุดแต่ความจำเป็น

## การอาศัยตัวอย่างจากประสบการณ์นานาชาติ

8.2.26 ในขณะเดียวกัน สถาบันพัฒนาหลักสูตรกำลังศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรล่าสุดทั่วโลก โดยอาศัยภูมิปัญญาของผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่นและนานาชาติในด้านการพัฒนาหลักสูตร การสอน การวิจัย การวัดและประเมิน รวมทั้งสาขาวิชาต่างๆ ด้วยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันอยู่เสมอ

## การปรับปรุงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

8.2.27 หลักสูตรต้องทันสมัย และต้องปรับเปลี่ยนไปตามความจำเป็นของผู้เรียน กรอบหลักสูตรใหม่จะเปิดกว้างขึ้นและมีความคล่องตัวขึ้น เพื่อทางโรงเรียนจะได้พัฒนาหลักสูตรของตนต่อไป สภาพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสำนักทดสอบแห่งฮ่องกง (Hong Kong

Examinations Authority - HKEA) จะพิจารณาทบทวนความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการสอบไล่ของรัฐอยู่เสมอ เพื่อว่าจะได้สามารถปรับปรุงหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นในอนาคต

#### (2) การสนับสนุนทางวิชาการ

8.2.28 เพื่อช่วยส่งเสริมให้การปฏิรูปหลักสูตรเป็นผลสำเร็จ นอกจากจะจัดทำกรอบหลักสูตรและคู่มือหลักสูตรสำหรับโรงเรียนและครูแล้ว ยังควรช่วยสนับสนุนทางวิชาการอีกด้วย

### ช่วยสร้างประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จ และเผยแพร่ให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกัน

- สถาบันพัฒนาหลักสูตรจะวิจัยเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ ๆ ในการปฏิรูปหลักสูตร และจะปฏิบัติงานร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา โรงเรียนที่สนใจ และครูที่เยี่ยมตัวมาช่วยงานในการสร้างประสบการณ์ในการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร
- แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จโดยอาศัยเครือข่ายโรงเรียนและครู
- สร้างฐานข้อมูลเชื่อมโยง (online database) เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน เพื่อให้โรงเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน บริการส่งเสริมสนับสนุนและประสบการณ์ที่บังเกิดผล

- ควรสนับสนุนให้เครือข่ายและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (เช่น เครือข่ายโรงเรียนในท้องถิ่น หรือองค์การบริการชุมชน) ให้ริเริ่มสร้างเครือข่ายในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานสนับสนุน

### การสนับสนุนที่โรงเรียนโดยตรง (On - site support)

- กระทรวงการศึกษามีคณะเจ้าหน้าที่ให้บริการสนับสนุนด้านหลักสูตรแก่โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ดังนั้น กระทรวงฯ จึงส่งเสริมให้งานของคณะเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเข้มแข็งขึ้น เพื่อช่วยทางโรงเรียนในการสร้างผู้จะเป็นผู้นำในด้านหลักสูตร ให้คำแนะนำทางวิชาชีพและให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน

### โครงการพัฒนาทางวิชาชีพ

- เพื่อส่งเสริมงานด้านการพัฒนาหลักสูตรและผู้ที่จะเป็นผู้นำด้านหลักสูตรฯ ในโครงการฝึกอบรมครูใหญ่/ผู้บริหารสถานศึกษา
- ปัจจุบัน สถาบันพัฒนาหลักสูตรกำลังจัดเตรียมโครงการฝึกอบรมครูในหัวข้อต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับการปฏิรูป โดยจะจัดในหลายรูปแบบ หัวข้อของหลักสูตรเชื่อมโยง (online courses) ในปี 2543 ว่าด้วย าทหลักสูตรและการประเมินฯ การสนองความจำเป็น

ของนักเรียนในด้านต่าง ๆ การจูงใจให้เรียนรู้ ภาษาอังกฤษ และ การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และในปี 2544 จะทยอย จัดหลักสูตรเกี่ยวกับหัวข้ออื่น ๆ ต่อไป

### (3) การสนับสนุนงานหลัก

8.2.29 งานหลักประการหนึ่งของกระทรวงการศึกษา คือ การปฏิรูปหลักสูตร และการเปลี่ยนวัฒนธรรมในการเรียนการสอน คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอให้กระทรวงฯ ส่งเสริมการสอนศีลธรรม และหน้าที่พลเมือง และสอนให้นักเรียนรักการอ่าน สนับสนุนให้ โรงเรียนส่งเสริมการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมโครงการ และใช้เทคโนโลยี สารสนเทศอย่างเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยสัมฤทธิ์ผล (ข้อเสนอเกี่ยวกับเรื่องนี้ปรากฏในภาคผนวก 2)

## การประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานในวิชาภาษา จีน ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์

### วัตถุประสงค์ในการประเมิน

8.2.30 เพื่อให้กลไกการประเมินมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ ส่งเสริมการเรียนการสอน คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้เริ่มใช้การ ประเมินความรู้ความสามารถในวิชาภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และ คณิตศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(ก) เพื่อให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจว่านักเรียนมีความจำเป็นอย่างไรบ้างในการเรียนรู้ และประสบปัญหาใดบ้าง เพื่อให้ความช่วยเหลือได้ทันการณ์ นอกจากนี้จะช่วยให้แก่นักเรียนอยู่ในระดับมาตรฐานอันควรแล้ว ควรดำเนินงานอย่างอื่นอีกด้วยเพื่อช่วยนักเรียนในการพัฒนาศักยภาพของตนในด้านต่าง ๆ

(ข) เพื่อให้รัฐบาลและคณะผู้บริหารโรงเรียนได้ทราบถึงมาตรฐานของโรงเรียนในกลุ่มวิชาแกนร่วม (key learning areas) เพื่อรัฐบาลจะได้สามารถให้การสนับสนุนแก่โรงเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ และติดตามดูว่านโยบายการศึกษาดำเนินไปได้ดีเพียงไร ควบคู่กันไปกับการเตรียมการประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน รัฐบาลจะปรับปรุงการทดสอบผลสัมฤทธิ์ของฮ่องกง (Hong Kong Attainment Test - HKAT) เพื่อให้อำนวยความสะดวกแก่การเรียนการสอนยิ่งขึ้น เมื่อใช้การประเมินความรู้ความสามารถอย่างเต็มรูปแบบแล้ว คาดว่าการทดสอบผลสัมฤทธิ์ฯ จะค่อยๆ ลดลง

8.2.31 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ โดยทั่วไปแล้ว ข้อมูลป้อนกลับที่เราได้รับนั้นสนับสนุนให้เริ่มใช้การประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้คำแนะนำที่ดี ๆ เกี่ยวกับกลไกในการดำเนินงานอีกด้วย เมื่อได้พิจารณาข้อคิดเห็นเหล่านี้แล้ว คณะกรรมการฯ ขอเสนอข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

## รูปแบบการประเมิน

8.2.32 การประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน ดังที่เสนอไว้จะประกอบด้วย 2 ส่วนด้วยกัน คือ การประเมินนักเรียนและการประเมินระบบ

8.2.33 การประเมินนักเรียนจะอาศัยระบบเชื่อมต่อตรง (online) เป็นส่วนใหญ่ การประเมินดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือที่ดีอีกอย่างหนึ่งสำหรับการประเมินภายใน ดังนั้น โรงเรียนจึงอาจใช้การประเมินประเภทนี้เพื่อเสริมเติมการประเมินภายในประเภทอื่น ๆ (รวมทั้งการทดสอบข้อเขียน และการสังเกตดูว่านักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมตามโครงการได้มากน้อยเพียงใด) ทั้งนี้สุดแต่ความจำเป็นของนักเรียน เพื่อจะได้ติดตามความก้าวหน้าและความจำเป็นของนักเรียนในด้านการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ฉะนั้น จึงสามารถรู้ทันที่ว่านักเรียนกำลังประสบปัญหาได้อยู่และให้คำแนะนำ และช่วยเหลือโดยทันการณ์

8.2.34 ส่วนกลางจะเป็นผู้ดำเนินการประเมินระบบ โดยจะทำทั่วเขตปกครอง การประเมินระบบจะทำให้เรา得以ทราบว่สำหรับกลุ่มวิชาที่สำคัญนั้น ทางโรงเรียนได้ถึงระดับมาตรฐานหรือไม่ ฉะนั้น โรงเรียนจึงสามารถวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินและจากความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเอง

8.2.35 รายละเอียดข้อเสนอเกี่ยวกับการประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานปรากฏ ในภาคผนวก 3

8.2.36 ในระหว่างการปรึกษาหารือ มีผู้เสนอว่าควรมีเครื่องมือเพื่อช่วยในการวัดระดับมาตรฐานของนักเรียนกลุ่มวิชาแกนร่วม (ตัวอย่างเช่น ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์) คณะกรรมการฯ พิจารณาเห็นว่าจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องมอบหมายให้องค์กรอิสระทำการประเมินระดับมาตรฐานของนักเรียนด้วยวิธีการอันเหมาะสม เพื่อจะได้ประเมินอย่างสม่ำเสมอว่าการปฏิรูปการศึกษาสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตาม การประเมินระดับมาตรฐานนั้นควรแยกต่างหากจากการประเมินระบบดังกล่าวข้างต้น จึงขอเสนอให้รัฐบาลพิจารณาข้อเสนอดังต่อไปนี้

(ก) การประเมินระดับมาตรฐานจะแสดงให้เห็นถึงมาตรฐานโดยรวมของนักเรียนทั้งหมดในฮ่องกง มากกว่าที่จะแสดงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแต่ละโรงเรียน หรือของนักเรียนแต่ละคน และมีใช่เป็นเรื่องสำคัญมากจนเกินไป

(ข) นักเรียนจะร่วมในการประเมินโดยการสุ่มตัวอย่าง

(ค) ในผลการประเมินนั้น อาจแบ่งเป็นสัมฤทธิ์ผลในระดับต่าง ๆ

## การนำไปปฏิบัติ

8.2.37 การประเมินนักเรียนจะมีขอบข่ายกว้างขวางกว่า การประเมินระบบในแง่ของเนื้อหา รูปแบบ และประเด็นต่าง ๆ ใน เมื่อการประเมินนักเรียนจะช่วยปูพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการประเมิน ระบบ เราจึงควรเริ่มงานด้านการประเมินนักเรียนเสียก่อน นอกจากนี้ ควรกำหนดระดับมาตรฐานขั้นต่ำในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ก่อนเริ่มประเมิน ระบบ

8.2.38 โดยเหตุที่การประเมินระบบและการประเมินนักเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จึงควรให้หน่วยงานเดียวกันเป็น ผู้ประสานงาน ฉะนั้นรัฐบาลอาจมอบหมายให้องค์การอิสระรับผิดชอบ งานดังกล่าว

## กำหนดการดำเนินงาน

8.2.39 คณะกรรมการฯ คาดว่าจะสามารถนำแม่แบบการ ประเมินนักเรียนไปทดลองใช้ในกลางปี 2545 และในปี 2548/2549 จะสามารถประเมินนักเรียนได้ทุกชั้นตั้งแต่ ป.1 จนถึง ม.3 ในเมื่อ การประเมินนักเรียนจะช่วยปูทางสำหรับการประเมินระบบ คณะ กรรมการฯ จึงขอเสนอกำหนดการดำเนินงานดังนี้



ปีที่เสนอ	การประเมินนักเรียน	การประเมินระบบ
2543/2544	เตรียมการ	เตรียมการ
2544/2545	ป.3	เตรียมการ
2545/2546	ป.4 ป.5 และ ป.6	เตรียมการ
2546/2547	ม.1 และ ม.3	ป.3
2547/2548	ม.2	ป.6
2548/2549	ป.1 และ ป.2	ม.3

### สภาพการณ์ที่เอื้ออำนวย

8.2.40 การประเมินความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานจะต้องใช้ทรัพยากรและกำลังคนมากทีเดียว จริงอยู่ อุปกรณ์ (hardware) นั้นเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ แต่ ซอฟต์แวร์ ที่จะช่วยเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ก็ขาดเสียมิได้เช่นกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมการประเมินและวัฒนธรรมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้เพื่อการศึกษา

8.2.41 ในปัจจุบัน วัฒนธรรมการประเมินในฮ่องกงยังติดยึดกับประเพณีเดิมวัตถุประสงค์สุดท้ายของการประเมินก็เพื่อให้ข้อมูลที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน และเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสอน อย่างไรก็ตาม ตามความเป็นจริงแล้ว การทดสอบและการสอบได้กลายเป็นไม้กายสิทธิ์ที่กำกับการเรียนการสอน มิได้สนใจกันว่านักเรียนได้เรียนรู้มากน้อยเพียงใด หรือครู ผู้ปกครอง และ

แม้กระทั่งนักเรียนเองทราบหรือเปล่านั้นนักเรียนได้เรียนรู้ก้าวหน้าไปมากน้อยเพียงใด แต่กลับไปเน้นในเรื่องคะแนน การจัดอันดับและการให้เกรด นอกจากนี้ เพื่อช่วยให้การตรวจและให้คะแนนเป็นไปโดยง่ายตาย การประเมินจึงอาศัยคำตอบมาตรฐาน ซึ่งสะกดกันมีให้นักเรียนสามารถคิดในเชิงวิเคราะห์ และลดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวโดยสรุป ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคนทั่วไปควรสลัดความคิดที่ติดยึดอยู่เดิม และยอมรับวัฒนธรรมใหม่ในการประเมิน

## การปฏิรูประบบการจัดสรรที่เรียน

### หลักการ

8.2.42 การปฏิรูประบบการจัดสรรที่เรียนสำหรับชั้น ป.1 และ ม.1 จะช่วยขจัดอุปสรรคต่อการเรียนรู้ และเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้มีชีวิตการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในรอบด้าน

### (1) การปฏิรูประบบการรับเข้าเรียนชั้น ป.1

8.2.43 ในการยื่นข้อเสนอเพื่อปฏิรูประบบการรับเข้าเรียนชั้น ป.1 นั้น คณะกรรมการการศึกษาอภัยเหตุผล ดังนี้

- เพื่อให้รับ หลักการด้านภูมิลำเนา ในการจัดสรรที่เรียน

- เพื่อให้ได้ถึงการนำความสามารถของเด็กๆ เป็นเกณฑ์ในการรับเข้าเรียน เพื่อลดแนวโน้มที่จะเข้มงวดกวดขันเด็กตั้งแต่ยังเรียนในระดับปฐมวัย
- เพื่อขจัดความไม่เป็นธรรมในระบบการให้คะแนนสำหรับการรับเข้าเรียนชั้น ป.1
- เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษาที่มีความเป็นอิสระพอสมควรในการรับนักเรียน เพื่อสงวนรักษาวัฒนธรรมและลักษณะเฉพาะของตนไว้

8.2.44 ในระหว่างทำประชาพิจารณ์ มีผู้สนับสนุนเหตุผลดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่อย่างไรก็ตาม สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับกลไกนั้น มีผู้ให้ความเห็นแตกต่างกันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นต่าง ๆ เช่น สิทธิในการเลือกโรงเรียนและสิทธิในการเลือกนักเรียน และสัดส่วนของที่เรียนที่อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียน และที่เรียนซึ่งส่วนกลางเป็นผู้จัดสรร

### ข้อเสนอเพื่อปฏิรูป

8.2.45 เมื่อได้พิจารณาความเห็นของคนทั่วไปแล้ว คณะกรรมการขอเสนอให้ปฏิรูประบบการรับเข้าเรียนชั้น ป.1 เป็น 2 ขั้นตอน กล่าวคือ ใช้กลไกระยะสั้นในปี 2545/2546 - 2547/2548 และกลไกระยะยาวตั้งแต่ปี 2548/2549 เป็นต้นไป สำหรับกลไกระยะสั้น โดยหลักการแล้วส่วนกลางจะเป็นผู้จัดสรรที่เรียนชั้น ป.1 ในอัตรา

50% ที่เหลือจะอยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียน และเป็นที่ยอมรับสำหรับผู้สมัครที่มีพี่เรียนอยู่แล้ว หรือผู้ปกครองที่ทำงานอยู่ในโรงเรียนนั้น ๆ (หากผู้สมัครประเภทนี้มีจำนวนเกิน 30% ของที่เรียนชั้น ป.1 ในโรงเรียนนั้น ควรนำที่เรียนซึ่งส่วนกลางจะจัดสรรมาชดเชยที่นั่งที่ขาดไป) หลังช่วงเปลี่ยนระบบแล้ว ควรให้โรงเรียนประถมศึกษาทุกแห่งจัดสรร 20% ของที่เรียนชั้น ป.1 โดยใช้ระบบการรับเข้าโดยอาศัยคะแนน (admission point system) นอกจากนี้ จะต้องรับผู้สมัครทุกคนที่มีพี่เรียนอยู่แล้ว หรือผู้ปกครองทำงานอยู่ในโรงเรียนนั้น ส่วนที่เรียนที่เหลือทั้งหมดนั้นส่วนกลางจะเป็นผู้จัดสรร

### รายละเอียดเกี่ยวกับกลไกระยะสั้นและระยะยาวมีดังต่อไปนี้

	กลไกระยะสั้น (2545/2546 ะ 2547/2548)	กลไกระยะยาว (2548/2549 เป็นต้นไป)
<b>ที่เรียนตามดุลยพินิจของทางโรงเรียน</b> (1) ที่เรียนที่จะจัดสรรโดยระบบคะแนน	(โดยทั่วไปแล้ว ที่เรียนประเภทนี้อยู่ในอัตรา 50% ของที่เรียน ชั้น ป.1) <ul style="list-style-type: none"> <li>● แต่ละโรงเรียนอาจจัดสรรได้ไม่ต่ำกว่า 20% ของที่เรียนชั้น ป.1 โดยระบบคะแนนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และให้ยกเลิก 10 คะแนนสำหรับดุลยพินิจของครูใหญ่เสีย</li> </ul>	(โดยทั่วไปแล้ว ที่เรียนประเภทนี้อยู่ในอัตรา 40%-50% ของที่เรียนชั้น ป.1) <ul style="list-style-type: none"> <li>● แต่ละโรงเรียนอาจจัดสรร 20% ของที่เรียนชั้น ป.1 โดยระบบคะแนน ซึ่งได้ประกาศให้ทราบทั่วกันแล้ว</li> </ul>

	กลไกระยะสั้น (2545/2546 ะ 2547/2548)	กลไกระยะยาว (2548/2549 เป็นต้นไป)
		<ul style="list-style-type: none"> <li>● รัฐบาลควรพิจารณา ทบทวนระบบคะแนน ก่อนใช้กลไกระยะ ยาว</li> </ul>
(2) ที่เรียนที่จะ จัดสรรให้แก่ผู้ สัมครในประเภท ที่ระบุไว้ในข้อ ขวาถัดไป	<ul style="list-style-type: none"> <li>● เพื่ออำนวยความสะดวก ในเรื่องการไปรับไปส่งที่ โรงเรียน ให้กับผู้สมัคร ทุกคนที่มีที่เรียนอยู่แล้ว หรือผู้ปกครองทำงาน อยู่แล้วในโรงเรียนที่ สมัครเข้าเรียน</li> <li>● แต่ละโรงเรียนจะต้อง สงวน 30% ของที่เรียน ชั้น ป.1 สำหรับรับ ผู้สมัครประเภทนี้</li> <li>● หากผู้สมัครประเภทนี้มี จำนวนน้อยกว่า 30% ที่ สงวนไว้ โรงเรียนอาจ จัดสรรที่เรียนที่เหลือ โดยระบบคะแนนดัง ระบุไว้ในข้อ (1) ดังกล่าว ข้างต้น</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● ให้กับผู้สมัครทุกคนที่ มีที่เรียนอยู่แล้ว หรือ ผู้ปกครองทำงานอยู่ แล้วในโรงเรียนที่สมัคร เข้าเรียน</li> <li>● ผู้สมัครประเภทนี้จะ ไม่นับรวมอยู่จำนวน ที่เรียนตามดุลยพินิจ 20% ดังระบุไว้ในข้อ (1) ดังกล่าวข้างต้น</li> </ul>

	กลไกระยะสั้น (2545/2546 ะ 2547/2548)	กลไกระยะยาว (2548/2549 เป็นต้นไป)
	<ul style="list-style-type: none"> <li>● หากผู้สมัครประเภทนี้มีจำนวนเกิน 30% ที่กำหนดไว้ให้หน้าที่เรียนซึ่งส่วนกลางจะจัดสรรมาชัดเจน ในการนี้จะไม่กระทบกระเทือนจำนวนที่เรียนตามดุลยพินิจของโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนจัดสรรโดยระบบคะแนน</li> </ul>	
(3) หลักการร่วมกัน	<ul style="list-style-type: none"> <li>● ข้อจำกัดสำหรับเครือข่ายโรงเรียนจะไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้นต่อการสมัครประเภท (1) และ (2)</li> <li>● ผู้สมัครแต่ละคนสมัครเรียนประเภทดังกล่าวข้างต้นได้เพียงประเภทเดียว</li> <li>● โรงเรียนไม่ควรทำการประเมินในรูปแบบใด ๆ ทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นการสอบข้อเขียน หรือการสัมภาษณ์ หากทางโรงเรียนเห็นว่าจำเป็นต้องพบผู้สมัคร เพื่อจะได้ทราบถึงความจำเป็นของผู้สมัคร การพบปะดังกล่าวไม่ควรมีผลกระทบต่อกะแนนของผู้สมัครแต่อย่างใด</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● เช่นเดียวกับดั่งที่ระบุไว้ในช่องซ้าย</li> </ul>

	กลไกระยะสั้น (2545/2546 ๖ 2547/2548)	กลไกระยะยาว (2548/2549 เป็นต้นไป)
ที่เรียนซึ่งส่วน กลางเป็นผู้จัด สรร	<ul style="list-style-type: none"> <li>● ควรใช้หลักการด้าน ภูมิลำเนาในการจัดสรร ที่เรียนให้มากที่สุดเท่า ที่จะทำได้</li> <li>● ในหลักการแล้วควรใช้ คอมพิวเตอร์ในการ สงวนที่เรียนชั้น ป.1 ไว้ 50% สำหรับจัดสรรจาก ส่วนกลาง โดยคำนึงถึง เครือข่ายโรงเรียน และ ความ ประสงค์ ของ ผู้ปกครอง</li> <li>● หากจำนวนผู้สมัครที่มี ที่เรียนอยู่แล้ว หรือมี ผู้ปกครองที่ทำงานอยู่ ในโรงเรียนนั้นๆ มีจำนวน เกินกว่าที่เรียนที่สงวน ไว้ (กล่าวคือ เกินอัตรา 30%)ให้นำเอาที่เรียน ซึ่งส่วนกลางจะเป็นผู้ จัดสรรมาชดเชย ใน กรณีดังกล่าว ให้ลด จำนวนที่เรียนซึ่งส่วน กลางเป็นผู้จัดสรรไป ตามส่วน</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● ควรใช้หลักการด้าน ภูมิลำเนาในการจัด สรรที่เรียนชั้น ป.1 ให้ มากที่สุดเท่าที่จะทำ ได้</li> <li>● หลังจากหักจำนวนที่ เรียนชั้น ป.1 ซึ่ง โรงเรียนเป็นผู้จัดสรร ตามดุลยพินิจของตน แล้ว กระทรวงการ ศึกษาจะใช้คอมพิวเตอร์ ในการจัดสรรที่เรียน ที่เหลือทั้งหมดจาก ส่วนกลางโดยคำนึงถึง เครือข่ายโรงเรียนและ ความ ประสงค์ ของ ผู้ปกครอง</li> <li>● โดยทั่วไปแล้วที่เรียน ชั้น ป.1 ซึ่งจัดสรรจาก ส่วนกลางจะอยู่ใน อัตราประมาณ 50% - 60%</li> </ul>

	กลไกระยะสั้น (2545/2546 ะ 2547/2548)	กลไกระยะยาว (2548/2549 เป็นต้นไป)
	<ul style="list-style-type: none"> <li>● สำหรับที่เรียนในดุลย-พินิจของทางโรงเรียนซึ่งมีได้จัดสรรไปนั้น ให้กระทรวงการศึกษาเป็นผู้จัดสรรจากส่วนกลาง</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● เช่นเดียวกับในช่องซ้าย</li> </ul>
(1) การสมัครข้าม เครือข่าย	<ul style="list-style-type: none"> <li>● ข้อจำกัดสำหรับเครือข่ายโรงเรียนจะไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้นต่อ 1 ใน 10 ของที่เรียนชั้น ป.1 ซึ่งส่วนกลางเป็นผู้จัดสรร</li> <li>● ผู้ปกครองอาจเลือกโรงเรียนประถมนอกเครือข่ายโรงเรียนของตนได้ไม่เกิน 3 โรงเรียน</li> </ul>	
(2) การปรับ เครือข่ายโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> <li>● กระทรวงการศึกษาควรปรับเครือข่ายโรงเรียนตามความเหมาะสม เพื่อว่าหากเป็นไปได้ จะได้มีโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ในเครือข่ายไว้ให้ผู้ปกครองได้เลือก</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● เช่นเดียวกับดังระบุไว้ในช่องซ้าย</li> </ul>



8.2.46 คณะกรรมการการศึกษาขอเสนอให้ใช้ระบบการรับเข้าเรียนชั้น ป.1 ซึ่งเป็นระบบใหม่และมีระยะสั้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2544/2545 นี้ หมายความว่านักเรียนชั้นอนุบาล 3 ในปีการศึกษา 2544/2545 จะเข้าเรียนระดับประถมโดยอาศัยระบบใหม่ และขอเสนอให้ใช้ระบบการรับเข้าเรียนชั้น ป.1 ซึ่งเป็นระบบใหม่และมีระยะยาว ตั้งแต่ปีการศึกษา 2508/2509 เป็นต้นไป

## (2) การปฏิรูประบบการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา

ขบวนการไฟสายผ่านตลอดสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานเก้าปี

### วิสัยทัศน์ในระยะยาว

8.2.47 เมื่อฮ่องกงได้จัดให้ทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเวลา 9 ปี แล้ว ในการจัดสรรที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) ก็ไม่จำเป็นต้องมีกลไกสำหรับการคัดสรรกันเป็นอย่างมากอีกต่อไป การสอบไล่ของรัฐเพื่อจัดสรรที่เรียนชั้น ม.1 นั้นย่อมเป็นสิ่งที่กำกับการเรียนรู้ในระดับประถม เป็นผลให้ทางโรงเรียนเน้นมากเกินไป เนื้อหาหลักสูตรที่มีการประเมินและการทดสอบแบบเขียนตอบ ซึ่งสกัดกั้นการพัฒนาของนักเรียนในรอบด้าน ดังนั้น คณะกรรมการการศึกษาจึงขอเสนอวิสัยทัศน์ในระยะยาวเพื่อปฏิรูปกลไกการจัดสรรที่เรียนในระดับมัศึกษาดังนี้

(ก) การศึกษาขั้นพื้นฐานเก้าปีจะกลายเป็น**ขบวนการไฟสายผ่านตลอด** นักเรียนจึงไม่จำเป็นต้องสอบไล่ของรัฐ ซึ่งกำหนดชะตาชีวิตของตนอีกต่อไป

(ข) ในการจัดสรรที่เรียน จะทยอยเลิกการแบ่งคะแนน (allocation bands) เพื่อลดล้างผลกระทบจากความเด่นดังของโรงเรียนและนักเรียน

### ข้อควรคำนึงในการวางกลไกใหม่

8.2.48 ในการพิจารณาว่า จะหากกลไกใหม่ใดสำหรับการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยม เพื่อมาใช้แทนกลไกที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้น จะต้องคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- การเคารพความประสงค์ของผู้ปกครอง/นักเรียนสำหรับโรงเรียนที่เลือก
- ให้โรงเรียนสามารถพัฒนาลักษณะเฉพาะของตนเอง เพื่อให้การศึกษามีความหลากหลาย
- โรงเรียนและนักเรียนมีมาตรฐานแตกต่างกัน
- ครูสามารถสอนนักเรียนซึ่งมีความสามารถแตกต่างกันได้ดีเพียงใด
- การโน้มน้าวให้โรงเรียนและนักเรียนแสวงหาความเป็นเลิศ
- กลไกใหม่มีความเป็นธรรมเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้หรือไม่

(ก) หากจะเคารพในความสำเร็จของผู้ปกครอง และนักเรียน กลไกในการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมก็ย่อมต้องอาศัยการเลือกของผู้ปกครอง/นักเรียนเป็นหลัก ฉะนั้น ควรเพิ่มจำนวนที่เรียนชั้น ม.1 ซึ่งโรงเรียนเป็นผู้จัดสรรเพื่อให้นักเรียนจะมีโอกาสมากขึ้นในการได้โรงเรียนในโรงเรียนที่ตนเลือก ซึ่งตนสมัครโดยตรง

(ข) สำหรับที่นั่งที่ทางโรงเรียนจัดสรรนั้น เกณฑ์การรับเข้าอาจหลากหลายกว่าเดิม โรงเรียนมัธยมจึงอาจพิจารณาผลการประเมินของผู้สมัคร ซึ่งทางโรงเรียนก็ได้ประเมินภายในและประเมินโดยรวม (ทั้งด้านวิชาการและมีใช้วิชาการ) และผลการสัมภาษณ์ เพื่อเลือกผู้สมัครที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของทางโรงเรียน ฉะนั้น หากเพิ่มที่เรียนซึ่งทางโรงเรียนเป็นผู้จัดสรร โดยเพิ่มในสัดส่วนอันเหมาะสม ก็จะช่วยให้อาการศึกษามีความหลากหลายยิ่งขึ้น

(ค) หากโรงเรียนมีมาตรฐานแตกต่างกันเป็นอย่างมาก โดยทั่วไปแล้วผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนเก่งจะชอบกลไกการจัดสรรที่เรียน ซึ่งมีการคัดสรรกันอย่างเต็มที่ (ตัวอย่างเช่น มีการแบ่งระดับคะแนนเพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดสรร (allocation bands) หลายระดับ) เพื่อบุตรหลานของตนจะได้มีโอกาสมากขึ้นที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมที่ประสงค์ อย่างไรก็ตาม หากมีมาตรการปรับปรุง ภายในและภายนอกเป็นอย่างดีแล้ว ผู้ปกครองเหล่านี้ อาจเต็มใจที่จะให้ลดจำนวนระดับคะแนนลง

(ง) หากนักเรียนประถมศึกษามีมาตรฐานแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาอาจจำเป็นต้องมีความรู้ความชำนาญในการดูแลนักเรียน ซึ่งมีความสามารถแตกต่างกัน และโรงเรียนมัธยมเองจะต้องใช้มาตรการอันเหมาะสมด้วยเช่นกัน (ตัวอย่างเช่น ปรับหลักสูตรให้ครูร่วมกันสอน) เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างบังเกิดผล หากจะลดจำนวนระดับคะแนนลงจำเป็นต้องใช้มาตรการ าส่อมเสริมมา ที่มีประสิทธิผลสำหรับนักเรียนประถมและช่วยครูมัธยมให้สามารถสอนนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันได้ดียิ่งขึ้น

(จ) ประโยชน์ของการสอบไล่ของรัฐ อย่างดีที่สุดก็เพียงแต่สร้างแรงจูงใจจากภายนอกให้นักเรียนอยากเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจจากภายในตัวนักเรียนเองให้อยากเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้เป็นไปตามนี้ วิธีที่ดีที่สุดคือ ช่วยสร้างความสนใจใฝ่รู้ เพื่อจะได้มีความเพลิดเพลิน ความพึงพอใจ และความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตน ซึ่งจะจูงใจให้นักเรียนริเริ่มที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความเป็นเลิศ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ ตระหนักดีว่าแรงจูงใจจากภายนอกก็ยังคงมีความสำคัญ อยู่พอสมควร จึงเห็นว่ากลไกการจัดสรรที่เรียนในชั้นมัธยมนั้นยังต้องอาศัยผลการประเมินภายในของทางโรงเรียนอยู่ ฉะนั้น เพื่อที่จะได้ทีเรียนที่ดี นักเรียนยังต้องทำงานหนักและแสดงความสามารถของตนได้เป็นอย่างดี

8.2.49 เมื่อคำนึงถึงความจำเป็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว เราจะบรรลุวิสัยทัศน์ ดังระบุไว้ในย่อหน้า 8.2.47 อย่างรวดเร็วไม่ได้ แต่จะดำเนินงานอย่างค่อยเป็นค่อยไปจนกว่าเงื่อนไขต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนั้นจะพร้อมบริบูรณ์ ฉะนั้น คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอให้ใช้กลไกชั่วคราวไปพลางก่อน ต่อจากนั้นจึงค่อย ๆ ดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายระยะยาวต่อไป

### **การยกเลิกการทดสอบความถนัดทางวิชาการ (Academic Aptitude Test)**

8.2.50 ก้าวแรกในการปฏิรูประบบการจัดสรรที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษา คือ ควรเลิกการทดสอบความถนัดทางวิชาการโดยทันที

8.2.51 วัตถุประสงค์ในการทดสอบความถนัดทางวิชาการก็เพื่อจัดแบ่งผลการประเมินภายในของทางโรงเรียนออกเป็นระดับต่าง ๆ เพื่อจัดสรรที่เรียนในชั้น ม.1 ต่อไป การทดสอบนี้มีเจตนารมณ์ที่จะประเมินความสามารถของนักเรียนในการใช้เหตุผล ในหลักการแล้วนักเรียนไม่จำเป็นต้องเตรียมการแต่อย่างใด แต่ตามความเป็นจริงแล้ว การทดสอบดังกล่าวมีผลกระทบต่อการจัดสรรที่เรียนชั้น ม.1 บางโรงเรียนฝึกเด็กของตนอย่างเข้มงวดกดขันสำหรับการทดสอบดังกล่าว ดังนั้น หลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษาจึงแปรเปลี่ยนไปเป็นอย่างมาก มีผลกระทบต่อชีวิตการเรียนรู้ในภาพรวมของนักเรียน รวมทั้งสะกิดกั้นการพัฒนาในรอบด้าน นักเรียนเองเป็นกังวลเสียจนทางการต้องตัดสินใจเลิกการทดสอบความถนัดทางวิชาการโดยทันที

8.2.52 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ คนทั่วไปสนับสนุนให้ยกเลิกการทดสอบความถนัดทางวิชาการในปีการศึกษา 2543/2544 ผู้ปกครองหลายคนยื่นกรณว่า ทางการควรประกาศว่าจะยกเลิกการทดสอบประจำปี 2543 หรือไม่ก่อนสิ้นปีการศึกษา 2543/2544 นอกจากนี้ ผู้ตอบหลายคนเห็นด้วยว่าในระหว่างช่วงเปลี่ยนระบบควรใช้กลไกชั่วคราวดังที่เสนอไว้ในย่อหน้า 5.2.53 ในเอกสารประกอบการประชาพิจารณ์ไปพลางก่อน เมื่อได้พิจารณาผลการประชาพิจารณ์แล้ว คณะกรรมการฯ ได้เสนอต่อรัฐบาลเมื่อต้นเดือนกรกฎาคมแล้วว่าควรยกเลิกการทดสอบความถนัดทางวิชาการในปีการศึกษา 2543/2544 และในช่วงเปลี่ยนระบบนั้น ให้นำเอาค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบความถนัดของโรงเรียนประถมแต่ละโรงเรียนในปีการศึกษา 2540/2541 2541/2542 และ 2542/2543 มาใช้ในการจัดระดับผลการประเมินภายในของโรงเรียน เพื่อกำหนดระดับคะแนนสำหรับจัดสรรที่เรียน คณะกรรมการฯ ทราบว่ารัฐบาลได้ประกาศเมื่อต้นเดือนกรกฎาคมว่าจะยกเลิกการทดสอบความถนัดทางวิชาการในปี 2543 และในหลักการแล้วในช่วงเปลี่ยนระบบนั้น จะใช้กลไกชั่วคราวสำหรับจัดสรรที่เรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังที่ได้เสนอไว้ข้างต้น การทำประชาพิจารณ์ว่าด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับกลไกชั่วคราวดำเนินต่อไปในช่วงการทำประชาพิจารณ์ที่เหลือ กล่าวคือ จนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2544

## กลไกชั่วคราวสำหรับการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา

8.2.53 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ คณะกรรมการฯ ได้รับคำตอบมากมายเกี่ยวกับสิ่งที่ควรดำเนินการในการใช้กลไกชั่วคราว เมื่อได้พิจารณาข้อคิดเห็นต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ใช้กลไกดังต่อไปนี้ สำหรับการจัดสรรที่เรียนชั้น ม.1 ในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาล โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2544/2545

8.2.54 ในกลไกชั่วคราวสำหรับจัดสรรที่เรียนในโรงเรียนมัธยมนั้น ยังคงมีองค์ประกอบของระบบจัดสรรที่เรียนที่ใช้อยู่เดิม กล่าวโดยกว้าง ๆ จะมีองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ ๑) ที่เรียนซึ่งทางโรงเรียนจัดสรรตามดุลยพินิจของตนำ และ ๒) ที่เรียนซึ่งส่วนกลางเป็นผู้จัดสรรว่า

<p>ที่เรียนซึ่งทางโรงเรียนเป็นผู้จัดสรร</p>	<p>(1) ร้อยละของที่เรียนชั้น ม.1 ซึ่งทางโรงเรียนเป็นผู้จัดสรรนั้น จะเพิ่มขึ้นจาก 10% เป็น 20%</p> <p>(2) นักเรียนแต่ละคนสมัครได้เพียงโรงเรียนเดียว โดยข้อจำกัดเกี่ยวกับเครือข่ายโรงเรียนไม่มีผลกระทบบแต่อย่างใด</p> <p>(3) จะอนุญาตให้มีการสัมภาษณ์ แต่ไม่ควรมีการสอบข้อเขียน โรงเรียนมัธยมควรประกาศเกี่ยวกับเกณฑ์การรับเข้าเรียนในโรงเรียนของตน และค่าน้ำหนักที่ใช้ (ในเมื่อทางโรงเรียนต้องใช้เวลาเตรียมการพอสมควร คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอให้กระทรวงการศึกษาพิจารณาอย่างรอบคอบว่า ควรประกาศเกี่ยวกับเกณฑ์การรับเข้าเรียนเมื่อใด)</p>
---	---

	(4) ควรส่งเสริมให้โรงเรียนพิจารณาความสามารถของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน
ที่เรียนซึ่งส่วนกลางเป็นผู้จัดสรร	(1) กล่าวโดยย่อ ส่วนกลางจะจัดที่เรียนตามความประสงค์ของผู้ปกครอง/นักเรียน ระดับคะแนนสำหรับการจัดสรรที่เรียน และเครือข่ายโรงเรียน (2) ในการกำหนดว่านักเรียนแต่ละคนอยู่ในระดับคะแนนใดนั้น ให้คำนวณจากค่าเฉลี่ยของผลการประเมินภายในของทางโรงเรียน ในปีการศึกษา 2540/2541 2541/2542 และ 2542/2543 (3) ผลการประเมินภายในของทางโรงเรียนนำ ในข้อ (2) ข้างต้น หมายถึง ผลการประเมินภายในของทางโรงเรียนในครึ่งปีหลัง เมื่อเรียนอยู่ชั้น ป.5 และตลอดปีเมื่ออยู่ชั้น ป.6 (4) ให้ลดระดับคะแนนจาก 5 ระดับเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมีสัดส่วนเท่ากัน

(ก) ช่วงเปลี่ยนระบบ

8.2.55 แต่เดิมนั้น คณะกรรมการฯ เสนอว่า ควรใช้เวลา 5 ปีสำหรับเปลี่ยนระบบ (กล่าวคือ จากปีการศึกษา 2543/2544 ถึงปี 2547/2548) อย่างไรก็ตาม เมื่อได้พิจารณาผลการประเมินระหว่างดำเนินการในต้นปีการศึกษา 2547/2548 แล้ว จึงจะตัดสินใจว่าจะร่นช่วงเปลี่ยนระบบให้เร็วขึ้น และเริ่มใช้กลไกสำหรับหลังช่วงเปลี่ยนระบบให้เร็วขึ้นหรือไม่



(ข) การประเมินภายใน

8.2.56 ผลการประเมินนักเรียนโดยโรงเรียนเป็นผู้ประเมินภายในจะเป็นส่วนสำคัญในการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมต่อไป ในย่อหน้าที่ 8.2.20 - 8.2.22 คณะกรรมการฯ ได้เสนอว่า ในการพัฒนาหลักสูตรนั้น โรงเรียนควรประเมินโดยใช้รูปแบบอันหลากหลาย และดำเนินงานอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของนักเรียนในรอบด้านได้ดียิ่งขึ้น และอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรพิจารณาค่าน้ำหนักของวิชาต่างๆ ที่เป็นวิชาการ และมีใช่เป็นวิชาการ เพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียนในรอบด้าน

(ค) เครื่องมือจัดระดับ (scaling instrument)

8.2.57 คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ทางโรงเรียนใช้มาตรการปรับปรุงแก้ไขที่มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนทุกคนพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ และยกระดับมาตรฐานโดยรวมของนักเรียนให้สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม มาตรการเหล่านี้ต้องใช้เวลาจึงจะเห็นผล ในช่วงเปลี่ยนระบบจึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือจัดระดับ (scaling tool) สำหรับการจัดสรรที่เรียนในโรงเรียนมัธยม ฉะนั้นในช่วงการเปลี่ยนระบบนี้ คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ใช้ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบความถนัดทางวิชาการ ซึ่งแต่ละโรงเรียนทำการทดสอบในปีการศึกษา 2540/2541 2541/2542 และ 2542/2543 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดระดับ ในเมื่อผลการทดสอบความถนัดทางวิชาการ

ของแต่ละโรงเรียนในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาค่อนข้างคงที่ นักวิจัยจึงได้ใช้ค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบฯ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาสำหรับคาดคะเนผลการทดสอบฯ ในอีก 2-3 ปีข้างหน้า และพบว่าการคาดคะเนถูกต้องทีเดียว ฉะนั้น คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอว่าในช่วง 5 ปีข้างหน้าให้ใช้ค่าเฉลี่ยดังกล่าวแทนการทดสอบความถนัดทางวิชาการ

*การดำเนินงานสำหรับโรงเรียนใหม่*

8.2.58 สำหรับการจัดระดับผลการประเมินภายในของโรงเรียนใหม่นั้น คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ใช้วิธีการดังต่อไปนี้

**(1) โรงเรียนซึ่งมีส่วนร่วมในการทดสอบความถนัดทางวิชาการ  
ในปีการศึกษา 2540/2541 2541/2542 และ 2542/2543**

ให้ใช้ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบความถนัดทางวิชาการของโรงเรียนทั้งหมดในเครือข่ายเดียวกันในช่วงเวลา 3 ปีดังกล่าว

**(2) โรงเรียนซึ่งได้ทดสอบความถนัดทางวิชาการอย่างน้อย 1  
ครั้ง แต่ต่ำกว่า 3 ครั้ง ในช่วงปีการศึกษา 2540/2541 2541/  
2542 และ 2542/2543**

ในการคำนวณค่าเฉลี่ยผลการทดสอบฯ ของโรงเรียนใหม่ในช่วง 3 ปีดังกล่าว สำหรับปีที่โรงเรียนมีส่วนร่วมในการทดสอบนั้น ควรใช้ผลการทดสอบฯ ตามจริง ส่วนปีที่เหลือนั้นให้ใช้ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบของโรงเรียนทั้งหมดในเครือข่ายเดียวกันในช่วง 3 ปีดังกล่าว

### โรงเรียนประเภท ก้าวหน้า

8.2.59 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ บางคนเห็นว่า สำหรับโรงเรียนที่ได้ปรับปรุงผลการทดสอบฯ เป็นอย่างมากในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ควรได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษสำหรับผลการดำเนินงาน

8.2.60 คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาข้อเสนอดังกล่าวแล้ว อย่างไรก็ตาม เป็นการยากมากที่จะกำหนดว่า โรงเรียนใดเป็นโรงเรียนที่ ก้าวหน้า และการให้คำจำกัดความของคำว่า ก้าวหน้า ย่อมก่อให้เกิดความโต้แย้งเป็นอย่างมาก

(1) ในการกำหนดว่าโรงเรียนเป็นโรงเรียนประเภท ก้าวหน้า เราจะคำนึงถึงผลการทดสอบความถนัดทางวิชาการเท่านั้น หรือควรพิจารณาผลการดำเนินงานโดยรวมด้วย

(2) หากเรากำหนดว่าโรงเรียนใดเป็นโรงเรียนที่ ก้าวหน้า โดยอาศัยผลการทดสอบฯ เพียงอย่างเดียว จะใช้เกณฑ์ใดเป็นหลัก เราจะขีดเส้นกำหนด (cutting line) ไต ซึ่งโรงเรียนทั้งหมดยอมรับว่าเป็นธรรม

(3) หากเราจะต้องกำหนดว่าโรงเรียนใดเป็นโรงเรียนที่ ก้าวหน้า โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานโดยรวม มีเครื่องมือใดหรือไม่ที่เป็นกลาง เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป และวัดในเชิงปริมาณได้ ซึ่งเราอาจนำมาใช้เพื่อการนี้

(4) คณะกรรมการฯ ได้สร้างสถานการณ์จำลองขึ้น เพื่อลองให้ผลการทดสอบฯ ที่ดีที่สุดในช่วงปีการศึกษา 2540/2541 2541/2542 และ 2542/2543 ของโรงเรียนทุกแห่งมีค่าน้ำหนักสูงขึ้น แต่ปรากฏว่าสูตรดังกล่าวจะยิ่งทำให้ผลทดสอบฯ ของโรงเรียนทั้งหมด แปรปรวน

(5) คณะกรรมการฯ คาดว่า เมื่อเพิ่มสัดส่วนของที่เรียนในชั้น ม.1 ซึ่งทางโรงเรียนเป็นผู้จัดสรรเอง นักเรียนในโรงเรียน ประถมศึกษาประเภท ก้าวหน้า จะมีโอกาสมากขึ้นที่จะได้เรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตนประสงค์

(ง) การจัดระดับคะแนนเพื่อประโยชน์ในการจัดสรร  
ที่เรียน

8.2.61 จากประสบการณ์ที่ผ่านมา การจัดระดับคะแนนมีผลกระทบเป็นอย่างมากเพราะจะทำให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความสนใจใฝ่รู้ และเรียนไม่สำเร็จ นอกจากนี้การที่นักเรียนมีความสามารถแตกต่างกันก็ได้หมายความว่า การเรียนการสอนจะต้องถดถอยลง สิ่งสำคัญคือ ทางโรงเรียนสามารถนำจุดแข็งของนักเรียนแต่ละคนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อช่วยให้เสริมเติมซึ่งกันและกันได้หรือไม่ คณะกรรมการฯ ทราบดีว่า หากจะใช้มาตรการเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจังแล้ว จำเป็นต้องมีความพร้อมในหลายประการด้วยกัน ตัวอย่างเช่น ต้องมีการอบรมครู และได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นต้น ฉะนั้น คณะ

กรรมการฯ จึงขอเสนอให้ลดระดับคะแนนสำหรับจัดสรรที่เรียนลง จาก 5 ระดับเหลือ 3 ระดับ และรัฐบาลควรสนับสนุนโรงเรียนและครู ตามความจำเป็นและเหมาะสมทั้งยังควรติดตามด้วยว่า โรงเรียน ดำเนินก้าวหน้าไปได้ดีเพียงใดในการดูแลนักเรียนที่มีความสามารถ แตกต่างกันไป

8.2.62 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ มีผู้ให้ความเห็น แตกต่างกันว่าควรลดจำนวนระดับคะแนนลงหรือไม่ บ้างเห็นว่ายังมี ระดับคะแนนน้อยลง นักเรียนที่มีความสามารถอันหลากหลายก็จะมี ยิ่งเพิ่มขึ้น วิธีแก้ปัญหานี้คือ จะต้องใช้มาตรการปรับปรุงแก้ไขที่ เหมาะสม ฉะนั้น เพื่อประโยชน์แก่นักเรียน คณะกรรมการฯ จึงขอ เสนอให้ลดจำนวนระดับคะแนนเพื่อการจัดสรรที่เรียนลงอย่างค่อย เป็นค่อยไป

(จ) สัดส่วนของที่เรียนซึ่งโรงเรียนเป็นผู้จัดสรร

8.2.63 หากเพิ่มสัดส่วนของที่เรียน ซึ่งโรงเรียนเป็นผู้จัดสรร อย่างเหมาะสม ย่อมช่วยให้มีเกณฑ์การรับเข้าเรียนหลากหลายขึ้น และช่วยเอื้อต่อโรงเรียนในการรับนักเรียน ซึ่งเหมาะสมกับวัฒนธรรม ของทางโรงเรียน นอกจากนี้ ยังจะช่วยผลักดันให้ทางโรงเรียนประถม และนักเรียนเองให้ทำงานหนัก เพราะหากเป็นเช่นนั้น นักเรียนจะมี โอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนที่ตนประสงค์มากขึ้น ด้วยเหตุนี้ คณะ กรรมการฯ จึงขอเสนอว่าในช่วงเปลี่ยนระบบนั้น ให้เพิ่มสัดส่วนที่นั่ง ซึ่งโรงเรียนจัดสรรจาก 10% เป็น 20% ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ คนทั่วไปสนับสนุนข้อเสนอดังกล่าว

## ระบบการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาหลังช่วง เปลี่ยนระบบแล้ว

8.2.64 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ มีผู้ให้ความเห็นแตกต่างกันไปว่า ผลการประเมินภายในของโรงเรียนจะเป็นสิ่งเดียวหรือที่กำหนดระดับคะแนนสำหรับจัดสรรที่เรียนเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2548/2549 เป็นต้นไป ผู้ที่เห็นด้วยกับข้อเสนอนี้เห็นว่า ในเมื่อไม่มีการสอบไล่ของรัฐสำหรับจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยม ทางโรงเรียนก็จะสามารถมุ่งเน้นในเรื่องพัฒนาการของนักเรียนในรอบด้าน เมื่อมีการประเมินภายในหลายรูปแบบแล้ว จึงค่อยใช้ผลการประเมินภายในเป็นเกณฑ์ในการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา มีผู้เสนอด้วยว่า ควรคำนึงถึงเฉพาะนักเรียนซึ่งทางโรงเรียนมัธยมศึกษามิได้จัดที่เรียนในชั้น ม.1 ให้เท่านั้น โดยแบ่งนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละแห่งตามระดับคะแนน 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนนักเรียนเท่ากันโดยทั่วไปแล้วโรงเรียนที่มีผลงานดีกว่าโรงเรียนอื่นๆ นั้นนักเรียนของตนจะมีโอกาสมากกว่าที่จะได้ที่เรียนชั้น ม.1 ซึ่งทางโรงเรียนเป็นผู้จัดสรร 1 ใน 3 ของนักเรียนที่เหลือก็ยังคงอยู่ในกลุ่มที่ 1 โรงเรียนดีเด่นเหล่านี้จะมีนักเรียนเพียงไม่กี่คนในกลุ่ม 3 เมื่อเทียบกับโรงเรียนทั่วไป

8.2.65 ในการพิจารณาว่า ควรใช้การสอบไล่ของรัฐเป็นกลไกสำหรับจัดสรรที่เรียนในชั้น ม.1 ดั้งเดิมหรือไม่นั้น เราจะต้องคิดให้รอบคอบถึงข้อดีและข้อเสียของการใช้กลไกดังกล่าวต่อไป ถึงแม้ว่า

โรงเรียนจะมีมาตรฐานต่างกัน การประเมินสาธารณะย่อมมิใช่เป็นวิธีแก้ปัญหาเพียงวิธีเดียว หรือวิธีที่ดีที่สุด คณะกรรมการฯ ขอเสนอให้ช่วยเหลือโรงเรียนต่างๆ ในทุกวิถีทางเพื่อให้ทุกโรงเรียนอยู่ในระดับพื้นฐานเป็นที่น่าพอใจ และปรับปรุงการดำเนินงานของตนให้ดีขึ้น หากเป็นเช่นนี้ก็จะมีโรงเรียนที่มีคุณภาพดีเป็นจำนวนมากขึ้นให้ผู้ปกครอง/นักเรียนได้เลือก คณะกรรมการฯ ขอเสนอด้วยว่า ตามกลไกใหม่นั้น ควรเพิ่มที่เรียนซึ่งทางโรงเรียนเป็นผู้จัดสรรอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้ผู้ปกครอง/นักเรียนจะได้มีโอกาสมากขึ้นในอันที่จะเลือกโรงเรียนได้โดยตรงและนักเรียนที่เก่งจะมีโอกาสเรียนในโรงเรียนมัธยมที่ตนประสงค์มากขึ้น ในทางกลับกัน หากจะวางกลไกใหม่สำหรับการประเมินสาธารณะเพื่อแทนที่การทดสอบความถนัดทางวิชาการ การประเมินดังกล่าวย่อมต้องกลายเป็นการสอบที่มีลักษณะเป็นไม่กายสิทธิ์ เพราะจะมีผลต่อการจัดสรรที่เรียน ผลก็คือว่าโรงเรียน ผู้ปกครองและนักเรียนเองก็จะทุ่มเทแรงกายแรงใจเพื่อกวาดวิชากันอย่างเต็มที่ นักเรียนในชั้นเด็กโตในระดับประถมศึกษาย่อมขาดชีวิตการเรียนรู้อันหลากหลายและถูกสะกดกั้นมิให้พัฒนาในรอบด้าน

8.2.66 เมื่อได้พิจารณาประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอให้ใช้กลไกสำหรับการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาหลังช่วงเปลี่ยนระบบแล้วโดยเริ่มจากปีการศึกษา 2548/2549 เป็นต้นไป ทั้งนี้หลังจากที่ได้พิจารณาทบทวนการดำเนินงานดังปรากฏในย่อหน้า 8.2.67

<p>ที่เรียนซึ่งทางโรงเรียนเป็นผู้จัดสรร</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● ควรเพิ่มสัดส่วนที่เรียน ซึ่งทางโรงเรียนจัดสรรจาก 20% เป็น 30%</li> <li>● นักเรียนแต่ละคนอาจสมัครโรงเรียนในระดับมัธยมได้ 2 แห่ง</li> <li>● ข้อกำหนดอื่นๆ จะเป็นเช่นเดียวกับกลไกในการจัดสรรที่เรียนซึ่งจะใช้เป็นการชั่วคราว</li> </ul>
<p>ที่เรียนซึ่งส่วนกลางเป็นผู้จัดสรร</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● นักเรียนในโรงเรียนประถมแต่ละแห่ง ซึ่งโรงเรียนมัธยมสามารถจัดที่เรียนชั้น ม.1 ให้ได้ จะถูกแบ่งเป็น 3 กลุ่มๆ ละเท่ากัน โดยอาศัยผลการประเมินภายในของโรงเรียนของตน เพื่อกำหนดว่าเมื่อจัดสรรที่เรียนชั้น ม.1 นั้นควรอยู่ในลำดับใด</li> <li>● รัฐบาลจะจัดสรรที่เรียนชั้น ม.1 ต่อไป โดยคำนึงถึงความประสงค์ของผู้ปกครอง/นักเรียน เครือข่ายโรงเรียนและระดับคะแนนเพื่อการจัดสรรที่เรียน</li> </ul>



## การพิจารณาบททวนระหว่างดำเนินงาน

8.2.67 ในครั้งแรกของปีการศึกษา 2546/2547 คณะกรรมการฯ จะพิจารณาว่าการใช้กลไกการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นการชั่วคราวนั้น ดำเนินไปได้ดีเพียงใด จุดประสงค์ก็เพื่อประเมินว่า สิ่งจำเป็นสำหรับการใช้กลไกหลังช่วงเปลี่ยนระบบดังที่เสนอไว้ในย่อหน้า 8.2.66 พรักพร้อมหรือไม่ และเพื่อตัดสินใจว่า ควรปรับจำนวนระดับคะแนนเพื่อจัดสรรที่เรียน และจำนวนที่เรียนซึ่งทางโรงเรียนจัดสรรหรือไม่ คณะกรรมการฯ ขอเสนอด้วยว่า ทันทีที่ใช้กลไกชั่วคราวสำหรับจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยม จำเป็นต้องติดตามมาตรการปรับปรุงแก้ไขของโรงเรียนอย่างใกล้ชิด รวมทั้งติดตามด้วยว่าทางโรงเรียนดูแลในเรื่องความสามารถอันหลากหลายของนักเรียนและความจำเป็นในด้านการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดีเพียงใด นอกจากนี้ เรายังควรติดตามดูแลมาตรฐานโดยทั่วไปของนักเรียนในฮ่องกงอย่างสม่ำเสมอเพื่อประเมินดูว่ามาตรการต่าง ๆ ดังกล่าว ดำเนินไปได้ผลดีเพียงใด หากพบปัญหาเราควรพิจารณาโดยด่วนว่าจะแก้ไขด้วยวิธีใด รวมทั้งอาจต้องปรับกลไกการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมหลังช่วงเปลี่ยนระบบด้วย ตรงกันข้ามหากเงื่อนไขที่จำเป็นต่างๆ พรักพร้อม เราอาจพิจารณาร่นช่วงเวลาเปลี่ยนระบบให้สั้นขึ้น และเลื่อนมาใช้กลไกดังเสนอไว้ในย่อหน้า 8.2.66 ในปีการศึกษา 2547/2548

## ความเสมอภาคระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง

8.2.68 เมื่อปีที่แล้ว คณะกรรมการว่าด้วยความเสมอภาคในโอกาส (Equal Opportunities Commission - EOC) ได้จัดพิมพ์รายงานการตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา ในรายงานดังกล่าวมีระบุไว้ว่า การจัดสรรที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา นั้นมีการวัดต่างกัน และมีการจัดระดับคะแนนต่างกัน สำหรับเด็กชายและเด็กหญิง ซึ่งเป็นการกีดกันทางเพศ

8.2.69 ผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศแสดงให้เห็นว่าพัฒนาการของเด็กชายและเด็กหญิงนั้นแตกต่างกันอย่างเห็นเด่นชัด คณะกรรมการ เห็นว่าเมื่อพิจารณาว่าควรใช้กลไกใดสำหรับจัดสรรที่เรียน เราจะต้องคำนึงถึงหลักทางการศึกษาและความเสมอภาคระหว่างเด็กชายและเด็กหญิงอีกด้วย คณะกรรมการ จึงขอเสนอว่าเมื่อใช้กลไกการจัดสรรที่เรียนแล้ว ช่วงเปลี่ยนระบบดังปรากฏในย่อหน้า 8.2.66 ก็ไม่จำเป็นต้องมีการจัดระดับคะแนนแยกกันสำหรับเด็กชายและเด็กหญิงอีกต่อไป ส่วนการดำเนินงานในช่วงเปลี่ยนระบบนั้น คณะกรรมการว่าด้วยความเสมอภาคในโอกาส ได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อวินิจฉัยแล้ว จึงขึ้นอยู่กับคำวินิจฉัยของศาลในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตาม ในช่วงเปลี่ยนระบบควรปรับเนื้อหา และวิธีประเมินภายในโดยคำนึงถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนานักเรียนในรอบด้าน รวมทั้งความเสมอภาคระหว่างทั้งสองเพศอีกด้วย

## รูปแบบ ๑ ขบวนรถไฟสายผ่านตลอดำ (Through - Train Model)

8.2.70 เจตนารมณ์ของ ขบวนรถไฟสายผ่านตลอดำ ก็เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งมีปรัชญาทางการศึกษาเช่นเดียวกัน เพื่อให้ให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้เป็นไปตามหลักการ ำไม่มีวันทอดทิ้งนักเรียนแม้แต่คนเดียวว่า เพื่อให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว คณะกรรมการฯ ขอเสนอว่าควรอนุมัติให้นักเรียนในโรงเรียนประถมที่ร่วมในโครงการเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมในโครงการ โดยส่วนกลาง ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้จัดหาที่เรียนให้ หากนักเรียนไม่ประสงค์จะเรียนในโรงเรียนมัธยมในโครงการ ก็อาจสมัครในโรงเรียนอื่น ๆ ที่จัดสรรที่เรียนของตน หรือมีฉะนั้นก็ขอให้ส่วนกลางจัดหาที่เรียนให้ จึงขึ้นอยู่กับแต่ละโรงเรียนที่จะตัดสินใจว่าจะร่วมในโครงการ ขบวนรถไฟสายผ่านตลอดำ หรือไม่ ในการพิจารณาการสมัครเข้าร่วมโครงการดังกล่าว รัฐบาลควรอาศัยหลักการดังต่อไปนี้

(1) โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่สมัครเชื่อมต่อกันเป็น ขบวนรถไฟสายผ่านตลอดำ ควรมีปรัชญาทางการศึกษาและอุดมการณ์เดียวกัน ควรมีความต่อเนื่องสอดคล้องกัน อย่างแท้จริงในด้านหลักสูตร วิธีการในด้านการสอนและพัฒนาการของนักเรียน

(2) ในเมื่อยึดหลักการที่ว่า ไม่มีวันหยุดทิ้งนักเรียน แม้แต่คนเดียวว่า จำนวนที่เรียนชั้น ม.1 ใน ๖ วิชาของโรงเรียนจะต้องมากกว่าจำนวนนักเรียนที่เรียนสำเร็จชั้น ป.6 และโรงเรียนมัธยมในชุมชนจะต้องรับนักเรียนที่เรียนสำเร็จชั้น ป.6 ทั้งหมดของโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชน เพื่อจะได้ไม่จำเป็นต้องมีการคัดเลือกและนักเรียนในโรงเรียนอื่น ๆ ก็ยังมีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมในชุมชนได้

(3) โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่สมัครใจเชื่อมต่อกันเป็น ๖ วิชาของโรงเรียน จะต้องมีการดำเนินงานด้านการเงินเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้กลไกการรับนักเรียนประสานสอดคล้องกัน (ในกรณีนี้ โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนในโครงการเงินอุดหนุนโดยตรงถือว่าใช้วิธีการด้านการเงินเช่นเดียวกัน) ในอนาคต หากมีวิธีใหม่ในการดำเนินงานด้านการเงินก็อาจต้องพิจารณาทบทวนหลักการนี้เสียใหม่

8.2.71 ในภาคผนวก 4 คณะกรรมการฯ จะเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสมัครโดยโรงเรียน ๖ วิชาของโรงเรียน หรือโรงเรียน ๖ วิชาที่ได้รับการเสนอชื่อให้ร่วมใน ๖ วิชาของโรงเรียน

8.2.72 หลังจากที่ได้รับนักเรียนที่เรียนสำเร็จชั้น ป.6 ของโรงเรียนประถมศึกษาที่ร่วมในโครงการแล้ว โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ร่วมในโครงการอาจจัดสรรครึ่งหนึ่งของที่เรียนชั้น ม.1 ที่เหลือได้โดยเสรี โดยมีข้อแม้ว่าสัดส่วนของที่เรียนซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการ

เป็นผู้จัดสรรนั้นจะต้องไม่สูงกว่าสัดส่วนของที่เรียนชั้น ม.1 ในโรงเรียน  
รัฐบาลซึ่งไม่ร่วมในโครงการเป็นผู้จัดสรร

8.2.73 นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ขอเสนอว่า กำหนดการ  
ในการนำรูปแบบ ขบวนการไฟสายผ่านตลอดดำ ไปใช้ ควรสอดคล้อง  
กับกลไกการรับเข้าเรียนชั้น ป.1 ซึ่งเสนอใช้เป็นการชั่วคราว โดยเริ่ม  
ในปีการศึกษา 2545/2546 เพื่อเล็งมิให้มีการกีดกันจากการแย่งที่  
เรียน ซึ่งจะเริ่มกีดกันตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเลยทีเดียว จึงไม่ควร  
ใช้รูปแบบ ขบวนการไฟสายผ่านตลอดดำ ก่อนปีการศึกษา 2545/2546  
ข้อจำกัดดังกล่าวมิให้ใช้กับโรงเรียนใหม่

8.2.74 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ มีผู้ให้ความเห็น  
แตกต่างกันไปในแนวคิดเรื่อง ขบวนการไฟสายผ่านตลอดดำ  
ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอนี้เป็นกังวลว่า การแย่งที่เรียนในโรงเรียน  
ดังจะเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาและ  
มัธยมศึกษาในโครงการอาจกลายเป็นระบบปิด ซึ่งสกัดกั้นมิให้  
นักเรียนอื่น ๆ มาเข้าเรียนได้ บ้างเป็นห่วงว่าในระบบดังกล่าว นักเรียน  
อาจขาดแรงจูงใจที่จะเล่าเรียนอย่างตั้งอกตั้งใจ นอกจากนี้ บางคนชี้  
ให้เห็นว่าครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการอาจต้องสอน  
นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ตรงกันข้าม  
ผู้สนับสนุนข้อเสนองี้แย้งว่า โรงเรียนในโครงการจะสามารถวางแผน  
สำหรับชีวิตการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดีกว่า เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นพื้นฐาน  
ได้อย่างต่อเนื่อง นักเรียนเองอาจมีความผูกพันกับโรงเรียนอย่าง

ใกล้ชิดคิดว่า อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ ขอย้ำว่ารูปแบบ ขบวนการ รถไฟสายผ่านตลอดคำ เป็นเพียงวิธีบริหารจัดการโรงเรียนวิธีหนึ่งเท่านั้น โรงเรียนประถมและมัธยมอาจร่วมในโครงการโดยสมัครใจ คณะกรรมการฯ เชื่อว่าก่อนสมัครเข้าร่วมในโครงการนั้น โรงเรียนต่าง ๆ จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถึงสภาพการณ์ในโรงเรียนของตนเสียก่อน เพื่อประเมินว่ารูปแบบดังกล่าวเหมาะสมกับตนหรือไม่

8.2.75 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ มีผู้เสนอให้โรงเรียนอนุบาลเข้าร่วมในโครงการ โดยเชื่อมโยงกับโรงเรียนประถมและมัธยมที่ได้รับเงินอุดหนุน อย่างไรก็ตาม ในเมื่อโรงเรียนอนุบาลสามารถรับนักเรียนได้โดยเสรี หากปฏิบัติตามข้อเสนอดังกล่าวก็จะสร้างความกดดันจากการแย่งที่เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่มีชื่อเสียงตั้งแต่ระดับอนุบาลเลยทีเดียว ผู้ที่ไม่สามารถชำระค่าเรียนของโรงเรียนอนุบาลในโครงการก็จะถูกปิดกั้นมิให้เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในโครงการซึ่งได้รับเงินอุดหนุน ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการฯ จึงไม่สนับสนุนข้อเสนอดังกล่าว

8.2.76 โดยเหตุที่รูปแบบ ขบวนการรถไฟสายผ่านตลอดคำ เป็นแนวคิดใหม่คณะกรรมการฯ จึงขอเสนอให้กระทรวงการศึกษาพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับแนวการดำเนินงาน และประกาศรายละเอียดในเรื่องนี้ตั้งแต่ต้นปี 2544 เพื่อเปิดโอกาสให้ทางโรงเรียนได้พิจารณาว่าจะสมัครเข้าร่วมในโครงการหรือไม่

### ตอนที่ 3 มัธยมศึกษาตอนปลาย

8.3.1 ภายในกรอบของการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรจะเตรียมพื้นฐานให้นักเรียนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความถนัด ความสนใจและความสามารถของตน สำรวจและพัฒนาศักยภาพอันหลากหลายของตน ด้วยความเข้าใจในจุดแข็งและจุดอ่อนของตน นักเรียนจะสามารถวางแผนเพื่อการศึกษาและอาชีพของตนในอนาคตได้

8.3.2 ยิ่งกว่านั้น นักเรียนส่วนมากจะเริ่มทำงานหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษา เพราะฉะนั้นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรจะช่วยพัฒนาทักษะโดยทั่วไปของนักเรียนเช่น ทักษะด้านภาษา การสื่อสาร คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ความสามารถในการทำงานเป็นทีม และพัฒนาทัศนคติและค่านิยมเชิงบวก ซึ่งจะ เป็นคุณสมบัติพื้นฐานในการพึ่งตนเองและในการมีงานทำ

8.3.3 ระยะเวลาของการทำประชาพิจารณ์ ความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่เห็นพ้องกันว่าการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายควรมีความหลากหลาย และมีทางเลือกให้แก่ผู้จบมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ ม.3 ผู้ซึ่งสนใจและมีศักยภาพจะเรียนต่อหรือเข้ารับการฝึกอบรมด้านอาชีพศึกษาตามความสามารถและความถนัดของตน ผู้ตอบแบบสอบถามโดยทั่วไปสนับสนุนให้ขยายหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายให้ขยายวงกว้างออกไปอีก หลีกเลี้ยงที่จะนำนักเรียนเข้า

สู่สายศิลปะหรือสายวิทยาศาสตร์เร็วเกินไป และควรที่จะปรับปรุงระบบการสอบไล่ของรัฐอีกด้วย ทัศนะต่อข้อเสนอให้มีโครงสร้างหลักสูตรวิชาการ 3 ปี สำหรับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่ส่วนมากสนับสนุนความคิดเห็นนี้ เมื่อพิจารณาข้อวิพากษ์ต่างๆ ที่รวบรวมมาได้ เรามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

### **การพัฒนาระบบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดให้มีหลักสูตรที่หลากหลายและมีช่องทางเลือกหลายทาง**

8.3.4 การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ควรจะมีในทางเลือกที่แตกต่างกันหลายๆ ทาง ดังนั้น นักเรียนก็สามารถเลือกโอกาสการเรียนรู้ ซึ่งมีความเหมาะสมกับความถนัด ความเข้าใจ และความสามารถของตนเองได้

8.3.5 ปัจจุบันนี้เป็นการยากสำหรับนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้นที่จะหางานทำ คณะกรรมการขอเสนอแนะว่า ระบบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายควรจัดโอกาสให้แก่แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคนที่สมัครใจและมีศักยภาพได้เรียนต่อการศึกษาสายสามัญหรืออาชีวศึกษา ระบบการมัธยมศึกษาตอนปลายควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ควรจะมีหลักสูตรอันหลากหลาย จัดให้สำหรับนักเรียนซึ่งมีความถนัด ความสามารถ ความต้องการในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน



(2) หลักสูตรเหล่านี้ควรจะรวมเอาข้อกำหนดพื้นฐาน ซึ่งเป็นกรอบหลักสูตรของสภาพัฒนาหลักสูตรที่กำหนดไว้เข้ามาไว้ด้วย คือหลักสูตรซึ่งเชื่อมโยงกับประสบการณ์การทำงาน และหลักสูตรประเภทอื่น ๆ เช่น มัธยมศึกษาตอนปลาย นานาชาติ หรือหลักสูตรที่รับรองโดยสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานวิชาชีพ และนายจ้าง สิ่งที่สำคัญก็คือว่า เมื่อเรียนจบหลักสูตรต้องมุ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการจ้างงานและการเรียนต่อ

(3) หลักสูตรเหล่านี้ควรจะจัดได้ในสถาบันการศึกษาต่างๆ กัน รวมทั้งโรงเรียนมัธยมปกติ ซึ่งให้หลักสูตรมัธยมศึกษาแบบสมบูรณ์ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายหรือวิทยาลัยชั้นปีที่ 6 (sixth - form colleges) ซึ่งจะเน้นการศึกษาหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และสถาบันการฝึกอบรมด้านวิชาชีพ สถาบันเหล่านี้มีจุดแข็งของตน และสามารถที่จะปรับโปรแกรมให้เหมาะกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายของตนได้อย่างเหมาะสม แม้แต่โรงเรียนมัธยมศึกษาธรรมดาความยืดหยุ่นและความหลากหลายของหลักสูตรควรได้รับการส่งเสริมโดยจัดให้เหมาะกับบุคลิกและความต้องการอันหลากหลายของนักเรียนเพื่อปรับปรุงความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและความสามารถในการจ้างงาน

(4) หลักสูตรเหล่านี้ควรจะช่วยพัฒนาทักษะของนักเรียน เช่น ทักษะด้านภาษา การสื่อสาร คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศตลอดทั้งความสามารถในการทำงานร่วมกับ

คนอื่น รวมทั้งการพัฒนาค่านิยมและทัศนคติเชิงบวก ทั้งนี้ เพื่อเป็นพื้นฐานอันดีสำหรับชีวิตในอนาคต การมีงานทำและการเรียนรู้ตลอดชีวิต หลักสูตรเหล่านี้ควรได้รับการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเวลา

(5) ในสังคมซึ่งใช้ฐานความรู้ คำว่าอาชีวศึกษา ควรจะมีความหมายใหม่สำหรับอาชีพหลายๆ อย่าง การศึกษาด้านอาชีพ ด้านเทคนิค หรือด้านฝีมืออบรมจะดำเนินการในรูปแบบของการอบรมระหว่างการทำงาน การฝึกอบรมระยะสั้น หรือจะเป็นลักษณะเรียนไปด้วยทำงานไปด้วยก็ได้ ในการปรับรูปแบบระบบการศึกษา เราไม่ควรที่จะบังคับให้นักเรียนเข้าสู่สายเฉพาะเร็วจนเกินไป ซึ่งจะทำให้มีความรู้และทักษะแคบ เพราะสิ่งนี้จะไม่ช่วยให้เกิดพื้นฐานที่ดีเพื่อการจ้างงานในอนาคตแก่เด็กเลย

### **การเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี กับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย**

8.3.6 การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ควรจะเป็นการศึกษาที่ไม่ใช่ภาคบังคับ และให้นักเรียนมีโอกาสเลือกตามความสามารถและความสนใจของตน คณะกรรมการการศึกษายอมรับว่า ในห้องงั้นนั้น เยาวชนซึ่งเต็มใจและมีความสามารถควรจะได้รับอนุญาตให้เรียนต่อถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

8.3.7 เมื่อระบบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถให้โอกาสการเรียนรู้แก่ผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น หรือ ม.3 ทั้งหมด ผู้ซึ่งเต็มใจและสามารถที่จะศึกษาต่อไปได้ คณะกรรมการขอเสนอแนะว่าจะมีกลไกใหม่เข้ามาทำหน้าที่ระหว่างการศึกษาพื้นฐาน 9 ปี และการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งการประสานนี้ควรจะมีหลักการดังต่อไปนี้

(1) ผู้สำเร็จจากมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ ม.3 ซึ่งสมัครใจและมีความสามารถควรจะได้รับอนุญาตให้เรียนต่อไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภายในโรงเรียนเดิมของตนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ถ้านักเรียนคนนั้นต้องการ

(2) โรงเรียนควรจะต้องตัดสินใจภายในโรงเรียนเอง ต่อการกำหนดจำนวนที่เรียน ชั้น ม.4 หรือมัธยมศึกษาตอนปลายปีแรก และที่เรียนของผู้ตกชั้นในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีความยืดหยุ่นให้แก่นักเรียนผู้จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภายในเงื่อนไขที่ไม่ต้องใช้ทรัพยากรของรัฐเพิ่ม โรงเรียนอาจจะใช้วิธีการให้เข้าชั้นหรือให้เรียนข้ามชั้นสำหรับบางวิชาเพื่อให้เกิดผลการเรียนที่ดีที่สุด

(3) ในการพิจารณาว่านักเรียนแต่ละคนควรจะได้รับเลือกไปเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือไม่ คณะกรรมการขอเสนอแนะต่อโรงเรียน ให้พิจารณาว่า นักเรียนผู้นั้นมีความรู้ได้มาตรฐานในวิชาภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ และผลการปฏิบัติงานทั้งหมดในโรงเรียนได้มาตรฐานหรือไม่

(4) ระยะเวลาของการได้รับเงินสนับสนุนสำหรับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนแต่ละคนนั้นไม่ควรจะเกิน 5 ปี ให้นำรวมทั้งปีที่ต้องซ้ำชั้นด้วย

(5) หลังจากที่รับนักเรียนของตนเองเข้ามาหมดทุกคนแล้ว โรงเรียนอาจจะจัดสรรที่เรียนที่เหลือให้แก่นักเรียนจากโรงเรียนอื่น ตามที่ตนเองเห็นสมควร

(6) นักเรียนที่ไม่ได้รับการจัดสรรที่เรียนให้ในโรงเรียนเดิมของตน หรือนักเรียนผู้ซึ่งที่เลือกจะเปลี่ยนโรงเรียน อาจจะสมัครเรียนในโรงเรียนอื่น หรือไปเรียนในรายวิชาหลักสูตรอื่นได้

(7) ที่เรียนที่เหลือหลังจากจัดให้นักเรียนที่กำหนดไว้ตามชั้นตอนต่างๆ หมดแล้วก็ควรจะให้เป็นที่ของรัฐบาลที่จะจัดให้แก่ผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งยังหาที่เรียนไม่ได้

8.3.8 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์มีผู้เสนอแนะว่า ให้นักสากลไกในการจัดที่เรียนส่วนกลางสำหรับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจะเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เหตุผลที่ว่า การให้โรงเรียนจัดสรรที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามสิทธิของตนจะเป็นการลดโอกาสผู้สำเร็จจากโรงเรียนซึ่งจัดสอนเพียงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และไม่เปิดชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (เช่น โรงเรียนพัฒนาสังคม) มีโอกาสที่จะเรียนต่อไปอีกได้ คณะกรรมการพิจารณาว่าสิ่งนี้สอดคล้องกับการบริหารซึ่งใช้โรงเรียนเป็นฐานที่อนุญาตให้โรงเรียนนั้นมีสิทธิจัดสรรที่เรียนได้ตามอำนาจของตน ซึ่งจะให้ออกสแกนนักเรียนมากขึ้น

ในการที่จะสมัครเข้าเรียนมัธยมศึกษาที่ตนเลือก อย่างไรก็ตามในขั้นสุดท้ายการจัดที่เรียนจากส่วนกลางก็จะดำเนินต่อไป เพื่อจัดสรรที่เรียนที่ยังคงเหลืออยู่ให้แก่นักเรียน

### กรอบเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ

8.3.9 คณะกรรมการขอเสนอแนะว่าโอกาสในการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรจะเพิ่มขึ้นในลักษณะก้าวหน้าโดยวิธีการต่าง ๆ ตามข้อเสนอแนะที่กล่าวมาแล้วข้างบน ข้อเสนอแนะในการนำกลไกการจัดที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ควรจะเริ่มดำเนินการได้ไม่นานเกินกว่า 8 ปีหลังจากที่มีการนำแผนการจัดที่เรียนระดับมัธยมศึกษาที่เสนอแนะนี้ไปสู่การปฏิบัติ เช่น (ภายในหรือก่อน พ.ศ.2551 เมื่อนักเรียนผู้ซึ่งเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อปีที่ผ่านมาตามแผนกลไกที่จัดที่เรียนให้แก่นักเรียนได้นำไปปฏิบัติไปแล้วในข้อ 8.2.54 เมื่อนักเรียนกลุ่มนี้เลื่อนมาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4) ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษา ประชาชนบางคนได้เสนอให้เพิ่มที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรวดเร็วขึ้น เพื่อช่วยให้โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐเข้าสู่ระบบสมดุลเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ ดังนั้น นักเรียนผู้ซึ่งมีความสนใจและมีศักยภาพควรได้รับการเลื่อนชั้นให้ขึ้นไปเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายภายในโรงเรียนเดิมของตน เมื่อพิจารณาความคิดเห็นนี้ คณะกรรมการการศึกษาขอเสนอว่า ภายใต้กรอบของทรัพยากรที่มี

อยู่รัฐบาลควรจะเร่งเพิ่มที่เรียนในชั้นมัธยมปีที่ 4 และ 5 ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นอกเหนือจากการเปลี่ยนโรงเรียนที่ยังไม่เข้าสู่ระบบสมดุลงที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เข้าสู่ระบบสมดุลงนั้น ควรจะต้องเอาใจใส่ต่อการเพิ่มที่เรียนในการเรียนสาขาอาชีพศึกษาและส่งเสริมให้มีการจัดตั้งวิทยาลัยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอันหลากหลายขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีทางเลือกมากขึ้น

## โครงสร้างทางวิชาการของมัธยมศึกษาตอนปลาย

### (1) โครงสร้างปัจจุบัน

8.3.10 บางคนได้ชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ปัจจุบันนั้นเป็นหลักสูตรที่เตรียมนักเรียนให้สอบเพื่อรับประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง ในขณะที่เดียวกันหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 7 ซึ่งรับนักเรียนจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประมาณร้อยละ 34 จะเน้นวิธีการช่วยเหลือนักเรียนให้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย โครงสร้างหลักสูตร 2+2 มีส่วนทำให้แบ่งแยกนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ออกเป็น 2 ส่วนโดยมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน ในเมื่อนักเรียนทุกคนจำเป็นต้องเรียนให้จบหลักสูตรและเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสอบระดับมัธยมศึกษาของรัฐภายในเวลาหนึ่งปีครึ่ง นักเรียนจึงมีเวลาจำกัดที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ยิ่งกว่านั้นเมื่อหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (sixth form) 2 ปี ซึ่งออกแบบตามความต้องการของมหาวิทยาลัย มีเนื้อหาและวิชาค่อนข้างเน้นเฉพาะ

และค่อนข้างจะยาก ผลก็คือกรอบของการเรียนรู้ของนักเรียนแคบ และบางส่วนของหลักสูตรนี้เหลื่อมล้ำกับโปรแกรมปริญญาตรีปีแรกของมหาวิทยาลัยอีกด้วย

## (2) โครงสร้างที่คาดหวังของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

8.3.11 ในระดับสากล โครงสร้างวิชาการและระยะเวลาที่เรียนของสถาบันอุดมศึกษาได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อจัดให้เหมาะสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคมที่มีความรู้เป็นพื้นฐาน แนวโน้มโดยทั่วไปคือ การขยายกรอบของการเรียน เนื้อหาในมหาวิทยาลัยและขยายเวลาที่จะก้าวเข้าไปสู่ความเชี่ยวชาญให้เน้นไปที่หลักสูตรปัจจุบันของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และปีที่ 7 โดยแท้จริงแล้วเป็นหลักสูตรเตรียมมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการนำหลักสูตรในมหาวิทยาลัยมาสอนในระดับมัธยมศึกษา จำนวนวิชามีจำกัดและนักเรียนก็ถูกบังคับให้เรียนเป็นสาขาวิชาที่เชี่ยวชาญก่อนเวลาอันควร การเปลี่ยนโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายจาก 2+2 มาเป็น 3 ปี ก็สอดคล้องกับแนวโน้มสากลของการพัฒนาอุดมศึกษาอยู่แล้ว

8.3.12 การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายได้เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการอุดมศึกษาเป็นเวลาหลายปีที่คณะครูอาจารย์ในภาคอุดมศึกษาได้เรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย เพื่อหวังว่านักเรียนนั้นจะได้รับอนุญาตให้มีช่วงเวลาในการขยายฐานความรู้ให้กว้างออกไปอีก สิ่งนี้สอดคล้องกับ

แนวโน้มที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทั้งนี้ มิได้หมายความว่าคณะกรรมการการศึกษาต้องการที่จะเห็นหลักสูตรปริญญาตรีใช้ระยะเวลาเดียวกันทั้งหมดโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี มิได้หมายความว่าหลักสูตรปริญญาตรีนั้นต้องเป็น 4 ปีเสมอไป อย่างไรก็ตาม ถ้าหากนักเรียนสามารถเข้าสู่มหาวิทยาลัยได้เร็วขึ้นอีก 1 ปี มหาวิทยาลัยก็จะมีช่วงเวลาในการจัดอุดมศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

8.3.13 ในส่วนที่เกี่ยวกับโครงสร้างทางวิชาการ การใช้โครงสร้างวิชาการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี จะเป็นการส่งเสริมให้การนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายไปปฏิบัติได้อย่างยืดหยุ่นและมีความหลากหลายมากขึ้น นักเรียนจะมีเวลามากขึ้นที่จะหาประสบการณ์อันหลากหลายในกระบวนการเรียนรู้ ตลอดทั้งการเรียนในสาขาวิชาที่จัดเป็นโมดูลต่างๆ หลากหลายสาขา นักเรียนสามารถที่จะสร้างฐานความรู้อันกว้างขวางและมีพื้นฐานอันแข็งแกร่งสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างปัจจุบัน จะมีจำนวนนักเรียนเข้าเรียนมากขึ้น สามารถเข้าเรียนในระดับมัธยมปีที่ 6 ตามโครงสร้างใหม่ สิ่งนี้จะเอื้ออำนวยต่อการยกระดับความรู้ความสามารถและคุณภาพของนักเรียน ตลอดทั้งช่วยให้นักเรียนสามารถสนองความต้องการของสังคมศตวรรษที่ 21 ได้

8.3.14 เป้าหมายท้ายสุดของการปฏิรูปการศึกษา โครงสร้างมัธยมศึกษาตอนปลายที่เสนอไปนี้ ก็คือการยกระดับคุณภาพของนักเรียนของเรา ดังนั้น ข้อเสนอแนะจึงไม่ใช่เพียงว่าเป็นการที่จะ



ทำให้นักเรียนของเราเรียนอยู่ในโรงเรียนเพิ่มขึ้นอีก 1 ปี แต่เป็นการช่วยทำให้นักเรียนของเราทุกคนประสบการณ์อย่างลึกในการเตรียมตัวเพื่อเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคมที่มีพื้นฐานความรู้เป็นฐาน ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้ว โดยข้อเสนอแนะที่การสอบไล่ปัจจุบันซึ่งมีอยู่ 2 ครั้งก็ให้เป็นการสอบไล่เพียงครั้งเดียว มิใช่เพียงว่าจะเป็นการลดจำนวนครั้งการสอบเท่านั้น แต่เป็นการให้เวลาแก่นักเรียนในการที่จะพัฒนาตัวเองอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในระยะเวลาในวัยเรียนของเขาเหล่านี้

8.3.15 นอกจากนั้น คณะกรรมการขอเสนอให้มีการสำรวจความเป็นไปได้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายแบบโมดูลและการจัดให้มีการสอบออกจากโรงเรียนมัธยมได้มากกว่า 1 ครั้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการทำให้ผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งตัดสินใจที่จะไม่เรียนสำเร็จหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายได้มีโอกาสเข้าสอบไล่ของรัฐในวิชาแกนคือ ภาษาจีน ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์และวิชาที่จัดเป็นโมดูล เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งประกาศนียบัตรตามที่ต้องการ

### (3) ปัญหาที่เกี่ยวกับการนำระบบมัธยมศึกษา 3 ปีไปปฏิบัติ

8.3.16 การวิเคราะห์ข้างต้นชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษา 3 ปีที่เสนอนั้นจะให้เงื่อนไขที่ดีหลายประการในการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างไรก็ตาม ในการนำโครงสร้างเช่นนี้ไปปฏิบัติ คณะกรรมการจำเป็นต้องพิจารณาโครงสร้างทาง

วิชาการระดับมหาวิทยาลัยและการปฏิรูปการศึกษาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง  
ในเวลาเดียวกันอีกด้วย การศึกษาในรายละเอียดของเงื่อนไขสนับสนุน  
และการเตรียมการในเรื่องการถ่ายโอนในการนำโครงสร้างใหม่ไป  
ปฏิบัติ ควรได้รับการพิจารณาด้วย

(1) การปฏิรูปอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปโครงสร้างวิชาการ  
ของมัธยมศึกษาตอนปลาย

(ก) เพิ่มโอกาสในการเรียนรู้หลังมัธยมศึกษาและขยาย  
การเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา

8.3.17 ภายใต้แผนการเสนอมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี  
นักเรียนส่วนมากจะสามารถสำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายได้ ใน  
สภาวะการณ์เช่นนี้ จำนวนผู้สมัครเพื่อสอบข้อสอบของรัฐ เมื่อสิ้น  
ระยะเวลานี้ก็จะเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมากมาย ถ้าหากจำนวนโอกาส  
ในการเรียนรู้หลังมัธยมศึกษายังไม่เปลี่ยนแปลง การแข่งขันเพื่อเข้า  
เรียนในระดับอุดมศึกษาก็จะเข้มข้นยิ่งขึ้น ดังนั้น ในระหว่างที่มีการ  
นำข้อเสนอโครงสร้างมัธยมศึกษาตอนปลายไปปฏิบัติ ระบบอุดม  
ศึกษาก็ต้องขยายคู่ขนานกันไปอีกด้วย เพื่อว่าโอกาสที่จะเข้าเรียนใน  
สถาบันอุดมศึกษาของผู้สำเร็จมัธยมศึกษาจะได้เพิ่มมากขึ้น รายวิชา  
ที่เปิดสอนในสถาบันเหล่านี้ควรจะได้รับ การยอมรับอย่างเหมาะสม  
อีกด้วย รายวิชาเหล่านี้ อาจจะไปสู่โปรแกรมระดับปริญญาตรีได้

**(ข) มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับโปรแกรมปริญญาตรี  
ในส่วนที่เกี่ยวกับระยะเวลาของการเรียนและเนื้อหาวิชา**

8.3.18 การปฏิรูปโครงสร้างมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวข้องกับระยะเวลาที่ใช้เรียนในโปรแกรมปริญญาตรี แม้ว่านักเรียนผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายอาจจะไม่เข้าเรียนมหาวิทยาลัยทุกคน การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี ตามที่เสนอไปนั้นก็จะหมายถึงว่าการรับเข้าเรียนต่อมหาวิทยาลัยจะเร็วขึ้นอีก 1 ปีโดยปกติเมื่ออายุ 18 ปีสำหรับเยาวชนทั่วไป ยิ่งกว่านี้การปฏิรูปหลักสูตรมัธยมศึกษาทำให้ขอบเขตและความลึกของแต่ละวิชา ก็จะแตกต่างกันไปจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในปัจจุบันอีกด้วย เมื่อมหาวิทยาลัยปฏิรูประยะเวลาและเนื้อหาการเรียนและโปรแกรมของตน มหาวิทยาลัยก็จำเป็นต้องพิจารณาสถานะของผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายตามโครงสร้างการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายใหม่อีกด้วย ในทำนองเดียวกัน การปฏิรูปมัธยมศึกษาตอนปลายใดๆ ก็จำเป็นต้องคำนึงถึงการพัฒนาในการปฏิรูปหลักสูตรอุดมศึกษาอีกด้วย

**(ค) มหาวิทยาลัยต้องปฏิรูประบบการสอบคัดเลือก  
ของตน**

8.3.19 เพื่อจะโยงใยเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างวิชาการของมัธยมศึกษาตอนปลาย ระบบการสอบเข้าของมหาวิทยาลัยก็ต้องปฏิรูปด้วย ขณะนี้มหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการสอบเข้า โดยมุ่งเน้นไปสู่การเน้นผลงาน

ทางด้านวิชาการน้อยลง ให้ความเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นวิชาการมากยิ่งขึ้น ลดขนาดของความเชี่ยวชาญเฉพาะ ยกกระดานคุณภาพของการเรียนรู้ และให้เน้นจุดแข็งของนักเรียนแต่ละคนให้มากขึ้น สิ่งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ถ้าหากการปฏิรูปโครงสร้างวิชาการของมัธยมศึกษาตอนปลายประสบผลสำเร็จ ลดความกดดันการสอบไล่ของรัฐลงไป ส่งเสริมประสบการณ์อันหลากหลายของการเรียนรู้ และเน้นไปที่จุดแข็งของแต่ละบุคคลให้มากขึ้น มหาวิทยาลัยของเราก็สามารถรับนักศึกษาที่มีความเป็นเลิศมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการจะอภิปรายจุดต่าง ๆ ข้างบนให้ละเอียดในอีกส่วนหนึ่งของรายงานฉบับนี้

#### (2) เจ็อนไซสนับสนุน

8.3.20 ควรเตรียมเจ็อนไซต่อไปนี้ให้พร้อมถ้าจะยอมรับโครงสร้างทางวิชาการ 3 ปีของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

#### (ก) การปฏิรูปหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

8.3.21 การปฏิรูปหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแกนกลางสำคัญของการปฏิรูปโครงสร้างวิชาการของมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างไรก็ตาม ก่อนที่การตรวจสอบโครงสร้างทางวิชาการของมัธยมศึกษาตอนปลายสิ้นสุดลง การปฏิรูปหลักสูตรและการปรับปรุงวิธีสอนจำเป็นต้องดำเนินการต่อไป และนำไปทดสอบนำร่องอย่างทันการ โรงเรียนต้องริเริ่มในการปฏิรูปส่วนสำคัญบางประการ

ของหลักสูตร เช่น การใช้สื่อการสอนอย่างหลากหลาย การขยายขอบเขตของเนื้อหาวิชาให้กว้างขึ้น และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างหลากหลาย ถ้าหากว่ามีการนำโครงสร้างวิชาการมัธยมปลาย 3 ปีไปใช้ คณะกรรมการสภาการพัฒนาลูกศรจำเป็นต้องออกแบบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี โดยมีพื้นฐานอยู่บนหลักสูตรปัจจุบันและโยงใยกับโครงสร้างของหลักสูตรใหม่

#### (ข) การวางแผนการสอบของรัฐใหม่

8.3.22 การเปลี่ยนโครงสร้างวิชาการจาก 2+2 มาเป็น 3 ปี จำเป็นต้องมีการพัฒนาการสอบไล่ของรัฐเสียใหม่ เพื่อทดแทนการสอบไล่ปัจจุบันคือ ประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง และประกาศนียบัตรการศึกษาระดับก้าวหน้าของฮ่องกง การสอบไล่ใหม่นี้ควรจะทำหน้าที่ 2 ประการคือ เป็นการประเมินผลการจบชั้นเรียนสำหรับระดับมัธยมศึกษาและเป็นกระบวนการคัดเลือกเพื่อคัดบุคคลเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา การสอบไล่ใหม่นี้ต้องได้รับการรับรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่นและโพ้นทะเลอีกด้วย

#### (ค) การเตรียมโรงเรียน และครู

8.3.23 การปฏิรูปโครงสร้างมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ และแนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษา ในด้านการสอนอีกด้วย จำเป็นต้องมีการปรับปรุงวิถีชีวิตของโรงเรียนในหลายๆ ลักษณะ ดังนั้น ควรจะให้ระยะเวลาเพียงพอสำหรับโรงเรียนและครูที่จะปรับตัวในหลายลักษณะ เช่น การใช้ทรัพยากร การเตรียมเวลาสำหรับการเรียนการสอน การฝึกอบรมและการจัดการ

### (ง) การปรับโครงสร้างของชั้นเรียนและการจัดหาที่เรียนใหม่เพิ่มเติม

8.3.24 ในปัจจุบันนี้ประมาณร้อยละ 34 ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนของรัฐสามารถเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมปีที่ 6 และ 7 ถ้าโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายใหม่ได้นำมาปฏิบัติก็เป็นที่ยกกันว่า นักเรียนส่วนมากจะสามารถเรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลายหลักสูตร 3 ปี เพราะฉะนั้นโครงสร้างของชั้นเรียนก็จำเป็นต้องมีการปรับใหม่และห้องเรียนก็ต้องการมากขึ้นอีกโดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีอยู่ในปัจจุบันและมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างโรงเรียนขึ้นมาใหม่อีกหลายแห่ง

### (3) การเตรียมการเทียบโอน

8.3.25 มีอยู่ 2 วิธีทาง ซึ่งระบบปัจจุบันสามารถเทียบโอนไปเป็นระบบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี วิธีหนึ่งคือ การเปลี่ยนในขณะที่ดำเนินการเรียนการสอนต่อไป หรือเปลี่ยนเป็นกลุ่มและเป็นช่วง ทั้ง 2 วิธีการมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คงจะมีปัญหาด้านเทคนิคที่เกี่ยวกับการจัดที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา การจัดที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การสอบไล่ของรัฐและการจัดที่เรียนในมหาวิทยาลัยอันเกิดขึ้นจากการดำเนินการ 2 ระบบคู่ขนานกันไป ในระหว่างการเทียบโอน คณะทำงานที่กล่าวอ้างถึงในวรรค 8.3.31 ข้างล่าง จะพิจารณาปัญหาด้านเทคนิคของการเตรียมการ การเทียบโอนในระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ในการเสนอโครงสร้างมัธยมศึกษาตอนปลายครั้งใหม่

#### (4) ทักษะของสาธารณชน

8.3.26 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งดำเนินการโดย คณะกรรมการการศึกษา ความคิดเห็นของสาธารณชนนั้นค่อนข้างจะ หลากหลายเกี่ยวกับข้อเสนอโครงสร้างวิชาการมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี และมีการสอบไล่ของรัฐ 1 ครั้ง เมื่อสิ้นระยะเวลาการศึกษา มัธยมปลายนี้ อย่างไรก็ตาม ส่วนมากสนับสนุนข้อเสนอแนะเหล่านี้

8.3.27 ฝ่ายสนับสนุนข้อเสนอโครงสร้างวิชาการมัธยมศึกษา ตอนปลาย 3 ปีพิจารณาว่าข้อเสนอใหม่นี้จะทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้ เพิ่มมากขึ้น และทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสนใจและ ศักยภาพในสาขาวิชาต่างๆ และขณะเดียวกันก็จะเป็นการลดจำนวน ครั้งและความถี่ของการสอบไล่ของรัฐลง ซึ่งจะช่วยในการขจัดความ กัดดันที่มีต่อนักเรียน อย่างไรก็ตาม บางคนมีความคิดเห็นว่าเนื้อหา ของข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยค่อนข้างยากและค่อนข้างจะจำเพาะ เจาะจงและยังเชื่อมโยงกับบางส่วนของโปรแกรมในการเรียนระดับ ปริญญาตรีอีกด้วย การเปลี่ยนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายมา เป็นโครงสร้าง 3 ปี นอกจากจะช่วยลดภาระเหลื่อมล้ำของหลักสูตร และการสูญเสียทรัพยากรได้แล้ว ก็ยังทำให้นักเรียนสามารถติดตาม เรียนรู้ในหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ในด้านการพัฒนาตนเอง การเรียนต่อในอนาคต และการทำงานใน อนาคตอีกด้วย

8.3.28 ส่วนผู้คัดค้านข้อเสนอแนะข้างต้น มีความเห็นว่า ภายใต้โครงการที่เสนอมาใหม่นั้น นักเรียนผู้ซึ่งไม่มีความถนัดและความสามารถที่จะเรียนต่อก็คงจะถูกบังคับให้อยู่ในโรงเรียนต่อไปอีก 1 ปี ซึ่งเป็นการเสียเวลาและทรัพยากรของเขา บุคคลกลุ่มนี้ยังชี้ว่า ในการยกเลิกการทดสอบความถนัดทางวิชาการสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมปลายหรือ ป.6 และนำโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปีมาใช้ก็จะหมายถึงว่านักเรียนนั้นคงจะต้องสอบข้อสอบของรัฐเพียงครั้งเดียวตลอดการเรียนในระดับประถมศึกษา 12 ปี ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ นักเรียนก็คงจะไม่มีแรงจูงใจที่จะเรียนให้นักยิ่งขึ้น ส่วนในอีกแง่หนึ่ง ข้อเสนอการสอบใหม่ของรัฐนั้นที่จะทำหน้าที่ 2 ประการคือ การคัดเลือกเข้าเรียนมหาวิทยาลัย และการได้รับประกาศนียบัตรการสำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายจะทำให้นักเรียนเกิดความกดดันมากขึ้นกว่าเดิม และก็ยังมีความกังวลอีกว่า ในระดับความยากง่ายในข้อสอบของรัฐที่เสนอนี้ ถ้าสูงกว่าข้อสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกงเดิมก็ คงจะมีนักเรียนจำนวนมากสอบตกเพิ่มขึ้น คนบางคนมีความคิดเห็นว่า การสอบระดับก้าวหน้าทางการศึกษาของฮ่องกงปัจจุบันเป็นที่รับรู้กันดีอยู่แล้วถ้าหากมีการยกเลิกอย่างปัจจุบันทันด่วนอาจจะลดโอกาสในการแข่งขันของนักเรียนที่มีความเด่นในฮ่องกงในการสมัครเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยต่างๆ ในต่างประเทศ



8.3.29 การตอบข้อคิดเห็นเหล่านั้นจำเป็นต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบในปัญหาเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสีย ตลอดจนความเป็นไปได้ของโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี

(ก) นักเรียนบางคนอาจจะต้องออกจากโรงเรียน และทำงานหลังจากที่เรียนจบชั้นมัธยมปีที่ 5 ด้วยเหตุผลทางการเงิน การนำโครงสร้างทางวิชาการใหม่มาปฏิบัติ อาจจะมีผลกระทบต่อนักเรียนผู้ซึ่งตัดสินใจที่จะทำงาน หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพราะว่าการยอมรับนับถือทางวิชาการ ซึ่งพวกเขาจะได้รับภายใต้ระบบใหม่ อาจจะเปรียบเทียบไม่ได้กับประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกงเดิม

(ข) ปัจจุบันมหาวิทยาลัยบางแห่ง ได้เสนอหลักสูตรปริญญาตรี 3 ปี ดังนั้น ปัญหาทางด้านวิชาการที่เกี่ยวกับโปรแกรมเหล่านี้ ควรได้รับการแก้ไข

(ค) ปัจจุบันนักเรียนในท้องถิ่นบางคนได้ติดตามการเรียนรายวิชาเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยในระบบอื่น เช่น หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายนานาชาติ หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แล้ว เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาว่าโครงสร้างมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปีนั้นจะมีความสอดคล้องทางด้านวิชาการกับโปรแกรมเหล่านี้หรือไม่

(ง) มีความจำเป็นที่จะต้องประกันว่า โครงสร้างมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปีที่เสนอนี้ สามารถสอดคล้องกับประกาศนียบัตรรายวิชาชั้นสูงที่มีอยู่ในปัจจุบัน

(จ) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายใหม่ และการสอบของรัฐครั้งใหม่ควรจะได้รับ การยอมรับนับถือจากสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นและโพ้นทะเล

(ฉ) ถ้าจะต้องนำโครงสร้างทางวิชาการหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี และโปรแกรมปริญญาตรี 4 ปีมาปฏิบัติ ก็จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมาก สถาบันซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากคณะกรรมการทุนมหาวิทยาลัยชี้ว่า ถ้าหากต้องนำหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปีมาใช้ก็จำเป็นต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายประจำปีขึ้นอีกด้วย

8.3.30 หลังจากพิจารณาความคิดเห็นของสาธารณชนแล้ว คณะกรรมการมีความเห็นวก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะยอมรับโครงสร้างทางวิชาการมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปีหรือไม่ คณะกรรมการควรศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างทะลุปรุโปร่ง พิจารณาแนวทางแก้ปัญหา และจัดทำรายละเอียด และแผนงานที่เป็นไปได้สำหรับการนำโครงการเหล่านี้ไปปฏิบัติ

#### (5) การตรวจสอบในปี พ.ศ.2545

8.3.31 คณะกรรมการการศึกษาจะจัดตั้งคณะทำงานเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปีไปปฏิบัติ และจัดทำข้อเสนอในรายละเอียด รวมทั้งตารางเวลาการปฏิบัติงานอีกด้วย คณะกรรมการการศึกษาจะเสนอข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลใน พ.ศ.2545 ในระหว่างปี คณะกรรมการทุนมหาวิทยาลัยจะทำงานร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาที่ให้ทุน เพื่อทบทวน

ปัญหาซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขถ้าหากว่ามีการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปีไปปฏิบัติ รวมทั้งดำเนินการปรับระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ระยะเวลาเรียน เนื้อหาการเรียนระดับปริญญาตรี ทรัพยากรที่ต้องการเพิ่มและวิธีแก้ไขปัญหาทรัพยากร

### การปฏิรูปหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

8.3.32 ข้อเสนอแนะเพื่อปฏิรูปหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายมีพื้นฐานอยู่ที่การปฏิรูปหลักสูตรทั้งหมด ตามที่ได้บรรยายไว้แล้วในตอน 2 (ก) ของบทนี้ หลักสูตรนั้นไม่ใช่สิ่งเดียวกันกับการสอบได้ทุกวิชา ผลการเรียนของนักเรียนอาจจะปรากฏให้เห็นในหลายๆวิถีทางการสอบได้เป็นเพียงหนึ่งรูปแบบของการประเมินผลเท่านั้น ในการเลือกรายวิชาที่จะนำมาใช้ในการสอบได้ นักเรียนควรพิจารณาปัจจัยต่างๆ เช่น ความถนัด ความสามารถและความคาดหวังของสังคม

#### (1) จุดเน้นของการปฏิรูป

8.3.33 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ดูบทที่ 4) คณะกรรมการขอเสนอจุดเน้นของการปฏิรูปของมัธยมศึกษาตอนปลายดังต่อไปนี้

(1) เพื่อจัดให้มีประสบการณ์การเรียนรู้ 5 ด้าน ดังที่บรรยายไว้ในตอน 2 (ก) ของบทนี้ เพื่อจะช่วยให้นักเรียนได้สำรวจและพัฒนาความสนใจ และศักยภาพอันหลากหลาย พัฒนาค่านิยม

พัฒนาจริยธรรม ตระหนักในหน้าที่พลเมืองและความรู้สึกที่มีต่อประเทศชาติ และส่งเสริมทักษะทั่วไป เช่น การสื่อสาร คณิตศาสตร์ การเรียนรู้ การแก้ปัญหา เทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การร่วมมือในการทำงาน การบริหารตนเอง และการยกระดับค่านิยมและทัศนคติที่สำคัญ เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายควรจะต้องจัดให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานมากขึ้น ยกกระดับความรู้เกี่ยวกับชีวิตการทำงาน ช่วยให้พวกเขาพัฒนาทัศนคติเชิงบวกต่อการทำงาน และช่วยให้เขาสำรวจความถนัดและความสามารถของตน เพื่อเตรียมตัวสำหรับการทำงานในอนาคต

(2) จัดให้มีหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายแบบกว้าง เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในสาขาวิชาหลักอย่างหลากหลาย ให้สามารถสร้างฐานความรู้อย่างกว้างและส่งเสริมความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา การจัดนักเรียนเข้าสายศิลปะและสายวิทยาศาสตร์อย่างเคร่งครัดก็ควรจะยกเลิกไป เพราะฉะนั้นนักเรียนก็ควรจะสามารถเรียนหลักสูตรศิลปะคู่ไปกับเนื้อหาวิชาในวิทยาศาสตร์ หรือในทางกลับกันก็ได้แล้วแต่ความสนใจและความสามารถ ความสำเร็จของการปฏิรูปหลักสูตรขึ้นอยู่กับ การปฏิรูประบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก เมื่อนักเรียนที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยต้องเลือกวิชาเพื่อสอบ สิ่งที่เขาจะต้องพิจารณาเป็นอย่างมากคือ เกณฑ์

การสอบเข้ามหาวิทยาลัย ถ้าหากมหาวิทยาลัยสามารถลดข้อกำหนดเกี่ยวกับประเภทวิชาที่นักเรียนจำเป็นต้องเรียนในระดับมัธยมศึกษาลงได้แล้ว นักเรียนก็คงจะมีทางเลือกได้มากขึ้น สิ่งนี้จะช่วยให้นักเรียนเลือกหลายๆ วิชาเรียนร่วมกันในสาขาวิชาที่แตกต่างกันได้

8.3.34 นอกจากนี้ ประสบการณ์การเรียนรู้อย่างรอบด้านก็เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการยืดหยุ่นในการเลือกเรียนวิชาหลายๆ อย่างร่วมกัน โรงเรียนควรเอาใจใส่มากขึ้นต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ด้านการกีฬา และด้านสุนทรียภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพทางสมองและการพัฒนาทางด้านร่างกาย

## (2) การประเมินผลและบันทึกผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของนักเรียน

8.3.35 คณะกรรมการได้เสนอในวรรค 8.2.21 ของตอน 2 ว่าโรงเรียนควรจะใช้รูปแบบการประเมินผลอย่างหลากหลาย รวมทั้งการประเมินผลในระหว่างการเรียนรู้เพื่อให้เห็นผลงานการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเต็มรูปแบบ ข้อเสนอแนะนี้ใช้ได้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและในช่วงการสอบเข้ามหาวิทยาลัยด้วย เมื่อเรียนจบมัธยมศึกษาแล้ว นักเรียนจำเป็นต้องมีหลักฐานคุณสมบัติด้านวิชาการและบันทึกการปฏิบัติงานในโรงเรียน เพื่อวัตถุประสงค์การเข้าทำงานหรือการศึกษาต่อ เพื่อที่จะได้เห็นภาพบุคลิกภาพและความสามารถของนักเรียนในหลายๆ ด้าน และให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีประโยชน์ คณะกรรมการขอเสนอแนะต่อโรงเรียนให้ดำเนินการสอบแบบครอบคลุม

และบันทึกการมีส่วนร่วมและผลการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนไว้ด้วย

8.3.36 นอกเหนือจากการบันทึกผลการสอบภายในของนักเรียนแล้ว โรงเรียนควรจะพิจารณารวมข้อมูลต่อไปนี้เข้าไว้ในแฟ้มของนักเรียนแต่ละคนอีกด้วย ได้แก่

(1) บันทึกการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียน เช่น กีฬา ศิลปะ กิจกรรมเสริมหลักสูตร บริการชุมชน และกิจกรรมเกี่ยวกับงานเป็นต้น

(2) ข้อสังเกตเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วในข้อ (1)

(3) ข้อสังเกตเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของนักเรียน เช่น ด้านจริยธรรม การตระหนักในหน้าที่พลเมือง ความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือคนอื่น ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์กับเพื่อนฝูง ภาวะผู้นำ ความอดทนและความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น

(4) ข้อสังเกตเกี่ยวกับความสามารถหลากหลายของนักเรียน เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร การจัดระบบองค์กร การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการวิเคราะห์ รวมทั้งความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

8.3.37 เราขอเสนอว่าคณะกรรมการประสานหลักสูตร ควรจะจัดหาแบบฟอร์มการประเมินภายในเพื่อการใช้ประโยชน์ และเพื่อเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนด้วย

### (3) ข้อเสนอแนะการเปลี่ยนแปลงด้านวิชาที่จะใช้ในการสอบไล่ และองค์ประกอบของวิชาเหล่านั้น

8.3.38 นอกเหนือจากการบันทึกการประเมินภายในตามที่กล่าวถึงใน (2) ข้างต้นแล้ว นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยปกติต้องเรียนรายวิชาสำหรับการเข้าสอบรับประกาศนียบัตรการศึกษาฮ่องกงและประกาศนียบัตรชั้นสูงของฮ่องกงเพื่อที่จะให้ได้รับคุณสมบัติอันเป็นที่ยอมรับบางประการ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเข้าเรียนต่อและการทำงาน เพื่อที่จะช่วยนักเรียนให้เรียนรายวิชาได้จากหลายสาขาวิชา เรามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

#### การปฏิรูปหลักสูตรภายในกรอบโครงสร้างวิชาการปัจจุบัน

8.3.39 สภาการพัฒนาหลักสูตรได้จัดทำข้อเสนอแนะต่อไปนี้ภายในโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายปัจจุบัน

#### (ก) สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5

(1) รายวิชาแนะนำใหม่สำหรับการสอบประกาศนียบัตรประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกงสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 เช่น

- บูรณาการมนุษยศาสตร์
- บูรณาการวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

#### (2) รายวิชาแนะนำแบบผสม

ภาษา + ภาษาอังกฤษ + คณิตศาสตร์ + A + B + รายวิชาอื่นเลือกจากสาขาการเรียนรู้อื่น 8 สาขาวิชา

า<sup>า</sup> หมายถึง การเรียนอย่างน้อยที่สุดหนึ่งวิชาในสาขา  
วิชาการเรียนรู้ของการศึกษามนุษยศาสตร์ สังคม และมนุษยศาสตร์ ถ้า  
หากนักเรียนเลือกเพียงหนึ่งวิชาจากสาขาเหล่านี้ โรงเรียนก็ควร  
เสนอแนะให้เขาเรียนรายวิชา บัณฑิตการมนุษยศาสตร์เพิ่มอีกด้วย

า<sup>บ</sup> หมายถึง การเรียนอย่างน้อยหนึ่งรายวิชาในสาขา  
วิชาวิทยาศาสตร์ศึกษาหรือเทคโนโลยีศึกษา ถ้าหากนักเรียนเลือก  
รวมกันเพียงหนึ่งรายวิชาจากสองสาขารายวิชาเหล่านี้ โรงเรียนก็ควร  
แนะนำให้เขาเรียนเรียนบัณฑิตการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วย

(3) เป็นการกลั่นกรองหลักสูตรของสาขาวิชาสำคัญตาม  
วัตถุประสงค์ล่าสุดของการศึกษาและกรอบหลักสูตร ซึ่งเสนอโดย  
สภาการพัฒนาศึกษาหลักสูตรล่าสุด

### (ข) สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 7

#### (1) การเปลี่ยนรายวิชา

- เพื่อเสริมความแข็งแกร่งในโครงการการเรียนรู้  
ในสาขาวิชาอักษรศาสตร์ ในระดับ Advance Supplementary โดย  
มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง  
และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน นักเรียนอาจจะเรียนโมดูลซึ่งต่างไป  
จากรายวิชาเชี่ยวชาญเฉพาะซึ่งได้เลือกแล้ว (เช่น นักเรียนเรียนสาย  
วิทยาศาสตร์ อาจจะเรียนรายวิชาประเทศจีนวันนี้ และนักเรียนสาย  
ศิลป์อาจจะเรียนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสังคมศึกษาเป็นต้น)



- ให้มีการทบทวนหลักสูตรปัจจุบันในระดับประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง ระดับ Advance level หรือระดับ Advance Supplementary เท่าที่จำเป็น และส่งเสริมทักษะทั่วไปของนักเรียน เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น ตามกรอบหลักสูตรที่เสนอโดยสภาการพัฒนหลักสูตรล่าสุด

(2) รายวิชาแนะนำแบบผสม

- ใช้ภาษาอังกฤษในระดับ Advance Supplementary Level บวกกับ

- ภาษาและวัฒนธรรมจีนในระดับ Advance Supplementary บวกกับ

- ศิลปศาสตร์ในระดับ Advance Supplementary ใช้เรียนโมดูล เชี่ยวชาญเฉพาะหนึ่งโมดูลและหนึ่งโครงการ หรือโครงการอิสระหนึ่งโครงการ บวกกับ

- รายวิชาในระดับ Advance level หนึ่งวิชา และวิชาในระดับ Advance Supplementary 1 วิชา หรือระดับ Advance level 2 วิชา (นักเรียนอาจจะเพิ่มหรือลดจำนวนรายวิชาที่เรียน ตามแต่ความสามารถของตน)

**ภายใต้โครงสร้างวิชาการมัธยมศึกษาตอนปลาย**

**3 ปี**

### (ก) ในชั้นเริ่มต้น

- เพื่อขยายรายวิชาที่มีอยู่ปัจจุบันและรายวิชาที่เสนอในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง ปีที่ 6 (มัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปีหลักสูตรใหม่)

### (ข) เป้าหมายระยะยาว

- ให้แยกรายวิชาที่เรียนอยู่ปัจจุบันออกทีละเล็กละน้อย (ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมีอื่นๆ) ให้เข้าไปอยู่ในโมดูลการเรียนรู้ต่างๆ กัน เพื่อให้นักเรียนเลือกตามแต่ความสนใจและความสามารถของตน

- นำโมดูลให้เลือกใหม่ๆ มาใช้ทีละเล็กละน้อย เพื่อให้ นักเรียนมีทางเลือกมากขึ้น ให้สอดคล้องความต้องการและความสามารถเป็นรายบุคคล

- รายวิชาเหล่านี้ อาจจะเป็นเชิงวิชาการ วิชาที่เกี่ยวกับงาน เกี่ยวกับสังคมหรือเป็นงานอดิเรก หรือมีพื้นฐานอยู่บนโครงการก็ได้ นอกเหนือไปจากการเรียนรู้ในห้องเรียนแล้ว ก็ควรมีกิจกรรมร่วมหลักสูตรบริการชุมชนและประสบการณ์ที่เกี่ยวกับงานอีกด้วย

- รายวิชาเลือก ภายใต้สาขาวิชาการเรียนรู้หลัก ควรได้รับการปรับให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สนองการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงความต้องการของสังคม

## การสอบไล่ของรัฐ

8.3.40 สำหรับสังคมและคนทั่วไปแล้ว การสอบไล่ของรัฐ ทำหน้าที่เป็นการให้ประกาศนียบัตรและการคัดเลือก คณะกรรมการ รับรู้ในคุณค่าในการสอบไล่ของรัฐ ซึ่งคนส่วนมากมองว่าค่อนข้างจะ ยุติธรรม และเป็นกลไกประเมินผลเชิงปรนัย ให้โอกาสแก่บุคคลระดับ ล่างที่จะยกระดับสถานะทางสังคม

8.3.41 เนื่องจากการให้ความสำคัญในการสอบไล่ของรัฐ การเรียนรู้ของนักเรียนจึงกลายเป็นการเรียนรู้เพื่อสอบ เพื่อประกันว่า การสอบไล่ของรัฐนั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงบวกอย่างสูง คณะกรรมการขอเสนอแนะว่าให้ปรับปรุงเนื้อหา วิธีการ และระบบ การให้คะแนนในการสอบไล่ของรัฐใหม่

8.3.42 คณะกรรมการรับรู้ว่าการสอบไล่ของรัฐนั้น มีข้อ จำกัดอยู่และเป็นไปไม่ได้ที่จะประเมินความสามารถทั้งหมดของ นักเรียน ไม่ว่าจะพยายามปรับปรุงการสอบไล่ของรัฐ อย่างไรก็ตาม เพราะฉะนั้น นอกเหนือจากการสอบไล่ของรัฐแล้ว กระบวนการ ประเมินแบบอื่น ๆ ก็ควรนำมาใช้อย่างครอบคลุมเพื่อประเมินการ ปฏิบัติงานและความสามารถของนักเรียน

8.3.43 ตามทศนะที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สำนักงานการสอบ ไล่ของฮ่องกงได้ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิรูประบบการสอบไล่ของรัฐ ปัจจุบันของฮ่องกงดังต่อไปนี้

### (1) ขยายขอบเขตโปรแกรมการประเมินของครู

8.3.44 แผนการประเมินของครูขณะนี้ดำเนินการอยู่ในหลายวิชาในระดับประกาศนียบัตรการศึกษาระดับก้าวหน้าของฮ่องกง ครูประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนในบางลักษณะ ซึ่งโดยปกติแล้วไม่สามารถประเมินได้ในการสอบไล่ของรัฐ หลังจากมีการปรับคะแนนแล้ว บันทึกผลการประเมินนี้จะรวมอยู่ในผลการประเมินของรัฐของนักเรียน สำนักงานประเมินผลการศึกษาของฮ่องกงเสนอแนะให้ขยายแผนการประเมินของครูไปยังวิชาอื่น ๆ ในระดับการศึกษาระดับก้าวหน้า และเมื่อเห็นว่าเหมาะสมก็พิจารณาว่ารายวิชาใดในระดับประกาศนียบัตรการศึกษาระดับก้าวหน้ามีความเหมาะสมสำหรับการดำเนินงานตามแผน

#### 8.3.45 แผนการประเมินผลครั้งนี้มีประโยชน์ดังต่อไปนี้

- สามารถประเมินความสามารถซึ่งโดยปกติจะไม่สามารถประเมินได้ง่ายๆ โดยใช้ข้อสอบแบบกระดาษและดินสอ การประเมินผลแบบนี้จะพิจารณาความสามารถของนักเรียนในหลาย ๆ ด้าน และพิจารณากระบวนการเรียนรู้ทั้งหมดของนักเรียนด้วย วิธีนี้จะเป็นการส่งเสริมการพัฒนารอบด้านแก่นักเรียน

- การประเมินแบบนี้จะให้ภาพเต็มรูปของการปฏิบัติงานของนักเรียน และจะเป็นการเสริมผลกระทบในเชิงบวกของการสอบไล่ของรัฐ

- การประเมินแบบนี้จะช่วยแก้ข้อบกพร่องจากการพิจารณาการปฏิบัติงานของนักเรียน จากการสอบเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

8.3.46 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษาสาธารณชนทั่วไปให้การสนับสนุนการขยายแผนการประเมินของครูออกไปอีก บางคนกังวลว่ามาตรฐานการประเมินอาจจะแตกต่างกันไปตามแต่ละโรงเรียน นอกจากนี้ การประเมินแบบนี้คงหมายความว่าครูต้องมึ้งงานทำมากขึ้น คณะกรรมการขอเสนอแนะว่าสำนักการสอบไล่ของฮ่องกงควรจะพิจารณาวิธีการที่จะปรับมาตรฐานการประเมินซึ่งแต่ละโรงเรียนนำไปใช้ โดยมีจุดมุ่งอยู่ที่การส่งเสริมความยุติธรรมและความน่าเชื่อถือของแผนการประเมินแบบนี้ ครูควรจะได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมในการประเมิน กลไกการดำเนินงานควรจะนำไปปฏิบัติแบบค่อยเป็นค่อยไปและมีการตรวจสอบเป็นระยะๆ

### (2) การนำคุณสมบัติร่วม (Core competence) มาใช้กับวิชาการระดับประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง

8.3.47 ปัจจุบันนี้ประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกงใช้วิธีการอิงกลุ่ม โดยทั่วไปมักจะเรียกกันว่า Drawing curves การสอบไล่วิธีการนี้ แสดงผลงานของนักเรียนเปรียบเทียบกับผู้เข้าสอบทุกคน แต่วิธีการนี้ไม่ได้ชี้ให้เห็นว่าโดยแท้จริงแล้วนักเรียนนั้นมีความรู้ขั้นพื้นฐานและความรู้อันจำเป็นสำหรับผู้เรียนสำเร็จในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือไม่

8.3.48 เพื่อที่จะเสริมคุณค่าของประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง ในขณะที่เดียวกันก็รักษามาตรฐานไว้ สำนักงานสอบไล่ของฮ่องกงเสนอแนะให้รวมเอาส่วนของ Core competence เข้าไว้ในข้อสอบด้วย เป็นการประเมินความรู้และทักษะพื้นฐานซึ่งพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรว่ามีความจำเป็นสำหรับนักเรียนที่เรียนจบระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานสอบไล่ของฮ่องกงจะนำวิธีการนี้มาใช้ ซึ่งคล้ายกับกระบวนการอิงเกณฑ์เพื่อวัดมาตรฐานของนักเรียนในส่วนที่เป็น Core competence และนักเรียนนั้นสามารถที่จะทำงานหรือเรียนให้ได้ตรงตามมาตรฐานของวัตถุประสงค์โดยไม่ต้องไปเปรียบเทียบกับนักเรียนอื่นๆ สำหรับผู้ที่ประสบความสำเร็จในการสอบผ่านทักษะพื้นฐานในส่วนที่เป็นแกนกลางนั้นก็จะได้รับเกรดผ่าน (เกรด E)

8.3.49 ในการนำเสนอวิธีนำ Core competence มาใช้นั้นจะมีข้อที่เป็นประโยชน์ดังต่อไปนี้

- เป็นการแสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัดว่านักเรียนนั้นมีความเชี่ยวชาญในความรู้ และทักษะขั้นพื้นฐาน สำนักงานสอบไล่ของฮ่องกงจะพิจารณารวบรวมในลักษณะของเกรด E ทั้งนี้เพื่อจะเป็นการส่งเสริมหน้าที่ของประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกงให้สูงขึ้น
- วิธีการนี้ช่วยให้นักเรียนซึ่งบ่งสาระสำคัญอันจำเป็นของหลักสูตร เพราะฉะนั้นนักเรียนก็สามารถที่จะมุ่งมั่นในการสร้างความเชี่ยวชาญในความรู้พื้นฐาน ก่อนที่จะก้าวขึ้นไปในระดับที่สูงขึ้น

8.3.50 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์โดยทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามสนับสนุนข้อเสนอแนะข้างต้น เราคาดหวังว่าสำนักงานสอบไล่ของฮ่องกงจะนำวิธีนี้มาใช้โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ วิธีการใช้ Core competence ในประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ควรจะเร่งดำเนินการให้เร็วที่สุด

(3) อนุญาตให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าสอบประกาศนียบัตรการศึกษาระดับก้าวหน้าของฮ่องกง

8.3.51 นักเรียนควรจะได้รับโอกาสให้เข้าสอบไล่ของรัฐตามความสามารถและช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมของตน สำนักงานการสอบไล่ของฮ่องกงเสนอแนะว่า ควรอนุญาตให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สมัครเพื่อสอบประกาศนียบัตรการศึกษาระดับก้าวหน้าของฮ่องกงได้ทุกวิชา หรือบางวิชา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยินยอมของโรงเรียน

8.3.52 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามค่อนข้างมากสนับสนุนข้อเสนอแนะข้างต้น บางคนเสนอแนะว่าการสอบไล่เช่นนั้นควรจัดให้มีขึ้นราวกลางเดือนมิถุนายน เพื่อที่จะไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วันเวลาสำหรับการสอบไล่ระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงของฮ่องกงนั้น เกี่ยวข้องกับกลไกการสอบเข้ามหาวิทยาลัย คณะกรรมการขอเสนอให้สำนักงานสอบไล่ของฮ่องกงและมหาวิทยาลัยดำเนินงาน

ร่วมกันเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการที่จะเลื่อนการสอบไล่ออกไปจนถึงเดือนมิถุนายน คณะกรรมการเรียกร้องให้โรงเรียนภายใต้ระบบการบริหารงานแบบปัจจุบัน ใช้เวลาที่เหลือหลังจากการสอบไล่ประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง และประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงของฮ่องกง จัดเวลาที่เหลือนั้นสำหรับกิจกรรมการเรียนให้นักเรียน เช่น กิจกรรมเสริม หลักสูตร การไปเยี่ยมสถานที่ต่าง ๆ การทัศนศึกษา และการจัดทำโครงการ เป็นต้น เป้าหมายคือการเตรียมนักเรียนเพื่อเรียนต่อไปหรือเพื่อการทำงานโดยการขยายโลกทัศน์ของเด็กให้กว้างขึ้น พัฒนาความสามารถในหลายลักษณะ และส่งเสริมความแข็งแกร่งพื้นฐานของภาษาอีกด้วย

#### **(4) ยกเลิกเกรดสูง ในการสอบไล่ประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง และประกาศนียบัตรการศึกษาระดับก้าวหน้าของฮ่องกง**

8.2.53 ปัจจุบันนี้เกรดสูง เช่นการแยกเกรด A - F เป็น A (01) - F (12) จะมีอยู่ในรายงานผลการสอบของนักเรียนในประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง และประกาศนียบัตรการศึกษาระดับก้าวหน้าของฮ่องกง เพื่อประโยชน์ในการเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย ในขณะที่มหาวิทยาลัยเริ่มให้ความสนใจต่อผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของนักเรียนมากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับผลการสอบไล่ของรัฐแต่เพียงอย่างเดียว เกรดที่เรียกว่าเกรดสูงจะไม่จำเป็น ในเมื่อสำนักงานสอบไล่ของฮ่องกงได้ประกาศว่าเกรดสูงทั้งหลายเหล่านี้จะใช้ในประกาศนียบัตร



การศึกษาของฮ่องกง และระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงของฮ่องกง ในพ.ศ.2544 และเสนอการให้ยกเลิกระบบนี้มีผลตั้งแต่ พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากสนับสนุนข้อเสนอแนะข้างต้น

8.3.54 นอกเหนือไปจากข้อเสนอแนะของสำนักงานสอบไล่ของฮ่องกงข้างบนแล้ว คณะกรรมการการศึกษาได้เสนอแนะมาตรการต่อไปนีเพื่อปฏิรูประบบการสอบไล่ของรัฐคือ

(1) เพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการสอบไล่โดยใช้กระดาษดินสอดและความรู้ และทักษะพื้นฐานของนักเรียนซึ่งจำเป็นที่นักเรียนจะต้องมีให้ครอบคลุมปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของนักเรียน

(2) ให้กลั่นกรองวิธีการและระบบการให้คะแนนของการสอบไล่ เพื่อให้นักเรียนมีช่องว่างพอในการที่จะมีความคิดอิสระและความคิดสร้างสรรค์ เช่น ถ้อยคำตอบของนักเรียนในลักษณะสร้างสรรค์และเป็นเอกลักษณ์โดยเฉพาะ นักเรียนเหล่านี้ก็ควรจะได้รับคะแนน ถ้าหากคำตอบเหล่านี้มีเหตุผลและมีประโยชน์ แม้ว่าจะแตกต่างไปจากคำตอบที่เป็นตัวแบบก็ตาม โดยวิธีนี้จะเป็นการทำให้นักเรียนลดการเรียนรู้แบบท่องจำลงไป

(3) ควรจะดำเนินการสอบไล่ในลักษณะเดิมนั้นมากกว่า 1 ครั้งในแต่ละปี เพราะฉะนั้น นักเรียนก็ไม่จำเป็นต้องคอยเป็นเวลา 1 ปีที่จะสอบไล่เช่นนั้นอีกครั้งหนึ่ง

(4) ให้ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการใช้วิธีการสอบไล่ของรัฐในวิชาภาษาจีน และภาษาอังกฤษให้ครอบคลุมระดับความเชี่ยวชาญต่าง ๆ ของและมีจุดเน้นอยู่ที่การ นักเรียนสามารถสอบไล่ในช่วงของการเรียนต่างๆ ได้ หรือแม้แต่เมื่อนักเรียนทำงานแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ได้คุณสมบัติที่ต้องการ

8.3.55 เมื่อคณะกรรมการการศึกษาได้ดำเนินการประชาพิจารณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามโดยทั่วไปสนับสนุนข้อเสนอแนะใน (1) และ (2) ข้างต้น คณะกรรมการขอเสนอว่าสำนักงานสอบไล่ได้ยอมรับวิธีการดังกล่าวแล้วเป็นหลักการเพื่อการวางแผนการสอบไล่และวิธีการให้คะแนน คณะกรรมการหวังว่าสำนักงานสอบไล่ของฮ่องกงจะปรับปรุงมาตรการดังกล่าวให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

8.3.56 สำหรับข้อเสนอแนะ (3) ข้างบน สำนักงานสอบไล่ของฮ่องกง มีทัศนคติเบื้องต้นดังต่อไปนี้

(1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ยังขาดคุณสมบัติสมบัติด้านภาษาสำหรับการสอบไล่ประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกงจะมีโอกาสอีกครั้งหนึ่งที่จะได้คุณวุฒิ ถ้าหากว่าข้อเสนอแนะข้างบนได้รับการปฏิบัติ

(2) ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ เป็นวิชาแกนสำหรับประกาศนียบัตรการศึกษาของฮ่องกง เพราะทั้ง 3 วิชาี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในทางสังคม จึงควรได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษ

(3) การสอบไล่ใหม่นี้ควรจัดให้สำหรับผู้สอบตกครั้งแรกเท่านั้น

(4) การสอบไล่ในระดับประกาศนียบัตรการศึกษาระดับของฮ่องกงเต็มรูปแบบครั้งที่สอง ประจำปีนั้นรู้สึกว่าคุณน่าจะเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่าย

(5) การทดสอบในระดับประกาศนียบัตรการศึกษาระดับสูงของฮ่องกงเป็นครั้งที่ 2 มีความจำเป็นน้อย แม้แต่เพียงทดสอบ 2 ภาษา คือภาษาและวัฒนธรรมจีน และการใช้ภาษาอังกฤษ เพราะว่าการสอบระดับประกาศนียบัตรการศึกษาระดับสูงครั้งที่สองของฮ่องกงนั้น จะไม่ช่วยให้นักเรียนได้รับอนุญาตให้เข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยในกลางปีการศึกษาได้

8.3.57 สำนักงานสอบไล่ของฮ่องกง จะศึกษาความเป็นไปได้และจัดให้มีการสอบประกาศนียบัตรการศึกษาระดับของฮ่องกงสำหรับภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ 2 ครั้งในแต่ละปี คณะกรรมการการศึกษาขอเสนอแนะว่าการสอบครั้งใหม่ควรจะให้เปิดให้แก่ทุกคน ทั้งคนที่ทำงานหรือผู้ที่ไม่ได้เรียนอยู่ในโปรแกรมมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนแบบปกติ

8.3.58 สำหรับ (4) ใน 8.3.54 ผู้ตอบแบบสอบถามโดยทั่วไปสนับสนุนข้อเสนอแนะเหล่านั้น สำนักงานสอบไล่ของฮ่องกงจะศึกษาความเป็นไปได้ต่อไปอีก ถ้าหากนำวิธีการดังกล่าวแล้วปฏิบัติการสอบได้ของรัฐครั้งใหม่อาจจะได้เข้ามาทดแทนวิชาที่เกี่ยวข้องในการ

สอบไล่ระดับประกาศนียบัตรการศึกษาและระดับประกาศนียบัตรการศึกษาระดับก้าวหน้าของฮ่องกง

8.3.59 นอกเหนือจากนี้แล้วคณะกรรมการขอเสนอแนะว่า สำนักงานสอบไล่ของฮ่องกงและสภาพัฒนาหลักสูตรควรทำงานร่วมกันเพื่อตรวจสอบว่าจะปรับกระบวนการเหล่านี้ให้การสอบไล่ของรัฐทันสมัยยิ่งขึ้น และมีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อว่าจะได้สามารถปรับได้อย่างทันที่ทันใดให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

## ตอนที่ 4 การอุดมศึกษา

เพื่อสร้างระบบอุดมศึกษาให้มีความหลากหลาย มีทางเลือกหลายทางมีความยืดหยุ่นและเชื่อมโยงกันได้ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ในระดับหลังมัธยมศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณภาพของประชาชนในด้านความรู้ คุณธรรม ความมีใจกว้าง ความรับผิดชอบ วิสัยทัศน์ระดับโลก ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการปรับตัว

### นิยามศัพท์ของการอุดมศึกษา

8.4.1 การอุดมศึกษาครอบคลุมโอกาสในการเรียนรู้ทั้งหมดที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา นอกเหนือจากมหาวิทยาลัยแล้ว ยังมีสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ อีก เช่น วิทยาลัยหลังมัธยมศึกษา คณะวิชา

อื่น ๆ นอกัรร่วมหาวิทยาลัย และสถาบันอื่น ๆ ในระดับอุดมศึกษาที่ไม่เป็นของท้องถิ่น ซึ่งให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาในฮ่องกง

### ภารกิจของการอุดมศึกษา

8.4.2 หน้าที่หลักประการหนึ่งของการอุดมศึกษาก็คือการฝึกอบรมบุคคลให้มีคุณภาพ เพื่อจะส่งเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของฮ่องกง คณะกรรมการต้องการประชาชนผู้มีวัฒนธรรม ใฝ่รักความก้าวหน้า เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และมีความจริงจัง โดยมีวิสัยทัศน์ระดับโลกเพื่อเป็นเสาหลักของสังคม ในยุคเศรษฐกิจที่ใช้ฐานความรู้ เราต้องให้โอกาสเยาวชนของเรามากขึ้นในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา พันธกิจของการอุดมศึกษาไม่ควรจะแคบอยู่เฉพาะการสอนเรื่องความรู้และทักษะเท่านั้น การอุดมศึกษาควรให้โอกาสนักเรียนให้ได้รับการฝึกอบรมในด้านวัฒนธรรม อารมณ์ จริยธรรมและทางด้านจิตใจ โดยมีจุดมุ่งที่จะบ่มเพาะผู้นำที่มีความสามารถเพื่อจะพัฒนาสังคมของเรา

8.4.3 เมื่อมองในทัศนะของทรัพยากรมนุษย์ มีความต้องการใหม่สำหรับทรัพยากรมนุษย์ในสังคมที่ใช้ฐานความรู้ การแบ่งแยกประเภทของแรงงานและโครงสร้างที่มีหลายระดับตามแบบสังคมอุตสาหกรรม ได้ถูกทดแทนโดยการแยกประเภทแรงงานที่ไม่ชัดเจนและโครงสร้างขององค์กรที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อจะแก้ปัญหาที่ประชาชนจะต้องเผชิญทั้งในชีวิตและในการทำงาน ผู้นำ

สังคมจำเป็นต้องพัฒนาทักษะด้านการวิเคราะห์หลาย ๆ รูปแบบ ตลอดทั้งความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นลักษณะสหวิทยาการ ดังนั้น แม้ว่าจะมีการพัฒนาความรู้และทักษะเฉพาะทางเพิ่มมากขึ้น แต่สิ่งที่สังคมต้องการไม่ใช่ประชาชนที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางอย่างแคบ ๆ สิ่งที่เราต้องการคือประชาชนผู้ซึ่งมีฐานความรู้กว้าง และสามารถรับความรู้และทักษะใหม่ ๆ ได้รวดเร็วในขณะที่ทำงาน เมื่อมีภูมิหลังเป็นอย่างนี้ การปฏิบัติการเรียนรู้ของนักเรียนแยกออกเป็น ส่วน ๆ ตามความต้องการของแต่ละวิชาชีพ ก็เป็นสิ่งที่ถูกทำลายอย่างรุนแรง การอุดมศึกษานั้นควรจะจัดให้นักเรียนได้มี **ประสบการณ์การเรียนรู้ในสหวิทยาการ** ช่วยให้นักเรียนนั้นพัฒนา **ความรู้และวิสัยทัศน์กว้าง** ตลอดทั้งส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและการปรับตัว

8.4.4 การมีพื้นฐานที่ดีในด้านภาษาเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะฉะนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการที่มีชีวิตอยู่ในสังคมที่มีความรู้เป็นพื้นฐาน ในขณะที่การพัฒนาทักษะด้านภาษาควรจะเริ่มต้นตั้งแต่วัยก่อนเข้าเรียน และก่อนที่จะเข้ามาสู่ขั้นตอนต่างๆ ของการศึกษา แต่ก็ยังเป็นภาระหน้าที่ของการอุดมศึกษาในอนาคตที่มองเห็นที่จะพัฒนาและส่งเสริมความเชี่ยวชาญด้านภาษาของนักศึกษาให้สูงและแข็งยิ่งขึ้น เพื่อประกันได้ว่าผู้เรียนสำเร็จมีมาตรฐานทางด้านภาษาตามที่ต้องการ

## ระบบอุดมศึกษาที่มีความหลากหลาย

8.4.5 คณะกรรมการคณาจารย์ระบบการอุดมศึกษาที่มีความหลากหลายควรประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันการศึกษาที่ให้ปริญญา

(2) วิทยาลัยหลังมัธยมศึกษา เป็นสถาบันที่เปิดสอนในวิชาที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา

(3) สถาบันการศึกษาต่อเนื่อง ก็คือสถาบันการศึกษา ซึ่งเปิดสอนในวิชาอย่างหลากหลาย สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

8.4.6 ระบบเหล่านี้ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

### (1) นิสิตนักศึกษามีความสำคัญ

นิสิตนักศึกษาสามารถเลือกรูปแบบการเรียนรู้ และช่องทางการเรียนรู้ตามความสามารถและความต้องการของตน แทนที่จะถูกพิจารณาโดยการจัดการของคณาจารย์หรือของฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยเพื่อความสะดวกของสถาบันเท่านั้น

### (2) โครงสร้างทางวิชาการมีความยืดหยุ่น

ควรมีโครงสร้างทางวิชาการในการอุดมศึกษาอย่างยืดหยุ่นเพื่อเป็นการช่วยเหลือ การพัฒนานิสิตนักศึกษาเป็นรายบุคคล และจัดให้เหมาะสมสำหรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่งจะมีอยู่อย่างสม่ำเสมอ

### (3) ระบบหน่วยกิตและคุณวุฒิสามารถถ่ายโอนกันได้

คณะกรรมการการศึกษาพิจารณาว่ามีความจำเป็นที่จะกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษาทำงานร่วมกันไปสู่การถ่ายโอนหน่วยกิตและคุณสมบัติระหว่างกันและกันได้ ดังนั้น หน่วยกิตที่นักเรียนเรียนจบหรือคุณวุฒิที่นักเรียนเรียนในแต่ละสถาบันนั้นจะเป็นที่ยอมรับของสถาบันอื่น ๆ

### (4) มีความหลากหลาย

สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างอยู่บนฐานความรู้และความเชี่ยวชาญของตนเองและพัฒนาความเข้มแข็งของตนเองในสาขาวิชาที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศได้ นอกเหนือจากมีจุดเน้นอยู่ที่การเรียนการสอนด้านวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งอาจจะมีจุดเน้นมากขึ้นกว่าเดิมในเรื่องของการศึกษาที่เกี่ยวกับการมีงานทำหรือการพัฒนานักศึกษาในด้านอื่น ๆ โดยการส่งเสริมความหลากหลายในวิธีการเรียนในสถาบันอุดมศึกษาและการมีส่วนร่วมของภาคต่าง ๆ ของสังคม ระบบอุดมศึกษาของฮ่องกงก็จะกลายเป็นระบบที่ความยืดหยุ่นและมีความหลากหลาย

### (5) การเข้าเรียนและการจบการศึกษาทำได้หลาย ๆ

#### โอกาส

ระบบอุดมศึกษาควรจะให้นักศึกษาเข้าเรียน หยุดพักการเรียน หรือกลับมาเรียนต่อใหม่ในช่วงใด ๆ ก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการ หรือสภาพแวดล้อม หน่วยกิตที่นักศึกษาได้เรียนสะสม



ควรจะได้การยอมรับจากทุกมหาวิทยาลัยเมื่อกลับเข้ามาเรียนต่อใหม่  
ในอนาคต

8.4.7 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการ  
การศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากสนับสนุนระบบความ  
หลากหลายของอุดมศึกษาว่า ควรได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มโอกาส  
ในการเรียนรู้ของผู้จบมัธยมศึกษาและให้มีทางเลือกในการเรียนมากขึ้น  
ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนมีความคิดเห็นว่าเป็นการประกัน  
คุณภาพของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเราไม่ควรจะเน้นเพียงเชิง  
คุณภาพเท่านั้น คณะกรรมการเห็นด้วยที่ว่าในการส่งเสริมการพัฒนา  
ระบบอุดมศึกษาของเรา เราควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนา  
หลักสูตรรวมทั้งคุณภาพของนักศึกษาด้วย

### ข้อเสนอในการปฏิรูป

8.4.8 ข้อมูลย้อนกลับที่คณะกรรมการการศึกษาได้รับส่วน  
มากจะให้การสนับสนุนข้อเสนอของคณะกรรมการในการตรวจสอบ  
โปรแกรมระดับปริญญาตรี ส่งเสริมคุณภาพของชีวิตในมหาวิทยาลัย  
ปฏิรูประบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย พัฒนาระบบสะสมและการ  
ถ่ายโอนหน่วยกิต ส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพิ่ม  
จำนวนนักศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยให้มากขึ้น และส่งเสริม  
การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนมี  
ความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์และมีข้อทักท้วงบางประการที่น่าจะ

กล่าวถึงเมื่อพิจารณาทัศนคติเหล่านี้แล้ว ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการมีดังต่อไปนี้

### (1) มหาวิทยาลัย

#### ● นิยามศัพท์ของปริญญาตรี

8.4.9 ในอดีตนั้น ผู้ได้รับปริญญาตรีมักจะได้รับการยอมรับว่าเป็นคนที่มีความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาที่ตนเรียนมา ซึ่งมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะทำหน้าที่ในงานนั้น ๆ อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม ในสังคมปัจจุบันนั้น ความรู้และทักษะมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อทุกคนจำเป็นต้องพัฒนาความรู้และทักษะของตนเพื่อให้สนองอุปสงค์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอในสังคมที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต **โปรแกรมระดับปริญญาตรีไม่ใช่จุดสิ้นสุดของการเรียน** ต่อไปอีกแล้ว เมื่อเรียนสำเร็จโปรแกรมระดับปริญญาตรี นักศึกษาจำนวนมากจะเรียนต่อสูงขึ้นไปในหลายวิถีทางตามแต่ความต้องการของตน ดังนั้น จึงยังมีคำถามอยู่ว่าความหมายและบทบาทของการศึกษาระดับปริญญาตรีในสังคมปัจจุบันควรจะเป็นอย่างไร

8.4.10 โปรแกรมปริญญาตรีบางโปรแกรมที่ได้รับการปฏิรูปแล้ว นักศึกษาไม่จำเป็นต้องเรียนให้ได้ความรู้ทั้งหมดที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคต ที่เป็นเช่นนั้นเพราะโปรแกรมปริญญาตรีมีจุดเน้นอยู่ที่การช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้และทักษะขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง

ช่วยให้พวกเขาเหล่านั้นสามารถค้นหาความรู้และหาแนวทางแก้ ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ นอกเหนือจากความรู้ในด้านวิชาชีพหรือ การบริหารที่โดดเด่นแล้ว นักศึกษาควรจะมีคุณลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เช่น มีจรรยาแห่งวิชาชีพ มีความมุ่งมั่น มีความสามารถ ในการปรับตัว มีความสามารถในการวิเคราะห์และการสื่อสารกับ ประชาชน สิ่งเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่จำเป็น ซึ่งโปรแกรมปริญญาตรี ควรที่จะมุ่งพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษา

8.4.11 เพื่อเป็นการสนองความต้องการของผู้เรียนในสังคม ยุคใหม่ คณะกรรมการขอเสนอแนะว่ามหาวิทยาลัยควรจะทบทวน หน้าที่ เนื้อหา จุดเน้นและวิธีการสอนของโปรแกรมในระดับปริญญา ตรี ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความกว้างและความลึกของ โปรแกรมเช่นนั้น นอกเหนือไปจากการช่วยเหลือนักศึกษาให้มีความ เชี่ยวชาญในความรู้อันจำเป็นในสาขาวิชาของตนแล้ว มหาวิทยาลัย ควรจะให้นักศึกษาได้รับความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ และช่วยให้พวกเขาเหล่านั้นพัฒนาวิสัยทัศน์อย่างกว้างตลอดทั้งมีทักษะอันจำเป็น ชั้นพื้นฐานต่าง ๆ อย่างครบถ้วนอีกด้วย

8.4.12 ในระหว่างที่คณะกรรมการการศึกษาทำประชา พิจารณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามยอมรับว่ามหาวิทยาลัยจำเป็นต้อง ทบทวนโปรแกรมระดับปริญญาตรีเพื่อจะส่งเสริมการศึกษาสาย สามัญและการเรียนรู้แบบสหวิทยาการให้เข้มแข็งขึ้น พัฒนาให้ นักศึกษามีทักษะการคิดและการสื่อสารมีความสามารถในการปรับ

ตัวและมีความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า นอกเหนือจากการสอนด้านวิชาการแล้ว โปรแกรมระดับปริญญาตรีควรจะส่งเสริมคุณสมบัติส่วนบุคคลของนักศึกษาและพัฒนาจริยธรรมของวิชาชีพอีกด้วย มีบางคนเสนอแนะว่าโปรแกรมปริญญาตรีนั้นควรจะอนุญาตให้มีความยืดหยุ่นได้มากขึ้นที่จะเรียนวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากวิชาเอกของตน คืออาจจะเรียนได้ถึงครึ่งหนึ่งของจำนวนหน่วยกิตที่จำเป็นต้องเรียน นอกจากนี้ นักศึกษาควรมีโอกาสที่จะทำงานควบคู่ไปด้วย ข้อคิดเห็นดังกล่าวนี้มีคุณค่าพอที่จะนำมาพิจารณาโดยสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการการศึกษาได้ทราบว่าสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งได้ดำเนินมาตรการปฏิรูปในทิศทางที่กล่าวแล้วข้างต้น

8.4.13 นอกจากนี้ ถ้าหากนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี ตามที่เสนอในตอนที่ 3 มาปฏิบัติ มหาวิทยาลัยควรจะพิจารณาปริญญาตรีเสียใหม่ สำหรับผู้ที่เรียนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี เพื่อจะประกันให้มีความต่อเนื่องทางการเรียนรู้ เพื่อจะให้มีความต่อเนื่องกับระบบมัธยมศึกษาใหม่ มหาวิทยาลัยควรจะตรวจสอบว่าควรจะจัดทั้งโปรแกรมใหม่และโปรแกรมเก่าเข้าสู่ระดับปริญญาตรีในเวลาเดียวกันสำหรับนักเรียนที่มาจากทั้ง 2 ระบบหรือไม่อย่างไร และอะไรเป็นความแตกต่างระหว่างโปรแกรมเก่าและโปรแกรมใหม่เหล่านี้

### ● การส่งเสริมชีวิตในมหาวิทยาลัย

8.4.14 ชีวิตในมหาวิทยาลัยเป็นส่วนสำคัญของคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัย ชีวิตในมหาวิทยาลัยที่ครอบคลุมและสมบูรณ์จะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาบุคลิกภาพให้เข้มแข็ง ส่งเสริมทักษะชีวิต ขยายโลกทัศน์และพัฒนาจิตสำนึกในพันธกิจที่มีต่อชุมชน เพราะฉะนั้น คณะกรรมการมีความคิดเห็นว่มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้นักศึกษาให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรอย่างหลากหลาย เช่น บริการชุมชน ศึกษาเกี่ยวกับภูมิประเภท กีฬา และศิลป มหาวิทยาลัยควรจัดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนรู้หรือร่วมมากขึ้นในระดับนานาชาติ และให้นักศึกษามีโอกาสหาประสบการณ์ตรงในสถานที่ทำงาน เช่น โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา มีส่วนร่วมในงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ฝึกงานในองค์กรในท้องถิ่นหรือระดับนานาชาติ เริ่มดำเนินกิจการธุรกิจของตนเอง เป็นต้น นักศึกษาครูอาจจะมีส่วนร่วมในงานอาสาสมัครที่เกี่ยวกับวิชาชีพของตนในระหว่างวันหยุด นักศึกษาสามารถที่จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าต่อมหาวิทยาลัยถ้าหากใช้ให้ถูกทาง

8.4.15 ส่วนที่สำคัญที่สุดของชีวิตมหาวิทยาลัยก็คือ กิจกรรมที่จัดและริเริ่มโดยนักศึกษาเองมากกว่ามหาวิทยาลัยจัดให้ ฉะนั้น นักศึกษาระดับปริญญาตรีควรมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยซึ่งเริ่มต้นและดำเนินการโดยนักศึกษาเอง

8.4.16 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามโดยทั่วไป สนับสนุนข้อเสนอแนะในย่อหน้า 8.4.14 ข้างต้น ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนเสนอแนะว่าควรพยายามขยายโลกทัศน์ของนักศึกษา เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าร่วมในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา เป็นต้น

#### ● การปฏิรูประบบการสอบเข้าในมหาวิทยาลัย

8.4.17 ระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่เพียงแต่เลือกนักศึกษาผู้มีความเหมาะสมมากที่สุดเพื่อเข้ามหาวิทยาลัย แต่ยังสร้างความกดดันอย่างมากมาต่อวิธีการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนอีกด้วย เพราะฉะนั้น จึงเป็นจุดสำคัญจุดหนึ่งที่จะต้องปฏิรูปในการศึกษาระดับอุดมศึกษา

#### (ก) จุดบกพร่องของระบบปัจจุบัน

8.4.18 มหาวิทยาลัยหลายแห่งทั่วโลกใช้เวลาและความพยายามมากในการเลือกให้ได้ผู้สมัครที่มีความเหมาะสมที่สุดได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วระบบการสอบเข้าในฮ่องกงค่อนข้างจะง่ายกว่ามาก ปัญหาต่างๆ เหล่านี้พบได้ในระบบการสอบเข้าของฮ่องกงในปัจจุบัน

(1) มีการให้ความสำคัญกับผลการสอบไล่ของรัฐมากเกินไป โดยไม่ได้พิจารณาผลงานของนักเรียนอย่างรอบด้าน

(2) ข้อสอบด้านเนื้อหาและความสามารถในข้อสอบของรัฐส่วนมากค่อนข้างจะล้าสมัย และก้าวไม่ทันต่อการพัฒนาอุดมศึกษาในยุคปัจจุบัน

(3) มีการแบ่งเป็นสายวิชาอย่างเคร่งครัดในมหาวิทยาลัยในฮ่องกง ข้อกำหนดต่าง ๆ แคบมาก โดยกำหนดรายวิชาที่ผู้สมัครจะต้องเรียนในระดับมัธยมศึกษาเพื่อจะได้เข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาไม่มีอิสระที่จะเลือกวิชาตามที่ตนถนัด สิ่งนี้ทำให้มีผลต่อการแบ่งนักเรียนเป็นสายวิทยาศาสตร์และสายศิลปศาสตร์ก่อนเวลาอันควรในการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จึงเป็นการสร้างความกดดันให้แก่ประสบการณ์การเรียนรู้แบบกว้างในระดับมัธยมศึกษาอีกด้วย

8.4.19 เราได้เห็นว่ามีกี่ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยในท้องถิ่นได้นำกลไกใหม่ ๆ เข้ามาใช้ตามลำดับ เช่น การรับนักเรียนจากการเสนอแนะของครูใหญ่ เพื่อจะให้ความสำคัญแก่ผลงานของนักเรียนที่มีใช้เชิงวิชาการ นอกจากนี้ แต่ละภาควิชาในบางมหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนระบบการสอบเข้าอย่างมากมาย ตัวอย่างเช่น ได้ขยายเกณฑ์การสอบเข้าอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ครอบคลุมผลงานของนักเรียนหลายลักษณะ มีการสัมภาษณ์เพื่อประเมินทักษะการสื่อสารของนักเรียน ทักษะการวิเคราะห์ การปรับตัวและทักษะทางสังคมรวมเข้าไปด้วย การปฏิรูปเหล่านี้เป็นสิ่งที่สมควรได้รับการสนับสนุนและควรได้รับการยอมรับ มาตรการซึ่งได้พิสูจน์แล้วว่ามีความมีประสิทธิภาพ โครงการเสนอแนะของครูใหญ่ ควรได้รับการส่งเสริมอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

### (ข) การพิจารณาเพื่อทบทวนระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

8.4.20 เพื่อสนองความต้องการให้มีบัณฑิตที่มีคุณภาพจบจากมหาวิทยาลัยในยุคใหม่ และสื่อความหมายให้ถูกต้องไปยังโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาสำหรับการศึกษาแบบรอบด้าน คณะกรรมการจึงขอให้มหาวิทยาลัยทุกแห่งดำเนินการตรวจสอบระบบการสอบเข้าอย่างครอบคลุม โดยให้ความสนใจในเรื่องต่อไปนี้

#### (1) ความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนไป

ในสังคมที่ใช้ฐานความรู้ในปัจจุบัน เราต้องการคนที่มีความเชี่ยวชาญโดยทั่วไปและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านซึ่งเก่งในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสื่อสาร การนวัตกรรม การปรับตัว มีทักษะในการจัดองค์กร มีสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบ เพราะฉะนั้นกลไกการสอบเข้าควรมุ่งที่จะคัดเลือกผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าวยิ่งกว่านั้น เมื่อคำนึงถึงความสำคัญของทักษะโดยทั่วไป กลไกการรับเข้าศึกษาต่อควรจะยอมให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีช่องทางมากขึ้นที่จะเลือกวิชาที่ตนเองพอใจ

#### (2) รักษามาตรฐานของภาษา

มหาวิทยาลัยต้องรักษาข้อกำหนดในเกี่ยวกับมาตรฐานของภาษาในการสอบเข้าไว้ด้วย ข้อกำหนดขั้นต่ำในปัจจุบันคือต้องสอบผ่านทั้งภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ในระดับประกาศนียบัตรการศึกษาขั้นสูงของฮ่องกง ไม่ควรจะลดหย่อนไปกว่านั้น



### (3) ผลกระทบต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาและ มัธยมศึกษา

เมื่อมหาวิทยาลัยพิจารณาที่จะปฏิรูประบบการสอบเข้า  
ของตน ควรพิจารณาผลกระทบที่มีต่อโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาและ  
มัธยมศึกษาด้วย

### (4) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปีตาม ข้อเสนอ

ถ้าหากระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3  
ปี ในส่วน (ค) ของตอนที่ 3 ได้นำมาปฏิบัติและส่งผลให้เกิดการปฏิรูป  
ในการสอบของรัฐเมื่อสิ้นสุดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย  
ก็จะช่วยทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการปฏิรูประบบการ  
สอบเข้าของมหาวิทยาลัยเป็นอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตาม ในการถ่ายโอนจากระบบ 2 + 2 ไปสู่  
ระบบ 3 ปี สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย  
มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องพิจารณาปัญหาดังต่อไปนี้

- ในระหว่างช่วงการถ่ายโอน มหาวิทยาลัยมีวิธีการ  
ใดในการพิจารณาคณาจารย์ทางวิชาการของผู้สำเร็จจากชั้นมัธยมศึกษา  
ปีที่ 7 ของระบบปัจจุบัน และผู้ที่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายจาก  
ระบบที่เสนอใหม่

- ช่วงการถ่ายโอนและหลังช่วงการถ่ายโอน นักศึกษา  
ที่มหาวิทยาลัยรับเข้าใหม่จะมีมากกว่าปัจจุบันนี้หรือไม่ และมีความ

จำเป็นที่จะกำหนดอัตราส่วนระหว่างผู้สำเร็จจากระบบปัจจุบันและผู้สำเร็จจากระบบใหม่ในการรับเข้ามหาวิทยาลัยหรือไม่

- นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรจะได้รับ การส่งเสริมหรือกำหนดให้เรียนหลักสูตรที่กว้างขึ้นหรือไม่ (เช่น เรียน วิชาเกี่ยวกับมนุษยศาสตร์ในสายวิทย์มากขึ้น หรือเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ในสายศิลป์มากขึ้น หรือจะเรียนแบบทั่ว ๆ ไป)

#### (ค) การปฏิรูปตามข้อเสนอ

8.4.21 คณะกรรมการขอเสนอแนะว่า เมื่อมหาวิทยาลัย กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการสอบคัดเลือก มหาวิทยาลัยควร จะพิจารณาผลงานรอบด้านของนักเรียน นอกจากผลการสอบไล่ของ รัฐแล้ว มหาวิทยาลัยควรพิจารณาข้อมูลต่อไปนี้ในการประเมินผล แบบครอบคลุมเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานรอบด้านของนักเรียน

(1) รายงานการประเมินผลภายในของนักเรียน มัธยมศึกษา (รวมทั้งผลงานทั้งที่เป็นวิชาการและไม่ใช่วิชาการ)

(2) แฟ้มผลงาน ซึ่งนักเรียนจัดทำไว้

(3) การสัมภาษณ์

8.4.22 ในระหว่างการดำเนินงานประชาพิจารณ์ของคณะ กรรมการการศึกษา ประชาชนทั่วไปสนับสนุนข้อเสนอการปฏิรูป ระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยอย่างกระตือรือร้น และพิจารณา เห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิรูปหลักสูตรระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา และเป็นการพัฒนาคุณภาพรอบด้านให้แก่นักศึกษา

อีกด้วย อย่างไรก็ตาม บางคนเสนอแนะว่า ถ้าหากนำผลการปฏิบัติงานที่ไม่ใช่เชิงวิชาการของนักเรียนมาพิจารณาร่วมด้วย ความเป็นปรนัยและความโปร่งใสของระบบการคัดเลือกอาจจะลดหย่อนลงไปในระดับหนึ่ง บางคนคิดว่าการรวมเอากิจกรรมนอกหลักสูตรเข้ามาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย อาจจะไม่ยุติธรรมสำหรับนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ยากจน เพราะว่าผู้ปกครองบางคนไม่สามารถจะจ่ายเงินค่ากิจกรรมนอกหลักสูตรให้แก่ลูกๆ ของตนได้ คณะกรรมการมีความเห็นว่าการปฏิรูประบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยนั้น จำต้องนำหลักการของความยุติธรรมและผลกระทบต่อสังคมเข้ามาพิจารณาด้วย คณะกรรมการขอให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญแก่ปัญหาข้างต้นในการปฏิรูประบบการสอบเข้าของตน ยิ่งกว่านั้น โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาควรจะประกันว่านักเรียนของตนทุกคนมีประสบการณ์การเรียนรู้อย่างครอบคลุมและรอบด้าน รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

8.4.23 ยิ่งกว่านั้น บางคนเป็นกังวลเกี่ยวกับความคลาดเคลื่อนในมาตรฐานการประเมินผลภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละแห่งซึ่งอาจจะแตกต่างกัน โดยคิดว่าอาจจะเป็นการไม่ยุติธรรมที่จะพิจารณาผลการประเมินจากโรงเรียนในการนำมาใช้คัดเลือกนักเรียนเข้ามหาวิทยาลัย

8.4.24 คณะกรรมการการศึกษาพิจารณาว่า เมื่อคำนึงถึงความสำคัญของระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยควรพิจารณาถึงหลักการความยุติธรรม การไม่เล่นพรรคเล่นพวก และความโปร่งใสในการพัฒนาระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยควรดำเนินการให้มั่นใจว่า ผลการสอบของรัฐจะไม่เป็นเพียงแค่มาตรการเดียวที่นำมาใช้ และในอีกแง่หนึ่งมหาวิทยาลัยควรจะพิจารณาผลกระทบของสถานะทางครอบครัวที่มีต่อผลการสอบด้านที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการด้วย

8.4.25 คณะกรรมการการศึกษาตระหนักเป็นอย่างยิ่งว่า ในการที่จะลดผลกระทบของการสอบไล่ของรัฐ คุณภาพและความเชื่อถือของการประเมินในโรงเรียนจะเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาในข้อเท็จจริงแล้ว การประเมินผลภายในควรดำเนินการโดยโรงเรียนมัธยมศึกษาหลายโรงเรียนร่วมกัน ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการพิจารณาของมหาวิทยาลัยในหลาย ๆ แห่งรอบโลก เราเชื่อว่าถ้าหากมหาวิทยาลัยสามารถเสริมการสื่อสารของตนกับโรงเรียนมัธยมศึกษา และสะสมประสบการณ์ในกระบวนการสอบเข้าแล้ว มหาวิทยาลัยควรจะมีมาตรฐานการประเมินของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน และกรรมการประสานงานด้านการพัฒนาหลักสูตรจะช่วยเหลือโรงเรียนในการปรับปรุงกลไกการประเมินผลภายในบริบทของการปฏิรูปหลักสูตรด้วย

8.4.26 ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อกำหนดในเรื่องรายวิชา ที่นักเรียนจะต้องเรียนในระดับมัธยมศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขอเสนอว่ามหาวิทยาลัยควรพิจารณาข้อเสนอในการปฏิรูปดังต่อไปนี้

(1) ควรจะให้ลำดับความสำคัญแก่นักเรียนผู้ซึ่งเรียนรายวิชาด้านศิลปะในระดับ Advance Supplementary เพราะว่าวิชาเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนขยายโลกทัศน์ของตนเอง และพัฒนาทักษะทั่วไปที่สำคัญได้อีกด้วย

(2) ในการกำหนดรายวิชาเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย ให้ทดแทนรายวิชาในระดับ Advance Level ด้วยรายวิชาในระดับ Advance Supplementary มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และให้ลดจำนวนรายวิชาที่กำหนดลงให้มากที่สุด เพื่อให้นักเรียนมัธยมศึกษา มีช่องทางมากขึ้นในการเลือกรายวิชาในสาขาต่างๆ ได้

8.4.27 เนื่องจากจุดเน้นและข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยและภาควิชาต่างๆ นั้นต่างกัน จึงขอให้มหาวิทยาลัยทุกแห่งปฏิรูประบบการสอบเข้าของตนและประกาศเกณฑ์มาตรฐานในการสอบเข้าเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เราหวังว่าคณะกรรมการจัดสรรทุนให้มหาวิทยาลัยจะทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยเพื่อหาหนทางในการร่นขั้นตอนเพื่อการปฏิรูปให้เร็วขึ้น และให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนเท่าที่จำเป็น

8.4.28 คณะกรรมการขอเสนอว่ามหาวิทยาลัยควรจะให้ การรับนักศึกษาในระดับต่าง ๆ มีความยืดหยุ่นมากขึ้น เช่น รับ

นักศึกษาเข้าในชั้นปีที่ 2 จากผู้เรียนสำเร็จจากวิทยาลัยชุมชนที่มีผลการเรียนดีและจากสถาบันหลังมัธยมศึกษาอื่นๆ โดยมีเงื่อนไขว่าจำนวนนักศึกษาที่เข้ามหาวิทยาลัยในแต่ละปีไม่ลดลง ซึ่งจะช่วยขยายจำนวนผู้สมัครที่มหาวิทยาลัยพิจารณารับเข้าให้มากขึ้น และจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยที่จะคงคุณภาพของผู้เข้าเรียนได้ ทั้งนี้ขอเสนอว่าคณะกรรมการจัดสรรเงินอุดหนุนทุนให้มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยควรตรวจสอบกลไกการให้งบประมาณในปัจจุบัน เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีความยืดหยุ่นได้มากขึ้น

8.4.29 ด้วยเงื่อนไขที่ว่าจะไม่มีงบประมาณของรัฐให้เพิ่มเติมอีก จึงควรพิจารณาให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งและแต่ละคณะรับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่โดดเด่นเข้าเรียนจำนวนน้อย ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษา คนบางคนเชื่อว่าข้อเสนอดังกล่าวนั้นจะสร้างความสับสนและก่อให้เกิดการแข่งขันระหว่างมหาวิทยาลัยด้วยกันเพื่อให้ได้นักเรียนที่เด่นๆ คณะกรรมการการศึกษาพิจารณาว่ามีความจำเป็นที่จะให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นในระบบการศึกษาปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและหลังมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถปรับช่วงเวลาของการเรียนตามความสามารถและสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล ถ้าหากมหาวิทยาลัยได้รับอนุญาตให้รับนักเรียนที่สำเร็จจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นจำนวนน้อย ผลกระทบต่อระบบการสอบเข้าทั้งหมดก็จะมีไม่มาก กลไก

เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ (เช่น จำนวนสูงสุดของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่จะอนุญาตให้เข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย) และผลกระทบต่อทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง ควรจะได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะนำข้อเสนอนี้ไปปฏิบัติ

● **ระบบหน่วยกิตที่ยืดหยุ่นและเทียบโอนได้**

8.4.30 เพื่อที่จะให้นักเรียนมีช่องทางมากขึ้นในการเลือกเรียนรายวิชาตามความสนใจ ความสามารถ และความต้องการของตน คณะกรรมการขอเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยดำเนินการให้ **ระบบหน่วยกิตที่มีความยืดหยุ่นและเทียบโอนกันได้ระหว่างสถาบันและระหว่างคณะวิชา** เพื่อให้การเลือกรายวิชาของนักเรียนไม่ผูกติดอยู่กับโปรแกรมใดโปรแกรมหนึ่งหรือคณะใดหรือคณะหนึ่งหรือมหาวิทยาลัยใดมหาวิทยาลัยหนึ่งโดยเฉพาะ มหาวิทยาลัยและคณะวิชาควรจะสามารถใช้ทรัพยากรของตนในการเสริมความแข็งแกร่งของตน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในสาขาที่ตนถนัด ถ้าหากจะนำระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี ไปปฏิบัติมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องยอมรับระบบการเทียบโอนหน่วยกิตก่อนที่จะเปิดรับผู้สำเร็จกลุ่มแรกจากระบบใหม่เข้าเรียน

8.4.31 ชีวิตในมหาวิทยาลัยและการเรียนร่วมกับเพื่อนนักศึกษาจะเป็นประสบการณ์อันจำเป็นสำหรับการพัฒนาบุคลิกภาพ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะกรรมการคาดหวังว่า เมื่อระบบหน่วยกิตที่เทียบโอนกันได้นี้ได้รับการนำไปปฏิบัติ และถึงแม้นักศึกษา

ปริญญาตรีจะมีโอกาสเลือกโปรแกรมได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น แต่นักศึกษาเหล่านั้นก็จะยังคงเลือกสถาบันใดสถาบันหนึ่งเป็นสถาบันหลักในการเรียนของตน

8.4.32 ในระหว่างการประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษา สาธารณชนโดยทั่วไปสนับสนุนข้อเสนอที่จะจัดให้มีระบบหน่วยกิตที่เทียบโอนกันได้ อย่างยืดหยุ่น ในระหว่างสถาบันและคณะวิชาต่างๆ เพราะจะช่วยให้ นักศึกษามีทางเลือกกว้างขวางมากขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนเสนอแนะว่า เมื่อนำระบบที่เสนอนี้ไปปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบแล้ว นักศึกษาก็ควรจะเรียนตามหน่วยกิตหรือวิชาแกนของตนส่วนใหญ่ในสถาบันเดียว ซึ่งจะเป็นสถาบันเดียวเท่านั้นที่จะประสาทปริญญา บางคนก็ชี้ว่าการนำระบบการถ่ายโอนหน่วยกิตมาใช้ควรจะอยู่บนสมมติฐานที่ว่ามาตรฐานทางวิชาการจะไม่มีผลกระทบในทางลบ ประธานคณะกรรมการมหาวิทยาลัยชี้ว่า ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งในปัจจุบันได้ใช้ระบบหน่วยกิตที่คล้ายคลึงอยู่แล้ว กลไกขั้นพื้นฐานสำหรับการเทียบโอนหน่วยกิตก็มีอยู่แล้ว คณะทำงานภายใต้คณะกรรมการชุดนี้ได้ยื่นข้อเสนอที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนหน่วยกิตแก่มหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาแล้ว คณะกรรมการจัดสรรเงินอุดหนุนให้มหาวิทยาลัยจะติดตามเรื่องนี้ต่อไป ที่ปรึกษาคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการจัดสรรเงินอุดหนุนให้มหาวิทยาลัยมอบหมาย ได้ศึกษาเกี่ยวกับระบบการเทียบโอนหน่วยกิตในที่อื่นๆ เรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการการศึกษารู้สึกพอใจมากที่ทราบถึงความก้าวหน้าและ



หวังว่ามหาวิทยาลัยจะยังคงดำเนินงานต่อไปในการนำระบบการเทียบโอนหน่วยกิตนี้ไปดำเนินการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ นอกจากนี้ คณะกรรมการยังหวังว่า คณะกรรมการจัดสรรเงินอุดหนุนให้มหาวิทยาลัยจะหาวิธีดำเนินงานให้กลไกการสนับสนุนงบประมาณสามารถเชื่อมโยงกับการพัฒนาข้างต้นนั้น

● **ระยะเวลาในการเรียน**

8.4.33 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าการขยายเวลาเรียนคงจะช่วยเอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมในชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาได้มากขึ้น และคงจะส่งเสริมพื้นฐานนักศึกษาให้แข็งแกร่ง อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาการศึกษาอย่างแท้จริงแต่ละโปรแกรมนั้นก็ควรจะกำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติ เนื้อหา และข้อกำหนดที่เป็นจริงของแต่ละโปรแกรม ถ้าหากจะใช้โครงสร้างทางวิชาการ 3 ปีของมัธยมศึกษาตอนปลายตามข้อเสนอ นักเรียนก็จะเข้าสู่มหาวิทยาลัยเร็วกว่าเดิมหนึ่งปี (โดยปกติเข้าเรียนเมื่ออายุ 18 ปี) ซึ่งจะกลายเป็นประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งอย่างแน่นอนในการปฏิรูปโครงสร้างทางวิชาการของมหาวิทยาลัย

8.4.34 ระยะเวลาการเรียนในระดับปริญญาตรีในแต่ละส่วนต่างๆ ของโลกมักจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่คาดคิดมาก่อน แนวโน้มทั่วไปก็คือ การลดโปรแกรมปริญญาตรีให้สั้นลงและขยายให้กว้างขึ้น ให้การเรียนรู้ที่เป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านไปอยู่ในระดับบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการการศึกษาเชื่อว่ามหาวิทยาลัยใน

ท้องถิ่นของเราคงจะพิจารณาการปฏิรูปโครงสร้างทางวิชาการ ในแง่ของทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่กว้างขวางตามที่กล่าวมาแล้ว

8.4.35 มหาวิทยาลัยชี้ให้เห็นว่าถ้าหากจะนำระบบปริญญาตรี 4 ปีมาใช้ โดยไม่มีผลกระทบต่อจำนวนนักศึกษาทั้งหมด จำนวนค่าใช้จ่ายประจำปีคงจะต้องเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม บางกลุ่มเสนอว่าควรมีการทบทวนค่าใช้จ่ายที่สูงของมหาวิทยาลัยโดยเชื่อว่าเมื่อปัญหานี้ได้รับการแก้ไขอย่างเรียบร้อยแล้ว ปริญญาตรี 4 ปีก็สามารถนำมาปฏิบัติได้โดยไม่ต้องมีเงินทุนและทรัพยากรเพิ่มเติม

8.4.36 คณะกรรมการพิจารณาว่า แทนที่จะใช้ระยะเวลาเรียนรูปแบบเดียวกัน ควรกำหนดระยะเวลาเรียนของปริญญาตรีแต่ละโปรแกรมตามสภาพที่เป็นจริง โดยข้อเท็จจริงแล้ว ในปัจจุบันนี้ โปรแกรมปริญญาตรีมิได้ใช้เวลาเรียนเท่ากันเสมอไป เราคาดว่าหลังจากการนำระบบเทียบโอนหน่วยกิตมาใช้ตามที่กล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัยจะมีความยืดหยุ่นมากขึ้นในการกำหนดระยะเวลาเรียนในโปรแกรมต่างๆ ไม่เพียงแต่โปรแกรมต่างๆ จะมีระยะเวลาเรียนที่แตกต่างกันเท่านั้น ช่วงในการเรียนและเวลาในการเรียนของแต่ละบุคคลก็อาจจะแตกต่างกันอีกด้วย โดยข้อเท็จจริงแล้ว โครงสร้างทางวิชาการของมหาวิทยาลัยในแต่ละส่วนของโลกได้มีการปฏิรูปเพื่อสนองความต้องการของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปแล้ว เพราะฉะนั้น จึงมีความจำเป็นสำหรับฮ่องกงที่จะแก้ปัญหาระยะเวลาของการเรียนนี้ในแนวนวัตกรรมใหม่ๆ และมีความยืดหยุ่น แม้ว่าจะ

นำโครงสร้างทางวิชาการ 3 ปีของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาใช้ คณะกรรมการการศึกษาก็พิจารณาว่า มหาวิทยาลัยควรจะพิจารณาระยะเวลาในการเรียนหลักสูตรปริญญาตรีแต่ละโปรแกรมตามสภาพที่เป็นจริง และตามข้อกำหนดของแต่ละโปรแกรมโดยไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นมาตรฐานว่าทุกปริญญาต้องมีระยะเวลาเรียน 4 ปี

8.4.37 ปัจจุบันนี้ ค่าใช้จ่ายประจำที่จัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยมีระดับค่อนข้างสูงอยู่แล้ว คณะกรรมการคาดว่าจะเป็นการยากที่จะเพิ่มค่าใช้จ่ายให้แก่มหาวิทยาลัยในอนาคต คณะกรรมการขอเสนอแนะให้คณะกรรมการจัดสรรเงินอุดหนุนให้มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยร่วมกันพิจารณาว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่จะนำระบบปริญญาตรี 4 ปีมาใช้โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในปัจจุบันให้สูงขึ้นหรือมีผลกระทบต่อคุณภาพของโปรแกรมเหล่านั้น ประเด็นที่คงจะต้องศึกษาต่อไปได้แก่ วิธีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการนำทรัพยากรอื่นๆ จากชุมชนมาใช้ในลักษณะที่เป็นเชิงรุกเข้ามาช่วยอีกด้วย ผลของการทบทวนตรวจสอบนี้จะได้รับการพิจารณาโดยคณะกรรมการการศึกษาซึ่งทำงานร่วมกันตามที่กล่าวมาแล้วในวรรค 8.3.31 ในการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงสร้างวิชาการของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปีตามข้อเสนอ

### ● กลไกการประกันคุณภาพ

8.4.38 ในการทำประชาพิจารณ์โดยคณะกรรมการการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นว่ากลไกการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยควรได้รับการส่งเสริมให้เข้มแข็งขึ้น บางคนเสนอแนะว่าควรมีการประเมินผลภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีสารสนเทศระดับพื้นฐาน และนักศึกษาระดับปริญญาตรีควรสามารถตัดสินใจเองว่าจะเข้ารับการประเมินเมื่อใด ทั้งนี้ ไม่ควรจะมีข้อจำกัดว่านักศึกษาคนหนึ่งจะขอเข้าประเมินกี่ครั้งก่อนที่จะผ่านการประเมิน แต่ต้องผ่านการประเมินให้ได้ก่อนที่จะได้รับปริญญา

8.4.39 ปัจจุบันนี้กลไกการประเมินตนเองซึ่งรวมทั้งการประเมินโดยบุคคลภายนอก มีบทบาทสำคัญในการประกันคุณภาพของโปรแกรมในมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา คณะกรรมการมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพกระบวนการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้มหาวิทยาลัยยกระดับประสิทธิภาพของกระบวนการประกันคุณภาพของตน คณะกรรมการจัดสรรเงินอุดหนุนมหาวิทยาลัยจะดำเนินการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ.2545 และมีความเห็นว่าการตรวจสอบเช่นนี้เอื้ออำนวยต่อการรักษาคุณภาพของโปรแกรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการ ขอเสนอแนะว่าคณะกรรมการจัดสรรเงินอุดหนุนมหาวิทยาลัยและสถาบันที่เกี่ยวข้องควรจะพิจารณาข้อเสนอต่อไปนี้

- นอกเหนือจากการตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอนในกระบวนการประกันคุณภาพแล้ว ควรหรือไม่ที่จะมีการประเมินโดยบุคคลภายนอกเพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของการเรียนการสอน (เช่นมาตรฐานของผู้สำเร็จปริญญา)

- จะทำให้กลไกการประเมินตนเองของมหาวิทยาลัยเข้มแข็งขึ้นอย่างไร

8.4.40 หน้าทีหลักของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยก็คือ การส่งเสริมสติปัญญาในลักษณะต่าง ๆ สังคมมีความคาดหวังสูงว่า ผู้สำเร็จจากมหาวิทยาลัยของเราจะเป็นเสาหลักของสังคม มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องตอบสนองในเชิงบวกต่อข้อกังวลเกี่ยวกับมาตรฐานของผู้สำเร็จจากมหาวิทยาลัยและดำเนินการตามขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่านักศึกษาที่สำเร็จจากมหาวิทยาลัยมีมาตรฐานตามที่กำหนด

#### ● การพัฒนาโปรแกรมหลังปริญญาตรี

8.4.41 ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจสำคัญประการหนึ่งของฮ่องกงคือการส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อจะเป็นพื้นฐานของยุทธศาสตร์นี้ คณะกรรมการจำเป็นต้องส่งเสริมความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาเฉพาะและเทคโนโลยีต่างๆ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศและไบโอเทคโนโลยี คณะกรรมการขอเสนอแนะว่า จำนวนที่เรียนในระดับหลังปริญญาตรีควรเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมกำลังคนซึ่งจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจของฮ่องกงในระยะยาวให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

8.4.42 นอกจากนี้ โปรแกรมในระดับปริญญาตรีควรจะเน้นทักษะต่างๆ ไปมากขึ้นและประสบการณ์การเรียนรู้ที่กว้างมากยิ่งขึ้น โปรแกรมในระดับหลังปริญญาตรีจะมีความสำคัญในแง่ของการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ คณะกรรมการเสนอให้เพิ่มจำนวนที่เรียนในระดับหลังปริญญาตรีในลักษณะของการช่วยเหลือตนเองเพื่อสนับสนุนการวิจัยในเชิงลึกในสาขาวิชาการต่างๆ มากขึ้น

8.4.43 ในระหว่างการประชุมพิจารณาที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากสนับสนุนข้อเสนอแนะที่กล่าวข้างต้น

- **การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน**

8.4.44 การที่องค์การเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมหาวิทยาลัยเป็นปรากฏการณ์ปกติธรรมดาในหลายๆ แห่งในสหรัฐอเมริกา มหาวิทยาลัยเอกชนมีจำนวนประมาณร้อยละ 3.3 ของจำนวนมหาวิทยาลัยทั้งหมดในประเทศ ในขณะที่ญี่ปุ่นและเกาหลีจะมีอัตราส่วนร้อยละ 74 ลักษณะเช่นนี้จะเปิดโอกาสให้ทุกภาคของสังคมมีช่องทางที่จะมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรและความพยายามในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีผลให้นักศึกษาจำนวนมากยิ่งขึ้นได้รับประโยชน์

8.4.45 ในระหว่างการประชุมพิจารณาที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากสนับสนุนข้อเสนอดังกล่าว แต่เน้นว่าควรจะนำกลไกการประกันคุณภาพมาใช้

ในอีกแง่หนึ่งผู้ตอบแบบสอบถามบางคนพิจารณาว่าจะมีมหาวิทยาลัยจำนวนมากขึ้นที่ลดข้อกำหนดในการรับเข้าเรียนลงไป ซึ่งทำให้คุณภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยเสื่อมถอยลงและก่อให้เกิดการมีแรงงานล้นในตลาดแรงงาน คณะกรรมการการศึกษามีความเห็นว่าการให้ที่เรียนในสถาบันอุดมศึกษามากขึ้นจะทำให้ให้นักศึกษาจำนวนมากขึ้นจะมีโอกาสพัฒนามาตรฐานตัวเองให้สูงยิ่งขึ้น โดยวิธีนี้เราก็สามารถส่งเสริมผู้ที่มีความสามารถพิเศษได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาและชุมชนในภาพรวม โดยแท้จริงแล้ว สัดส่วนของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยต่อประชากรในฮ่องกงค่อนข้างจะต่ำกว่าหลายๆ แห่ง เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย เพราะฉะนั้น ฮ่องกงจึงจำเป็นต้องตามให้ทัน

8.4.46 คณะกรรมการขอเสนอว่า รัฐบาลควรนำวิธีการดังต่อไปนี้ในการมาใช้ส่งเสริมการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน ได้แก่

(ก) การส่งเสริมให้วิทยาลัยหลังมัธยมศึกษาของเอกชนปัจจุบันหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่นๆ ซึ่งมีศักยภาพให้ยกระดับตัวเองขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยโดยให้มีการรับรองวิทยฐานะอย่างเหมาะสม คณะกรรมการเห็นว่าวิทยาลัย ชุ่ย หย้วน ได้จัดให้สภาการรับรองวิทยฐานะทางวิชาการแห่งฮ่องกงดำเนินการให้การรับรองโปรแกรมปริญญาตรีตามที่วิทยาลัยเสนอมาโดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล ซึ่งเป็นอีกก้าวหนึ่งในการพัฒนามหาวิทยาลัยเอกชน

(ข) การจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน เช่นส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยในต่างประเทศที่มีชื่อเสียงมาจัดตั้งมหาวิทยาลัยเอกชนในฮ่องกง

8.4.47 คณะกรรมการขอเสนอแนะว่ารัฐบาลควรพิจารณาจัดทำนโยบายที่เหมาะสมโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อให้ระบบอุดมศึกษาของฮ่องกงมีความหลากหลายและมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ในการกำหนดนโยบายดังกล่าว รัฐบาลควรพิจารณาปัญหาดังต่อไปนี้

(ก) นิยามศัพท์ของคำว่ามหาวิทยาลัยเอกชนควรจะเป็นอย่างไร

(ข) วิธีที่จะประกันคุณภาพของโปรแกรมต่างๆ ซึ่งเปิดสอนในมหาวิทยาลัยเอกชนจะอย่างไร

(ค) กระบวนการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเอกชนในฮ่องกงมีอะไรบ้าง มีความจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องออกกฎหมายรองรับ

(ง) มหาวิทยาลัยเอกชนควรจะมีฐานะอย่างไร มหาวิทยาลัยเอกชนควรจะมีแตกต่างจากมหาวิทยาลัยเปิด (Open University) ของฮ่องกงอย่างไร

(จ) ในแง่ข้อเท็จจริงที่ว่าค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยในฮ่องกงซึ่งรัฐบาลเป็นผู้จ่ายทั้งหมด โดยหักค่าใช้จ่ายร้อยละ 18 ที่นักศึกษาเป็นผู้จ่าย มีหนทางใดหรือไม่ที่มหาวิทยาลัยเอกชนจะอยู่รอดได้ รัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือแก่มหาวิทยาลัยเอกชนอย่างไรบ้าง



## (2) หลักการของมหาวิทยาลัยชุมชน

### ● นิยามศัพท์

8.4.48 มหาวิทยาลัยชุมชน หมายถึงสถาบันการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่อย่างหนึ่งหรือมากกว่าอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) ให้นักศึกษามีทางเลือกอีกทางหนึ่งในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับโปรแกรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัยในระดับหนึ่งด้วย

(ข) เสริมโอกาสที่สองแก่ผู้เรียนซึ่งยังไม่มีคุณวุฒิในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามระบบการศึกษาสายสามัญและ

(ค) ให้โอกาสการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ฝึกทักษะและมีคุณวุฒิเพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น

8.4.49 ในการเลือกรายวิชา นักศึกษาควรพิจารณาคุณภาพของรายวิชา (เช่น ได้รับการรับรองหรือไม่) และการรับรองวิทยฐานะจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น มหาวิทยาลัยและนายจ้าง ผู้เป็นเจ้าของสถาบันควรเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ต่อผู้สมัคร

8.4.50 ในระหว่างการประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษา สาธารณชนโดยทั่วไปมีความคิดเห็นว่า เราควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสถาบันซึ่งดำเนินการในรูปแบบของ มหาวิทยาลัยชุมชนให้มากขึ้น

- **หลักการดำเนินงาน**

8.4.51 วิทยาลัยชุมชนควรจะดำเนินการตามหลักการดังต่อไปนี้

**(ก) เข้าง่ายและออกยาก** เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัย ข้อกำหนดในการเข้าเรียนในวิทยาลัยชุมชนน่าจะค่อนข้างง่าย ซึ่งจะทำให้มีคนเป็นจำนวนมากขึ้นที่สามารถบรรลุความปรารถนาในการเข้าเรียนหลักสูตรอุดมศึกษา ซึ่งเหมาะสมกับความสามารถของตนเองได้ ในขณะเดียวกัน วิทยาลัยชุมชนควรมีกฎเกณฑ์การประกันคุณภาพที่เหมาะสมเพื่อประกันว่าผู้สำเร็จการศึกษามีมาตรฐานตามที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้นายจ้าง องค์กรวิชาชีพ และมหาวิทยาลัยยอมรับคุณวุฒิเหล่านั้น

**(ข) การเรียนรู้ยืดหยุ่น** รูปแบบการเรียนรู้ในวิทยาลัยชุมชนน่าจะยืดหยุ่นมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (เช่น ในรูปของการบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม โครงการกลุ่ม การเรียนรู้ในระบบออนไลน์ และเรียนรู้ทางไปรษณีย์) ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของนักศึกษาเป็นรายบุคคล

**(ค) ระยะเวลาเรียนยืดหยุ่น** วิทยาลัยชุมชนน่าจะมียุทธศาสตร์ยืดหยุ่น (เช่น ระบบหน่วยกิต) ซึ่งจะให้นักศึกษาที่มีความสามารถต่างกัน และสภาพแวดล้อมต่างกันเรียนได้ตามความถนัดและความสามารถของตน

(ง) แหล่งเงินทุนที่หลากหลาย ทุนสนับสนุนสำหรับ วิทยาลัยชุมชนฯ ควรจะมาจากแหล่งต่างๆ เช่น ภาคเอกชน กองทุนเพื่อการกุศลทางการศึกษา องค์กรที่ไม่หวังผลกำไร หรือการเก็บค่าเล่าเรียน ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยให้สังคมในวงกว้างสามารถช่วยเหลือการศึกษาในฮ่องกงได้ ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความคิดเห็นว่า วิทยาลัยชุมชนฯ ควรได้รับงบประมาณสนับสนุนจะหาทุนจากหลายๆ แหล่งเพื่อให้การพัฒนา วิทยาลัยชุมชนฯ ดำเนินการได้เร็วและยืดหยุ่นยิ่งขึ้น

● ส่งเสริมการพัฒนาวิทยาลัยชุมชน

8.4.52 คณะกรรมการขอสนับสนุนให้ภาคและสถาบันต่างๆ เหล่านี้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการส่งเสริมการพัฒนา วิทยาลัยชุมชนฯ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสอันหลากหลายในการจะเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

(ก) รัฐบาล รัฐบาลอาจกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องในการจัดทำสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาวิทยาลัยชุมชน รัฐบาลอาจ ส่งเสริมการสร้างกลไกสำหรับการกำหนดคุณวุฒิและการประกันคุณภาพของ วิทยาลัยชุมชนฯ เมื่อไม่นานมานี้รัฐบาลได้ขยายแผนการให้กู้ยืมโดยไม่มี การตรวจสอบเพื่อใช้ในการเรียนด้านวิชาชีพและการศึกษาในฮ่องกงภายในโรงเรียนที่ขึ้นทะเบียน สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่สังกัดท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ และสถาบันการฝึกอบรม

ที่ได้รับการยอมรับ เพื่อที่ว่าประชาชนซึ่งประสงค์จะศึกษาในระดับ  
อุดมศึกษาจะไม่พลาดโอกาสดังกล่าวอันเนื่องมาจากการขาดเงินทุน  
รัฐบาลอาจจะพิจารณาให้การสนับสนุนแก่นักศึกษาซึ่งมีปัญหาทาง  
การเงิน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในการเริ่มต้น (เช่น การจัดหาที่ตั้ง)  
ให้แก่สถาบันที่ดำเนินการในรูปของ วิทยาลัยชุมชน

(ข) **มหาวิทยาลัย** ควรจะพิจารณาให้การรับรอง  
วุฒិการศึกษ ซึ่ง วิทยาลัยชุมชน เป็นผู้ประสาทให้ตามความ  
เหมาะสม การอนุญาตให้ผู้สำเร็จจากวิทยาลัยชุมชนซึ่งมีผลการเรียน  
สูงเข้าเรียน รวมทั้งการยกเว้นบางรายวิชาตามความเหมาะสมให้  
อีกด้วย

(ค) **วิทยาลัยหลังมัธยมศึกษาและสถาบันหลัง  
มัธยมศึกษา** อาจจะพิจารณาเปิดสอนรายวิชาตามรูปแบบที่จัดสอน  
ใน วิทยาลัยชุมชน ได้

(ง) **ภาคและสถาบันอื่นๆ** จะได้รับการกระตุ้นให้  
สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนา วิทยาลัยชุมชน ในหลายๆ ทาง

### (3) การศึกษาต่อเนื่อง

8.4.53 คณะกรรมการจะอธิบายในรายละเอียดเกี่ยวกับ  
อนาคตของการพัฒนาการศึกษาต่อเนื่อง (รวมทั้งการศึกษาหลัง  
มัธยมศึกษา) ในฮ่องกงในตอนที 5

## การจัดตั้งคณะทำงาน

8.4.54 ข้อเสนอเกี่ยวกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ระบบหน่วยกิตที่เทียบโอนได้ และระยะเวลาในการเรียนของโปรแกรมปริญญาตรีจะได้รับการตรวจสอบ และนำไปปฏิบัติต่อไปโดยคณะกรรมการจัดสรรเงินอุดหนุนให้มหาวิทยาลัยและสถาบันที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการเสนอให้จัดตั้งคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการการศึกษา เพื่อติดตามวิธีการที่จะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและสถาบันหลังมัธยมศึกษาอื่นๆ (เช่น วิทยาลัยชุมชน และสถาบันการศึกษาต่อเนื่อง) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติและจัดทำข้อเสนอเฉพาะเรื่อง คณะทำงานควรประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานการศึกษาและกำลังคนคณะกรรมการการศึกษา คณะกรรมการจัดสรรเงินอุดหนุนให้มหาวิทยาลัย วิทยาลัย อาชีพและเทคโนโลยี และสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

## ตอนที่ 5 การศึกษาต่อเนื่อง

8.5.1 ในสังคมซึ่งมีความรู้เป็นฐานนั้น ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องจะสูงกว่าสมัยก่อนๆ มากดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทก่อนๆ

8.5.2 การศึกษาต่อเนื่องมีภาระหน้าที่หลายประการ ดังนี้

- (1) การศึกษาต่อเนื่องทำให้บุคคลมีโอกาสใช้ศักยภาพของตนได้เต็มที่และส่งเสริมคุณภาพของชีวิตของแต่ละบุคคล
- (2) ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะที่เป็นปัจจุบันเพื่อจะสามารถแข่งขันในระบบเศรษฐกิจที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและก้าวสู่ระดับโลกมากขึ้น
- (3) การศึกษาต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนได้รับคุณวุฒิทางวิชาการ ได้รับการฝึกอบรมในวิชาชีพและอาชีพ ซึ่งสนองความต้องการส่วนบุคคล และความต้องการด้านอาชีพ

### สภาพการณ์ปัจจุบัน

8.5.3 การศึกษาต่อเนื่องได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วใน 2-3 ปีที่ผ่านมา สถาบันต่างๆ ที่จัดการศึกษาต่อเนื่องขยายตัวมากขึ้นทั้งในด้านขนาดและจำนวน การสำรวจของรัฐบาลเมื่อปลายปีที่แล้วชี้ให้เห็นว่าสถาบันการศึกษาต่อเนื่องมีจำนวนมากและเปิดสอนมากกว่า 12,000 รายวิชา ในระหว่างเดือนมิถุนายนปี 2542 จนถึงเดือนพฤษภาคมปี 2543 มีนักศึกษาเข้าเรียนถึง 550,000คน ในขณะที่การศึกษาต่อเนื่องดำเนินไปในลักษณะที่มุ่งการตลาดเป็นหลัก ลักษณะของการดำเนินงานจะมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย การออกแบบรายวิชาจะมุ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและรายวิชาที่เปิดสอนก็มีกว้างขวางตั้งแต่ด้านวิชาการ วิชาชีพ อาชีพ รวมทั้งการพัฒนาส่วนตัว โดยสะท้อนให้เห็นความต้องการทางการศึกษาต่อเนื่องของชุมชนอย่างชัดเจน

8.5.4 การพัฒนาเช่นนี้กำลังได้รับการสนับสนุนและคาดว่าจะการศึกษาต่อเนื่องจะมีบทบาทสำคัญเพิ่มมากขึ้น ในกรอบการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งหมดในอนาคต

### ข้อเสนอทิศทางการพัฒนาในอนาคต

8.5.5 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษา สาธารณชนทั่วไปสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาต่อเนื่องโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ทุกคนเรียนรู้ตลอดชีวิต บางคนได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาข้อคิดเห็นทั้งหลายแล้ว คณะกรรมการขอเสนอว่าการศึกษาต่อเนื่องนั้นควรที่จะพัฒนาไปในทิศทางดังต่อไปนี้ โดยสานต่อจากจุดแข็งที่มีอยู่ในปัจจุบัน

#### (1) มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง

8.5.6 ความยืดหยุ่นและความหลากหลายควรจะเป็นหลักการที่เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของชุมชนในการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้น ควรปรับเนื้อหาและรูปแบบการศึกษาต่อเนื่องให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความประสงค์ของผู้เรียน

(2) ให้มีกลไกเพื่อการประกันคุณภาพ การรับรอง และการเทียบโอนวุฒิการศึกษา

8.5.7 การประกันคุณภาพและการรับรองวิทยฐานะนั้น เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เพื่อจะช่วยให้นักศึกษาเลือกรูปแบบของการ เรียนรู้ซึ่งเหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ และความปรารถนา ของแต่ละคน และได้รับการรับรองในด้านคุณวุฒิโดยผ่านช่องทาง และรูปแบบการเรียนรู้ต่างๆ คณะกรรมการขอเสนอให้จัดตั้งกลที่ ครอบคลุมคุณภาพและได้รับการรับรองและเทียบโอนหน่วยกิตหรือ การศึกษากันได้ระหว่างหน่วยงานการศึกษาต่อเนื่องต่างๆ การศึกษา ปกติ การศึกษาวิชาชีพ และโปรแกรมการฝึกอบรมทางด้านอาชีพ

#### 8.5.8 กรอบคุณวุฒิควรจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

- **การประกันคุณภาพ**

ควรมีกลไกที่ดีสำหรับการรับรองคุณวุฒิ เช่น ให้การ รับรองมาตรฐานของโปรแกรมการเรียนต่าง ๆ โดยหน่วยงานรับรอง มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับ

- **เปิดกว้างและหลากหลาย**

ควรมีจุดในการเข้าเรียนและการออกจากการเรียน หลายๆ จุด ซึ่งจะเป็นลักษณะการปรับขึ้นคุณวุฒิ

- **การสะสมผลการเรียน**

สำหรับนักเรียนผู้ซึ่งไม่สามารถที่จะเรียนจบโปรแกรม ในช่วงระยะเวลาหนึ่งก็ควรจะให้คุณวุฒิที่เหมาะสมสำหรับหลักสูตร ที่เรียน คุณวุฒิเช่นนี้ควรได้รับการยอมรับเมื่อนักเรียนผู้นั้นกลับมา เรียนต่อใหม่อีกในอนาคต



- **มีความยืดหยุ่นและเทียบโอนได้**

คุณวุฒิที่ได้รับจากการเรียนด้วยวิธีการต่างๆ สามารถถ่ายโอนกันได้ เพราะฉะนั้นนักศึกษาอาจจะเปลี่ยนจากการเรียนรูปแบบหนึ่งไปยังอีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับความต้องการของตนได้

- **มีจุดเน้นอยู่ที่ผลการเรียน**

หน่วยกิตที่สะสมได้จากการเรียนในรูปแบบต่างๆ (รวมทั้งประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์ในชีวิต) ควรจะได้รับการยอมรับด้วย

### (3) พัฒนาวิชาชีพในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง

8.5.9 สถานประกอบการเป็นแหล่งเรียนรู้เป็นที่สำคัญสำหรับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ในบางประเทศแนวความคิดนี้นำไปสู่รูปแบบใหม่ของการศึกษาต่อเนื่องคือ การเรียนเพื่องานที่นายจ้างและผู้ให้การศึกษาต่อเนื่องร่วมกันจัดขึ้น ซึ่งเป็นงานอีกด้านหนึ่งที่คุ้มค่าที่จะศึกษาโดยสถาบันการศึกษาต่อเนื่องของท้องถิ่น

### (4) การศึกษาต่อเนื่องในระดับสากล

8.5.10 ควรรักษาความนิยมด้านการศึกษานานาชาติในปัจจุบันนี้ไว้ ควรจะมีความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาโพ้นทะเลในการเสนอโปรแกรมเฉพาะทางซึ่งไม่เปิดสอนในฮ่องกง และอาศัยประสบการณ์และความเชี่ยวชาญจากต่างประเทศอีกด้วย

### (5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

8.5.11 การพัฒนาอินเทอร์เน็ตและการเรียนรู้ออนไลน์อย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาท้าทายต่อการศึกษาคือต่อเนื่องทั่วโลก ผู้บริการการศึกษาคือต่อเนื่องในท้องถิ่นควรจะใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ การศึกษาคือต่อเนื่องควรจะมีบทบาทสำคัญเพิ่มมากยิ่งขึ้น ในการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ คณะกรรมการการศึกษบางคนเรียกร้องให้เอาใจใส่ต่อปัญหาอันเกิดจากยุคสารสนเทศ และให้ส่งเสริมการศึกษาด้านค่านิยมของเยาวชนให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

### (6) ทรัพยากร

8.5.12 การศึกษาคือต่อเนื่องนั้นควรยึดหลักให้ผู้เรียนเสียค่าใช้จ่ายเอง เพราะว่าการศึกษาคือต่อเนื่องช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมคุณสมบัติส่วนตัว อย่างไรก็ตาม ชุมชนทั้งหมดก็มีภาระที่จะส่งเสริมการศึกษาคือต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นคณะกรรมการจึงพิจารณาให้ประชาชนในภาคต่างๆ เช่น นายจ้าง องค์กรวิชาชีพ หน่วยงานทางสังคม ช่วยสนับสนุนด้านทรัพยากรและแรงงานให้ เมื่อทรัพยากรเอื้ออำนวย รัฐบาลควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียนซึ่งขาดแคลนทรัพยากรทางการเงินหรือไม่มีความสามารถที่จะเรียนต่อไปอย่างต่อเนื่องและหางานทำไม่ได้ รวมทั้งบุคคลซึ่งไม่มีงานทำอันเนื่องมาจากการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เช่น ให้ความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมความสามารถใน

การเรียนรู้และความสามารถในการทำงานทำ เราคิดว่าสิ่งนี้มีความสำคัญมากในการดำรงรักษาสังคมที่มีความกลมเกลียวและมีเสถียรภาพในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามทั่วไปพิจารณาเห็นว่าสามารถยอมรับหลักการทั้งหมดนั้นได้

8.5.13 นอกเหนือจากทิศทางที่กล่าวแล้วข้างต้น มีบางคนได้เสนอแนะให้พิจารณำปัญหาดังต่อไปนี้

- (1) ควรจะมีการควบคุมการศึกษาต่อเนื่องหรือไม่อย่างไร
- (2) ควรจะกำหนดคุณวุฒิของครูในการศึกษาต่อเนื่องหรือไม่อย่างไร
- (3) มีวิธีการอย่างไรที่จะส่งเสริมการใช้ทรัพยากรของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ (ทั้งนี้รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและแรงงาน) เพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง
- (4) วิธีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องนั้นทำอย่างไร
- (5) วิธีการอย่างไรที่จะช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้หญิง และบุคคลที่เล็กเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือต่ำกว่านั้น ผู้เข้าเมืองมาใหม่ และผู้มีความต้องการด้านการศึกษาพิเศษในการเรียนรู้ต่อเนื่อง

(6) มีวิธีการอย่างไร ที่จะส่งเสริมคนที่กำลังทำงาน อยู่ให้ได้เรียนต่อไปเพื่อส่งเสริมความรู้และความสามารถของเขา ซึ่ง เป็นการส่งเสริมการพัฒนาตนอีกด้วย

8.5.14 คณะกรรมการพิจารณาว่าปัญหาข้างต้นนั้นสมควร ที่จะต้องศึกษาและเสนอแนะให้คณะกรรมการการศึกษาจัดตั้งคณะ ทำงานขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาเหล่านี้ ในการดำเนินงานเพื่อกำหนด นโยบายและมาตรการที่จะส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องต่อไป

### **ความพยายามของชุมชนในวงกว้างที่จะส่งเสริมการศึกษา ต่อเนื่อง**

8.5.15 คณะกรรมการเสนอแนะว่า ภาคต่างๆ ของชุมชน ยอมรับบทบาทต่อไปนี้ในการส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง

#### **รัฐบาล**

- ส่งเสริมสภาพแวดล้อมซึ่งเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการ ศึกษาต่อเนื่องและประสานความพยายามของผู้ที่สนใจในการศึกษา ต่อเนื่องเข้าด้วยกัน (เช่น ผู้จัดบริการการศึกษาต่อเนื่อง หน่วยงาน รับรอง หน่วยงานวิชาชีพ นายจ้างและอื่นๆ) รัฐบาลได้ดำเนินการ ก้าวแรกเพื่อส่งเสริมให้ผู้จัดบริการการอบรมทางอาชีพร่วมมือกัน ในการพัฒนาบัณฑิตของการเทียบโอนคุณวุฒิ และหวังว่ารัฐบาลคง จะพยายามต่อไปเพื่อจัดทำกรอบคุณวุฒิที่ครอบคลุม โดยร่วมมือ ทำงานกับภาคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนอย่างต่อเนื่องโดยให้แรงจูงใจต่างๆ เช่น ให้เงินกู้ยืมโดยไม่ต้องมีการค้ำประกัน ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ เป็นต้น

- ส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส เช่น ผู้เรียนซึ่งมีการศึกษาในระดับต่ำและมีปัญหาทางการเงินได้เรียนการศึกษาต่อเนื่องเพื่อช่วยให้เขาปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนเองได้

- ทำตนเป็นตัวอย่างโดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรภาครัฐเข้าเรียนการศึกษาต่อเนื่อง

#### **นายจ้าง**

- ส่งเสริมให้ลูกจ้างเข้าเรียนในการศึกษาต่อเนื่อง โดยส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรม รวมทั้งการฝึกอบรมภายในสถานที่ การให้หยุดพักจากงานไปเรียนและการช่วยเหลือทางการเงินตามความเหมาะสม

- ร่วมมือกับหน่วยงานที่จัดการศึกษาต่อเนื่องหรือหน่วยงานวิชาชีพ และแลกเปลี่ยนหลักสูตรการฝึกอบรม

#### **ผู้ให้บริการการศึกษาต่อเนื่อง**

- จัดโปรแกรมการศึกษาต่อเนื่องที่มีคุณภาพและเหมาะสมให้แก่ชุมชน

- ร่วมมือกับรัฐบาล นายจ้าง หน่วยงานวิชาชีพ และภาคอุตสาหกรรม เพื่อช่วยให้ภาคอุตสาหกรรมต่างๆ เข้าใจความต้องการด้านฝึกอบรม และเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงานล่าสุด และช่วยหน่วยงานอุตสาหกรรมเล็ก ๆ และล้าสมัยให้ปรับปรุงตัวเอง

### หน่วยงานอาสาสมัคร องค์กรในชุมชน

- ให้ชาวบ้านได้มีข้อมูลและบริการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง โดยผ่านทางเครือข่ายชุมชน
- จัดโปรแกรมและกิจกรรมที่หลากหลายในชุมชน เพื่อส่งเสริมความสนใจในการเรียนรู้ของประชาชน

### หน่วยงานให้การรับรองวิทยฐานะ

- พิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่สนใจ รวมทั้งผู้จัดการศึกษา ต่อเนื่อง รัฐบาล นายจ้าง หน่วยงานวิชาชีพ เกี่ยวกับการจัดตั้งกลไกที่มีความยืดหยุ่นสำหรับการประเมินการรับรองวิทยฐานะ และการถ่ายโอนคุณวุฒิทางวิชาการ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความคล่องตัวและการถ่ายโอนโปรแกรมการศึกษาต่อเนื่องที่มีรูปแบบและระดับต่างกัน

### องค์กรวิชาชีพ

- ส่งเสริมให้สมาชิกเข้าศึกษาต่อและให้โอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- จัดตั้งกลไกการรับรองประสบการณ์การทำงานโดยให้ผู้เรียนที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องนั้นสมัครเพื่อขอยกเว้นบางรายวิชาชีพได้
- ทำงานร่วมกับภาคต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดตั้งกลไกการรับรองคุณวุฒิและการประกันคุณภาพ

### สื่อมวลชน

- ช่วยส่งเสริมแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ให้บริการข้อมูลล่าสุดแก่ประชาชนเกี่ยวกับการศึกษา

ต่อเนื่องและอำนวยความสะดวกในการให้บริการการเรียนรู้ที่หลากหลายช่องทาง (เช่น การจัดตั้งสถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และเครือข่ายบริการการศึกษา เป็นต้น)

### **ข้อเสนอแนะเฉพาะเรื่อง**

#### **(1) จัดตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง**

8.5.16 ในบริบทของการทบทวนนี้ คณะกรรมการได้จัดทำข้อเสนอแนวทางกว้างๆ เพื่อการพัฒนาการศึกษาต่อเนื่องในอนาคตขั้นต่อไปคือการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและการริเริ่มเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง (เช่น การนำภาคต่าง ๆ เข้ามารวมกันเพื่อจัดทำกลไกรับรองคุณวุฒิทางวิชาการอย่างครอบคลุม)

#### **(2) จัดตั้งฐานข้อมูลเพื่อการศึกษาต่อเนื่อง**

8.5.17 คณะกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อไม่นานมานี้ รัฐบาลได้ดำเนินการสำรวจรายวิชาการศึกษาต่อเนื่องที่เปิดสอนในฮ่องกงเรียบร้อยแล้ว และได้จัดทำเว็บไซต์เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่สะดวกในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาของการศึกษาต่อเนื่อง คณะกรรมการขอสนับสนุนความริเริ่มนี้และเสนอให้มีการส่งเสริมในการใช้ประโยชน์เว็บไซต์นี้โดยผ่านหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล (เช่น กระทรวงแรงงาน กองบริการและแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น) และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (เช่น ศูนย์เยาวชน องค์กรอาสาสมัคร เป็นต้น) เพื่อช่วยเหลือบุคคลซึ่งกำลังมองหาวิชาเรียนที่เหมาะสมกับตน

### (3) จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต

8.5.18 คณะกรรมการขอเสนอแนะว่า สถาบันการศึกษา ต่อเนื่องหรือองค์กรที่ให้บริการแก่ชุมชน ควรจะใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรของชุมชนที่มีอยู่ (รวมทั้งศูนย์ต่าง ๆ ของชุมชน) เพื่อจัดตั้ง ศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งมีอุปกรณ์สนับสนุนการสอน มีห้องสมุด มีอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องศึกษาค้นคว้า และ บริการแนะแนวไว้พร้อมสรรพ คณะกรรมการขอเสนอแนะว่าสถาบัน การศึกษาหรือหน่วยงานบริการชุมชน (เช่น โรงเรียน ห้องประชุม ของชุมชน สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันการศึกษาด้านภาษา) ควรจะพิจารณาอนุญาตให้ผู้จัดบริการการศึกษาต่อเนื่องและผู้เรียน ใช้ห้องเรียน ห้องบรรยาย และห้องสมุด โดยเสียค่าใช้จ่าย

### (4) จัดทำมาตรการสนับสนุนการศึกษาต่อเนื่อง

8.5.19 คณะกรรมการตระหนักว่า รัฐบาลได้ขยายขอบเขต ของแผนการให้ยืมเงิน โดยไม่ต้องมีการค้ำประกันเพื่อให้ครอบคลุม การเรียนในวิชาชีพและวิชาการศึกษาต่างๆ ที่เปิดสอนในฮ่องกงโดย โรงเรียนที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่สังกัดท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ และสถาบันการฝึกอบรมที่ได้รับการรับรองแล้ว ซึ่ง จะช่วยให้ผู้ที่ขาดทุนทรัพย์สามารถจะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องได้ตาม ต้องการ คณะกรรมการสนับสนุนความคิดริเริ่มนี้และเสนอแนะให้ คณะทำงานที่เสนอให้จัดตั้งขึ้นตามวรรค (1) ข้างต้นจัดทำมาตรการ ต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง



## บทที่ 9

### ยุทธศาสตร์การนำไปปฏิบัติ

9.1 การปฏิรูปการศึกษาเป็นงานใหญ่และสลับซับซ้อน ต้องใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ คณะกรรมการขอเสนอ ยุทธศาสตร์ต่อไปนี้จะทำให้แน่ใจว่าการนำไปปฏิบัตินั้นเป็นไปอย่างราบรื่น

#### กำหนดลำดับความสำคัญ

9.2 คณะกรรมการขอเสนอให้จัดลำดับความสำคัญของมาตรการการปฏิรูปตามแนวคิดพื้นฐานต่อไปนี้

- (1) ความจำเป็นเร่งด่วนและความรุนแรงของปัญหาซึ่งมาตรการในการปฏิรูปมุ่งที่จะแก้ไข
- (2) ผลกระทบของมาตรการการปฏิรูปต่อการส่งเสริมคุณภาพของการศึกษา การพัฒนารอบด้านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- (3) พิจารณาว่าเงื่อนไขที่จำเป็นต่างๆ นั้นมีอยู่พร้อมแล้วหรือไม่
- (4) พิจารณาว่าลำดับของการนำไปปฏิบัติที่เสนอนั้น มีความเหมาะสมหรือไม่

9.3 จากแนวคิดพื้นฐานข้างต้น คณะกรรมการเสนอว่า รายการต่อไปนี้อาจอยู่ในลำดับความสำคัญสูงๆ ของการปฏิรูป

- ปฏิรูปกลไกการจัดที่เรียนให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา
- ปฏิรูปกลไกการรับเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
- ปฏิรูประบบการสอบเข้าของมหาวิทยาลัย
- ปฏิรูปหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
- ปรับปรุงการสอบไล่ของรัฐที่มีอยู่ในปัจจุบัน
- นำการประเมินสมรรถนะพื้นฐานไปปฏิบัติ เพื่อประกันให้มีมาตรฐานพื้นฐานและส่งเสริมความเป็นเลิศ
- ส่งเสริมคุณภาพของการศึกษาก่อนวัยเรียน
- ส่งเสริมสมรรถภาพวิชาชีพอของครูใหญ่และครู
- ส่งเสริมโอกาสการเข้าเรียนหลังมัธยมศึกษา

### ดำเนินการเปลี่ยนแปลงตามลำดับ

9.4 คณะกรรมการขอเสนอว่า มาตรการปฏิรูปดังกล่าว ซึ่งเกี่ยวข้องกับเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย (เช่น การปฏิรูปการจัดที่เรียนระดับมัธยมศึกษา) ควรจะนำไปปฏิบัติเป็นขั้นตอน ซึ่งจะช่วยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น และในระหว่างระยะของการเทียบโอนนี้ก็มีความเป็นไปได้ที่จะแก้ไขปัญหาใดๆ ที่เกิดขึ้นได้โดยทันที

## ดำเนินการทดลองในเรื่องที่สำคัญ

9.5 สำหรับมาตรการปฏิรูปซึ่งจำเป็นต้องใช้ระยะเวลานานในการพัฒนาและมีขอบข่ายครอบคลุมอย่างกว้างขวาง เช่น การปฏิรูปหลักสูตร คณะกรรมการขอเสนอแนะว่าให้มีโครงการนำร่องในโรงเรียนที่มีความพร้อมมากกว่า แล้วจึงส่งเสริมประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จไปยังโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

## ดำเนินการติดตามและการตรวจสอบเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

9.6 สำนักงานการศึกษาและกำลังคนจะดำเนินการปฏิรูปการศึกษาและรายงานความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ คณะกรรมการจะดำเนินการตรวจสอบเป็นระยะๆ หลังจากแต่ละขั้นตอนได้ดำเนินไปแล้ว และมีการปรับเปลี่ยนอย่างเหมาะสมเมื่อจำเป็น คณะกรรมการจะปรึกษาหารือกับสาธารณชน ถ้าหากจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในแผนการเดิม

## มีการประสานงานในภาพรวม

9.7 เพื่อให้เกิดการประสานงานที่ดีขึ้น สำนักงานการศึกษาและกำลังคนจะจัดตั้งทีมประสานงานประกอบด้วย นักการศึกษา ผู้มีประสบการณ์ เพื่อดำเนินการให้เกิดการประสานและการสื่อสารกับภาคต่างๆ ของชุมชน เพื่อการนำแผนการปฏิรูปไปปฏิบัติอย่าง

ราบรื่นและมีประสิทธิภาพ โดยจะรวบรวมข้อมูลป้อนกลับเมื่อมีการนำการปฏิรูปไปปฏิบัติและรายงานตรงต่อรัฐบาลด้วย เพื่อให้มีการติดตามอย่างเหมาะสมเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

9.8 สำนักงานการศึกษาและกำลังคนและคณะกรรมการการศึกษา จะต้องประสานการดำเนินงานของหน่วยงานที่ปรึกษาทางการศึกษาที่สำคัญๆ และหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายและมาตรการต่างๆ ทางการศึกษาสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

9.9 ในระหว่างช่วงการทำประชาพิจารณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากได้แสดงออกถึงการให้ความสนับสนุนวิธีการปฏิรูปการศึกษาไปตามลำดับ และเสนอมาตรการสนับสนุนที่เหมาะสมรวมถึงการสนับสนุนโรงเรียน ครูบางคนมีความคิดเห็นว่า ควรส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์กับครูแกนนำมากขึ้น เพราะว่าบุคคลเหล่านี้จะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด ทดสอบ และนำหลักสูตรใหม่ไปปฏิบัติ คณะกรรมการสนับสนุนข้อคิดเห็นดังกล่าวนี้อย่างแข็งขัน ไม่ว่าจะมาตรการสนับสนุนจะมีความสำคัญเพียงใดก็ตาม การมีส่วนร่วมของทุกภาคของสังคมของเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของครูชั้นแนวหน้าจะมีความสำคัญยิ่งยวด

## บทที่ 10

### ยุทธศาสตร์ทรัพยากร

10.1 การศึกษาสามารถยกระดับคุณภาพของบุคคล และส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาจะมีประโยชน์ต่อทุกคนในสังคมของเรา การศึกษาควรจะถือว่าเป็นการลงทุนมากกว่าเป็นการสิ้นเปลือง การนำการปฏิรูปการศึกษาไปปฏิบัติจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้นไปอีก ถ้าหากนำทรัพยากรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การลงทุนในการศึกษาก็จะทำให้เกิดผลตอบแทนซึ่งมากมายกว่ารายจ่ายที่เกิดขึ้น

10.2 การนำการปฏิรูปการศึกษาไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ทรัพยากรที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้มาตรการปฏิรูปสำคัญๆ นั้น ดำเนินการได้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และเพื่อให้ทรัพยากรที่จัดสรรให้การศึกษานั้นก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างสูงสุด

#### ทรัพยากรที่ทุ่มเทให้การศึกษาในปัจจุบัน

10.3 รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการศึกษามาตลอด และได้แสดงเจตนารมณ์ในเรื่องนี้ในแง่ของทรัพยากรแล้ว ปัจจุบันค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษายิ่งขึ้น ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายเศษหนึ่งส่วนห้าของค่า

ใช้จ่ายหมุนเวียนของรัฐบาล เป็นจำนวนเงินประมาณ 45 พันล้าน เหรียญหรือเท่ากับร้อยละ 4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของฮ่องกง (GDP) เมื่อเปรียบเทียบแล้วสัดส่วนที่เอกชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาจะน้อยกว่าร้อยละ 10 ของค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทั้งหมด ค่าใช้จ่ายนี้ น้อยกว่าในอีกหลายๆ ประเทศเช่น ในเยอรมนีและออสเตรเลีย มี สัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 22 และร้อยละ 18 ตามลำดับ

10.4 ปัจจุบันนี้สัดส่วนของทรัพยากรของรัฐที่ให้แก่การศึกษา ในแต่ละชั้นของการศึกษา มีดังต่อไปนี้

การศึกษาก่อนวัยเรียนและการประถมศึกษา	22.9%
มัธยมศึกษา	33.3%
การศึกษาหลังมัธยมศึกษา	34.7%
อื่น ๆ	9.1%

10.5 เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา รัฐบาลได้กำหนด งบประมาณในปี พ.ศ. 2543 -2544 เป็นจำนวน 800 ล้านดอลลาร์ เพื่อสามารถนำโครงการที่มีลำดับความสำคัญไปปฏิบัติได้แต่เนิ่นๆ นอกจากการปฏิรูปการศึกษาแล้ว รัฐบาลยังดำเนินงานโครงการ ริเริ่มทางการศึกษาอื่นๆ ต่อไปอีก ซึ่งจะทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมขึ้น อีก (เช่น การเรียนเต็มวันในระดับประถมศึกษา การนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการศึกษา และการเพิ่มจำนวนครูผู้ซึ่งได้รับการ ฝึกอบรมมาอย่างดีและได้รับปริญญา) ทั้งนี้ จะมีการกำหนดตำแหน่ง ครูที่สำเร็จปริญญาจำนวน 1640 ตำแหน่งขึ้นใน พ.ศ.2544 และ

พ.ศ.2545 ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายประจำประมาณ 500 ล้านบาทหรือเมื่อถึง พ.ศ. 2544-2545 ร้อยละ 35 ของตำแหน่งครูในโรงเรียนประถมศึกษา จะเป็นตำแหน่งที่มีปริญญา นอกเหนือจากตำแหน่งผู้ประสานงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 100 ตำแหน่งที่จะกำหนดขึ้นใน พ.ศ.2543-2544 ตำแหน่งครูผู้สอนอีก 200 ตำแหน่งที่เพิ่มขึ้นนั้น จะจัดให้อีก 2 ปีต่อไป เพื่อส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการศึกษา ประสานบริการห้องสมุดโรงเรียน และนำแผนการส่งเสริม การสอนภาษาจีน ภาษาอังกฤษไปปฏิบัติ มาตรการเหล่านี้จะทำให้ ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นประมาณ 131 ล้านบาท ตั้งแต่ปี พ.ศ.2543- 2544 ถึง ปี พ.ศ.2545-2546 รัฐบาลจะสร้างโรงเรียนประถมขึ้นมา ใหม่อีก 54 โรง เพื่อให้ได้ตามเป้าหมายที่ทำให้นักเรียนประถมศึกษา ร้อยละ 60 ได้มีโอกาสเรียนในโรงเรียนที่สอนเต็มวัน ภายในเดือน กันยายน พ.ศ.2545 ซึ่งจะเพิ่มค่าใช้จ่ายที่เป็นงบลงทุนอีก 5.3 พันล้าน และเป็นงบหมุนเวียน 570 ล้านบาทตามลำดับ

10.6 เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายของรัฐที่จัดสรรให้แก่การศึกษา ในสัดส่วนที่สูงมากและการนำแผนการต่างๆ ที่ต่อเนื่องไปปฏิบัติ ซึ่งจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมากนั้น คณะกรรมการต้องการ ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรของรัฐและทรัพยากร อื่นๆ ของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษา บรรลุผลทุกภาคของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนต้องเตรียมตัว ที่จะมีส่วนสนับสนุนช่วยเหลือให้มากขึ้น

## ข้อเสนอยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากร

### (1) หลักการ

10.7 คณะกรรมการเสนอให้นำหลักการต่อไปนี้มาใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ทรัพยากร

- **ให้มีการทำงานร่วมกันของชุมชนทั้งหมด**

10.8 ทุกๆ คนในสังคมของเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนจะได้รับประโยชน์จากการศึกษา การศึกษานั้นไม่ใช่เป็นเพียงการลงทุนร่วมของสังคมทั้งหมด แต่เป็นการลงทุนด้วยตัวของผู้เรียนเองด้วย ทั้งสังคมและผู้เรียนแต่ละคนควรมีส่วนช่วยสนับสนุนในการปฏิรูปการศึกษา

- **ให้ความสำคัญลำดับแรกแก่การศึกษาขั้นพื้นฐาน**

10.9 รัฐบาลมีหน้าที่ในการช่วยเด็กทุกคนที่มีอายุเหมาะสม ให้ได้รับการศึกษาถึงระดับอันควร เพื่อจะให้เด็กเหล่านี้เตรียมตนเพื่อการทำงาน การเรียน และชีวิตในอนาคต การศึกษาก่อนวัยเรียน และประถมศึกษาเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมแล้ว ควรจัดลำดับความสำคัญให้แก่การศึกษาในระดับก่อนวัยเรียนและประถมศึกษา (เช่น ในด้านการฝึกอบรมและการสนับสนุนวิชาชีพแก่ครูและครูใหญ่ของโรงเรียนก่อนวัยเรียนและประถมศึกษา ลดภาระงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาลง ปฏิรูปหลักสูตรและปรับปรุงกลไกการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นต้น)



10.10 ทรัพยากรของรัฐที่ให้แก่การอุดมศึกษาปัจจุบันนี้ คิดเป็นประมาณเศษหนึ่งส่วนสามของทรัพยากรที่ให้แก่การศึกษาทั้งหมดงบประมาณสนับสนุนมหาวิทยาลัยปัจจุบันนี้คาดว่าจะไม่เพิ่มขึ้นอีกในระยะสั้น คณะกรรมการจึงขอสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพและพยายามเสาะหาทรัพยากรจากแหล่งอื่นๆ อันที่จริง ภาคเอกชนเป็นแหล่งเงินทุนสำคัญให้มหาวิทยาลัยในหลายๆ ส่วนของโลก

10.11 คณะกรรมการตระหนักว่า รัฐได้ขยายโครงการให้กู้เงินโดยไม่ต้องมีการค้ำประกันให้ครอบคลุมถึงการเรียนในวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนในโรงเรียนที่ขึ้นทะเบียนในฮ่องกง สถาบันอุดมศึกษาที่ไม่เป็นของท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพและสถาบันฝึกอบรมที่ได้รับการรับรอง โดยจะช่วยให้บุคคลผู้ซึ่งปรารถนาจะเรียนในการศึกษาต่อเนื่องและขาดงบประมาณสามารถทำได้ รัฐบาลอาจจะพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนเบี้ยต่ำให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเงินอีกด้วย

● **เน้นประสิทธิภาพการเรียนการสอน**

10.12 ควรทุ่มเททรัพยากรของรัฐเพิ่มเติมให้แก่การดำเนินงานตามมาตรการ การปฏิรูปการศึกษาที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนโดยตรง (เช่น การสนับสนุนด้านวิชาชีพแก่โรงเรียน มาตรการเพื่อยกระดับสมรรถนะของครูใหญ่และครู และมาตรการเพื่อประกันมาตรฐานขั้นพื้นฐานของนักเรียนและส่งเสริมความเป็นเลิศ)

## (2) มาตรการปฏิรูปซึ่งจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม

10.13 ในบรรดามาตรการที่เสนอเพื่อนำไปปฏิบัติในอีก 3 ปีข้างหน้า มาตรการต่อไปนี้จำเป็นต้องได้รับทรัพยากรเพิ่มเติม

ชั้นการศึกษา	การปฏิรูป / มาตรการสนับสนุน
การศึกษาก่อน-วัยเรียน	<ul style="list-style-type: none"> <li>● จัดการฝึกอบรมระหว่างประจำการแก่ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ศูนย์เด็กเล็กของชุมชน</li> <li>● เพิ่มการชดเชยค่าธรรมเนียมของนักศึกษาอันเป็นผลมาจากการเพิ่มข้อกำหนดการเข้าเป็นครูอนุบาล</li> <li>● จัดการฝึกอบรมให้แก่ครูอนุบาล</li> <li>● ปรับปรุงอัตราส่วนครูต่อนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล</li> </ul>
ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> <li>● จัดการฝึกอบรมให้แก่ครู</li> <li>● ให้การสนับสนุนด้านวิชาชีพแก่โรงเรียน</li> <li>● ลดภาระงานของครู</li> <li>● จัดการประเมินผลสมรรถนะขั้นพื้นฐานในภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์</li> <li>● ปฏิรูปหลักสูตร</li> <li>● เพิ่มความเข้มแข็งและมาตรการสอนเสริมและมาตรการสอนเพิ่มเติม</li> </ul>

### (3) ข้อเสนอยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากร

10.14 คณะกรรมการข้อเสนอยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากร  
ต่อไปนี้นำการปฏิรูปการศึกษาไปปฏิบัติ

#### ● การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

- ทรัพยากรของรัฐที่ทุ่มเทให้แก่การศึกษาในปัจจุบัน  
นั้น ควรจะใช้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กิจกรรมที่มีอยู่ในปัจจุบัน  
ควรจะบูรณาการเข้ากันให้ดีขึ้นกว่าเดิม และควรนำส่วนที่ประหยัดได้  
ไปใช้ในการปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้จำเป็นจะต้องทำให้การแบ่งสาย  
งานในโรงเรียนดีกว่าเดิมและทำให้กระบวนการทำงานมีรูปแบบ  
เดียวกันมากขึ้น

- ควรจะใช้กองทุนคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ  
ในการปฏิรูปการศึกษาซึ่งไม่ใช้งบประมาณหมุนเวียนปัจจุบัน

#### ● ใช้ทรัพยากรอื่นให้ดีขึ้นกว่าเดิม

- องค์กรอื่นๆ หลายๆ แห่ง (รวมทั้งองค์กรบริการ  
เยาวชน กลุ่มชุมชน ลูกเสืออาสาชาติ องค์กรกีฬา กลุ่มวัฒนธรรม  
และศิลปะ องค์กรวิชาชีพ และกลุ่มอาสาสมัคร) ส่วนมากยินดีจะให้  
การสนับสนุนการศึกษา โดยข้อเท็จจริงแล้ว องค์กรเหล่านี้ส่วนมาก  
อาจจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายให้นักเรียน เช่น การ  
ฝึกอบรม การสัมมนา ซึ่งได้วางแผนไว้เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำการ  
ควบคุมตนเอง และทักษะการสื่อสาร ตลอดจนทักษะด้านการกีฬา  
และศิลปะ กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมคุณค่าทางจริยธรรมของ

นักเรียนและการเห็นแก่ส่วนรวม คณะกรรมการขอส่งเสริมให้โรงเรียนใช้ทรัพยากรที่ได้มาจากภาคต่างๆ เหล่านี้ต้องมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- คนเป็นจำนวนมากและองค์กรหลายๆ แห่งในภาคธุรกิจ ให้การสนับสนุนการศึกษาเป็นอย่างมาก นอกเหนือจากการให้ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการทำงานแก่นักเรียน (เช่น การเข้าไปเยี่ยมเยือนและการเข้าไปช่วยในการทำงาน) องค์กรเหล่านั้นควรจะเตรียมตัวช่วยเหลือทางด้านการเงินแก่การศึกษาด้วย โรงเรียนและหน่วยงานการศึกษาอื่นๆ ควรจะใช้ประโยชน์จากเงินบริจาคเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- โรงเรียนควรจะใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกของชุมชนและสาธารณะทั้งหลายให้ดีขึ้น เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ด้านศิลปะและวัฒนธรรม และศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนและการสอนให้สูงขึ้น

- ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการศึกษา จึงควรมีหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เพราะว่าผู้ปกครองสามารถให้การสนับสนุนในรูปของทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรการเงินได้อีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์รอบด้านและมีการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งความช่วยเหลือและการแนะแนวอย่างเหมาะสม โดยแท้จริงแล้ว ปัจจุบันนี้ผู้ปกครอง

หลายคนใช้เงินจำนวนมากในการให้การศึกษาแก่บุตรหลานของตน  
จ่ายเป็นค่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เช่น ค่าเรียนพิเศษ การ  
เรียนรำและดนตรี และหนังสือสำหรับเตรียมสอบได้ เป็นต้น ถ้าหาก  
ค่าใช้จ่ายเหล่านี้บางรายการสามารถนำมาใช้ในระบบโรงเรียนได้ก็  
จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กในภาพรวมเป็นอย่างมาก เราจึง  
ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีช่องทางที่จะช่วยเหลือโรงเรียนได้หลายๆ  
ทาง ในส่วนอื่นๆ ของโลก สัดส่วนของค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่  
ผู้ปกครองและนักเรียนรับภาระนั้นสูงกว่าที่ผู้ปกครองและนักเรียนใน  
ฮ่องกงต้องรับภาระ คณะกรรมการขอเสนอว่าในส่วนที่เกี่ยวกับการ  
ศึกษาหลังมัธยมศึกษาควรพิจารณาปรับสัดส่วนงบประมาณที่ได้  
มาจากค่าเล่าเรียนกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทั้งหมดให้เหมาะสม  
ยิ่งขึ้น

- คณะกรรมการขอสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วม  
ในการบริหารโรงเรียนมากขึ้น เราควรส่งเสริมการพัฒนา  
มหาวิทยาลัยเอกชน วิทยาลัยชุมชน โรงเรียนเอกชน และโรงเรียน  
ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยตรง ทั้งนี้ เพื่อให้ภาคต่างๆ ของชุมชนเข้ามา  
มีส่วนร่วมในการบริการการศึกษาได้มากขึ้น

● **เพิ่มทรัพยากรที่จัดสรรให้แก่การศึกษา**

- ในปัจจุบันนี้ทรัพยากรของรัฐที่จัดให้แก่การศึกษา  
คิดเป็นประมาณร้อยละ 4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือ  
GDP ของฮ่องกง ในเมื่อการศึกษามีผลอย่างมากต่ออนาคตของ

ฮ่องกง การเพิ่มคุณภาพของการศึกษามีประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม เพราะฉะนั้น คณะกรรมการจึงขอสนับสนุนรัฐบาลให้เพิ่มทรัพยากรเป็นตัวป้อนให้แก่การศึกษามากขึ้น

10.15 ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์หลายๆ ภาคของชุมชนของเรา ได้แสดงถึงการให้ความสำคัญสนับสนุนแก่การศึกษา และองค์กรเอกชนจำนวนมากถือว่า การให้ความช่วยเหลือแก่การปฏิรูปการศึกษาและการส่งเสริมคุณภาพของการศึกษาเป็นหน้าที่ของพลเมืองในภาคธุรกิจ คณะกรรมการรู้สึกมีกำลังใจมากจากข้อคิดเห็นของผู้ปกครองที่ว่า ผู้ปกครองมีความเต็มใจที่จะเป็นหุ้นส่วนกับโรงเรียนและบริจาคให้แก่การศึกษาของลูกๆ ของตน ในระหว่างนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนเสนอว่า รัฐบาลควรจะต้องจัดงบประมาณทางการศึกษาซึ่งครอบคลุมเวลาหลายๆ ปี ในขณะที่เดียวกันก็ควรมีความยืดหยุ่นในการเพิ่มค่าใช้จ่ายได้เท่าที่จำเป็น

10.16 นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้ลดขนาดของชั้นเรียน และเพิ่มอัตราส่วนครูต่อนักเรียนให้สูงขึ้น เพื่อให้ภาระของครูลดน้อยลง และทำให้ครูสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้นได้ ในเรื่องนี้คณะกรรมการมีข้อเสนอดังต่อไปนี้

- ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนเกิดขึ้นได้จากหลายๆ ปัจจัย รวมทั้งวัฒนธรรมในการเรียนการสอนของโรงเรียน หลักสูตร ความถี่ของการทดสอบและสอบไล่ การเตรียมงานสอน

และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการเรียนการสอน เป็นต้น คณะกรรมการ  
เข้าใจว่าโรงเรียนเป็นจำนวนมากได้ใช้หลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นโดย  
การรวมหลายๆ คาบเข้าด้วยกัน ขยายระยะเวลาการเรียนแต่ละคาบ  
หรือลดจำนวนคาบลง เป็นต้น วิธีการเช่นนี้นอกจากจะยกระดับ  
ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนแล้ว อาจจะเป็นการประหยัด  
เวลาที่ใช้ในการเตรียมการสอนของครูได้ด้วย เมื่อขจัดการสอบไล่  
และการทดสอบที่มากจนเกินจำเป็นไปแล้ว ก็จะทำให้นักเรียนมีเวลา  
เรียนมากขึ้น และยังได้ประโยชน์ 2 ทาง คือการลดเวลาของครูที่ใช้  
ในการตรวจข้อสอบและเป็นการลดงานของครูลงไปอีกด้วย

- อัตราส่วนโดยปกติของครูต่อนักเรียนในฮ่องกง  
คือ 1 : 22 และ 1 : 19 สำหรับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา  
ตามลำดับ อัตราส่วนนี้จะเปรียบเทียบกับเพื่อนบ้านได้อย่างดี  
เช่น สิงคโปร์ โรงเรียนระดับประถมศึกษา มีอัตราส่วนครูต่อนักเรียน  
1 : 25 มัธยมศึกษา 1 : 20 เกาหลีใต้มีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนประถม  
ศึกษา 1 : 27 มัธยมศึกษา 1 : 21 เป็นต้น ทั้งนี้เห็นได้ชัดว่าเราไม่  
สามารถถือได้ว่าอัตราส่วนของครูต่อนักเรียนคือ คุณภาพของการ  
ศึกษา นอกจากนี้ จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นมิได้ขึ้นอยู่กับจำนวน  
ของครูเท่านั้น แต่จะขึ้นอยู่กับสภาพทางกายภาพของโรงเรียนอีกด้วย  
อาจจำเป็นต้องสร้างอาคารสถานที่ของโรงเรียนอีกจำนวนมาก  
ถ้าหากเราต้องการที่จะลดจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนลง ข้อเสนอเช่นนี้  
ก็คงยากต่อการปฏิบัติ ภายในสภาพการณ์ปัจจุบันในฮ่องกง

- คณะกรรมการเข้าใจว่ารัฐบาลได้กำหนดงบประมาณไว้ 800 ล้านบาท เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งในจำนวนนี้จะใช้เพื่อจ้างครูเพิ่มหรือจ้างบริการต่างๆ เพื่อลดงานของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา 500 ล้านบาท เพราะฉะนั้น ครูควรจะมีศักยภาพมากขึ้นในการที่จะให้ความเอาใจใส่ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น ปรับปรุงหลักสูตรและมาตรฐานภาษาของนักเรียนและสนองความต้องการหลากหลายของนักเรียนได้ คณะกรรมการขอกระตุ้นให้โรงเรียนพยายามใช้วิธีการที่มีความยืดหยุ่นเพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การใช้เจ้าหน้าที่บริหารมากขึ้น เพื่อมารับภาระงานของครูซึ่งไม่ใช่งานสอน
- ครูใหญ่อาจจะจัดระบบงานสอนและภาระงานอื่นเสียใหม่ ลดกระบวนการทำงานให้น้อยลง และขจัดงานอันไม่จำเป็นออกไป ภาระงานของครูก็จะลดลงได้



## บทที่ 11

### การสนับสนุนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

11.1 การปฏิรูปการศึกษาเป็นงานหนัก ซึ่งจะมีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อสังคมโดยทั่วไป จึงคาดหวังกันว่าการปฏิรูปจะนำไปสู่การปรับปรุงการศึกษาและจะยกคุณภาพของนักเรียนให้สูงขึ้นอย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของรัฐบาลและบางภาคของชุมชนก็ยังไม่เพียงพอ เพื่อที่จะให้วิสัยทัศน์ของการปฏิรูปการศึกษานั้นเป็นจริง คณะกรรมการจำเป็นต้องได้รับความสนับสนุนและความร่วมมืออย่างเต็มที่จากทั้งสังคม

#### นักการศึกษาชั้นนำ

11.2 นักการศึกษาชั้นนำ (รวมทั้งครูใหญ่และครู) เป็นผู้สนับสนุนหลักในการปฏิรูปการศึกษา เพราะฉะนั้น การปฏิรูปการศึกษาจึงมีวัตถุประสงค์สำคัญที่จะให้ครูมีความยืดหยุ่นและมีอิสระในการปฏิบัติวิชาชีพของตนมากขึ้น

##### (1) การเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูใหญ่และครู

11.3 ความต้องการการเรียนรู้ของนักเรียนเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม ปัจจุบันนี้ทุกคนจำเป็นต้องสามารถสร้างความรู้ของตนเองได้ ตลอดทั้งสามารถเข้าใจแนวความคิดและ

เทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ทันที จากสภาพการณ์เช่นนี้ เราคงจะต้องได้รับการปลูกฝังและมีพันธะผูกพันต่อสังคมของเราที่จะเผชิญกับความท้าทายที่กำลังเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอและดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพและช่วยให้ฮ่องกงพัฒนาเป็นมหานครที่มีรูปแบบและความเจริญรุ่งเรืองในสภาพการณ์เช่นนี้ ครูใหญ่และครูกำลังเผชิญกับความท้าทายในบทบาทของตนดังต่อไปนี้

- เปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นบุคคลผู้ซึ่งกระตุ้นให้นักเรียนสร้างความรู้
- เปลี่ยนจากการเป็นเพียงผู้นำหลักสูตรไปปฏิบัติ เป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนขึ้น
- เปลี่ยนจากบุคคลผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเป็นบุคคลซึ่งเป็นผู้นำและมีส่วนสนับสนุนในการปฏิรูปการศึกษา

## (2) การพัฒนาวิชาชีพของครูใหญ่และครู

11.4 เพื่อให้ตอบสนองของความเปลี่ยนแปลงในบทบาทที่กล่าวแล้วข้างต้น ครูใหญ่และครูจำเป็นต้อง

- ปฏิบัติงานในเชิงรุก และเรียนรู้ไปตลอดชีวิต
- ยกย่องสมรรถนะวิชาชีพของตน
- มีความจริงจังในการปฏิบัติงานของตนมากยิ่งขึ้น

## หน่วยงานสนับสนุนโรงเรียน

11.5 หน่วยงานสนับสนุนโรงเรียนได้มีส่วนช่วยเหลือการศึกษาในฮ่องกงอย่างมากมาย เมื่อมองไปข้างหน้าหน่วยงานสนับสนุนโรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมระบบความหลากหลายของโรงเรียนและการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน เมื่อกระทรวงการศึกษากระจายอำนาจไปสู่โรงเรียนมากขึ้น หน่วยงานสนับสนุนโรงเรียนจะมีภาระรับผิดชอบมากขึ้นกว่าเดิมที่จะนำโรงเรียนภายใต้ขอบเขตอำนาจของตนให้พัฒนาบุคลิกของตนเอง โดยคำนึงถึงปรัชญาของตน และใช้งบประมาณของรัฐอย่างเหมาะสม หน่วยงานสนับสนุนโรงเรียนควรจะปรับทักษะการบริหารของตนให้ดีขึ้น และให้ผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ มีบทบาทในคณะกรรมการบริหารโรงเรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เพื่อเห็นแก่การพัฒนาของนักเรียน โรงเรียนควรจะจัดให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตที่หลากหลายและกว้างขวางยิ่งขึ้น ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของบุคคลในสังคมอย่างมากมาย ถ้าหากหน่วยงานสนับสนุนโรงเรียนสามารถให้การสนับสนุนมากขึ้น ให้ทรัพยากรแก่โรงเรียนมากขึ้น การปฏิรูปการศึกษาก็จะสามารถประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

## นักเรียน

11.6 ในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง นักเรียนควรจะใช้โอกาสในการเรียนที่มีอยู่ทุกนาทีให้ดีที่สุด นักเรียนควรมีความคิดริเริ่มในการคิด การตั้งคำถาม การสื่อสาร การร่วมมือ การมีส่วนร่วม การทดลอง การสำรวจ เพื่อเป็นการสร้างความรู้ การพัฒนาความสามารถในหลายๆ ด้าน และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของตน ซึ่งจะเป็นการสร้างพื้นฐานแข็งแกร่งสำหรับชีวิต สำหรับงาน และการเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย

## ผู้ปกครอง

11.7 ผู้ปกครองเป็นที่ปรึกษาที่ใกล้ชิดและเชื่อถือได้มากที่สุดสำหรับนักเรียน และคำแนะนำของผู้ปกครองมีผลกระทบอย่างมากต่อเจตคติด้านการเรียนรู้และผลการเรียนของนักเรียน ผู้ปกครองสามารถช่วยให้นักเรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

- มุ่งเน้นแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนารอบด้านและช่วยสร้างปลูกฝังแนวความคิดและความสนใจในการเรียนรู้เหล่านี้ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ทั้งโดยการพูดและการกระทำ

- ติดต่อสื่อสารและร่วมมือกับโรงเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อจะได้เข้าใจความต้องการด้านการเรียนรู้และชีวิตในสังคมของนักเรียน และสามารถให้การแนะนำที่เหมาะสมแก่นักเรียนที่บ้านได้อีกด้วย

- เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอย่างเต็มที่
  - ให้ความสนับสนุนด้านแรงงานและทรัพยากรแก่โรงเรียน
- ทั้งนี้เพื่อช่วยลดภาระงานของครู และช่วยโรงเรียนให้พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษารอบด้าน

## รัฐบาล

11.8 เพื่อเป็นการประกันการนำการปฏิรูปการศึกษาไปปฏิบัติ รัฐบาลได้ใช้มาตรการสนับสนุนต่างๆ หลายประการ ได้แก่

- ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและยกระดับวิชาชีพครู ความสำคัญในภาระหน้าที่และความกระตือรือร้นของครูโดย
  - จัดให้ครูมีโอกาสได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสม (รวมทั้งการเรียนรู้ในระบบออนไลน์)
  - จัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรการสอน
  - ประสานงานกับหน่วยงานการฝึกหัดครูให้จัดรายวิชาที่สอนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา
  - ส่งเสริมโปรแกรมการแลกเปลี่ยนครูระหว่างเขตการศึกษาต่างๆ
  - สร้างบัณฑิตวิชาชีพสำหรับครูเพื่อความก้าวหน้าของครู
    - เตรียมการเพื่อจัดตั้งสภาครู
    - ขอร้องให้โรงเรียนของรัฐจัดให้มีระบบการบริหารการปฏิบัติงานของครูก่อนที่จะสิ้นปีการศึกษา 2544-2545

- บูรณาการกำลังคนและทรัพยากรของกระทรวง  
ศึกษาธิการเพื่อให้การสนับสนุนด้านวิชาชีพแก่โรงเรียนและครู และ  
ช่วยลดภาระงานของครูลง

● ส่งเสริมความสามารถและความคิดริเริ่มของครูใหญ่ใน  
การเป็นผู้นำการปฏิรูปในโรงเรียน โดย

- ให้ครูใหญ่มีโอกาสได้รับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอ
- ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ระหว่างครูใหญ่

● ส่งเสริมความต้องการการสอนซ่อมเสริม และมาตรการ  
เพื่อสนองความต้องการอันหลากหลายของนักเรียน

● ส่งเสริมการศึกษาของผู้ปกครองและความร่วมมือ  
ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน โดย

- ส่งเสริมบทบาทความร่วมมือของคณะกรรมการ  
ความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนในการส่งเสริมการศึกษาของ  
ผู้ปกครองและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน

- ส่งเสริมการพัฒนาศูนย์เขตการศึกษา เพื่อการ  
ศึกษาของผู้ปกครอง

- ส่งเสริมการสนับสนุนผู้ปกครองโดยวิธีการจัดศูนย์  
เด็ก และศูนย์สุขภาพ โดยให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับ  
การศึกษาก่อนวัยเรียน และจัดให้มีการสัมมนาและการอภิปรายกลุ่ม  
เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจการพัฒนาและความต้องการของลูกๆ  
ของตน

- ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริหารซึ่งใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- ดำเนินการให้เป็นตัวอย่างสำหรับองค์กรอื่นๆ โดยส่งเสริมและสนับสนุนลูกจ้างให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น วันผู้ปกครอง วันเปิดเยี่ยมโรงเรียน และสมาคมผู้ปกครองและครู เป็นต้น
  - ประสานความพยายามของภาคต่างๆ เพื่อพัฒนาเครือข่ายการสนับสนุนการศึกษา
  - เร่งดำเนินงานปรับปรุงโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนที่มีวัสดุอุปกรณ์ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

### หน่วยงานที่ปรึกษาทางการศึกษา

11.9 กลุ่มที่ปรึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการให้คำแนะนำแก่รัฐบาลเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของการศึกษา กลุ่มเหล่านี้ควรทำงานประสานกันเพื่อประกันว่านโยบายและมาตรการทางการศึกษาในหลายๆ รูปแบบ เช่นด้านภาษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา และการพัฒนาวิชาชีพของครู สอดคล้องกับทิศทางของการปฏิรูปการศึกษา

### หน่วยงานการฝึกหัดครู

11.10 ในการดำเนินงานตามภารกิจในการฝึกหัดครู หน่วยงานการฝึกหัดครูควรจะ

- ปรับเนื้อหาสาระของโปรแกรมการฝึกหัดครูให้ทันสมัย และส่งเสริมในด้านความสอดคล้องกับความต้องการ เพื่อให้ครูใหญ่ และครูได้รับความรู้และทักษะที่จะนำมาใช้ในการปฏิรูปการศึกษาได้
- มีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตร
- ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนใหม่ ๆ และดำเนินการโครงการนำร่องเกี่ยวกับการปฏิรูปหลักสูตรที่สำคัญ โดยความร่วมมือกับคณะกรรมการประสานงานและโรงเรียนนำร่อง

### กองทุนคุณภาพการศึกษา

11.11 กองทุนคุณภาพการศึกษาควรจะเน้นการช่วยเหลือ การปฏิรูปการศึกษาต่อไปในทิศทางต่อไปนี้

- สนับสนุนให้โรงเรียนและผู้สนใจอื่น ๆ เสนอข้อเสนอที่ เกี่ยวข้องต่อการส่งเสริมและการนำการปฏิรูปไปปฏิบัติ
- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัย สถาบันการฝึกหัดครู และองค์กร ทางสังคมอื่นๆ ทั้งนี้ ประสิทธิภาพที่เป็นผลสำเร็จของกองทุนจะเป็น ประโยชน์ในเชิงปฏิบัติในการปฏิรูปการศึกษา
- สนับสนุนทางการเงินแก่โครงการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน และครูเป็นผู้นำ ซึ่งจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และ ส่งเสริมสมรรถนะทางวิชาชีพและความเชื่อมั่นของครูให้สูงขึ้น



## ภาคอื่น ๆ

11.12 ภาคอื่นๆ ของสังคม ได้รับการคาดหวังเช่นกันว่าจะเข้ามาช่วยเหลือในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและให้การสนับสนุนการศึกษา ดังนี้

- กลุ่มบริการเยาวชน ชุมชนมลูกเสืออนุภาค องค์กรด้านวัฒนธรรมและศิลปะ กลุ่มกีฬาและองค์การวิชาชีพ สามารถที่จะให้ความสนับสนุนด้านกำลังคนและการเงิน เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายและน่าสนใจ ประสบการณ์เช่นนั้นจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาบุคลิกภาพ มีความเชี่ยวชาญในทักษะชีวิต ขยายมุมมองให้กว้าง ยกกระดับคุณภาพของชีวิตให้สูงขึ้น และปลูกฝังจิตสำนึกในภาระหน้าที่ต่อสังคม

- นอกเหนือจากการจัดให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (เช่น การไปเยี่ยมหรือการไปช่วยในสถานที่ทำงาน) หน่วยงานเอกชนและหน่วยงานทางธุรกิจ ได้รับการส่งเสริมให้สนับสนุนด้านการเงิน ด้านเทคนิค และการสนับสนุนอื่นๆ แก่การศึกษา และสนับสนุนให้พนักงานของตนมีส่วนร่วมในความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนและในกิจกรรมการศึกษาของผู้ปกครอง

- คณะกรรมการจะส่งเสริมให้ชุมชนช่วยเหลือการศึกษา โดยให้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน ส่งเสริมการพัฒนา มหาวิทยาลัยเอกชน วิทยาลัยชุมชน โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่ได้รับเงินสนับสนุนโดยตรงจากทางการ

## บทที่ 12

### ความคิดเห็นสรุป

12.1 การปฏิรูปการศึกษาไม่ได้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นปัจจุบันนี้และเวลานี้เท่านั้น แต่เกี่ยวข้องกับอนาคตระยะยาวด้วย จึงมีความจำเป็นอันเร่งด่วนที่จะต้องปฏิรูป เพราะว่าสังคมของเรานั้นได้ปฏิรูปตัวเองไปแล้ว การมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นของภาคต่างๆ ในชุมชนของเราในช่วงที่ทำประชาพิจารณ์ ทำให้คณะกรรมการมีความหวังที่จะประสบผลสำเร็จมากขึ้น ขณะนี้เป็นเวลาที่ต้องลงมือปฏิบัติแล้ว คณะกรรมการหวังด้วยความจริงใจว่า สมาชิกของชุมชนของเราทุกคนจะอุทิศตนเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

12.2 เราขอเสนอว่า รัฐบาลควรจะทำตัวชี้วัดในรายละเอียดเพื่อประเมินประสิทธิภาพของการปฏิรูปการศึกษาในเวลาที่เหมาะสม หลังจากได้นำมาตรการการปฏิรูปไปสู่การปฏิบัติแล้ว ข้อมูลที่รวบรวมได้จะมีประโยชน์ในการอ้างอิงเพื่อการตรวจสอบเป็นระยะๆ อีกด้วย

## ภาคผนวก 1

### งานสำคัญในการปฏิรูปหลักสูตร

#### (1) หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม

1. หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมมีส่วนสำคัญมากในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมครอบคลุมปัญหาต่างๆ ได้แก่ จริยธรรม สุขภาพดีในชีวิต การพัฒนาที่ยั่งยืน (เช่น การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม) และการแสดงออกและการมีพันธะหน้าที่รับผิดชอบต่อประเทศและชุมชน

2. ช่องทางที่สำคัญและมีประสิทธิภาพที่สุดในการปลูกฝังค่านิยมเชิงบวกให้นักเรียน คือการจัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมให้การเรียนจากประสบการณ์จริง ทำให้นักเรียนสามารถสร้างค่านิยมขึ้นในตนเองได้ ในกระบวนการนี้ อิทธิพลของสังคม โรงเรียน และสภาพแวดล้อมของครอบครัวของนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่สำคัญที่สุดคือครูและผู้ปกครอง ต้องสอนเด็กเหล่านี้โดยการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง

3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายด้านหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้นักเรียนจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าวิธีการอบรมสั่งสอนแต่เพียงอย่างเดียว โรงเรียนควรจัด

กิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การบูรณาการหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม เข้าไปในวิชาต่างๆ ที่สำคัญและจัดให้นักเรียนมีประสบการณ์ชีวิตที่ครอบคลุม รวมทั้งบริการสังคม กิจกรรมนอกหลักสูตร และการไปเยี่ยมชมสถานที่ที่มีคุณค่าในฮ่องกงและในพื้นที่แผ่นดินใหญ่ โรงเรียนอาจจะร่วมมือกับกลุ่มองค์กรต่างๆ เช่น ชุมชนมุสลิมเชื้อฮอนกัซซาด องค์กรเยาวชน และหน่วยงานทางวัฒนธรรมเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อชีวิต ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาค่านิยมและเจตคติเชิงบวกในตัวนักเรียน เช่น การปฏิบัติตนเป็นประชาชนที่ดีและพันธกิจที่มีต่อประเทศชาติและชุมชน

4. ในการส่งเสริมการศึกษาด้านหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม รัฐบาลควรมีบทบาทสนับสนุน นอกเหนือจากการให้ทรัพยากรสนับสนุนแล้ว รัฐบาลควรจะรวบรวมข้อมูลด้านประสบการณ์เกี่ยวกับการให้การศึกษาด้านหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมอย่างเป็นระบบในโรงเรียนทั้งหลาย ซึ่งดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยช่องทางต่างๆ (เช่น ทางอินเทอร์เน็ต หรือการจัดทำแถบวีดีทัศน์) รัฐบาลควรจะส่งเสริมและสนับสนุนการร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ ในชุมชน และการจัดตั้งเครือข่ายสนับสนุนการศึกษา และควรมีให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่โรงเรียน เพื่อใช้ในการวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน คำขวัญของโรงเรียนและการศึกษาของครอบครัว เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการปลูกฝัง ค่านิยมด้านจริยธรรมของนักเรียน

## (2) ส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

5. ความสนใจในการอ่านเป็นแรงผลักดันสำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิต วิธีการจะปลูกฝังเจตคตินี้ให้ได้ผลก็โดยการอ่าน คณะกรรมการขอสนับสนุนให้โรงเรียนส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านโดยพิจารณาข้อคิดเห็นดังต่อไปนี้

(ก) จุดสำคัญในการส่งเสริมความสนใจในการอ่านคือการจัดสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอ่าน นักเรียนควรได้รับการส่งเสริมให้ใช้ทรัพยากรหลากหลาย เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดสาธารณะและสื่อมวลชนต่างๆ (รวมทั้งอินเทอร์เน็ต) เพื่อให้มีโอกาสอ่านอย่างมากตามความสนใจของตน

(ข) จัดบริการแนะแนวที่เหมาะสมให้แก่นักเรียนเกี่ยวกับวิธีการที่จะค้นหาเนื้อหาสาระ วิธีอ่าน วิธีการวิเคราะห์ และวิธีสร้างความรู้อันได้จากการอ่านนั้น

(ค) ส่งเสริมผู้ปกครองให้อ่านหนังสือกับบุตรหลานและให้คำแนะนำที่เหมาะสมด้วย

(ง) จุดเน้นควรอยู่ที่ความสนุกสนานที่นักเรียนได้รับจากการอ่านและทักษะการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้น และไม่ควรกำหนดให้นักเรียนจัดทำรายงานจากการอ่านหนังสือหลายๆ เล่ม เพราะสิ่งนี้จะเพิ่มภาระงานและทำให้ความสนใจในการอ่านของนักเรียนลดน้อยถอยลง

(จ) สนับสนุนให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนเกี่ยวกับความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งที่ตัวได้อ่าน ซึ่งจะช่วยให้

นักเรียนพัฒนาทักษะในการแสดงความคิดเห็นและการสื่อสารกับเพื่อนนักเรียน

### (3) การเรียนรู้จากโครงการ

6. การเรียนรู้จากโครงการ หมายถึงความสนใจที่จะศึกษา หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งครูหรือนักเรียนเป็นผู้กำหนด นักเรียนอาจจะทำโครงการตามลำพังหรือทำเป็นกลุ่มก็ได้ การจัดทำโครงการจะช่วยให้นักเรียนยกระดับความสามารถในการเรียนรู้และความเชื่อมั่น และเป็นการบ่งบอกความสนใจและศักยภาพของนักเรียนได้ด้วย จากการทำโครงการดังกล่าว นักเรียนสามารถเข้าถึงหัวใจของปัญหาได้ ประยุกต์ใช้ความรู้ในด้านต่างๆ และมองความรู้เหล่านี้จากหลายๆ มุมมอง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น และส่งเสริมทักษะการสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ความสามารถในการทำงานกับคนอื่น และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้อย่างอิสระ

7. ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงส่งเสริมให้โรงเรียนใช้โครงการเพื่อปลูกฝังความสามารถต่างๆ ของนักเรียน พัฒนาความรู้ และเจตคติที่ดี โรงเรียนควรจะพิจารณาสิ่งต่อไปนี้

(ก) กระบวนการและผลของโครงการมีความสำคัญพอๆ กัน ครูควรให้การแนะนำแก่นักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถและเจตคติดังที่กล่าวไว้แล้วในวรรค 6 ข้างต้นในขณะที่นักเรียนทำงานโครงการของตน

(ข) ครูควรสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียนในการทำโครงการให้กำลังใจและคำแนะนำเมื่อเห็นสมควร เพื่อช่วยให้นักเรียนปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

(ค) ครูอาจจะอ้างถึงผลงานในการจัดทำโครงการของนักเรียนเมื่อประเมินความก้าวหน้าและการพัฒนาในภาพรวมของนักเรียน

#### (4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

8. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมจะสามารถส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนและการสอนได้อย่างดี ครูสามารถเข้าถึงเนื้อหาสาระและสารสนเทศต่างๆ เกี่ยวกับการสอน สิ่งสนับสนุน และสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ ได้โดยการใช้อินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ครูสามารถสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิธีค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสอนแนวคิดและความรู้บางประการให้แก่ นักเรียนหลัก และในลักษณะที่มีชีวิตชีวาและมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น นักเรียนจะมีความสนใจในการเรียนและการสำรวจมากขึ้น และพบว่าเข้าใจแนวคิดที่เป็นนามธรรมง่ายขึ้น เป้าหมายสุดท้ายก็คือ ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ และเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต คณะกรรมการขอสนับสนุนให้โรงเรียนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อช่วยให้นักเรียนปรับปรุงประสิทธิภาพในการเรียนและการสอนให้ดีขึ้น

## ภาคผนวก 2

### ข้อเสนอการประเมินรายละเอียดของ สมรรถนะพื้นฐานโดยละเอียด

#### การประเมินนักเรียน

1. คณะกรรมการเสนอว่าโปรแกรมการประเมินนักเรียนนั้น ควรจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) **ธรรมชาติของการประเมิน** การประเมินผลนักเรียนนั้น มีลักษณะเป็นการประเมินผลแบบง่าย เป็นการประเมินผลตามความสมัครใจ ออกแบบไว้เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงการเรียนของนักเรียน แบบทดสอบจะจัดทำจากส่วนกลาง และโรงเรียนสามารถใช้ทดสอบและติดตามผลการทดสอบได้ด้วยตนเอง

(ข) **ลักษณะของการประเมินผล** การประเมินผลจะใช้คอมพิวเตอร์ทั้งการคัดเลือกและการจัดลำดับข้อสอบรายข้อ การบริหารการประเมิน การให้คะแนน การบันทึกผล และการวิเคราะห์ผล

(ค) **กำหนดเวลาทดสอบ** โรงเรียนอาจจะทำการทดสอบตามความเหมาะสมของตารางการสอนของตน และตามความต้องการเมื่อไรก็ได้ในระหว่างปีการศึกษา



(ง) **ขอบเขตของการประเมิน** เป้าหมายเบื้องต้น คือ ประเมินสาขาวิชาเรียนรู้หลักคือภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ทุกระดับตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในระหว่างที่มีการทำประชาพิจารณ์มีข้อมูลบ่งชี้ว่า การประเมินผลนั้นควรจะขยายไปถึงวิชาอื่นๆ ด้วย เช่น พลศึกษา คณะกรรมการขอเสนอว่าจะพิจารณาปัญหานี้ต่อไปเมื่อการประเมินผลขั้นพื้นฐานในภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ได้ดำเนินการเต็มรูปแบบแล้ว

(จ) **เนื้อหาของ การประเมิน** ใกล้เคียงกับเนื้อหาในการสอนและครอบคลุม หัวข้อหลักๆ ในหลักสูตรของโรงเรียน เช่น ร่างกายการ หัวข้อหลักที่จะประเมินสำหรับแต่ละสาขาวิชา ครูอาจดำเนินการประเมินตามหัวข้อเหล่านี้ในช่วงที่เหมาะสมกับตารางสอนของตนเองได้

(ฉ) **รูปแบบของการประเมิน** ประกอบด้วยข้อสอบรายข้ออย่างหลากหลายที่พัฒนาขึ้นโดยอาศัยความช่วยเหลือจากเทคโนโลยีสื่อประสม นอกเหนือจากแบบทดสอบที่จัดให้ตามโครงการประเมินผลนักเรียนแล้ว ยังมีตัวอย่างต่างๆ ให้เพื่อให้ครูสามารถใช้เป็นแบบเพื่อการประเมินของตนเองได้

(ช) **การให้คะแนน** ผู้เชี่ยวชาญ ครู และสมาชิกของชุมชนจะร่วมกันกำหนดมาตรฐานการบรรลุความสำเร็จขั้นพื้นฐานคะแนนที่ให้โดยอิงเกณฑ์จะแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความเชี่ยวชาญในความรู้และทักษะในสาขาวิชาต่างๆ หรือไม่และนักเรียนบรรลุมาตรฐานขั้นพื้นฐานได้หรือไม่

(ซ) **อุปกรณ์สนับสนุน** จะมีอุปกรณ์สนับสนุนเพื่อวัตถุประสงค์ในการสอนซ่อมเสริม และการสอนเพื่อส่งเสริม อุปกรณ์ดังกล่าวจะจัดทำไว้เพื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้นนักเรียนสามารถจะทำแบบฝึกหัดและประเมินผลด้วยตนเองได้ โดยการแนะนำของครู

(ฅ) **บทบาทของผู้ปกครอง** เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการเรียนรู้ของนักเรียน จึงขอเสนอแนะว่าโรงเรียนควรพิจารณาให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครอง 2 ประเภทดังนี้ (โดยผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โรงเรียนอาจจะจัดทำเว็บไซต์ของตนเอง หรือจะส่งข้อมูลนั้นผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ก็ได้)

(1) ข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน ข้อมูลส่วนนี้จะเป็นลักษณะอิงเกณฑ์ เช่น แสดงให้เห็นว่านักเรียนนั้นได้สอบได้ถึงเกณฑ์มาตรฐานในสาขาวิชาต่างๆ หรือไม่มากกว่าที่จะเป็นคะแนนดิบหรือเป็นอันดับ

(2) แบบฝึกหัดซ่อมเสริมและคำแนะนำสำหรับนักเรียนที่จะใช้เรียนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่บ้าน ควรส่งเสริมให้มีการสื่อสารระหว่างครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับความก้าวหน้าของนักเรียน

(ญ) **การเข้าถึงข้อมูล** ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรจะเข้าถึงข้อมูลในหลายระดับตามที่ต้องการได้ ผู้บริหารซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการโรงเรียนควรมีสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลส่วนกลางของโรงเรียนเพื่อดำเนินงานตามโปรแกรมการประเมินผลนักเรียนและเพื่อประเมิน

ประสิทธิภาพของหลักสูตรของตนเองได้ ครูควรจะได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนของตนเอง และผู้ปกครองควรจะได้รับรองข้อมูลในส่วนที่เป็นประวัติของบุตรหลาน และเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมเท่านั้น

## การประเมินระบบ

2. คณะกรรมการเสนอแนะว่าโปรแกรมการประเมินระบบนั้นควรมีลักษณะต่อไปนี้

(ก) **ธรรมชาติของการประเมิน** เป็นการทดสอบที่เชื่อถือได้ซึ่งจัดโดยรัฐบาล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยบังคับให้โรงเรียนทุกโรงเข้าร่วม เพื่อที่จะวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนในระดับโรงเรียนและทั่วทั้งเขตฮ่องกง

(ข) **วิธีการประเมิน** เพื่อให้ให้การประเมินนี้ครอบคลุมในวงกว้างยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะให้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนทั้งหมดได้รับการทดสอบเนื้อหาซึ่งมีขอบเขตที่กว้างยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ได้ภาพการปฏิบัติงานของโรงเรียนทุกโรงอย่างครอบคลุมยิ่งขึ้นในสาขาวิชาหลัก นอกจากนี้ คณะกรรมการยังเสนอแนะด้วยว่าหัวข้อการประเมินที่ดำเนินการโดยนักเรียนในแต่ละโรงเรียนควรจะหมุนเวียนในแต่ละปี เพื่อให้การประเมินนั้นครอบคลุมเนื้อหาที่กว้างยิ่งขึ้น

(ค) **การบริหาร** การประเมินจะบริหารโดยส่วนกลางโดยร่วมมือกับโรงเรียนในระยะยาว การประเมินควรดำเนินการในรูปแบบ

ของคอมพิวเตอร์และสามารถปรับเปลี่ยนได้ ในระยะสั้นนักเรียน อาจจะยังคงต้องสอบข้อเขียนอยู่

(ง) **กำหนดการทดสอบ** การทดสอบจะจัดในตอนปลาย ปีการศึกษา การสอบสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะดำเนินการหลังจากประกาศการจัดสรรที่เรียนระดับมัธยมศึกษาแล้ว

(จ) **ขอบเขตการประเมิน** ในระยะแรกจะครอบคลุมสาขา วิชาเรียนหลักคือ ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ และจะ ขยายต่อไปในสาขาวิชาอื่นตามลำดับเมื่อจำเป็น

(ฉ) **เนื้อหา** จะมีการคัดเลือกหัวข้อที่เหมาะสมสำหรับการ ประเมินส่วนกลางเพื่อใช้ในการประเมินระบบ โดยอิงขอบข่ายใน โปรแกรมการประเมินนักเรียน

(ช) **รูปแบบของการประเมิน** รูปแบบของการประเมิน และชนิดของข้อสอบจะคล้าย ๆ กับข้อสอบที่ใช้ในโปรแกรมการ ประเมินนักเรียน เนื่องจากขอบข่ายของการประเมินมีลักษณะเหมือน กัน จึงสามารถนำข้อสอบรายข้อมาใช้อีกครั้งเพื่อส่งเสริมความ สอดคล้องสัมพันธ์ของข้อสอบทั้ง 2 ชุด

(ซ) **การให้คะแนน** ควรจัดทำข้อสอบรายข้อให้เป็น มาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้รับจาก โปรแกรมทดสอบทั้ง 2 รายการและข้อมูลที่ได้จากการทดสอบแต่ละ ปีได้

(ณ) การเข้าถึงข้อมูล วัตถุประสงค์พื้นฐานของโปรแกรมการประเมินระบบคือปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้และการสอนในโรงเรียน เนื่องจากข้อมูลการประเมินของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินตนเอง คณะกรรมการบริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครอง ควรจะได้รับทราบข้อมูลประเภทนี้ อย่างไรก็ตาม จะไม่นำผลการสอบของโรงเรียนเป็นรายโรงเรียนมาจัดอันดับหรือเปิดเผยแก่สาธารณะ กระทรวงการศึกษาจะช่วยให้โรงเรียนวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเหล่านี้ และให้บริการสนับสนุนเพื่อช่วยให้โรงเรียนปรับปรุงตนเอง

## ภาคผนวก 3

### ความสามารถหลายด้านและความต้องการในการเรียนรู้ ที่หลากหลายของนักเรียน

1. ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 เป้าหมายของการศึกษาคือช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รับการพัฒนาโดยรวมตามความสามารถของตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวแล้ว เราต้องให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่

#### ความสามารถหลายด้านของนักเรียน

2. โดยปกติการพัฒนาความสามารถของนักเรียน เป็นจุดเน้นสำคัญของการศึกษา อันที่จริงทุกๆ คนมีพรสวรรค์ในด้านต่างๆ เราควรช่วยนักเรียนสำรวจความสามารถอันหลากหลายเหล่านี้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ เพื่อให้สามารถพัฒนาความสามารถเหล่านี้ได้อย่างเต็มที่ เราควรจะช่วยนักเรียนให้ใช้ความสามารถเหล่านั้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

### ความต้องการด้านการเรียนรู้อันหลากหลายของนักเรียน

3. นอกเหนือจากความแตกต่างเรื่องความสามารถแล้ว นักเรียนอาจมีความแตกต่างเกี่ยวกับปัญหาหรือความยากลำบากในการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือและแนะนำโดยเฉพาะ เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาของพวกเขาและช่วยให้เขาเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เราต้องจำแนกแยกแยะความต้องการในการเรียนรู้ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ และรีบให้ความช่วยเหลือและการแนะนำตามสาเหตุ แม้แต่นักเรียนที่มีพรสวรรค์อาจจะมีปัญหาเรื่องการเรียนรู้ต่างๆ ได้ ถ้าหากไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ศักยภาพของเด็กเหล่านี้ก็อาจจะไม่บังเกิดผล

4. เพื่อสนองความต้องการด้านการเรียนรู้ของนักเรียนที่แตกต่างกัน และพัฒนาความสามารถหลายๆ ด้าน เราต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม และเงื่อนไขที่ดีทั้งในระดับมหภาค (ชุมชนโดยรวม) และในระดับจุลภาค (ความช่วยเหลือที่โรงเรียนจัดให้)

5. ในระหว่างการประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามโดยทั่วไปสนับสนุนข้อเสนอของคณะกรรมการในการตอบสนองความสามารถและความต้องการด้านการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของนักเรียน โดยบางคนได้เสนอข้อคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์หลายประการ เมื่อได้พิจารณาทั้งหมดแล้ว คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

## การสนับสนุนและความร่วมมือของชุมชน

6. เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ถ้าหากเราสามารถส่งเสริมวัฒนธรรมในชุมชนที่ให้ความสำคัญต่อความสามารถอันหลากหลายของนักเรียน และให้การยอมรับต่อความต้องการในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การสนับสนุนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมจากชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์อย่างยิ่ง

### (1) บทบาทของรัฐบาล

7. ในการช่วยเหลือโรงเรียนให้สนองความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียน และการพัฒนาความสามารถหลายด้านของนักเรียน คณะกรรมการเสนอแนะว่ารัฐบาลควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

- รัฐบาลควรส่งเสริมโรงเรียนให้จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การสอนที่เหมาะสมโดยการใช้โรงเรียนเป็นฐาน จัดทำหลักสูตรของโรงเรียน และนำวิธีการสอนและการประเมินผลที่หลากหลายมาใช้ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการในการเรียนที่แตกต่างกันของนักเรียนและพัฒนาศักยภาพอันหลากหลายของนักเรียนอีกด้วย

- รัฐบาลควรสนับสนุนวิชาชีพครู และช่วยให้ครูยกระดับความสามารถให้สนองต่อความต้องการในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของนักเรียนได้



- ควรมีเครือข่ายสนับสนุนทางสังคม โรงเรียนควรจะร่วมมือกับภาคต่างๆ (เช่น หน่วยงานทางวัฒนธรรม องค์กรทางการกีฬา ศูนย์เยาวชน ชุมชนมุสลิมเชื้อสายจีน เป็นต้น) เพื่อให้ นักเรียนมีโอกาสได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นการปลูกฝังความสามารถในหลายๆ ด้าน (เช่น ภาวะผู้นำ การจัดการ การสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ การกีฬา และศิลปะ เป็นต้น)

- ครูควรได้รับการฝึกอบรมในการเรียนรู้ด้านต่างๆ เพื่อให้ครูสามารถจำแนกแยกแยะและพัฒนาศักยภาพอันหลากหลายของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- รัฐบาลอาจพิจารณาใช้ประสิทธิภาพของโรงเรียนในการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการอันหลากหลายของนักเรียนเป็นตัวชี้วัดความสามารถของโรงเรียน ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจสำหรับโรงเรียนที่จะเพิ่มความพยายามในเรื่องนี้ให้มากขึ้น

- เพื่อส่งเสริมให้การศึกษาที่มีความหลากหลาย โรงเรียนควรจะพัฒนาจากจุดแข็งของตนในการพัฒนาลักษณะเฉพาะของโรงเรียน ตัวอย่างเช่น โรงเรียนบางโรงเรียนให้ความสำคัญในการส่งเสริมการกีฬาและศิลปะ ดังนั้น ผู้ปกครองอาจจะเลือกโรงเรียนตามความถนัดและความสามารถของบุตรหลานของตน

8. ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลในการส่งเสริมการศึกษาแบบบูรณาการและการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ข้อเสนอแนะของเรามีดังต่อไปนี้

## การส่งเสริมการบูรณาการการศึกษา

9. กระทรวงการศึกษาได้เร่งส่งเสริมการบูรณาการการศึกษาในปี พ.ศ.2540 วัตถุประสงค์คือเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เด็กซึ่งมีความต้องการด้านการศึกษาพิเศษได้เรียนในโรงเรียนปกติ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ และเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน การดำเนินงานดังกล่าวนี้จะสำเร็จได้โดยอาศัยความร่วมมือและการสนับสนุนร่วมกันของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน การปรับหลักสูตรให้เหมาะสม และวิธีการสอนและการประเมินผลที่หลากหลาย

10. โรงเรียนประถมศึกษา 7 โรงเรียน และโรงเรียนมัธยมศึกษาอีก 2 โรงเรียน เข้าร่วมในโครงการนำร่อง 2 ปี ในการบูรณาการการศึกษา กระทรวงการศึกษาได้ให้การสนับสนุนด้านวิชาชีพครูแก่โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและจัดหลักสูตรฝึกอบรม สัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูมีความรู้และเจตคติอันจำเป็นต่อการนำการศึกษาแบบบูรณาการไปปฏิบัติ และเป็นการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างครูด้วยกัน

11. กระทรวงการศึกษาได้ว่าจ้างให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของแผนการบูรณาการนี้ไปแล้ว และผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า

- ภาวะผู้นำของครูใหญ่เป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของแผนนี้

- นักเรียนซึ่งมีความต้องการด้านการศึกษาพิเศษที่เรียนร่วมในโปรแกรมนี้โดยทั่วไปแล้วจะมีความก้าวหน้าในด้านวิชาการและทักษะส่วนตัวดีขึ้น

- โรงเรียนซึ่งได้จัดการศึกษาแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพประสบผลสำเร็จในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนส่งเสริมเกื้อกูลกัน ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมเจตคติต่อของนักเรียนต่อการสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันและการยอมรับนับถือผู้อื่นแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมความมั่นใจ ความรู้ และทักษะของครูในการช่วยเหลือนักเรียนซึ่งมีความต้องการการศึกษาพิเศษอีกด้วย

- อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูจำนวนมากยังขาดความเชื่อมั่นในทักษะอันจำเป็นในการดูแลและบริการเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างหลากหลายอีกด้วย

12. หลังจากพิจารณาข้อค้นพบแล้ว คณะกรรมการซึ่งรับผิดชอบการติดตาม การนำแผนการนำร่องไปปฏิบัติได้เสนอต่อรัฐบาลว่า ควรจะดำเนินงานตามนโยบายปัจจุบันในบูรณาการนักเรียนที่มีความต้องการด้านการศึกษาพิเศษเข้าไปในโรงเรียนปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และโรงเรียนอื่นๆ ก็ควรจะได้รับ การสนับสนุนให้เข้าร่วมโครงการนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการขยายโครงการเป็น 24 โรงเรียนตามลำดับ ภายในปีการศึกษา 2543/44 และ 40 โรงเรียนในปีการศึกษา 2544/45 รัฐบาลยอมรับข้อเสนอและได้

ขยายโครงการนี้เป็น 21 โรงเรียนในปีการศึกษา 2542/43 และ 40 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2543/44 ยิ่งกว่านั้น โรงเรียนของรัฐต้องรับที่จะนำนโยบายการศึกษาของรัฐบาลไปปฏิบัติโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนของรัฐ รวมทั้งโรงเรียนที่บูรณาการการศึกษาไปแล้ว

13. ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเห็นด้วยกับทิศทางที่จะติดตามการบูรณาการทางการศึกษา มีบางคนชี้ว่าครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนปกติยังไม่มี ความเชี่ยวชาญในทักษะการช่วยเหลือนักเรียนซึ่งมีความต้องการการศึกษาพิเศษ เพราะฉะนั้น การนำแผนบูรณาการการศึกษาไปปฏิบัติควรจะต้องดำเนินต่อไปตามลำดับ โดยให้ความสำคัญต่อปัญหาในด้านปฏิบัติอีกด้วย ในขณะที่เดียวกันควรจะเอาใส่ต่อการศึกษาของสาธารณชนทั่วไปด้วย

14. คณะกรรมการได้เสนอว่ารัฐบาลควรจะต้องดำเนินการส่งเสริมการบูรณาการทางการศึกษา โดยดำเนินการตามลำดับเท่าที่จะทำได้ เพื่อจะได้ช่วยเหลือนักเรียนในระดับโรงเรียน ซึ่งมีนักเรียนการศึกษาพิเศษอยู่ด้วย การใช้ทรัพยากรที่จัดสรรให้ในด้านนี้ (เช่น จัดให้มีชั้นเรียนพิเศษ ให้มีเจ้าหน้าที่แนะแนวหมุนเวียนไปตามโรงเรียนต่างๆ และให้มีบริการแนะแนวหลังเลิกเรียน) ควรได้รับการตรวจสอบเพื่อจะให้การใช้จ่ายเกิดประสิทธิภาพสูงสุด คณะกรรมการการศึกษาเสนอแนะว่ารัฐบาลควรจะต้องพิจารณาข้อคิดเห็นของประชาชนตามที่กล่าวไว้ในวรรค 13 ข้างต้น และทำงานร่วมกับคณะกรรมการเพื่อพิจารณหาแนวทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้

15. ในท้ายที่สุดคณะกรรมการสนับสนุนความคิดเห็นของการเรียนร่วม (Inclusion) ในปัจจุบันนี้การตีความหมายของการเรียนร่วมในส่วนต่างๆ ของโลกไม่เหมือนกัน ในบริบทของเรานี้ คำว่าการเรียนร่วมหมายถึงระบบการศึกษาซึ่งจัดความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมแก่นักเรียนตามความต้องการและการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อจะช่วยให้ให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ ในระบบเช่นนี้เรายังต้องการโรงเรียนพิเศษที่จะทำหน้าที่เป็นพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาความบกพร่องอย่างมากและหลากหลาย สำหรับนักเรียนเหล่านี้โรงเรียนพิเศษจะสามารถจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้พวกเขาเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญก็คือนักเรียนทุกคนควรจะสามารถเรียนในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับตน

16. ระหว่างการทำประชาพิจารณ์ของคณะกรรมการการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามบางคนได้เสนอความคิดเห็นต่อไปนี้

(ก) ควรรวบรวมรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งยอมรับการบูรณาการการศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนที่เหมาะสมกับบุตรหลานของตน

(ข) ควรจะมีบริการให้การแนะแนวเกี่ยวกับการนำการบูรณาการการศึกษาไปปฏิบัติภายในโรงเรียน โรงเรียนอนุบาล หรือศูนย์เด็ก ตลอดจนการจัดชั้นเรียนสอนซ่อมเสริมพิเศษในโรงเรียนอีกด้วย

(ค) การบูรณาการการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลและศูนย์เด็กเล็กควรจะดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ

17. คณะกรรมการเสนอให้รัฐบาลศึกษาความเป็นไปได้ที่จะนำข้อเสนอข้างต้นไปปฏิบัติ

### การส่งเสริมการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

18. เท่าที่เป็นมาในอดีตการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษยังไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างเต็มที่ตามที่ควรจะได้รับ และนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษจำนวนไม่มากได้รับโอกาสอันเหมาะสมที่จะพัฒนาศักยภาพเหล่านี้ ในไม่กี่ปีมานี้ รัฐบาลได้ใช้ความพยายามในด้านนี้อย่างมาก ใน พ.ศ.2537 กระทรวงการศึกษาได้ดำเนินโครงการนำร่องเกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา 19 แห่ง ใน พ.ศ.2538 กระทรวงการศึกษาได้จัดตั้งศูนย์เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อสนับสนุนการนำหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานไปปฏิบัติ และให้มีทีมิวิชาซีพีซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายหลักสูตร ซึ่งจัดตั้งขึ้นใน พ.ศ.2539 ไปทำหน้าที่สนับสนุนโรงเรียนอีกด้วย

19. ใน พ.ศ.2541 กระทรวงการศึกษาได้ทบทวนโครงการนำร่องต่างๆ แล้วเสร็จ และได้เสนอแผนเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษในฮ่องกงในอนาคต โดยอาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมา รัฐบาลได้เสนอว่าสาระสำคัญสำหรับการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (รวมทั้งทักษะการคิดระดับสูง การคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคม) ควรจะรวมเข้าไปอยู่ใน

หลักสูตร และควรได้รับการส่งเสริมและขยายต่อจากหลักสูตรของโรงเรียนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน จากการใช้วิธีการที่ให้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนควรจะสำรวจและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในหลายๆ ลักษณะในขณะที่ดำเนินการเรียนการสอนเพื่อสนองความต้องการอันหลากหลายของนักเรียนสำหรับนักเรียนเหล่านี้ โดยเฉพาะผู้ที่มีความสามารถสูง โรงเรียนควรจะจัดรายวิชาพิเศษให้เพื่อฝึกพวกเขาในลักษณะที่เป็นระบบ สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ กระทรวงการศึกษาเสนอแนะว่าโรงเรียนอาจจะต้องใช้แหล่งทรัพยากรอื่นๆ ในสังคมเข้ามาช่วยให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้นอกเหนือจากการให้ความช่วยเหลือในโรงเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเหล่านี้ได้รับการฝึกอบรมพิเศษ เช่น โครงการที่มีครูพี่เลี้ยงพิเศษ โปรแกรมการฝึกเชิงวิชาชีพ และมีโอกาสก้าวขึ้นไปสู่ชั้นที่สูงกว่าได้เร็วกว่าอีกด้วย

20. คณะกรรมการมีข้อคิดเห็นว่า ข้อเสนอข้างต้นนั้นน่าจะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเด็กที่มีพรสวรรค์ในฮ่องกง อย่างไรก็ตาม สำหรับยุทธศาสตร์ระยะยาว คณะกรรมการคิดว่าจำเป็นต้องไปไกลมากกว่าโปรแกรมสำหรับโรงเรียนเป็นฐาน และควรจะมีการระดมทุกส่วนที่เกี่ยวข้องในสังคมให้ทำงานเพื่อพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ คณะกรรมการมีข้อเสนอดังต่อไปนี้

#### (1) กำหนดยุทธศาสตร์อย่างครอบคลุม

คณะกรรมการขอเสนอให้มีการพัฒนายุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมสำหรับการศึกษาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษซึ่งควร

จะพิจารณาความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจ และการศึกษา  
ในฮ่องกง นโยบายนี้ควรจะให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่มีความสามารถ  
พิเศษให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนให้เป็นระบบอย่างเต็มที่  
โดยอาศัยโครงการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานและโครงการที่ไม่ได้ใช้โรงเรียน  
เป็นฐาน การประสานงานโครงการเหล่านี้และกิจกรรมเหล่านี้ควร  
ได้รับการส่งเสริมให้บรรลุความคุ้มค่าทางการเงินอย่างสูงสุดในแง่  
ของทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรการเงินที่ลงทุนไปในการศึกษา  
สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ คณะกรรมการการศึกษา  
ขอเสนอว่า ควรจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาจากทุกภาคเพื่อให้  
คำแนะนำแก่รัฐบาลเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กที่มี  
ความสามารถพิเศษในอนาคต รวมทั้งยุทธศาสตร์ในภาพรวม  
คณะกรรมการที่ปรึกษาชุดนี้อาจจะประกอบไปด้วย ผู้เชี่ยวชาญ  
ด้านการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ นักศึกษา ผู้  
ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล

## (2) เน้นที่ความสามารถอันหลากหลาย

ในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถ  
พิเศษ ไม่ควรให้ความสนใจที่การพัฒนาความสามารถด้านวิชาการ  
เพียงอย่างเดียว ควรจะจัดให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษมี  
โอกาสเรียนรู้ในหลายๆ ด้าน (เช่น กีฬา ความเป็นผู้นำ ศิลปะ เป็นต้น)



### **(3) ควรให้มีความร่วมมือและการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง**

ยังมีสิ่งอื่นๆ ที่ยังต้องทำให้สำเร็จอีกมากในการส่งเสริมความเข้าใจของครู ผู้ปกครองและชุมชนโดยรวม เกี่ยวกับความสามารถอันหลากหลายของนักเรียน และควรระดมการสนับสนุนและการมีส่วนร่วม เพื่อจะส่งเสริมการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้มากยิ่งขึ้น

### **(4) กำหนดมาตรฐานการประเมิน กระบวนการ และเครื่องมือสำหรับการศึกษาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ**

กลไกการประเมินเป็นส่วนหนึ่งในการนำการศึกษาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษไปปฏิบัติ คณะที่ปรึกษาตามที่กล่าวถึงในข้อ (1) อาจให้คำแนะนำเกี่ยวกับกลไกการประเมินในภาพรวมทั้งมาตรฐาน กระบวนการ และเครื่องมือในการประเมินอีกด้วย

### **(5) ส่งเสริมการฝึกอบรมครู**

สิ่งที่จำเป็นสำหรับการนำการศึกษาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษไปปฏิบัติ ก็คือการมีครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ปัจจุบันนี้โอกาสในการฝึกอบรมครูในด้านนี้ยังมีไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องมีแผนและการประสานงานในการฝึกอบรมครูให้เป็นระบบดีขึ้น

### **(6) เรียนรู้จากประสบการณ์นานาชาติ**

ฮ่องกงควรจะใช้ประสบการณ์อันหลากหลายที่รวบรวมไว้หลายๆ ส่วนทั่วโลก เราสามารถนำเนื้อหาในการสอนเครื่องมือ

การประเมิน และโปรแกรมการฝึกอบรมซึ่งพัฒนาในต่างประเทศมาใช้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งการนำการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษไปปฏิบัติในฮ่องกงได้เร็วขึ้น

#### (7) พัฒนากลไกการรับนักเรียนให้มีความยืดหยุ่น

เพื่อให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพของตัวเองได้อย่างเต็มที่ เราจำเป็นต้องเพิ่มความยืดหยุ่นในการรับเข้าและการเลื่อนชั้น ทั้งนี้ เพื่อให้จะให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษได้มีวิธีการที่จะเข้าสู่โรงเรียน และได้รับการพิจารณาให้เลื่อนชั้นเรียนสูงขึ้นได้เร็วขึ้น เพื่อให้เด็กเหล่านี้สามารถปรับช่วงเวลาของการเรียนได้ตามความสามารถของตน

#### (8) ทบทวนภารกิจของศูนย์เด็กที่มีความสามารถพิเศษศูนย์ฟ่ง ฮอน ชู

คณะกรรมการขอเสนอให้ทบทวนบทบาทและหน้าที่ของศูนย์ฟ่ง ฮอน ชู เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานในด้านการสนับสนุนการพัฒนานโยบายการศึกษาเด็กที่มีความสามารถพิเศษในภาพรวม รวมทั้งการประสานแหล่งทรัพยากรจากชุมชนอย่างหลากหลาย เพื่อนำมาใช้ส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

#### (9) หลีกเลี่ยงการบ่งบอกผลที่เกิดขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ก็เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่

แต่ไม่ควรจะไปบ่งชี้เด็กเหล่านี้ว่าเป็นเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เราไม่ได้หวังจะเห็นโรงเรียนและผู้ปกครองนำนักเรียนของตนเข้ามาฝึกหรือเรียนอย่างมากมาย เพื่อให้เด็กของตนจัดอยู่ในประเภทเด็กที่มีความสามารถพิเศษซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อเด็ก

## (2) การสนับสนุนของผู้ปกครอง

21. ความคิดเห็นและจุดยืนของผู้ปกครองมีผลกระทบต่อนโยบายของโรงเรียนเป็นอย่างมาก ถ้าหากผู้ปกครองสามารถสนับสนุนมาตรการและนโยบายซึ่งจัดสำหรับสนองความต้องการทางการเรียนและความสามารถอันหลากหลายของเด็กก็จะเป็นการสนับสนุนการนำแผนการนี้ไปปฏิบัติเป็นอย่างดี ในกรณีของบูรณาการการศึกษา การสื่อสารอย่างจริงจังและเพียงพอและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองจะทำให้โครงการมีโอกาสประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้น

22. นอกจากนี้ ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนจะช่วยให้ทั้ง 2 ฝ่ายเข้าใจความต้องการด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ถ้าหากโรงเรียนและผู้ปกครองสามารถร่วมมือในการให้ความช่วยเหลืออันจำเป็นแก่นักเรียนทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านก็จะสามารถช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

### (3) สถาบันการฝึกหัดครู

23. คณะกรรมการขอเสนอแนะว่า สถาบันการฝึกหัดครูควรส่งเสริมเนื้อหาในวิชาการฝึกหัดครู เพื่อช่วยให้ครูนั้นพัฒนาเจตคติและทักษะที่เหมาะสมในการสนองความต้องการอันหลากหลายของนักเรียนและเตรียมครูให้พร้อมในเชิงจิตวิทยาเพื่อจะเผชิญกับปัญหาซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ในการจัดการกับนักเรียนที่มีความหลากหลายเหล่านี้ นอกจากนี้ ควรให้ครูประจำการมีโอกาสในการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมและปรับความรู้และทักษะในเรื่องนี้ให้ทันสมัย

24. คณะกรรมการเสนอว่าการฝึกอบรมครูใหญ่ควรเตรียมครูใหญ่ให้พร้อมที่จะนำโรงเรียนไปสู่การให้บริการแก่ความต้องการอันหลากหลายของนักเรียน เช่น ในด้านทักษะและด้านความรู้ เพื่อดำเนินการด้านหลักสูตรให้เหมาะสม นำวิธีการสอนและการประเมินผลต่างๆ มาใช้ และส่งเสริมความร่วมมือทั้งโรงเรียน

25. นอกจากนี้ สถาบันการฝึกหัดครูควรได้รับการส่งเสริมเพื่อให้การสนับสนุนด้านวิชาชีพแก่โรงเรียน เช่น ดำเนินการวิจัย และพัฒนาวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการให้บริการตามความต้องการอันหลากหลายของนักเรียน ส่งเสริมวิธีการเหล่านี้ในโรงเรียนต่างๆ และให้คำแนะนำเชิงวิชาชีพแก่โรงเรียน

### (4) การสนับสนุนจากสังคม

26. ภาคต่างๆ ของสังคมควรได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมในการส่งเสริมวัฒนธรรม การยอมรับความต้องการในการเรียนรู้

ที่แตกต่างกันของนักเรียน และให้การสนับสนุนโรงเรียนในด้านทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรอื่นๆ เช่น ช่วยโรงเรียนดำเนินมาตรการสนับสนุนนักเรียนซึ่งมีปัญหาด้านการเรียนรู้ หรือสนับสนุนโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อช่วยให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษพัฒนาศักยภาพของตนในหลายๆ ด้าน

## นโยบายและมาตรการของโรงเรียน

27. ในระดับโรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำนโยบายให้ชัดเจน และใช้มาตรการอันเหมาะสมในการพัฒนาความสามารถหลายด้านของนักเรียนและสนองความต้องการอันหลากหลายของนักเรียน โรงเรียนควรพิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จำแนกความต้องการในการเรียนของนักเรียนให้เร็วที่สุด และให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมแก่นักเรียน ซึ่งมีปัญหาการเรียนรู้ในด้านอารมณ์ สติปัญญาและร่างกาย

(2) ควรจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนโดยดูความสามารถและความต้องการของนักเรียน โดยอยู่บนพื้นฐานของกรอบหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างที่สภาพพัฒนาหลักสูตรจัดทำไว้ให้

(3) ควรมีการจัดกลุ่มประเภทของนักเรียนในระดับต่างๆ และควรจะมีที่ยืดหยุ่นในการนำวิธีการสอนต่างๆ มาใช้ เช่น การจัดกลุ่มเป็นรายวิชา และการเรียนแบบร่วมมือ เป็นต้น

(4) ระดมทุกคนในโรงเรียน (รวมทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น) เพื่อสนับสนุนการบูรณาการการศึกษาในโรงเรียน จากประสบการณ์ของการนำร่องที่ทำมาแล้วในการบูรณาการการศึกษาในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการนำแผนนี้ไปปฏิบัติ โรงเรียนนั้นๆ สามารถสร้างสภาพแวดล้อมซึ่งสนับสนุนซึ่งกันและกันภายในโรงเรียนขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่ส่งเสริมการดูแลนักเรียน และการยอมรับนับถือซึ่งกันและกันแล้ว ยังช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่น ความรู้และทักษะของคุณในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ภาวะผู้นำของคุณใหญ่และความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง

(5) สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถสูง โรงเรียนควรจะนำวิธีการสอนที่มีความเหมาะสมกับโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษมาใช้ตามที่กล่าวไว้ในย่อหน้า 19 ข้างต้น ควรจัดให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการแนะนำเป็นรายบุคคล โดยใช้บริการสนับสนุนของชุมชน เพื่อช่วยให้เด็กเหล่านี้พัฒนาจุดแข็งของตนในหลาย ๆ ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(6) ควรมีการติดต่ออย่างใกล้ชิดกับผู้ปกครองและช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจความสำคัญของการสอนตามระดับความสามารถของนักเรียน และสร้างความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับผู้ปกครองอีกด้วย

(7) ควรใช้ทรัพยากรที่รัฐบาลและสังคมโดยรวมจัดให้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำมาตรกรการต่างๆ ไปปฏิบัติ เช่น สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการทางวิชาชีพ ซึ่งจัดให้โดยหน่วยงาน การฟื้นฟูต่างๆ กองทุนคุณภาพการศึกษา กองทุนการศึกษาอื่นๆ และ ทรัพยากรด้านมนุษยและด้านการเงิน ซึ่งผู้ปกครองอาจจะบริจาคให้ เป็นต้น

### บทบาทของโรงเรียนพิเศษ

28. บทบาทของโรงเรียนพิเศษบางโรงเรียนควรต้องได้รับการ ปรับให้สอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษาแบบบูรณาการ ควรจะมี กลไกที่มีประสิทธิภาพในการเลือกโรงเรียนที่เหมาะสมที่จะให้ทำหน้าที่ เป็นศูนย์บริการการศึกษาพิเศษประจำแต่ละเขต นอกจากการทำ หน้าที่ให้บริการการศึกษาพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของ โรงเรียนเหล่านี้ และความรู้และทักษะของบุคลากรวิชาชีพ ควรจะ ช่วยให้การสนับสนุนที่มีประโยชน์แก่โรงเรียนในเขตการศึกษาเดียวกัน และช่วยในการฝึกอบรมซึ่งใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยแท้จริงแล้ว โรงเรียนพิเศษสำหรับเด็กซึ่งมีความบกพร่องทางสายตาและการ ได้ยิน ได้ทำหน้าที่บทบาทนี้อยู่ในระดับหนึ่ง ในการส่งเสริมการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และการพัฒนาวิชาชีพครูมาแล้วตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา

29. คณะกรรมการขอเสนอให้กระทรวงการศึกษาดำเนินการศึกษาปัญหาเหล่านี้ต่อไปอีกในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการและกลไกความร่วมมือระหว่างโรงเรียนพิเศษและโรงเรียนปกติ โดยปรึกษารื้อกับคณะกรรมการศึกษา

๓ ๓ ๓ ๓ ✂ ✂ ✂ ✂



<b>ที่ปรึกษา</b>	ดร. รุ่ง แก้วแดง เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
<b>ผู้แปล</b>	รองศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ หลาบมาลา ที่ปรึกษากลุ่มงานรายงานการศึกษา นางศรีน้อย โปวาทอง ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ
<b>ผู้เรียบเรียง</b>	ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ กรรมการการศึกษาแห่งชาติ
<b>บรรณาธิการ</b>	นางสุรางค์ โพธิ์พฤษาวงศ์ นักวิชาการศึกษา 9 ชช.
<b>ผู้ประสานงาน</b>	นางสาววิไลลักษณ์ ผดุงกิตติมาลัย นางสาววิภาสรินทร์ ประพันธ์ศิริ
<b>ผู้พิมพ์ต้นฉบับ</b>	นางสาวสมศรี จงจำเรญทรัพย์ นางสาวณัฐพร ทรัพย์ดี

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า  
หากท่านไม่ใช่หนังสือเล่มนี้แล้ว  
โปรดมอบให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป